

ครุสารเทพสตรี

วารสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏเทพสตรี

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1/2543 ISSN 0859-6956

วารสารวิชาการ

นฤตารเทพสตรี

อธิการบดี
จากคณะครุศาสตร์

(ยศ.กิตติ โพธิ์ศรีสูง)
ค.น.ร.คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏเทพสตรี

ISSN 0859 - 6956

วารสารวิชาการคณะครุศาสตร์

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1/2543

เจ้าของ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

ที่ปรึกษา อธิการบดีสถาบันราชภัฏเทพสตรี

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผน

คณบดีคณะครุศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณะครุศาสตร์
2. เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางวิชาการของคณะครุศาสตร์
3. เพื่อส่งเสริมภาระหน้าที่หลักทั้งด้านวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัฒนา วงศ์เกษม

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนทร ศรีรักษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ โภชน์มัน

นางสาวจิตพรรณ ทองคำ

นางรัชชวรรณ หงษ์นาค

นางสาวพิชชา พรมาลี

นางสาววรี เกียรติกุล

ปก-ศิลปกรรม-รูปเล่ม

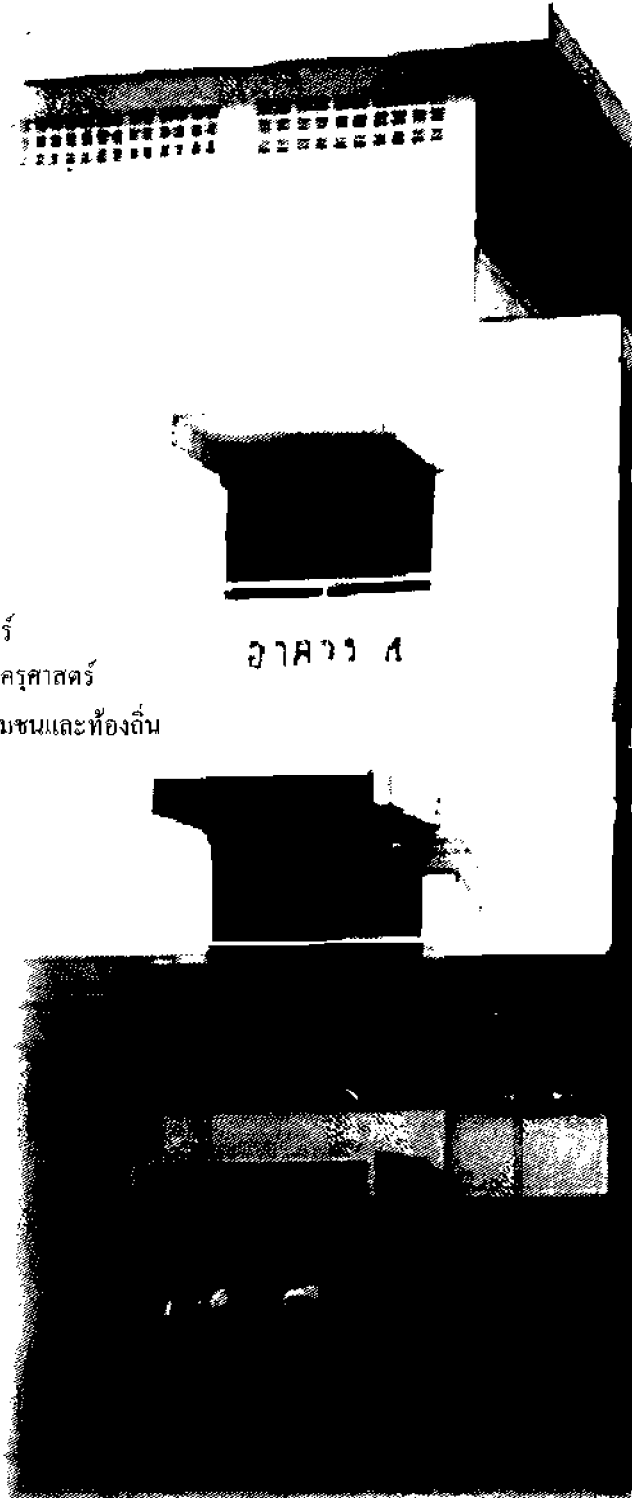
นางสาวพิชชา พรมาลี

พิมพ์ที่

พี.เอ ลีพริ่ง จำกัด

4 ซอย 7 ถนนสีรินธร บางพลัด กรุงเทพฯ ๙

โทร. 02-8819890

ทัศนะและความคิดเห็นในวารสารวิชาการครุสารเทพสตรีฉบับนี้เป็น
 ของผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่ทัศนะและข้อเขียนของกองบรรณาธิการ
 หรือของคณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเทพสตรี

“สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสร้างวัฒนธรรมองค์การ
ให้เป็นสังคมวิชาการอย่างแท้จริง”

สาระสำคัญดังกล่าวได้ปรากฏในแผนปฏิรูปอุดมศึกษาฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543-2547 โดยมีเป้าหมายให้คณาจารย์ และผู้บริหารในระดับอุดมศึกษา ได้หันเหความสนใจมาทุ่มเทศึกษาวิจัยและสนับสนุนกิจกรรมทางด้านวิชาการกันอย่างจริงจัง คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้สร้างเวทีทางวิชาการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยให้ชื่อเวทีนี้ว่า “ ครุสารเทพสตรี ” และจากระยะเวลาที่ผ่านมามีนักมวยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนขึ้นมา แสดงความสามารถบนเวทีแห่งนี้ที่น่าประทับใจ

กระผมในนาม ของผู้จัดการเวที ขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุน ผู้เขียนบทความ และผู้อ่านทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมให้กิจกรรมดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิมล

(ผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม)

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง

ค่านิยมทางเพศ : พฤติกรรมที่น่าสนใจของวัยรุ่น.....	1
ผศ. พิพัฒน์ วงศ์เกษม	
งานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	15
ผศ. ชูเกียรติ โภธีมัน	
วิสัยทัศน์กับการบริหารการศึกษา.....	23
ผศ. สุนทร ศรีรักษา	
เครื่องมืออาชีพบทบาทของครูในการพัฒนาหลักสูตร.....	31
ผศ. สุรพล พุฒคำ	
สถาบันพระมหากษัตริย์กับจังหวัดลพบุรี.....	39
ผศ. นุปผา ทิพย์สภาพกุล	
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cooperetive Learning) : ขอคิดด้วยคน.....	51
อ. ประทุม ศรีรักษา	
สถาบันการศึกษาวิถดุดเมื่อนักเรียน - นิสิตชายตัว.....	59
อ. ชัยวรรณ หงษ์มาศ	
การปฏิรูปการศึกษากับการศึกษาปฐมวัย.....	65
อ. วรี เกียกุล	
การพัฒนาครูในยุคการศึกษาไทย.....	71
อ. เถลิ้มชัย หาญกล้า	
พรุ่งนี้เราจะสอนสมองให้นักเรียน.....	81
รศ. ดร. สุรศักดิ์ หลาขมาลา	
การสัมมนาทางวิชาการในงานครูศาสตร์วิชาการครั้งที่ 1/2543	
เรื่องใบประกอบวิชาชีพครู.....	89
ศ.ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์	

คำนิยามทางเพศ : พฤติกรรมที่นำเสนอใจของวัยรุ่น

ผศ.พิพัฒน์ วงศ์เกษม *

เดือนกุมภาพันธ์

นักเรียนสาว เช็กชีไลน์! ติดงอมแงม ใจแตก บริการคุยลามก ลงเอยชียกม แบล็กเมลล์ซ้ำอีก

(ฐานอุทธรณ์, 2543 : 1)

ตอนที่ 1 : บทบาทของครอบครัว

ข้อความที่ปรากฏ พาดหัวหนังสือพิมพ์ข้างสด ที่เดือนให้นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสนใจตระหนักถึงภัยดังกล่าวที่แฝงมากับโทรศัพท์มือถือที่เรียกว่า “เช็กชีไลน์คล้ายเคิร์ช” โดยมีเป้าหมายอยู่ที่วัยรุ่นอายุระหว่าง 15 – 25 ปี สำหรับวิธีง่าย ๆ ที่ใช้ปฏิบัติได้แก่ การโทรไปตามเบอร์ที่ตนเองทราบ หากมีวัยรุ่น หรือสาว คนใดโทรกลับพูดคุยด้วย ก็จะชวนคุยเรื่องเช็กชี เรื่องลามกและถ้าทั้งสองฝ่ายโทรคุยกันแล้วถูกอกถูกใจกันก็จะนัดสถานที่พบกัน มีงานชียกตามสายก็จะล่อลวงไปทำมิดี มีร้าย หลังจากนั้นก็จะแบล็กเมลล์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ตนเองต้องการ

ในยุคที่การสื่อสารไร้พรมแดนทำให้แก๊งค์มีงานชียก สามารถใช้ประโยชน์ทางเทคโนโลยีปฏิบัติการในสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นนอกจากจะมีการพูดคุยกันทางโทรศัพท์แล้ว วัยรุ่นจำนวนไม่น้อยสามารถพูดคุยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งสามารถที่จะเข้าไปรับชมกิจกรรมทางเพศทางเวบไซด์ได้หลายแห่งบางคนเคลิ้มเคลิ้มผลล่อตัวไปมีเพศสัมพันธ์โดยมิได้ตั้งใจหรือทำไปเพราะอยากรู้ อยากลองความแปลกใหม่ที่ตนเองได้พบได้เห็น ซึ่งพฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมประจำวัย ของคนในระยะวัยรุ่นอยู่แล้ว

สำหรับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคสังคมข่าวสาร นอกจากจะเป็นคุณอนันต์นับเป็นโทษอย่างมหันต์ ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สนใจสอดส่องดูแล อาจทำให้เกิดปัญหาติดตามมาและในความเป็นจริงพ่อแม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะเห็นเป็นเรื่องไร้สาระจึงไม่สนใจโยคเฝ้าที่ควรตั้งเช่น ผลการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของคูเร็กซ์โพล ซึ่งทำการสำรวจเมื่อปีที่แล้วได้ข้อมูลที่นำเสนอใจว่า “ความรู้เรื่องเพศรวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นทั้งชายและหญิงนั้นได้จากเพื่อนร้อยละ 29 หนังสือร้อยละ 17 คู่นอนร้อยละ 17 และได้จากการเรียนในสถานศึกษาร้อยละ 12 ส่วนความรู้เรื่องเพศศึกษา ที่ได้จากบิดามารดานั้นได้จากการดาร้อยละ 10 บิดาร้อยละ 3 ที่เหลือจากแหล่งอื่น ๆ รวมกัน” (พันธ์ศักดิ์ สุกระถรณ์, 2542:27)

ข้อมูลที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า พ่อแม่เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นน้อยเพียงร้อยละ 13 เท่านั้น คุณพ่อในฐานะผู้นำครอบครัวมีบทบาทน้อยมากเพียงร้อยละ 3 ดังนั้นเมื่อครอบครัว ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่สุดของเด็ก ยังไม่มองเห็นถึงความสำคัญของการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จึงทำให้เด็กขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง และมีจำนวนไม่น้อย ที่ผลล่อตัวไปติดเชื่อโรคร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ หรือบางรายอาจไม่ถึงขั้นนั้นแต่มีวามหลงไหล เลยไปถึงติดสารเสพติด ทำให้เกิดปัญหาเกิดความเดือดร้อนไปทั่วทุกคนแล้ว สำหรับเรื่องนี้ พระพยอม จ.แกวัดสวนแก้ว (อ้างจากพรอนงค์, 2540:51) กล่าวว่า “ปัญหาของคนเป็นพ่อแม่ จะต้องระมัดระวังไม่ให้เด็กวัยรุ่นในความปกครองคิดสามอย่างคือ คิดเพศ คิดยศ และยาเสพติด” เพราะเมื่อถูกคิดเพศขึ้นมา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

แล้วไม่ว่าจะเป็นชาย หรือเป็นหญิง ก็จะไม่เป็นอันเรียนหนังสือ สูญเสียอนาคต และถ้าขาดความระมัดระวัง มีการคิดเชื่อโรคร้าย ก็ทำให้เกิดความเศร้าใจ ทั้งครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามการให้ความรู้ การอบรมสั่งสอน จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ อยู่บนพื้นฐานของเหตุผล พ่อแม่บางรายไม่เข้าใจพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ พยายามให้ลูกซึ่งอยู่ในระยะวัยรุ่น อยู่ในกรอบ ห้ามคบหาสมาคม พูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ บางรายร้ายกว่านั้นเมื่อรู้ว่าลูกของตนเองมีคนโทรมาหา มีคนเขียนจดหมายมาหา ก็พยายามกีดกันทุกวิถีทาง ห้ามพบปะติดต่อกัน ห้ามโทรศัพท์คุยกัน ทำให้เด็กบางคนหนีไม่ไหวก็เลยหนีออกจากบ้าน ซ้ำร้ายกว่านั้นเมื่อลูกสำนึกผิดกลับมาบ้าน ก็ได้รับการลงโทษที่รุนแรง จนทำให้ไม่สามารถทนอยู่กับครอบครัวต่อไปได้ ดังกรณีของ น.ส.แดง (นามสมมุติ) เป็นนักศึกษาสถาบันที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ได้ระบายความทุกข์ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งในจิตใจให้ทราบว่าตนเองนั้นใจหนึ่งก็อยากกลับไปบ้านไปอยู่กับพ่อแม่ แต่อีกใจหนึ่งก็กลัวจะได้รับแรงลงโทษที่รุนแรงจากคนที่ตนเป็นบิดา เธอเล่าว่า ครอบครัวของเธอมีฐานะค่อนข้างดี บิดามีอาชีพเป็นทหาร มารดาเป็นครูสอนอยู่โรงเรียนเอกชน เธอเป็นลูกสาวคนเดียว ที่พ่อแม่เลี้ยงดูโดยใช้วิธี เข้มงวด กวดขัน ต้องประพฤติตนอยู่ในกรอบ ในกฎเกณฑ์ของบ้าน อย่างเคร่งครัด และถ้าวันใดทำผิดพลาดไม่ว่าจะเป็นเรื่องใหญ่ หรือเพียงเล็กน้อย ก็จะได้รับ การลงโทษ โดยปราศจากเหตุผลมาโดยตลอด เมื่อเธอเรียนในระยะใกล้จะจบ ได้รู้จักสนิทสนมกับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน แต่ก็คบหาด้วยความเป็นเพื่อน เมื่อบิดาของตนเองทราบ ก็ได้เรียกไปว่ากล่าวให้เลิกคบจนวันหนึ่ง บิดาได้มาพบเข้าโดยบังเอิญ ขณะเดินไปถ่ายเอกสารด้วยกัน ที่หน้าโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ก็ได้มาตบ และเตะเธอต่อหน้าคนอื่น บังเอิญมีคนมาช่วยห้ามไว้ ทำให้เธอเสียใจมาก จึงไม่กล้ากลับบ้าน หนีไปขอพักอยู่กับเพื่อน 7 วัน ก็ได้กลับไปหาพ่อแม่

ที่บ้าน เพื่อจะขอโทษที่ซัดคำสั่งพ่อ แต่สิ่งที่ได้รับจากการไปครั้งนั้นคือ เธอถูกบิดา ทุบตี และเตะอย่างรุนแรง จนทำให้เธอต้องหนีไปอยู่กับยาย และต้องอาศัยยายส่งเสียมาจนถึงปัจจุบัน

กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้น เราจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า พ่อแม่บางคนจะเคร่งครัด และปฏิบัติต่อลูกเหมือนไม่ใช่มนุษย์ เพราะในความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกัน ย่อมต้องมีเหตุ มีผล ในบางครั้งเมื่อมีเรื่อง มีเหตุการณ์เกิดขึ้น จะต้องไม่โกรธจนลงโทษอย่างรุนแรง ตัดพ้อตัดลูก ตัดแม่ตัดลูกไล่ออกจากบ้าน เพราะสิ่งเหล่านี้ นอกจากจะไม่มีผลดีใด ๆ เกิดขึ้นแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาติดคามมาอีกนานัปการ เพราะในความเป็นจริง บทบาทของครอบครัวนอกจากจะอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตทางร่างกาย และจิตใจจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตแล้ว สภาพความสัมพันธ์ในครอบครัวยังมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นอย่างมาก เพราะเด็กในวัยนี้เริ่มมีความคิดจะแยกตัวเป็นอิสระ ทั้งด้านความคิด และการกระทำจึงทำให้ความสัมพันธ์ ในครอบครัวไม่ราบรื่นเท่าที่ควร เกิดความขุ่นยาก ในการปรับความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันมีผลต่อการปฏิบัติตนของวัยรุ่น และของบิดามารดา ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งดังกล่าว

(จรรยา เศรษฐบุตร 2536 : 39)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การศึกษาไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด โดยเฉพาะเรื่องเพศศึกษา มักจะต้องเริ่มต้นที่บ้าน พ่อแม่จะต้องถือเป็นหน้าที่ ในการให้ความรู้แก่ลูก แม้แต่ในบางสังคม การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา เป็นหน้าที่ดั้งเดิมของญาติผู้ใหญ่ หัวหน้าเผ่า หรือหมอด้านยา แต่ในสภาพสังคมปัจจุบัน มีข้อเสนอแนะ ให้พ่อแม่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การศึกษากับลูกหลานของตนในเรื่องนี้ ไม่ควรปิดความรับผิดชอบ และฝากความหวังไว้กับสถาบันทางสังคมอื่น ๆ รวมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ เพราะในกรณีที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้เรื่องเพศจากบุคคลในครอบครัว เด็กก็จะเรียนรู้

จากบุคคลภายนอกครอบครัว และจากการอ่านข้อเขียนของประยูร เวชพงศ์ เรื่องจดหมายจากนายแพทย์ถึงลูกสาว กล่าวว่าประเทศไทยในสมัยก่อน พ่อแม่ไม่สอนให้ลูกสาว รู้จักเรื่องการสืบพันธุ์ ปลอ่ยให้ลูกสาวของตนแต่งงานไปโดยไม่รู้ในเรื่องดังกล่าวทั้งสิ้น (ประยูร เวชพงศ์ อ้างจากจรรยา เศรษฐบุตร, 2536 :59)

จากสาระสำคัญที่ได้นำเสนอดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศทั้งหลาย จะมีปัญหาพื้นฐานมาจากครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะครอบครัว หรือบิดามารดา ซึ่งเป็นตัวแทนทางสังคมในการอบรมเลี้ยงดู และถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับระเบียบของสังคม ไม่ได้กระทำหน้าที่ดังกล่าว โดยสมบูรณ์ จากการวิจัยของ นลองรัฐ อินทรีย์ และคณะ (2527 :68) พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ ได้ข้อมูลทางเพศศึกษา จากบิดามารดาเน้อยมาก ส่วนใหญ่จะได้รับจากกลุ่มเพื่อน หรือสื่อมวลชน โดยวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นไทย ซึ่งได้จากการสำรวนักเรียนชั้น ม.1 – ม.6 จำนวน 11,555 คน จากทั่วประเทศ พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่น ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา จะได้รับจากเพื่อน และครูอาจารย์มีเพียงไม่มากนัก ที่ได้รับความรู้จากครอบครัว หรือบิดามารดา

ตอนที่ 2 : สาวกับหนุ่ม

จากการสำรวจของ “ ดูริ่งชโกบัล เซ็กซ์เซอร์เวย์ 1999 – มุมมองของวัยรุ่น ” จัดทำขึ้นโดยบริษัทกลอนคอน อินเตอร์เนชั่นแนลกรุ๊ป พีแอลซี ผู้ผลิตถุงยางอนามัยชั้นนำของโลก ยี่ห้อดูริ่งช โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจพฤติกรรม และทัศนคติด้านเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น อายุระหว่าง 16 – 21 ปี ใน 14 ประเทศทั่วโลกอย่างเจาะลึก ทุกแง่ ทุกมุม และเป็นครั้งแรก ที่มีการสำรวจวัยรุ่น ที่มีประสบการณ์ทางเพศมาแล้ว และที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ

เลย วัยรุ่นเหล่านี้คือ ผู้ที่จะชี้ให้เห็นได้ชัดเจนที่สุดว่าเพศศึกษา และอิทธิพลของวัฒนธรรมประเพณี จะส่งผลกระทบต่อภาพของพ่อแม่ และสถาบันของครอบครัว ในศตวรรษใหม่อย่างไร ซึ่งจากผลการสำรวจมีสาระที่น่าสนใจในหลายประเด็นดังต่อไปนี้ (ใกล้หมอ, 2542 : 69 – 70)

ไม่เด็กเกินไปหรือ

❖ ทั้งวัยรุ่นชาย และหญิงตอบว่าพวกเขาได้รับการสอนเรื่องเพศศึกษา ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ 12.3 และ 12.2 ตามลำดับ

หนุ่ม-สาว ไวไฟ

❖ โดยเฉลี่ยทั่วโลก วัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรกเร็วกว่าวัยรุ่นหญิง คือ 15.6 ปี
❖ ในขณะที่วัยรุ่นหญิง มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เมื่ออายุเฉลี่ย 16.2 ปี

ครั้งแรก ไม่เหมือนที่วาดฝัน

❖ สาวน้อยทั่วโลกถึงร้อยละ 39 บอกว่าเพศสัมพันธ์ครั้งแรกนั้น ไม่ดีอย่างเช่น ที่คาดหวังไว้เพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่ยอมรับว่าดีกว่าที่คิดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสาววัยช่างฝันทั้งหลาย คาดหวังล่วงหน้า ไว้มากเกินไปหรือเปล่า
❖ ในขณะที่หนุ่ม ๆ วัยรุ่นร้อยละ 22 ผิดหวังกับเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และร้อยละ 21 บอกว่าดีกว่าที่คิดไว้

เหตุสำหรับ ครั้งแรก

❖ วัยรุ่นหญิงร้อยละ 62 และวัยรุ่นชายร้อยละ 49 บอกว่าสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจ มีเพศสัมพันธ์

ครั้งแรก เนื่องจากรู้สึกว่ทั้งตัวเองและคู่มิมีความพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่ดีของการเริ่มต้นประสบการณ์ครั้งสำคัญของชีวิต

❖ อาจจะมีคนอยากรู้ว่า วัยรุ่นสักจำนวนเท่าใด ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เนื่องจากตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกฝ่ายตรงข้ามชักจูง หรือกดดัน จากการสำรวจพบว่า สาววัยรุ่นแรกเริ่มร้อยละ 15 และหนุ่มน้อยร้อยละ 10 ยอมรับว่ามีเซ็กซ์ครั้งแรก เนื่องจากตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจริง ซึ่งนับเป็นจำนวนไม่น้อยทีเดียว

❖ ข้ออ้างส่วนใหญ่ที่ว่า มีเพศสัมพันธ์กัน เพราะมันเมานั่นคงไม่จริงเสียแล้ว เพราะมีวัยรุ่นชายร้อยละ 14 และ วัยรุ่นหญิงเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ที่บอกว่ามีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เพราะการดื่มสุรามันเมานจนกระทั่งผลอไพล่ไป

พ่อคนหลายใจ

❖ พวกหนุ่ม ๆ บอกว่ามีจำนวนคู่มากกว่าพวกผู้หญิงเกือบสองเท่า คือเฉลี่ย 6.1 คนต่อ 3.5 คน ไม่รู้ว่าหนุ่ม ๆ อยกจะอวดว่าตนเสน่ห์แรงหรือเปล่า หรือว่าสาว ๆ เขาพิถีพิถันในการคบหาสมาคมมากกว่า

วัยรุ่นวัยแรง

❖ จากการสำรวจพบว่าวัยรุ่นหญิงทั่วโลก มีเพศสัมพันธ์บ่อยครั้งกว่าวัยรุ่นชาย คือ 104 ครั้งต่อปี เทียบกับ 93 ครั้งต่อปี ซึ่งตรงข้ามกับผลการวิจัยในปีที่ผ่านมา ซึ่งสำรวจจากผู้มีอายุ 16-45 ปี พบว่าโดยรวมแล้วผู้ชายจะมีเพศสัมพันธ์ บ่อยครั้งกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุเท่ากัน การที่ผลวิจัยซึ่งเจาะสำรวจเฉพาะวัยรุ่น อายุ 16-21 ปี ออกมาเช่นนี้ อาจชี้ให้เห็นว่าสาวน้อยยุคดิจิทัลออสทั้งหลาย กำลังจะปฏิวัติ รูปแบบ

เดิม ๆ ของเพศหญิงเสียแล้วหรือ

ใครเริ่มก่อน

❖ วัยรุ่นชายทั่วโลกร้อยละ 71 ยังเห็นว่า ฝ่ายชายควรจะเป็นฝ่ายเริ่มเรื่องเพศก่อน ส่วนวัยรุ่นหญิงทั่วโลกร้อยละ 26 เห็นว่าฝ่ายหญิงก็น่าจะเป็นฝ่ายเริ่มเรื่องเพศก่อนได้

ใจเร็วด่วนได้

❖ หนุ่มน้อยทั่วโลกส่วนใหญ่ถึง ร้อยละ 49 คาดว่าจะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนภายในเดือนแรกของการคบหา

❖ ส่วนสาวน้อยทั่วโลกส่วนใหญ่ เพียงร้อยละ 23 เท่านั้น ที่เห็นว่าควรจะรอนกว่าจะถึงวันวิวาห์

ใจเขาใจเรา

❖ วัยรุ่นชายทั่วโลกถึงร้อยละ 68 กล่าวว่ตนคำนึงถึงความรู้สึกของคู่รัก ในขณะที่มีเพศสัมพันธ์มากกว่าตัวเอง

❖ ส่วนวัยรุ่นหญิงร้อยละ 44 ให้ความสำคัญกับความพอใจของตนเอง มากกว่าคู่รัก

สิ่งที่น่าหวาดกลัว

❖ โดยเฉลี่ยทั่วโลก ทั้งหนุ่ม และสาววัยรุ่น ถึงร้อยละ 45 ต่างก็หวาดกลัว เรื่องเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด

❖ ฝ่ายชายถึงร้อยละ 48 หวาดกลัวเรื่องเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นมีถึงร้อยละ 41

❖ การตั้งครรภ์ เป็นเรื่องที่วัยรุ่นกังวลมากเป็นอันดับสอง คือ วัยรุ่นหญิงร้อยละ 32 ที่กลัวเรื่องการตั้งครรภ์ ในขณะที่วัยรุ่นชายร้อยละ 18 หวาดกลัวว่าพวกเขาจะต้องเป็นกลายเป็นพ่อตั้งแต่อายุยังน้อย

❖ ความกังวลเรื่องรูปร่างของคน ไม่ใช่เรื่องใหญ่ ในความคิดของวัยรุ่น โดยมีวัยรุ่นชายร้อยละ 5 และวัยรุ่นหญิงร้อยละ 9 เท่านั้น ที่กล่าวว่าเรื่องที่กังวลมากที่สุดคือ การที่รูปร่างของคนจะดูน่าเกลียดในระหว่างมีเพศสัมพันธ์

พกไว้ใช้...อุ่นใจกว่า

❖ วัยรุ่นชายจะเป็นฝ่ายพกถุงยางอนามัยเมื่อมีนัด หรือเมื่อออกไปเที่ยวยามราตรี มากกว่าสาวน้อยทั้งหลาย (ร้อยละ 39 และร้อยละ 14 ตามลำดับ) ซึ่งการที่พกถุงยางอนามัยติดตัวมากขึ้น โอกาสที่จะนำมาใช้เวลาที่มิเพศสัมพันธ์ ก็จะบ่อยครั้งขึ้นด้วย ทำให้อุ่นใจได้ว่า มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย...

ตอนที่ 3 : พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่มีปัญหา

จากการศึกษาพฤติกรรมทางเพศ ของเยาวชนชาย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยเก็บข้อมูลจากเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเยาวชน จำนวน 273 ราย ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ม.3 ร้อยละ 90.8 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ร้อยละ 80.36 มีความต้องการทางเพศตั้งแต่อายุ 10 ปี และมีการร่วมเพศครั้งแรกเมื่ออายุ 12 ปี มีอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 14.9 ปี และร้อยละ 75 ของเยาวชน เมื่อมีอายุ 15 ปี จะมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว บุคคลที่เยาวชนไปมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเป็นแฟน ร้อยละ 66.8 เป็นเพื่อน/เด็กเที่ยวร้อยละ 25 ใช้บ้าน/หอพักของตัวเอง เพื่อนหรือของผู้หญิงในการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 90 และเกิดจากการมีอารมณ์ทางเพศ ร้อยละ 55.5 หาประสบการณ์ร้อยละ 28.6 ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย ในการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 54.5 เพราะเกิดจากการที่ไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไว้ดังปรากฏรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้ (ชัยโรจน์ ชุมมงคลและ ถนอมรัตน์ ประสิทธิ์เมตต์ 2540, 91-97)

ตารางที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)	273	100.0
15	62	22.0
16	58	21.2
17	99	36.6
18	54	19.8
อายุเฉลี่ย 16.5 ปี		

ตารางที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ	273	100.0
โสด	242	88.6
อยู่กันเฉย ๆ ไม่จดทะเบียน	26	9.5
สมรส จดทะเบียน	4	1.5
หย่า	1	0.4
ระดับการศึกษา	273	100.0
ไม่ได้เรียน	5	1.9
ป.1 - ป.6	118	43.2
ม.1 - ม.3	130	47.6
ม.4 - ม.6	8	2.9
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	12	4.4
อาชีพก่อนถูกจับกุม	273	100.0
เรียนหนังสือ	76	27.8
อยู่บ้านเฉย ๆ	69	25.3
รับจ้างกรรมกร	64	23.4
อาชีพอิสระและอื่น ๆ	41	15.1
ทำนา ทำไร่ ทำสวน	23	8.4
สาเหตุของการถูกจับกุม	273	100.0
ติดยา ติดยาและขายยาเสพติด	143	52.4
ลักขโมย ชิงทรัพย์	104	38.1
ข่มขืน	10	3.7
ฆ่าคนตาย	9	3.3
อื่น ๆ	7	2.6

ตารางที่ 2 ลักษณะของครอบครัวและการเลี้ยงดู

ครอบครัว/การเลี้ยงดู	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	273	100.0
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	124	45.4
แยกกันอยู่ หย่าร้าง	110	40.3
เสียชีวิตคนหนึ่ง/ทั้งคู่	39	14.3
ลักษณะการเลี้ยงดูในวัยเด็ก	273	100.0
ดูแลเอาใจใส่ดี	145	53.1
อิสระ แต่ต้องมีเหตุผล	64	23.4
ปล่อยปละละเลย	33	12.1
อยู่คนเดียว ขาดความอบอุ่น	17	6.3
เข้มงวด เจ้าระเบียบ	14	5.1

จากตารางที่ 1, 2 พบว่า เยาวชนมีอายุเฉลี่ย 14.5 ปี เป็นโสดร้อยละ 88.6 มีคู่ครองมาแล้วร้อยละ 11.4 มีการศึกษาระดับปี ป.1 - ป.6 ร้อยละ 43.2 มีการศึกษาระดับ ม.1 - ม.3 ร้อยละ 47.6 อาชีพก่อนถูกจับกุมเกินครึ่งเล็กน้อย ยังไม่ทำงาน คือเรียนหนังสืออยู่บ้านเฉยๆ สาเหตุที่ถูกจับกุมมาจากการติดยาบ้า และขายยาบ้า ร้อยละ 52.4 ลักขโมย และวิ่งราวทรัพย์ ร้อยละ 38.1 มีคดีที่เกิดจากการข่มขืนร้อยละ 3.7 และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา พบว่า ยังอยู่ร่วมกันร้อยละ 45.4 นอกจากนั้นมีปัญหาการแตกแยกของครอบครัว หรือบิดามารดาเสียชีวิต แต่เยาวชนเหล่านี้ก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดี ในวัยเด็กจากผู้ปกครองถึง ร้อยละ 53.1

ตารางที่ 3 ประสบการณ์ทางเพศของเยาวชน

ประสบการณ์ทางเพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุที่เริ่มมีความรู้สึกทางเพศ	273	100.0
10 -14 ปี	124	45.4
15 - 18 ปี	110	40.3
อายุเฉลี่ย 14.4 ปี ต่ำสุด 10 ปีสูงสุด 18 ปี	39	14.3
สาเหตุการหลังน้ำกาม	273	100.0
สำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง	132	48.5
การร่วมเพศ	73	26.8
ฝันเปียก	56	20.6
กอด รูบ	11	4.0
การเคยมีเพศสัมพันธ์	273	100.0
เคย	220	80.6
ไม่เคย	53	19.4
สาเหตุของการถูกจับกุม	273	100.0
12	7	3.2
13	13	5.9
14	50	22.7
15	95	43.2
16	40	18.2
17	14	6.4
18	1	0.5
อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 14.9 ปี		
บุคคลที่ไปมีเพศสัมพันธ์	220	100.0
แฟน	147	66.8
เพื่อน / เด็ก	55	25.0
หญิงบริการ	9	4.1
ข่มขืน	3	1.4

ตารางที่ 3 ประสบการณ์ทางเพศของเยาวชน (ต่อ)

ประสบการณ์ทางเพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศเดียวกัน	3	1.4
ญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อนพี่สาว	3	1.4
สาเหตุการมีเพศสัมพันธ์	220	100.0
เกิดอารมณ์ทางเพศ	122	55.5
อยากหาประสบการณ์	63	28.6
เพื่อนชักชวน	15	6.8
มีนเมา	12	5.5
อื่น ๆ	8	3.6
สถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์	220	100.0
บ้าน / หอพักของตนเอง	95	43.2
บ้าน / หอพักของเพื่อน	66	30.0
บ้าน / หอพักของผู้หญิง	39	17.7
โรงแรม มานรูด ซ่อง	11	5.0
อื่น ๆ	9	4.2

ตารางที่ 3 เยาวชนร้อยละ 80.6 เคยมีการร่วมเพศมาแล้ว โดยมีความต้องการทางเพศครั้งแรกตั้งแต่อายุ 10 ปี และร้อยละ 50 มีความต้องการทางเพศเมื่ออายุเพียง 10 – 14 ปี และ 15 – 18 ปี อายุเฉลี่ย 14.4 ปี การหลั่งน้ำกามครั้งแรกเกิดจากการสำเร็จความใคร่ร้อยละ 48.5 การร่วมเพศร้อยละ 26.8 และ ผันเป็ยกร้อยละ 20.6 และเริ่มมีการร่วมเพศครั้งแรกเมื่ออายุ 12 ปี ร้อยละ 75 ของเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี เคยร่วมเพศมาแล้วอายุเฉลี่ยของเยาวชนในกลุ่มนี้มีการร่วมเพศครั้งแรก 14.9 ปี บุคคลที่เยาวชนไปมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 66.8 เป็นแฟน ร้อยละ 25.0 เป็นเพื่อนหรือเด็กเที่ยว มีการข่มขืนร้อยละ 1.4 โดยใช้บ้านหรือหอพักของตนเอง เพื่อนหรือผู้หญิงเป็นสถานที่ร่วมรักครั้งแรกร้อยละ 90.9 ซึ่ง ร้อยละ 28.6 เกิดจากการอยากหาประสบการณ์ เกิดจากการมีนเมาร้อยละ 5.5

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพการใช้ถุงยางอนามัย

ประสิทธิภาพการใช้ถุงยางอนามัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การใช้ถุงยางอนามัย	220	100.0
ใช้ทุกครั้ง	27	12.3
ใช้บางครั้ง	73	33.2
ไม่ได้ใช้	120	54.5
การที่ใส่ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ	220	100.0
ป้องกันโรค	153	69.95
ป้องกันการตั้งครรภ์	62	28.3
ป้องกันโรค + ตั้งครรภ์	3	1.4
ไม่ได้ใช้	2	1.0
สาเหตุที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย	220	100.0
ไม่ได้เตรียมไว้	121	55.0
ความรู้สึกลดลง	90	40.9
มีนเมา	43	19.5
ให้คู่นอนกินยาคุม	38	17.3
การใส่ไม่สะดวก	30	13.6
แตกง่าย	19	8.6
ปัญหาน้ำหล่อลื่น	22	10.0

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพการใช้ถุงยางอนามัยของเยาวชนเมื่อมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 54.5 ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย และสาเหตุที่ไม่ใช้เพราะไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยร้อยละ 55.0 มีความรู้สึกทางเพศลดลงร้อยละ 40.9 และที่ใช้ถุงยางอนามัยเพราะกลัวติดโรคร้อยละ 69.6 ป้องกันการตั้งครรภ์และป้องกันโรค ร้อยละ 29.7

ตารางที่ 5 การระบายความใคร่ในสถานพินิจฯ

วิธีระบายความใคร่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สำเร็จความใคร่	188	68.9
ฟังเพลง ร้องเพลง	23	8.4
ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ	23	8.4
ฝันเปียก	16	5.9
รักร่วมเพศ	6	2.2
อื่นๆ	17	6.3

ตารางที่ 5 เมื่ออยู่ในความควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนร้อยละ 68.9 ระบายความใคร่โดยการสำเร็จความใคร่ โดยการฟังเพลง ร้องเพลง ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ ร้อยละ 16.8 มีรักร่วมเพศเพียงร้อยละ 2.2

สรุป

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เป็นเรื่องที่มีการพูดถึงกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านทฤษฎี และความคิดเห็น โดยเฉพาะพื้นฐานการพัฒนาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสังคมปัจจุบัน สิ่งที่จะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้การแสดงออกมีความถูกต้องเหมาะสม จะต้องผสมผสานความร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งบ้าน โรงเรียน สื่อมวลชน ฯลฯ เป็นต้น แต่พื้นฐานที่มีความสำคัญที่สุดคง ได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ดีงาม ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่อบอุ่น และบรรยากาศของการปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เป็นมิตร เพราะสิ่งเหล่านี้ นอกจากจะสร้างความรักความอบอุ่นให้เกิดขึ้นแล้ว ยังจะเป็นรากฐานสำคัญที่จะวางรูปแบบ ในการประพฤติปฏิบัติให้แก่บุตรหลานของตนเองในอนาคต

ไม่มีสิ่งใดที่จะมีความสำคัญไปกว่าการที่ พ่อแม่ ลูกหลานได้พูดคุยกัน ไม่มีสิ่งใดสำคัญไปกว่าการยอมรับเหตุผลซึ่งกันและกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน เราต้องคิดเสมอว่าลูกหลานเรานั้นคือชีวิตหนึ่งที่ต้องการแสวงหาแนวทางที่ดี ต้องการมีชีวิตที่ดี ใฝ่ดี อยากเจริญก้าวหน้า อยากประสบความสำเร็จ และอยากเป็นคนดี เราจะเสียสละเวลาวันละ 1 2 ชั่วโมง พูดคุยอบรมสั่งสอน แนะนำในสิ่งที่ดีให้แก่เขาเหล่านั้น ไม่ได้เขี้ยวหรือ

“ จงทำกับเพื่อนมนุษย์โดยคิดว่า
เขาเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ของเรา เขาเป็นเพื่อน
เวียนว่าย อยู่ในวัฏฏสงสาร ด้วยกันกะเรา
เขาก็ตกอยู่ได้
อำนาจกิเลสเหมือนเรา ย่อมพลั้งเผลอไปบ้าง
เขามีราคะ โทสะ โมหะ ไม่น้อยไปกว่าเรา
เขาย่อมพลั้งเผลอบางคราวเหมือนเรา
เขาก็ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม เหมือนเรา ไม่รู้จักนิพพาน
เหมือนเรา
เขาก็โง่ในบางคราว เหมือนที่เราเคยโง่
เขาก็ตามใจตัวเองในบางอย่าง เหมือนที่เราเคยกระทำ
เขาก็อยากดี เหมือนเราที่อยากดี เค้น ดั่ง
ถ้าเราคิดกันอย่างนี้ จะไม่มีการขัดแย้งใด ๆ เกิดขึ้น ”

บรรณานุกรม

- จรรยา เศรษฐ์จิบุตร. “ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” ปริญญานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2536.
- ชัยโรจน์ ขุ่มมงคล และถนอมรัตน์ ประสิทธิ์เมตต์. “พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนชายในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครสวรรค์.” วารสารส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม. 22 (กันยายน 2542) : หน้า 91 – 99.
- ฐาตุร อุทัยวงศ์, บรรณาธิการ. ข่าวสด. (21 มกราคม 2543)
- ปติมา: เรื่องเช็กซ์น่ารู้” ไกด์หมอ. 23 (ธันวาคม 2542) : หน้า 69 – 70.
- พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. “วัยรุ่นกับเพศศึกษาที่ถูกต้อง.” หมอชาวบ้าน 21 (สิงหาคม 2542) : หน้า 27.
- พรณี บุญประกอบ, 2542 “การพัฒนาสติปัญญาทางอารมณ์เพื่อการทำงาน” วารสารพฤติกรรมศาสตร์ (สิงหาคม 2542) : 48.
- พรอนงค์ (นามแฝง) “วัยรุ่นกับเพื่อนต่างเพศ” หมอชาวบ้าน 18 (มกราคม 2540) : หน้า 51.

งานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผศ. ชูเกียรติ โพธิ์มัน *

งานวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทั้งในประเทศ และต่างประเทศทำให้มองเห็นความก้าวหน้าในการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาใช้ในวงการศึกษามากขึ้น และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของครูผู้สอน ที่จะนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาใช้เพื่อการเรียนการสอนของตนเอง จึงขอเสนอผลการวิจัยนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อไป ดังนี้จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริม และแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กระทำกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวน 126 คน ที่สอบได้คะแนนต่ำกว่าจุดตัดในแต่ละโดเมน โดยใช้เกณฑ์ 80 % แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มแรกเรียนซ่อมเสริมจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มที่สองเรียนซ่อมเสริมจากครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนจากครูเป็นผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทางด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (มะลิ จุลวงษ์ 2530) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากการเรียนซ่อมเสริม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่สอนซ่อมเสริมโดยครูกับกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่สอบวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องภาคตัดกรวยที่มีเปอร์เซ็นต์ได้ไต่ระหว่าง 0-30 เป็นนักเรียนกลุ่มอ่อน โดยแบ่งนักเรียน

ออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน ทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันโดยให้กลุ่มทดลองเรียนซ่อมเสริมจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มควบคุมเรียนซ่อมเสริมโดยครู ผลการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน (วิชุลลาวัลย์ พิทักษ์ผล) 2530) การพัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อใช้ในการเรียนซ่อมเสริม วิชาฟิสิกส์กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียน ระหว่างนักเรียนหญิง กับนักเรียนชาย ผลการทดลองพบว่า 1) ได้บทเรียนโปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการเรียนซ่อมเสริมวิชาฟิสิกส์ได้ 2) ผลการสอบหลังการเรียนซ่อมเสริม สูงกว่าก่อนเรียนซ่อมเสริม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเพศชายและเพศหญิง 3) ผลการสอบวิชาฟิสิกส์ของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนซ่อมเสริม (สันติ ม่วงปาน 2530) การพัฒนา โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง “ ความน่าจะเป็นเบื้องต้น ” ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกพาณิชยการที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้เกณฑ์การเรียนร้อยละ 50 หลังจากเรียนเพิ่มเติมจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผลการทดลอง พบว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำไปให้นักศึกษาไปศึกษาด้วยตนเองได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้เรียนเพิ่มเติม

* รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงเกณฑ์ร้อยละ 50 และหลังเรียนให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (อาภรณ์ อัยรักษ์ 2530) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตาม คู่มือครูผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม (ฝนทิพย์ อมาตยกุล 2531) การวิจัยเรื่อง การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง วิชาวงจรไฟฟ้า 1 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 6 หน่วยการเรียนกับนักเรียน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองวิเคราะห์วงจรไฟฟ้า 1 มีประสิทธิภาพ 81.48/80.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 (เจริญ แสนราช 2535) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่างกันที่ได้รับการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติในการเรียนคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติในการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) การ

สอนกับระดับความสามารถไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อเจตคติในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ (นัยนา ลิณะธรรม 2533) จาก การสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง “ ทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรม ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนับว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่สามารถ นำไปใช้ได้จริง สามารถลดเวลาเรียนจากปกติ 20-22 คาบ เป็น 2-4 คาบ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลด้วย จึงเหมาะสำหรับที่จะใช้เป็นแบบเรียนซ่อมเสริม หรือใช้เป็นการสอนที่มุ่งใจให้นักเรียนสนใจในการเรียน และเรียนได้ด้วยตนเองมากขึ้น (ดวงใจ ศรีรัชชัย 2535) การสร้างบทเรียนการอ่านภาษาฝรั่งเศสเพื่อความเข้าใจ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเจตคติของนักเรียนต่อบทเรียนดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.78/81.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และนักเรียนมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การอ่านภาษาฝรั่งเศสเพื่อความเข้าใจ (บุญจมาศ กิตติพิทักษ์ 2535) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 25 คน กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง ได้รับการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม ได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีเจตคติสูงกว่ากลุ่มควบคุม (พวงเพชร วัชรรัตนพงศ์ 2536) และจากการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาชีววิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อนำไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังการทดลอง โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ผลปรากฏว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90 ตัวแรก ส่วน 90 ตัวหลังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ส่วนผลการทดสอบก่อน และหลังเรียนพบว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (บุญสืบ พันธุ์ดี 2537) การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อการซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และนำไปทดลองใช้สอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุวีวิทยาจังหวัดสระบุรี จำนวน 58 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องเครื่องกล จำนวน 87 คน โดยใช้กลุ่มนักเรียนจำนวน 28 คน ผลการวิจัย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การทดสอบหลังการเรียนซ่อมเสริมด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (จันทนา บุญยกรณ 2539) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาประวัติศาสตร์ถ่ายภาพ หลักสูตรศิลป์ภาพถ่ายระดับปริญญาตรี สำหรับใช้เป็นเครื่องมือช่วยสอนในวิชาประวัติศาสตร์ถ่ายภาพ และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 45 คน ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ประสิทธิภาพ 91.83/91.11 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องช่วยสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุขเกษม อุยโต 2540) การ

พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเซตและความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 48 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากนักเรียนทั้งหมด 180 คน ของวิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี การประเมินประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้เกณฑ์ 85/85 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทั้งสองเรื่องมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 ที่กำหนดไว้ (เข็มทอง บุญทัน 2542) สำหรับงานวิจัย เกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในต่างประเทศมี ดังนี้ ในปี ค.ศ. 1980 โมดิเซทท์ (Modissette 1980 : 2537 : 104) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบที่จะช่วยให้การเรียน วิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้น 2 รูปแบบ คือ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการใช้หนังสือแบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน จำนวน 72 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ให้เรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้โปรแกรมแบบฝึกหัด กลุ่มที่ 2 ให้เรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่ 3 ให้เรียนแบบธรรมดาหรือใช้แบบฝึกหัดแบบธรรมดา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้แบบฝึกหัดแบบธรรมดา และ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสียค่าใช้จ่ายแพงกว่าธรรมดาถึง 3.5 เท่า แต่เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายต่อเดือนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว จะพบว่ามีความแตกต่างกันน้อยมากคือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน 5 เดือน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับนักเรียนที่เรียนแบบธรรมดา 10.5 เดือน ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 ไรท์ (Wright 1995 : 1063-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่ม

ตัวอย่างแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย สำหรับการสอนพื้นฐานทางพีชคณิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นปัจจัยในการพัฒนา และ สมรรถภาพของบทเรียนแบบ Tutorial ซึ่งประกอบด้วย 1) การนำเสนอจุดประสงค์ของการวิจัย และการรายงานผล 2) การแสดงเหตุผลสำหรับพัฒนา และส่วนประกอบ 3) การเจาะจงรูปแบบของบทเรียน และการออกแบบข้อจำกัดของบทเรียน 3 ลักษณะ คือ แบบธรรมดาแบบที่มีลักษณะการนำเสนอหลายรูปแบบ และแบบกำหนดคำสั่งตามจุดประสงค์ 4) การประเมินอาศัยความชำนาญ และการวิเคราะห์บทเรียนในภายหลัง 5) ผลของการวิจัยนี้จะเป็แนวทางในการนำไปใช้ออกแบบต่อไป 6) เจตคติของนักเรียนและการสำรวจถึงภูมิหลังของ นักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบ สามารถนำไปประเมินผลการออกแบบ ได้ที่ ค.ศ. 1993 บราวน์ (Brown 1993 : 3357-A) ได้ออกแบบ และพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบ Tutorial สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะเรียนคณิตศาสตร์ในเทอมแรก โดยการวางรากฐานของฟังก์ชันก่อนที่จะเรียนแคลคูลัส และเป็นพื้นฐานที่จะนำไปใช้ ในการเรียนคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ชั้นสูง โดยเนื้อหาประกอบด้วยรูปเหลี่ยมที่สมบูรณ์เส้นตรง และพาราโบลา ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ จำเป็นต้องอาศัยทักษะด้านคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น การออกแบบบทเรียนประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียนด้านทักษะและความต้องการความรู้ 2) การออกแบบบทเรียน 3) การพัฒนาบทเรียนขึ้นแรกเป็นการวิเคราะห์ ผู้เรียนโดยศึกษาจากการแก้ปัญหาในการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหา แคลคูลัสในคู่มือ และการออกแบบบทเรียนเก็บ ไปตามขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยยึดหลักกลยุทธ์ทางด้านการใช้คำสั่ง การออกแบบหน้าจอ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน รวมถึงประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ ที่จะให้นักเรียนสามารถใช้ได้ ขั้นที่สองเป็นการพัฒนาบทเรียน โดยเริ่ม

จากการเขียนสคริปต์ ออกแบบในลักษณะการเสนอเนื้อหา ความคิดรวบยอดและตัวอย่างบนหน้าจอ มีข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนตอบผิด และนักเรียนสามารถย้อนกลับไปเรียนบททวนเนื้อหา ที่เรียนผ่านมาแล้วหรือไปอ่านคำถามและตอบคำถามได้อีกครั้งหนึ่ง ปี ค.ศ. 1994 เดล ซิกนอร์ (DelSignore 1994 : 1268) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการศึกษาวิชากายภาพบำบัดเบื้องต้น (เทคนิคการแพทย์) และสุขภาพ จุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้เพื่อพิจารณาผลของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในการปรับปรุงความชำนาญของการแปลความหมาย ในการศึกษาวิชากายภาพบำบัดเบื้องต้น จากการสุ่มตัวอย่างการทดลองเพื่อหาแนวทางในการแสดงวิธีทำกายภาพบำบัด โดยอาศัยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้มีความสะดวกสบายขึ้น จากกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 32 คน ซึ่งสุ่มมาจากผู้เข้ารับการศึกษาทำกายภาพบำบัดในวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 16 คน โดยกลุ่มที่ 1 ให้เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่ 2 เข้ารับฟังการบรรยายและการสาธิตแบบเก่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้รับการทดสอบหลังเรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากการศึกษานี้พบว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่มีประสิทธิภาพมากกว่า เมื่อเทียบกับการสอนแบบเก่า ต่อมาในปี ค.ศ. 1995 ไวท์ (White 1995 : 315-A) ได้ทำการศึกษาถึงประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อช่วยเขียนโครงร่างหลักสูตรการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ระดับ 10 จากการศึกษานี้ เปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในการสอนนักเรียน 4 ห้องเรียน ที่ได้มาโดยการสุ่มจากนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 จากอาจารย์ทุกคน จากนั้นนำนักเรียนทั้ง 4 ห้องมาทำการสอนด้วยอาจารย์คนเดียวกัน เพื่อให้แน่ใจว่าจะได้รับความรู้จากการสอนที่เหมือนกัน โดยใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 4 คาบเป็นเวลา 1 เดือน และให้นักเรียนฝึกการเขียนเรียงความคนละ 2 เรื่อง ในขณะที่ทำการสอน

เรียงความที่นักเรียนเขียนขึ้นทั้งหมดนี้จะถูกตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ประสงค์จะออกนามแล้วส่งผลคืนให้นักเรียน ห้องเรียนแรกเรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อีก 2 ห้องเรียนให้เรียนโดยการสอนแบบเก่าผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้พัฒนาขึ้นเป็นอย่างมากและให้ผลการเรียนดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในปีเดียวกันนี้ พาราริช (Pararish 1995 :344-A) ได้ทำการพัฒนา และทดสอบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาดนตรี ผลการพัฒนา และทดสอบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง “พื้นฐานทางดนตรี” จากการทดสอบใน 2 มหาวิทยาลัย พบว่าการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการสอนทฤษฎีดนตรีนั้นสามารถนำมาใช้อธิบายได้และช่วยลดเวลาในการสอนทฤษฎีดนตรีลง เพื่อนำเวลาที่เหลือไปฝึกและสอนส่วนที่สำคัญได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีทักษะทางดนตรีมากขึ้น และผู้เรียนมีความเห็นว่า บทเพลงจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประโยชน์ต่อการเรียนดนตรีมาก

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่นำเสนอมาทั้งหมดนี้จะเห็นว่าไม่ว่าจะนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ในวิชาใด ๆ ก็ตามส่วนใหญ่แล้วจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชานั้น ๆ สูงขึ้น และผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยสอน ซึ่งจะสอดคล้องกับการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2529-2538 ของจรูญ จิตรักษ์ (2539) ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มุ่งศึกษาประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความคงทนในการเรียนรู้ และด้านเจตคติต่อการเรียนการสอน ประชากรคือวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของสถาบันอุดมศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2529-2538 จำนวน 138 เรื่อง และคัด

เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อคำนวณค่าขนาดอิทธิพล จำนวน 37 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า 1) จากงานวิจัยทั้งหมด 138 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรพบมากในปี พ.ศ. 2535 ในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษา ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบศึกษาเนื้อหาใหม่ ระยะเวลาในการทดลอง 1-4 สัปดาห์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย 2) ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในทุกระดับการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความคงทนในการเรียนรู้ และด้านเจตคติต่อการเรียนการสอน มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยเท่ากับ 0.91, 0.89 และ 0.58 ตามลำดับ 3) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยมีความสัมพันธ์มากกับการจำแนกเนื้อหาวิชาและระยะเวลาในการทดลองด้านความคงทนในการเรียนรู้ ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยมีความสัมพันธ์มากกับการจำแนกระดับการศึกษาและแหล่งประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ส่วนด้านเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยมีความสัมพันธ์มากกับการจำแนกแหล่งประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

จากงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ คงพอจะทำให้ครูผู้สอนได้มองเห็นแนวทาง ในการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามพึงระลึกเสมอว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมิใช่สื่อการสอนที่สมบูรณ์แบบที่สุดที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ทั้งหมด หากแต่เป็นเพียงช่องทางหนึ่งที่จะช่วยนำความรู้และประสบการณ์จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น ดังนั้นภาระในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างคงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนอยู่เช่นเดิม “ครู” จึงยังคงมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนอยู่แม้จะมีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยสอนแล้วก็ตาม

บรรณานุกรม

- เข็มทอง บุญทัน. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. (อัดสำเนา)
- จันทนา บุญชากรณ์. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. (อัดสำเนา)
- จรัญ แสนราช. การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองวิชาวิเคราะห์วงจรไฟฟ้า 1 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2535. (อัดสำเนา)
- จรรยา จิตรักษ์. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2529-2538. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. (อัดสำเนา)
- ดวงใจ ศรีธวัชชัย. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. (อัดสำเนา)
- นัยนา ถิ่นะธรรม. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามคู่มือครู ของ สสวท. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. (อัดสำเนา)
- บุญสืบ พันธุ์ดี. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาชีววิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. (อัดสำเนา)
- เบญจมาศ กิตติพิทักษ์. การสร้างบทเรียนการอ่านภาษาฝรั่งเศสเพื่อความเข้าใจโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบวรเม่งคล
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. (อัดสำเนา)
- ฝนทิพย์ อมาตยกุล. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. (อัดสำเนา)

- พวงเพชร วัชรรัตนพงศ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. (อัดสำเนา)
- มะลิ จุลวงษ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. (อัดสำเนา)
- วิษณุลาวัลย์ พิทักษ์ผล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่สอนซ่อมเสริมโดยครูกับกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530 (อัดสำเนา)
- สันติ ม่วงปาน. การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อใช้ในการเรียนซ่อมเสริมวิชาฟิสิกส์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. (อัดสำเนา)
- สุขเกษม อุยโต. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาประวัติการถ่ายภาพ หลักสูตรศิปภาพถ่ายระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. (อัดสำเนา)
- อาภรณ์ อัยรักษ์. การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง “ความน่าจะเป็นเบื้องต้น” ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกพาณิชยการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. (อัดสำเนา)
- Brown, F. Eugene, LR. “The Design and Development of a Computer-Assisted Tutorial Covering the Precalculus Concepts Involved in Sketching Function.” Dissertation Abstracts International. 3357-A; 1993.
- David, S.C. “An Intelligent Tutor for Basic Algebra.” Dissertation Abstracts International. Santa Monica. California, 1990.
- Davison, R.L. “The Effectiveness of Computer Assisted Instruction of Chapter I Students in Secondary School,” Dissertation Abstracts International. 399-A; 1986.
- Del Signore, P. “The Effect of Computer Assisted Instruction on Junior Occupational Therapy Students,” Dissertation Abstracts International. 70 : 1268; October, 1994.
- Hakes, A.M. “A Comparison between Two Methods of Individualized Mathematics Instruction on Solving Proportioning Problem.”, 47(5) : 1590-A; November. 1986.

- Modisette, D.M. "Effects of Computer Assisted Instruction on Achievement in Remedial Secondary Mathematics Computation," Dissertation Abstracts International. 40(11) : 5770-A; May, 1980.
- Pam, T. "Wising Computer in Teaching Secondary School Mathematics," Mathematics Teacher. 79; January, 1986.
- Pararish, R.J. "The Development and Testing of a Computer Assisted Instructional Program to Teach Music Fundamentals to Adult Nonmusicians," Dissertation Abstracts International. 149 : 3444-A; 1995.
- White, P.A. "A Study of Computer Assisted Instruction for Remediation in Mathematics on the Secondary level." Dissertation Abstracts International. 45 (4) : 1063-A; 1984.
- Wright, S.J. "The Effect of Computer Assisted Instruction in Prewriting on the Persuasive Whiting of Tenth Grade Student," Dissertation Abstracts International. 45 : 315-A; April, 1995.

วิสัยทัศน์กับการบริหารการศึกษา

ผศ. สุนทร ศรีรักษา *

สังคมโลกปัจจุบันต้องการผู้บริหาร หรือผู้นำ ที่มองการณ์ไกล ในประเทศไทยจึงมีการสัมมนาเรื่อง “เมืองไทยในปี พ.ศ. 2560” หรือ “เมืองไทยใน 25 ปี ข้างหน้า”

วิกฤติด้านเศรษฐกิจของโลก และของ ประเทศไทย เกิดจากผู้บริหารผู้นำขาดวิสัยทัศน์ ถ้าเราไม่มองสู่อนาคต จะอยู่ในโลกธุรกิจไม่ได้ เพราะ เศรษฐกิจของโลกเปลี่ยนแปลงไปมาก

อดีตไม่มีวิสัยทัศน์เราก็อยู่ได้ เพราะโลกของเราเปลี่ยนแปลงช้าเหมือนหอยทาก ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงเร็วมากเหมือนจรวด

ผู้บริหารหรือผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ จึงจะสามารถนำประเทศไปสู่ความเจริญได้

บิล คลินตัน ขณะดำรงตำแหน่งผู้สมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา สังกัดพรรค เดโมแครต ได้กล่าวสุนทรพจน์ครั้งสำคัญ โดยได้ ย้ำเตือนให้ประเทศเห็นความสำคัญของสุภามิต โบราณบทหนึ่งที่ว่า “ที่ใดขาดวิสัยทัศน์ ประชาชน ก็จะพินาศ” : Where there is no vision, the people perish” (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541 : 55) คำกล่าวของ คลินตัน สะท้อนให้เห็นความเสียหายของประเทศชาติที่ขาดวิสัยทัศน์

สภาพปัจจุบันคนไทยกล่าวถึงวิสัยทัศน์มากขึ้น โดยเฉพาะวิสัยทัศน์ของผู้นำ ผู้บริหาร เราจึงควร ทำความเข้าใจกับคำว่า “วิสัยทัศน์”

วิสัยทัศน์ (Vision) คืออะไร

ผู้รู้ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ (Vision)

ไว้ต่าง ๆ กัน

วีรวัช มาชะศิริานนท์ กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ “ความมุ่งหมาย ความคาดหวังของบุคคล หรือองค์กร ที่ประสงค์จะไปมีสถานภาพเป็น อย่างไรอย่างใดอย่างหนึ่ง (หรือหลาย ๆ อย่าง) หรือจะไป อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งในอนาคต” (วีรวัช มาชะศิริานนท์ 2541 : 27)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ให้ความหมาย วิสัยทัศน์ว่า หมายถึง ภาพชัดเจนที่มองอนาคต สะท้อนความปรารถนา ความใฝ่ฝัน และความตั้งใจจะ ไปให้ถึงภาพนั้นภาพนั้น ด้วยความเชื่อมั่นว่าสามารถ จะไปถึงได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541 : 65)

Tregoe และคณะ (1989) ให้ความเห็นว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือเค้าโครงหรือโครงร่าง (Framework) ที่เสนอแนะทางเลือกของธรรมชาติและ ทิศทางขององค์กร เป็นสิ่งที่องค์กรต้องการจะเป็น

Licata, Teddlie และ Greenfield (1990) อธิบายว่า วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นความสามารถที่จะมองเห็นความไม่ตรงกัน หรือความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างขณะนี้กับสิ่งที่ควรจะเป็น แล้ว รวมพลังผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ดำเนินการเพื่อบรรลุ สิ่งที่ควรจะเป็น

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ สรุปความหมายของ วิสัยทัศน์ (Vision) ว่า “วิสัยทัศน์ คือ ภาพขององค์กร ในอนาคต เป็นภาพที่มีความเฉพาะเจาะจง (Unique) ได้พัฒนาแล้ว (Improved) และสามารถบรรลุถึงได้ (Attainable) ผู้นำจะต้องมองไปข้างหน้า มีทิศทางที่ ชัดเจน เป็นทิศทางที่ต้องการจะให้องค์กรไปทางนั้น

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโปรแกรมวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

และบรรดาสภาพการณ์ที่ปรารถนาได้” (มหาวิทยาลัย
สุโขทัย ธรรมาธิราช 2538 : 7)

วิสัยทัศน์สำคัญอย่างไร

ถ้าเรามีวิสัยทัศน์ จะเกิดผลดีต่อตัวเรา
และสังคมคือ

1. เกิดการขยายศักยภาพของมนุษย์จนเต็ม
ความสามารถ

ปรกตินมนุษย์จะใช้ศักยภาพของตนเองใน
การทำงานไม่เต็มที่ ด้วยสาเหตุหลายประการ
เช่น ไม่พอใจระบบบริหารงาน ฯลฯ

ถ้ามนุษย์มีวิสัยทัศน์ จะใช้ศักยภาพที่เขามี
อยู่ทำงานได้เต็มความสามารถของเขา งานจะประสบ
ผลสำเร็จ ประเทศชาติจะเจริญมากขึ้น

2. เกิดกำลังใจในการทำงาน

คนที่มีวิสัยทัศน์จะมองเห็นภาพในการ
ทำงานชัดเจน กล้าเผชิญกับปัญหา และมีกำลังใจ
ในการทำงาน

3. มีพลังขับเคลื่อนตนเองและองค์กร

คนที่มีวิสัยทัศน์ จะทำอะไรเองโดยไม่ต้อง
ให้มีใครมาสั่ง มีเป้าหมายที่ดี ทำสิ่งที่ดี มีคุณค่า มี
พลังในการทำสิ่งต่างๆ ทুমเทพพลัง ทำงานจริงจัง เอาใจ
จดจ่อ มีพลังขับเคลื่อนตนเองและองค์กร

4. เกิดความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ

คนที่มีวิสัยทัศน์จะทำงานประสานกันกลมกลืน
กันช่วยกันทำงาน เพราะทุกคนเกิดความรู้สึกร่วม
ร่วมและเป็นเจ้าของกิจการ ความสำเร็จของกิจการ
ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนทุกคนในองค์กร

5. เกิดการวางแผน และจัดระบบงานที่ดี

คนที่มีวิสัยทัศน์จะวางแผนตลอดเวลา เช่น
แผนประจำสัปดาห์ แผนที่จะทำตลอดไตรมาส เรา
สามารถสร้างวิสัยทัศน์ในประเทศไทย เพื่อแก้ปัญหา
ได้ เช่น “เมืองไทยจะไม่มีเด็กจรจัด” “คนชราใน

เมืองไทยจะได้รับการดูแลทั้งถึง” ฯลฯ

6. เกิดการประเมินผลในทางปฏิบัติ

เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์แล้ว เราจะประเมินผล
ว่าสามารถปฏิบัติได้ตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้มาก
น้อยแค่ไหน

7. เกิดการพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง

ผู้มีวิสัยทัศน์จะมีส่วนในการพัฒนาองค์การ
อย่างต่อเนื่อง เพราะผู้มีวิสัยทัศน์จะเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อ
อนาคต และต้องการเห็นความฝันที่กำหนดไว้เป็นจริง

8. วิสัยทัศน์ก่อให้เกิดความสำเร็จ

ผู้มีวิสัยทัศน์จะนำความสำเร็จมาสู่ตนเอง
และประเทศชาติได้ ประวัติศาสตร์อังกฤษได้บันทึก
อัศวินประวิติของท่านเซอร์วินสตันเชอร์ชิล อดีตนายกรัฐมนตรี
ของอังกฤษในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 และ
2 ว่าท่านเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถ
ช่วยเหลือให้ประเทศอังกฤษรบชนะเยอรมนีในสงคราม
โลก ทั้ง 2 ครั้ง เนื่องจากท่านเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ
ว่าอนาคตจะมีภัยสงครามจากเยอรมนี รัฐบาลอังกฤษ
จึงเตรียมกำลังรบไว้พร้อม ทำให้อังกฤษเป็นฝ่ายชนะ
ในสงครามได้

ตรงกันข้ามถ้าเรา ขาดวิสัยทัศน์ จะเกิดผล
เสียขึ้นคือ

1. ขาดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน

2. ขาดเอกภาพในการทำงาน

3. ขาดความกระตือรือร้นในชีวิตและการทำงาน

4. การทำงานขาดประสิทธิภาพ

5. ขาดพลังสร้างสรรค์ในชีวิตและการทำงาน

6. ขาดการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก

7. ขาดความสามารถในการแข่งขัน กล่าวโดย
สรุปวิสัยทัศน์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์และ

ต่อองค์การ หากมนุษย์และองค์การขาดวิสัยทัศน์ จะเกิดผลเสียต่อมนุษย์และองค์การแน่นอน

วิสัยทัศน์มีลักษณะอย่างไร

วิสัยทัศน์มีลักษณะสำคัญ 8 ประการ

1. วิสัยทัศน์ต้อง “เพื่ออนาคต”

ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ต้องเตรียมการเพื่อ “มุ่งอนาคต” อันรุ่งโรจน์ของชาติ ต้องมองอนาคตให้ชัดเจน ต้องคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับคนรุ่นต่อไป เราแทบไม่เคยได้ยินผู้นำประเทศไทย พูดถึงวิสัยทัศน์อนาคตของประเทศไทยมากนัก หรือพูดถึงอนาคตก็เป็นเพียงแค่ความปรารถนาหรือความฝันเท่านั้น แต่ไม่ได้มีองค์ประกอบของภาพชัดเจนที่ตั้งใจจะไปให้ถึงจริง ๆ

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีวิสัยทัศน์สิงคโปร์วางแผนไปในอนาคต 25 ปีว่าเขาอยากเป็นอย่างไร มีการตั้งคณะกรรมการแห่งชาติชุดต่าง ๆ วางแผนด้านต่าง ๆ มองอนาคตประเทศและหนทางไปสู่วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541 : 76 – 77) เป็นผลทำให้ประเทศสิงคโปร์มีเศรษฐกิจเจริญเติบโตเร็วมาก ทำให้สามารถเปลี่ยนจากประเทศกำลังพัฒนาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายในเวลาเพียงชั่วอายุคน

ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาชื่อว่า จอห์น เอฟ. เคนเนดี เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ เขาเคยพูดว่า “ภายใน 10 ปี จะส่งมนุษย์ไปดวงจันทร์” เขาก็ทำได้สำเร็จ

การกำหนดวิสัยทัศน์ต้องกำหนดเพื่ออนาคตที่มีระยะเวลายาวนานพอสมควร ไม่ใช่เพียง 1 – 2 ปี อาจต้องยาวถึง 10 – 15 ปี หรือในชั่วอายุคน แต่ถ้ากำหนดวิสัยทัศน์ยาวไกลมาก เช่น 60 – 70 ปี ข้างหน้า อาจไม่สมจริงหรือผิดพลาดได้ เพราะโลกจะเปลี่ยนแปลงไปมาก จำเป็นต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพบริบทที่เปลี่ยนไป

ประเทศไทยควรกำหนดวิสัยทัศน์ในอนาคตให้ชัดเจน เช่น กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะให้ “ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก” หรือ “ประเทศไทยปฏิรูปการศึกษาสำเร็จภายในปี 2550” ฯลฯ

2. วิสัยทัศน์ต้อง “ชัดเจน”

คนที่มีวิสัยทัศน์ ต้องเป็นผู้ที่มองเห็นภาพในอุดมคติได้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ไม่ได้หมายความว่าเห็นด้วยตาเท่านั้น แต่จะเห็นในมโนคติความคิดของเราคนที่ไม่มีวิสัยทัศน์จะมองเห็นภาพในอุดมคติหรือในอนาคตได้ชัดเจน ส่วนคนที่ไม่มีวิสัยทัศน์จะมองเห็นภาพในอนาคตสลัว ๆ เช่น นักศึกษาที่มีวิสัยทัศน์จะมองเห็นภาพว่าจะเรียนไปเพื่ออะไร ไม่เกลียด ฟาราคย์มองเห็นภาพชัดเจนเรื่องไฟฟ้ามาตลอด เพราะท่านมีวิสัยทัศน์ชัดเจน แจ่มแจ้ง

วิสัยทัศน์ต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะรู้ว่าวิสัยทัศน์ นั้น “เริ่มเมื่อใด” และ “สำเร็จเมื่อไร” สามารถวัดได้ว่าสำเร็จหรือไม่ เช่น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในปี พ.ศ. 2563 และมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอันดับ 8 ของโลก” ความชัดเจนดังกล่าวจำเป็นต้องรองรับด้วยการวางเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นขั้นตอน เหมือนบันไดที่ทอดยาวสู่จุดหมายปลายทาง และนำไปลงรายละเอียดการดำเนินนโยบายในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังตามนั้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541 : 71)

3. วิสัยทัศน์ต้อง “น่าพึงปรารถนา”

วิสัยทัศน์เป็นภาพอนาคตที่พึงปรารถนา ต้องสะท้อนภาพในแง่บวกแง่ดี ทุกคนในประเทศเราสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ในแง่บวกได้ เช่น “แม่น้ำลำคลองทุกแห่งในประเทศไทยจะสะอาด

ไม่เฝ้า” “โรงเรียนหรือที่ทำงานของเราจะสะอาด ไม่มีเศษกระดาษ” “สลัมจะหมดไปจากจังหวัดลพบุรี” “ธุรกิจของเราจะบริการลูกค้าให้ดีที่สุด” “เด็กไทยทุกคนจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี” “คนไทยทุกคนมีหลักประกันด้านสุขภาพอนามัยอย่างชัดเจน วัดได้ภายในปีที่กำหนด” ฯลฯ

นักเรียนทุกคน ประชาชนทุกคน หน่วยงานทุก หน่วยงานสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่น่าพึงปรารถนา ได้ เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์แล้วต้องกระทำให้เกิดผล มิฉะนั้นวิสัยทัศน์นั้น จะเป็นเพียงความฝัน ดังที่ผู้รู้ท่าน กล่าวไว้ว่า “Vision Without Action is Like a Dream.”

4. วิสัยทัศน์ต้อง “ยิ่งใหญ่”

วิสัยทัศน์ ต้องเป็นความฝันที่ยิ่งใหญ่กว้างไกล และน่าท้าทาย ไม่ใช่ฝันเล็กๆ น้อยๆ คนที่มีความฝันที่ยิ่งใหญ่เท่านั้น จึงจะสามารถสร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลได้

ประเทศสิงคโปร์เป็นตัวอย่งที่ดีในการ สร้างสรรค์วิสัยทัศน์ที่ยิ่งใหญ่ เนื่องจากสิงคโปร์ไม่มี ทรัพยากรธรรมชาติมากนอกจากทรัพยากรมนุษย์ สิงคโปร์จึงสร้างวิสัยทัศน์จากจุดแข็งของตน โดย กำหนดให้สิงคโปร์เป็น “เกาะอัจฉริยะ” (Intelligent Island) ในโครงการ I.T.2000 ตั้งแต่ ค.ศ. 1991 โดย กำหนดเป้าหมายว่าจะให้เทคโนโลยี สารสนเทศ (I.T.) เข้าไปอยู่ในทุกส่วนของสังคม ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ที่พักผ่อน ส่งผลให้ประเทศสิงคโปร์เจริญก้าวหน้าทั้ง ทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การศึกษาและทรัพยากร มนุษย์

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ บรรยายที่ สถาบันราชภัฏเทพสตรี เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ของท่านว่า “จะเขียนหนังสือให้ มากที่สุดในประเทศไทย” “อยากให้สังคมไทยเป็น สังคมมีปัญหา”

5. วิสัยทัศน์ต้อง “ส่งผลปฏิบัติการเชิงรุก”

ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ต้องคิดล่วงหน้า มองระยะยาว หาทางป้องกันปัญหามากกว่ารอแก้ปัญหา ต้องมุ่งไป ข้างหน้า ไม่ปล่อยชีวิตตามยถากรรม ไม่ปฏิบัติ การเชิงรับ พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องการศึกษา การพัฒนาคน เศรษฐกิจแบบพอเพียง ทฤษฎีใหม่ เป็นวิสัยทัศน์เชิงรุกทั้งสิ้น

6. วิสัยทัศน์ต้อง “เป็นจริง”

วิสัยทัศน์ต้องมีพื้นฐานจากความจริงไม่ใช่ ความเพ้อฝันที่สูงเกินไป วิสัยทัศน์ต้องสะท้อน ภาพว่า “เกิดขึ้นจริงได้” ต้องเชื่อว่าเป็นจริงได้ วิสัยทัศน์คือ “ฝันที่เป็นจริง” ต้องทำสิ่งที่ เป็น นามธรรมให้เป็นรูปธรรม

ผู้มีวิสัยทัศน์ จะต้องศึกษาอดีต วิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน คาดการณ์แนวโน้มในยุคโลกาภิวัตน์ได้ ต้องมีความพร้อมและศักยภาพที่จะทำให้เกิดขึ้นจริงได้ ต้องสมเหตุสมผล

เฮนรี ฟอร์ด ฝันเรื่องรถยนต์ 8 ล้อ เขาทำได้ จริง แสดงว่าเขามีวิสัยทัศน์ที่ “เป็นจริง”

7. วิสัยทัศน์ต้อง “กระตุ่นแรงบันดาลใจ”

คนเราจะทำอะไรได้ ต้องมีแรงบันดาลใจ เช่น การเลือกเรียน เราต้องเลือกเรียนวิชาที่เราอยากเรียน ความปรารถนาความใฝ่ฝัน เป็นจุดเริ่มต้น ของวิสัยทัศน์ เราจะต้องมีแรงบันดาลใจอันสูงส่ง ทำให้เกิดความมุ่งมั่นจะทำให้ความปรารถนาความ ใฝ่ฝันนั้นเป็นจริง ไม่วันทนเกรงอุปสรรคหรือความยาก ลำบาก เช่นเรากำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทย จะเป็นศูนย์กลาง การศึกษาของทวีปเอเชีย” หรือ “ประเทศไทยจะเป็นอันดับหนึ่งของเอเชียทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ”

8. วิสัยทัศน์ต้องเกิดการ “ร่วมแรง” “ทำจน สำเร็จ”

เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์แล้ว ต้องร่วมแรงร่วมใจ

กันทำให้สำเร็จ ต้องทำให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง มิฉะนั้นวิสัยทัศน์นั้นจะไม่มีประโยชน์ เป็นเพียงความฝัน

ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ต้องเรียนรู้ที่จะพูดว่า “ เราชนะแน่ ” “ เป็นไปได้ ” “ ไม่มีอะไรที่ยากเกินความสามารถของเรา ”

ผู้นำของประเทศต้องทำให้เกิด “ วิสัยทัศน์ของประชาชน ” โดยทำให้คนทั้งประเทศมี “ วิสัยทัศน์ร่วม ” กับ “ วิสัยทัศน์แห่งชาติ ” เพื่อความเจริญของประเทศไทย

บุคคลหรือองค์กรที่จะกำหนดวิสัยทัศน์ จะต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญ 8 ประการคือ วิสัยทัศน์ต้องเพื่ออนาคต ต้องชัดเจน ต้องน่าฟังปรารถนา ต้องยิ่งใหญ่ ต้องส่งผลปฏิบัติการเชิงรุก ต้องเป็นจริง ต้องกระตุนแรงบันดาลใจ ต้องร่วมแรงทำงานสำเร็จ จึงจะเป็นวิสัยทัศน์ที่แท้จริง

ปัจจุบันองค์กร สถาบันการศึกษาที่ทันสมัย จะกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร หรือของสถาบันการศึกษาไว้ เพื่อกระทำให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด เช่น สถาบันราชภัฏเทพสตรี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของสถาบันฯ ปี 2550 ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์สถาบันราชภัฏเทพสตรี ปี 2550

สถาบันราชภัฏเทพสตรี จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับนำ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นศูนย์กลางวิชาการสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตภาคกลางตอนบน มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ เทคโนโลยี งบประมาณ และระบบบริหารและการจัดการ มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาวิชาการชั้นสูง ทั้งระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีคุณภาพ ในหลายรูปแบบ และหลากหลายสาขาวิชา ผลงานวิจัยและผลการปฏิบัติการกิจทุกด้านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น และ

ประเทศชาติ

จะพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารการศึกษาได้อย่างไร

1. แนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์องค์กรของผู้บริหารการศึกษา
2. วิธีการพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้บริหารการศึกษา

1. แนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์องค์กรของผู้บริหารการศึกษา

การพัฒนาวิสัยทัศน์องค์กรของผู้บริหารการศึกษา จะต้องพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการสร้างวิสัยทัศน์ ทักษะที่จำเป็นในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

ทักษะที่จำเป็นในการสร้างวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ผู้บริหารเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์

การสร้างวิสัยทัศน์มีประเด็นที่ควรพิจารณา คือ ผู้บริหารต้องเข้าใจองค์กรอย่างลึกซึ้ง เช่น เข้าใจภารกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วัฒนธรรมขององค์กร ฯลฯ นอกจากนั้น ผู้บริหารจะต้องเข้าใจสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น ความต้องการของผู้เรียน คู่แข่งที่มีภารกิจเหมือนเรา ผู้บริหารที่จะเข้าใจองค์กรและสิ่งแวดล้อมได้ดี จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้

การสร้างวิสัยทัศน์นั้น ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง ให้มีทักษะ และความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การมองการณ์ไกล การมองย้อนกลับไปข้างหลัง การมองผลกระทบและแนวโน้มต่างๆ การมององค์กรในภาพรวม การคาดคะเนแรงต่อต้านต่างๆ การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร ความมุ่งมั่นหรือความสนใจที่จะเปลี่ยนแปลง การทดสอบวิสัยทัศน์กับเป้าหมายและความสามารถ

ขององค์กร การสร้างวิสัยทัศน์ขององค์กร ควรให้สมาชิกขององค์กรมีส่วนร่วมมาแต่ต้น เพื่อให้เป็นวิสัยทัศน์ที่เห็นพ้องต้องกัน (Shared vision)

การเผยแพร่วิสัยทัศน์

เมื่อผู้บริหารร่วมกับเพื่อนร่วมงานสร้างวิสัยทัศน์ขององค์กรขึ้นมาแล้ว ผู้บริหารจะต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้แก่สมาชิกขององค์กรและต้องสื่อความหมายให้เพื่อนร่วมงานเข้าใจ ยอมรับ และยึดมั่นในวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

วิสัยทัศน์ (Vision) ที่สร้างขึ้นจะกลายเป็นภารกิจ (Mission) ขององค์กร และต้องลงมือปฏิบัติ (Action) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

การเผยแพร่วิสัยทัศน์นั้น ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการพูด การฟัง การเขียน แสดงภาษาท่าทาง เพื่อให้เพื่อนร่วมงานเข้าใจวิสัยทัศน์ขององค์กร และต้องมีทักษะในการทำตนให้เป็นตัวอย่าง โดยปฏิบัติตามภารกิจวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

การนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติจริงในองค์กรให้ได้ผลเลิศนั้น ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทักษะในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ทักษะในการทำงานกับคน ทักษะในการสร้างแรงจูงใจ ทักษะในการมอบหมายงาน ทักษะในการปรับโครงสร้างขององค์กร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2538 : 24 – 30)

2. วิธีการพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้บริหารการศึกษา

วิธีการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีวิธีการ ดังนี้คือ

2.1 การศึกษา

ผู้บริหารควรได้รับการศึกษาทั้งการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) การศึกษาระบบโรงเรียน (Formal education) การศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal education) การศึกษาหลักสูตรบริหาร การศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.2 การฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาภาวะผู้นำในองค์กร วิธีการฝึกอบรมมีหลายแบบ เช่น การแสดงบทบาท (Role playing) เกมการบริหาร (Management game) หรือสถานการณ์จำลอง (Simulations)

2.3 การสร้างประสบการณ์

ผู้บริหารจะต้องแสวงหาประสบการณ์ให้มากที่สุด เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เสมอ การเรียนรู้จากการทำงาน

2.4 การเรียนรู้จากคนอื่น

การเป็นผู้นำสามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลอื่น ทั้งคนภายในและภายนอกองค์กร โดยการสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของบุคคลเหล่านั้น

2.5 การเรียนรู้จากตนเอง

การเรียนรู้จากความล้มเหลวหรือความสำเร็จของตนเอง เป็นวิธีการพัฒนาผู้นำที่ดีอีกวิธีหนึ่ง สิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จก็ควรยึดมั่นต่อไป สิ่งที่ย่ำแย่ ผิดพลาดก็ควรนำมาปรับปรุงแก้ไข

วิธีการพัฒนาทั้ง 5 ประการนี้จะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

วิธีการหนึ่งในการพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้บริหาร คือ กำหนดขั้นตอนและกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้บริหาร

จัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้บริหาร เช่นเรื่องวิสัยทัศน์ วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ

ขั้นที่ 2 กำหนดวิสัยทัศน์ที่เห็นพ้องกัน (Shared vision)

ผู้บริหารควรร่วมกับผู้ร่วมงาน สร้างวิสัยทัศน์ที่เห็นพ้องกัน ผู้บริหารต้องพยายามทำให้เพื่อนร่วมงานยอมรับวิสัยทัศน์ขององค์การ โดยผู้บริหารต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำ กลยุทธ์ในการปรับหรือพัฒนาวัฒนธรรมองค์การ

ขั้นที่ 3 เปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เป็นจริง

โดยมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมต่าง ๆ (Program planning) ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์การ

ขั้นที่ 4 การนำโปรแกรมไปปฏิบัติ (Program Implementation)

ขั้นที่ 5 การประเมินผลโปรแกรม (Program Evaluation)

ผู้บริหารต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมและการติดตามงานขณะปฏิบัติงาน

ตามงานขณะปฏิบัติงาน

ขั้นตอนและกิจกรรมทั้ง 5 อย่างนี้จะช่วยพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนดไว้ สามารถนำไปปฏิบัติเกิดผลดีต่อองค์การได้

ผู้บริหารการศึกษายุคโลกาภิวัตน์ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวิสัยทัศน์ และส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ของสถานการศึกษาและนำวิสัยทัศน์ไปทำให้เป็นจริง โดยการนำวิสัยทัศน์ที่กำหนดไปวางแผนจัดโปรแกรมต่าง ๆ นำโปรแกรมไปปฏิบัติ และประเมินผลโปรแกรม จะทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ก่อให้เกิดผลดีต่อสถาบัน สังคม ประเทศชาติ

ผู้เขียนหวังว่า บทความนี้จะช่วยให้ผู้อ่านที่สนใจทราบความหมายของคำว่า วิสัยทัศน์ ความสำคัญ และลักษณะของวิสัยทัศน์ รวมทั้งการพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารการศึกษา และสามารถศึกษารายละเอียดได้จากหนังสือที่อ้างอิงไว้.

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทย ในสองทศวรรษ
หน้า. กรุงเทพฯ บริษัท ชัคเช่สมิ่เดีย จำกัด, 2539.

..... . มองผ่านวันข้างหน้า วิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี 2560. กรุงเทพฯ
บริษัทชัคเช่สมิ่เดีย จำกัด, 2541.

วีรวิฑูร มาณะศิริรานนท์. การพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้นำ. กรุงเทพฯ บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด,
2541.

สมชาย ภควาสน์วิวัฒน์. วิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี 2000. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มติชน,
2539.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพ
มหาบัณฑิตบริหารการศึกษา หน่วยที่ 1 – 5. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2538.

Kouzes, J. and Posner, B. **The Leadership Challenges**. San Francisco :
Jossey – Bass. 1987.

Licata, J. W. Teddlie, C.B. and Greenfield, W.D. “Principal Vision, Teacher
Sense of Autonomy, and Environmental Robustness,” **Journal of
Educational Research** 84(2) 1990 : 93-99.

Manasse, L. “Vision and Leadership : Paying Attention to intention” **Peabody
Journal of Education**. 63 1986 : 150-173.

Sergiovanni, T. **The Principalship**. Boston : Allyn and Bacon. 1987.

Sheive, L. and Schoenheit, M. “Vision and the Work Life of Educational
Leaders” in L. Sheive and M. Schoenheit (Eds.) in **Leadership :
Examining the Elusive**. Alexandria, VA : Association for Supervision
and Curriculum Development 1987 (P. 93-103)

Tregoe, B. and others. **Vision in Action : Putting a Winning to Work**.
New York : Simon and Schuster. 1989.

ครูมืออาชีพ : บทบาทของครูในการพัฒนาหลักสูตร

ผศ. สุรพล พุฒคำ *

มีครูหลายคนมักจะเข้าใจว่าตนมีหน้าที่แต่เพียงผู้
ใช้หลักสูตร และถ้าจะกล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรมักจะ
เป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับสูง เช่น หน่วยงานระดับ
กระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา เป็นต้น
แต่ในความเป็นจริงแล้วนอกจากหน่วยงานต่าง ๆ เหล่า
นั้นที่จะต้องมีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ครูยัง
เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่จะต้องมีส่วนในการพัฒนาหลักสูตร
อีกด้วย

ถ้าพิจารณาถึงการจัดทำหลักสูตร หน่วยงานระดับ
สูงนับตั้งแต่หน่วยงานระดับกระทรวงเขตพื้นที่การ
ศึกษาและสถานศึกษา ต่างก็มีหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตร
แต่หลักสูตรที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำขึ้นใช้นั้นมัก
จะเป็นหลักสูตรที่กำหนดไว้ใช้เป็นแนวทางในการให้
การศึกษาแก่ครู ซึ่งรายละเอียดของหลักสูตรในลักษณะ
นี้มักจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและ
รายการเนื้อหาวิชาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนการ
สอนของครูเท่านั้น ซึ่งยังขาดรายละเอียดกิจกรรมการ
เรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียน การขาด
หายไปเช่นนี้ถือได้ว่าหลักสูตรยังขาดความสมบูรณ์
บุคคลที่ทำหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากที่สุดก็คงจะ
เป็นใครไปไม่ได้ นอกจากบุคคลที่ได้ชื่อว่า “ครู” ที่กล่าว
ดังนั้นเพราะก่อนที่จะมีการปฏิบัติการสอน ครูจะต้องวางแผน
การสอน และในแผนการสอนนั้นก็จะเริ่มจากการกำหนด
วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน
และการวัดประเมินผลการสอน ซึ่งสิ่งเหล่านี้
ก็คือองค์ประกอบของหลักสูตร การดำเนินการของครู

เช่นนี้ถือได้ว่าครูเป็นบุคคลหนึ่งที่มีหน้าที่เป็นผู้สร้าง
หลักสูตรขึ้นใช้ การจัดทำหลักสูตรของครูจึงเป็นการจัดทำ
หลักสูตรที่เรียกว่า “หลักสูตรปฏิบัติงาน”

หลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพมิได้เกิดจากความ
เป็นเหตุเป็นผลของผู้จัดหลักสูตร ในระดับเบื้องต้นแต่
เพียงประการเดียว ผู้ใช้หลักสูตรก็มีความสำคัญ หลักสูตร
จะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ผู้ใช้จะต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์
และสาระที่ผู้เรียนควรมีคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์และนำมากำหนดเป็น หลักสูตรของตนเองเพื่อ
ใช้ปฏิบัติงานการเรียนการสอน หลักสูตรนโยบายเป็น
หลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงได้ยากแต่หลักสูตรที่เกิดจากการ
พัฒนาของครูเป็นหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย เป็น
หลักสูตรที่ปรับให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และ
สอดคล้องกับตัวผู้เรียนได้ตลอดเวลา ดังนั้น บทบาทของ
ครูจึงไม่ใช่แค่เป็นเพียงผู้ใช้หลักสูตรแต่เพียงอย่างเดียว
แต่ครูยังทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ
โดยจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและ
ความต้องการของผู้เรียนได้อีกด้วย (พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 และมาตรา 24)

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ก่อนที่จะให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
จะขอให้ความหมายของหลักสูตรก่อนดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521:21) ได้ให้ความหมายของ
หลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่
ทางโรงเรียนได้จัดเป็นรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโปรแกรมวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

ตนเอง ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาวิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

ก๊ิด (อ้างในชมพวันธุ์ ฤชชวร ณ อชชวร. 2540 : 1) ให้ความหมายของหลักสูตรว่าหลักสูตร หมายถึง

1. กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้สำเร็จการศึกษาตามสาขาที่ศึกษา
2. แผนการสอนที่ประกอบขึ้นด้วยเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนหรือสถานการศึกษาจัดให้นักเรียน หรือนักศึกษาได้ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาหรือเพื่อเข้าสู่งานอาชีพ
3. กลุ่มรายวิชาและประสบการณ์ที่วางแผนไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนหรือนักศึกษาได้รับการศึกษาภายใต้คำแนะนำของโรงเรียนหรือสถานศึกษา

จากนักวิชาการทั้งสองพอสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้นักเรียนหรือนักศึกษาได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หลักสูตรแบ่งออกได้ 2 ลักษณะคือ หลักสูตรที่เป็นกลุ่มวิชาและ หลักสูตรที่เป็นแผนการสอนของแต่ละรายวิชา

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรนั้น เซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ (อ้างใน อรทัย บุญช่วย. 2542 : 19) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่างๆ ให้แก่ ผู้เรียนอีกด้วย จากคำกล่าวของเซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรสามารถทำได้ 2 ลักษณะคือ

1. การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใช้ใหม่

ประเภทของหลักสูตร

นักวิชาการได้แบ่งหลักสูตรออกเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายประเภท ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์ของนักวิชาการแต่ละคน ชมพวันธุ์ ฤชชวร ณ อชชวร (2540 : 19) ก็เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่กล่าวว่าหลักสูตรจะแบ่งประเภทกันอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้าพิจารณาให้ถ่องแท้แล้วจะมีพื้นฐานมาจาก 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. รูปแบบที่เน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง (Subject-centered designs) หลักสูตรนี้ให้ความสำคัญกับความรู้หรือเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าอย่างอื่น
2. รูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered designs) หลักสูตรนี้เน้นกิจกรรมการเรียนในโรงเรียน ที่จัดให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
3. รูปแบบที่เน้นปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem-centered designs) หลักสูตรนี้เน้นปัญหาของการดำรงชีวิต ทั้งที่เป็นปัญหาของส่วนบุคคลและปัญหาของสังคมโดยรวม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (1) กำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นั้นแสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ต้องการให้หน่วยงานทางการศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (childcentered) แต่นั่นก็มิได้หมายความว่าต้องใช้หลักสูตรรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแต่เพียงอย่างเดียว ในการสร้างหลักสูตรเพื่อใช้สอนของครู อาจใช้ทั้ง 3 รูปแบบผสมผสานกันไป กล่าวคือ ในหลักสูตรที่สร้างขึ้นควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหา ส่วนที่เป็นกิจกรรมที่ สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนและส่วนที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม โดยเน้นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนให้มากเป็นพิเศษกว่ารูปแบบอื่นๆ

ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร

ในอดีตผู้ทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ แต่ตาม พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 ถึงมาตร 30 กำหนดให้มีบุคคลหรือคณะบุคคลที่จะต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานถึง 5 กลุ่มหรือ 5 ระดับด้วยกัน คือ

1. ระดับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในระดับนี้จะ เป็นการพัฒนาหลักสูตรในระดับกว้าง เป็นการกำหนด สาระที่จะครอบคลุมถึงคุณสมบัติพึงประสงค์ของ ประชาชนทั้งประเทศ

2. ระดับคณะกรรมการการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมเขตพื้นที่ในระดับนี้จะเป็นการพัฒนาหลัก สูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในเขตพื้นที่ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงการ ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3. ระดับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องทำหน้าที่ในการพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แต่ การพัฒนาหลักสูตรในระดับนี้จะต้องพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของคณะ กรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่และ ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงการ ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4. ระดับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการให้การ ศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่กลุ่มวิชา หมวดวิชาหรือ โปรแกรมวิชาเป็นต้น หน่วยงานระดับนี้จะต้องทำการ พัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของ หน่วยงานให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาน ศึกษา และให้ สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการ

ศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย

5. ระดับครูผู้ปฏิบัติงาน ในพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ถึงมาตรา 57 ได้ กล่าวถึงความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งการจะเป็นครูมืออาชีพ ได้นั้นครูทุกคนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับคณะกรรมการการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาและระดับหน่วยงานที่ ครูแต่ละคนสังกัด จากนั้นก็นำมาสร้างเป็นหลักสูตรของ ตนเองที่เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจของ ผู้เรียนและตอบสนองความต้องการของหลักสูตรคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และ หลักสูตรระดับหน่วยงานที่ครูสังกัดซึ่งหลักสูตรใน ระดับนี้จะเป็นหลักสูตรที่พร้อมจะนำไปปฏิบัติได้ซึ่ง ได้แก่ แผนการสอนเอกสารประกอบการสอน คู่มือการ สอน หรือแบบเรียนเป็นต้น

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร

ไทเลอร์ (อ้างใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537 : 10) ได้ให้ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นที่รู้จักกันดี คือ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่ยึดหลักการและเหตุผล ในการสร้างหลักสูตร (Tyler Rationale) ว่าในการจัดหลักสูตรในการสอนนั้นควรตอบคำถาม พื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. มีความมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่ ควรแสวงหา
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่ ควรจัดขึ้น เพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
4. จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ ในการเรียนอย่างไร จึงจะตัดสินใจได้ว่าบรรลุถึงจุด ประสงค์ที่กำหนดไว้

การสอนของครูแต่ละคนจะต้องมีเหตุผลในการ

สอน ถ้าครูทุกคนสามารถหาเหตุและผลในการสอนของตนได้ จะทำให้การสอนของครูคนนั้นมีประสิทธิภาพ แนวคิดของไทเลอร์เป็นแนวคิดที่ทุกคนสามารถนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรของตนเองได้โดยที่ก่อนจะลงมือจัดทำหลักสูตรของตนเอง ครูผู้ทำหลักสูตรควรถามตัวเองให้ได้ว่า มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาใดบ้างที่จะมาสนับสนุนการทำหลักสูตรของตน เมื่อหาจุดมุ่งหมายของการทำหลักสูตรได้แล้ว ก็ควรจะถามตนเองต่อไปอีกว่าถ้าเช่นนั้นจะมีประสบการณ์ทางการศึกษาใดบ้างที่ควรจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว นั่นคือครูผู้ทำหลักสูตรจะต้องไปรวบรวมประสบการณ์ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเหล่านั้น มาจัดเป็นหมวดหมู่และกำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกประสบการณ์ทางการศึกษาที่ตนสนใจ ต่อ จากนั้นจึงทำการประเมินประสบการณ์ทางการศึกษาที่ผู้เรียนเลือกไปนั้นว่าเป็นประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าพฤติกรรมใดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า ประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนนั้นเป็นประสบการณ์ที่นำมาใช้เป็นหลักสูตรได้ แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้ามก็ให้ตัดประสบการณ์นั้นไป

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะเหตุปัจจัยหลายประการ แต่ที่เป็นปัจจัยโดยตรงที่ทำให้ครูต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องก็คือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ยิ่งสังคมปัจจุบันเป็นสังคมยุคเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร (Information Technology : IT) ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วด้วยแล้วก็ยิ่งมีผลทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากขึ้นไปด้วย แต่เนื่องจากหลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับ

สภาพของสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปหลักสูตรจึงต้องปรับให้สอดคล้องกับสภาพสังคมนั้น

อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ครูต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องก็คือ ความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกัน ในปัจจุบันการจัดการศึกษาของไทยเป็นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สารของหลักสูตรอาจเป็นหลักการที่ใช้กันอยู่ทั่วไปได้ แต่กิจกรรมที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสาระของหลักการ จำเป็นที่ต้องใช้กิจกรรมที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความสนใจ จากสภาพความเป็นจริง ผู้เรียนมีความสนใจที่แตกต่างกัน เมื่อผู้เรียนมีความสนใจที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนจึงต้องปรับหลักสูตรของตนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนที่แตกต่างกันนั้น

แต่ถึงอย่างไรก็ตามครูผู้สอนจะปรับปรุงหลักสูตรของตนด้วยเหตุผลใดก็ตาม ครูผู้สอนก็ต้องมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของตน มีนักวิชาการจำนวนมากที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องของครูผู้สอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม ในขั้นนี้ครูผู้สอนอาจจะทำการศึกษาใน 2 ประการหลัก ๆ คือ ประการแรกศึกษาความต้องการของชุมชนและหรือสังคม ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการนำมาใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือสังคม ประการที่สอง ศึกษาความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อต้องการนำมาใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตร ควรเริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของสังคมและผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหาสาระ การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ เป็นขั้น

ตอนต่อเนื่องจากการสร้างหลักสูตร ในขั้นตอนนี้อาจเปรียบเสมือนเป็นขั้นตอนในการประเมินผลหลักสูตร เพราะการทดลองเป็นการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้ปฏิบัติจริง เพื่อเป็นการตรวจสอบดูว่าเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกมานั้น ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ แต่ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าต้องมีการปรับปรุงแก้ไขใหม่

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สืบเนื่องจากขั้นของการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นมานั้นมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ถ้าครูผู้สอนมีความคิดว่าปรับปรุงอย่างไรก็ไม่ดีขึ้นก็ให้ครูผู้สอนนั้นกลับไปศึกษาสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพราะอาจเกิดความผิดพลาดขึ้น ในขั้นนี้ก็ได้ ถ้าการศึกษาในขั้นการศึกษาสภาพแวดล้อม มีความผิดพลาดทุกอย่างที่สร้างขึ้นมาในขั้นที่ 2 ขั้นที่ 3 และ ขั้นที่ 4 ก็จะมีผลผิดพลาดไปทั้งหมด

องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร

เพื่อให้ครูทุกคนมีความเข้าใจในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรของตน ให้มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น จึงขอยกเอาแนวคิดของทาบ้า(อ้างในวิชช วงษ์ใหญ่. 2537 : 15) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรควรมี 4 ประการด้วยกัน คือ

1. วัตถุประสงค์ (ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรหรือวัตถุประสงค์เฉพาะรายวิชา)
2. เนื้อหาวิชา และจำนวนคาบการเรียนการสอนของแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. การประเมินผลตามวัตถุประสงค์

จะเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ้า นั้นจะมีองค์ประกอบคล้าย ๆ กับองค์ประกอบของแผนการสอนที่ครูทุกคนคุ้นเคย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าแผนการสอนก็คือการสร้างหลักสูตรเพื่อใช้สอนของครูผู้สอนนั่นเอง องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์คือ จุดเริ่มต้นของการสร้างหลักสูตร นักพัฒนาหลักสูตร บางคนจะมีวิธีการป้องกันการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ผิดพลาด จึงได้เขียนความเป็นมาของหลักสูตรหรือที่เรียกว่า การเขียนบริบทของหลักสูตรเสียก่อน และจากบริบทดังกล่าวจึงกำหนดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ ดังนั้นการที่จะรู้ว่าควรตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรถูกต้องหรือไม่ก็ต้องพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้นนั้นสอดคล้องกับบริบทที่เขียนไว้หรือไม่ ถ้าสอดคล้องกันแสดงว่าวัตถุประสงค์มีความถูกต้อง แต่ถ้าไม่สอดคล้องแสดงว่าการกำหนดวัตถุประสงค์เกิดความผิดพลาดขึ้นแล้ว

เมื่อได้วัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้ว ครูจำเป็นต้องหาเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ อาจจะหาให้มากที่สุดเพื่อครูจะได้เลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพและวัยของผู้เรียน

เมื่อได้เนื้อหาเหมาะสมครบแล้ว ครูผู้ทำหลักสูตรจึงทำการเลือกเนื้อหาที่คิดว่าเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้เรียน เมื่อเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมได้แล้วในขั้นตอนนี้ก็จะทำให้ผู้ทำหลักสูตรได้เนื้อหาที่เหมาะสมที่สุด

ต่อจากนั้นผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องพิจารณาเนื้อหาที่ได้มานั้นมีกิจกรรมใดบ้างที่น่าจะนำมาใช้ในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน โดยผู้จัดทำพยายามสร้างกิจกรรมในการเรียนการสอนให้มาก ๆ ซึ่งวิธีการที่จะให้ได้มา อาจใช้วิธีการถามผู้เรียนว่าสนใจกิจกรรมเรื่องใดบ้าง จากนั้นก็นำกิจกรรมนั้นมาดัดแปลงให้สอดคล้องกับเนื้อหา หรืออาจให้ผู้เรียนหากิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาด้วยตัวของผู้เรียนเองก็ได้

การประเมินผลการใช้หลักสูตรอาจกระทำที่ใดก็ได้ที่ผู้ปกครองมีความมั่นใจว่าเป็นสถานศึกษาหลายรูปแบบ นอกจากใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ยังอาจใช้วิธีการสังเกต ซึ่งครูผู้สร้างหลักสูตรจะต้องตั้งเกณฑ์ในการสังเกตว่า หลังจากเรียนไปตามหลักสูตรแล้วผู้เรียนควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร มีความถี่ของการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นอาจใช้แบบสัมภาษณ์อีกวิธีหนึ่งก็ได้ การสัมภาษณ์ที่ดีนั้น ควรจะมีแบบสัมภาษณ์ที่ชัดเจนว่าจะสัมภาษณ์เรื่องใดบ้าง หรือจะสัมภาษณ์วิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือผู้อื่น ได้อีกเช่นเดียวกัน

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการพัฒนาหลักสูตรของครู
การดำเนินการใด ๆ ย่อมจะต้องมีปัญหาถ้าสมมติฐานในครั้งนี้นำไปใช้ได้ว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรและมีความสามารถในการสร้างหลักสูตรในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบได้ แต่ถ้าพัฒนาหลักสูตรอาจไม่เกิดขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1. ครูมีภาระที่จะต้องปฏิบัติมากจนไม่มีเวลาที่จะต้องมาพัฒนาหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบได้ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีเวลามากพอ โดยเฉพาะเวลาที่จะต้องใช้ไปกับการแสวงหาความรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ และการแสวงหากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องนำมาใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร แต่เนื่องจากงานการสอนมีหลายคาบต่อสัปดาห์จึงทำให้การใช้เวลาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรไม่มีภาระงานการสอนที่มากเกินไป จึงทำให้ครูไม่มีเวลามากพอที่จะพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพได้

2. ค่านิยมของผู้ปกครอง หลักสูตรจะได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าผู้ปกครองยังมุ่งมั่นที่จะให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่สามารถทำให้บุตรธิดาของตนสามารถเข้าศึกษาต่อใน

ที่ใดก็ได้ที่ผู้ปกครองมีความมั่นใจว่าเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ โดยไม่คำนึงถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทิศทางที่พึงประสงค์แล้ว ความตั้งใจจริงในการพัฒนาหลักสูตรของครูก็จะไม่คุ้มค่ากับความตั้งใจ และในที่สุดก็จะหันมาใช้วิธีการเก่า ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาตามที่คุณผู้ปกครองพึงปรารถนาได้ ความสุขในขณะที่เรียนก็จะไม่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ความท้อแท้ ความเบื่อหน่ายในการให้การศึกษาของครูก็จะเกิดขึ้นด้วย

บทสรุป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มีเป้าหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก ทำอย่างไรถึงจะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ถึงประสงค์ ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่สังคมคาดหวัง และพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องการ ประการที่สอง ทำอย่างไรจึงจะยกมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงยิ่งขึ้น และประการสุดท้าย ทำอย่างไรจะทำให้ครูเป็นครูอาชีพอย่างแท้จริง เป้าหมายทั้งสามประการดังกล่าวข้างต้นจะบรรลุผล ถ้าครูมีความสามารถในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของตนเองได้ ซึ่งนอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอันได้แก่ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ความเข้าใจในตนเองว่าเป็นบุคคลหนึ่ง ที่จะต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ความศรัทธาในวิชาชีพครูก็เป็นองค์ประกอบอันสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่จะทำให้สิ่งดังกล่าวข้างต้นประสบความสำเร็จ ฉะนั้นดังที่กล่าวมาข้างต้น ก็เพื่อต้องการให้ครูทุกคนเป็นครูอาชีพอย่างแท้จริง และเมื่อครูเป็นครูมืออาชีพแล้วทุกอย่างก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้โดยง่าย.

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ข่าวสารทหารบก, 2540.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2521.

_____. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2537.

อรทัย บุญช่วย. การบริหารวิชาการมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.

สถาบันพระมหากษัตริย์กับจังหวัดลพบุรี

ผศ. บุปผา ทิพย์สถาพกุล *

เกริ่นนำ

ลพบุรีเป็นจังหวัดอันดับที่ 50 ของประเทศไทย ตั้งอยู่กึ่งกลางของประเทศพหุค มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 37 คือ 6,208.7043 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2541 ซึ่งเป็นวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ ลพบุรีมีประชากร 150,146 คน แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 5 เขต มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 5 คน มีวุฒิสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเป็นครั้งแรกในวันที่ 4 มีนาคม 2543 จำนวน 2 คน

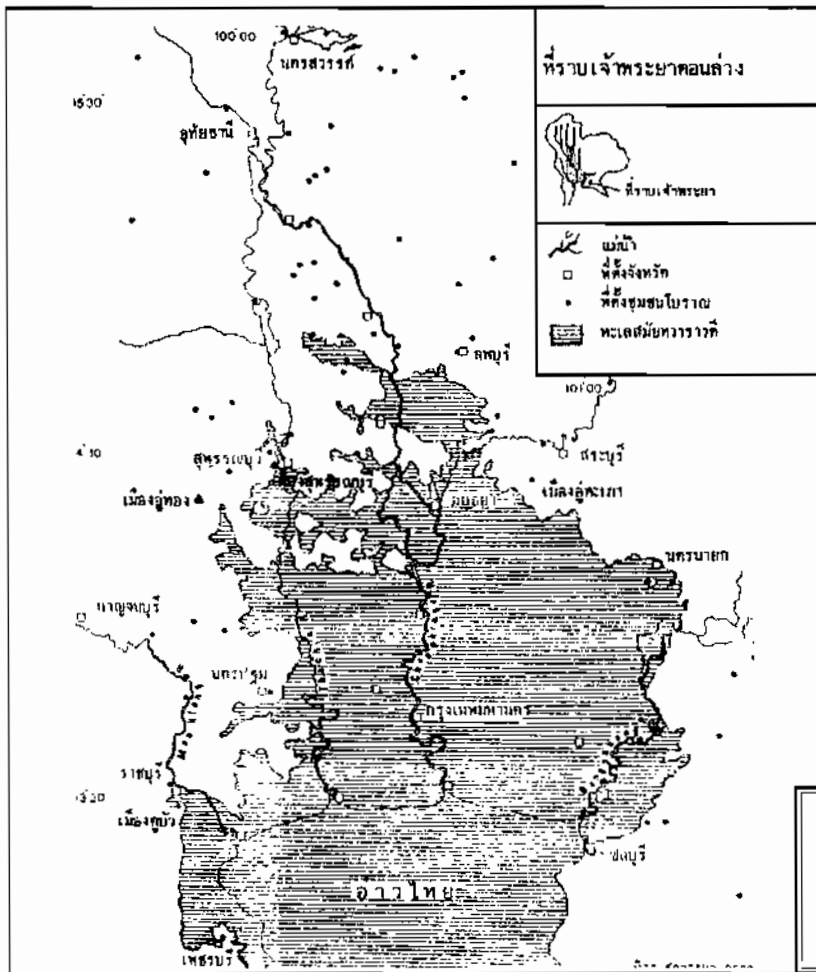
ลพบุรีมีชื่อเดิมว่า ตะไว้ มีพัฒนาการมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ปรากฏหลักฐานการตั้งชุมชนของมนุษย์เครื่องมือเครื่องใช้ในยุคหิน ยุคโลหะ ชุมชนเหล่านั้นจะตั้งอยู่บริเวณที่สูงใกล้เทือกเขาสามยอด ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของเมือง และปรากฏหลักฐานการอยู่อาศัยของมนุษย์สืบต่อมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน จนมีผู้กล่าวว่า เมืองตะไว้หรือลพบุรีเป็นเมืองที่ไม่เคยร้างผู้คนอยู่อาศัย ผู้เขียนขอเพิ่มเติมอีกว่า ลพบุรีเป็นเมืองที่ไม่เคยร้างสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่จะร่วมสร้างความรุ่งเรืองให้แก่เมืองลพบุรีนับทอดมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันเช่นเดียวกัน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

พัฒนาการของเมืองที่เคียงคู่มากับสถาบันพระมหากษัตริย์

การสร้างบ้านแปลงเมืองในสมัยโบราณ จนเกิดเป็นชุมชนมนุษย์ยุคสังคมเกษตรกรรมที่มนุษย์ไม่ต้องเร่ร่อนแบบคนป่า จะต้องอาศัยผู้นำที่มีคุณสมบัติหลายประการ อาทิ ความเป็นนักรบหรือกษัตริย์ (กษัตริย์แปลว่านักรบ) หยั่งรู้ดินฟ้า (ความเชื่อของจีน) นั้นหมายถึง ต้องมีความสามารถเลือกชัยภูมิที่เหมาะสมอันจะนำพาชุมชนให้อยู่รอดปลอดภัย และเลี้ยงตัวเองได้

สำหรับเมืองละโว้หรือลพบุรีแต่ครั้งโบราณกาล มีชัยภูมิที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์หลายประการ ผู้นำยุคทุกสมัยเลือกที่จะสร้างบ้านแปลงเมืองขึ้นที่นี้ จากการศึกษาภาพถ่ายทางอากาศเมืองโบราณที่

ลพบุรีของอาจารย์ทิวา ศุภจรรยา (2530 : 5) ยืนยันว่าลพบุรีเคยเป็นเมืองชายทะเลมาก่อน ส่วนพื้นที่ลุ่มเจ้าพระยานับจากจังหวัดลพบุรีเรื่อยไปถึงกรุงเทพฯ และสมุทรปราการ เป็นดินดอนรูปสามเหลี่ยมที่เกิดจากการสะสมตัวของตะกอนดินของแม่น้ำสายเล็กสายใหญ่ อาทิ แม่น้ำเจ้าพระยาและสาขาต่างๆ

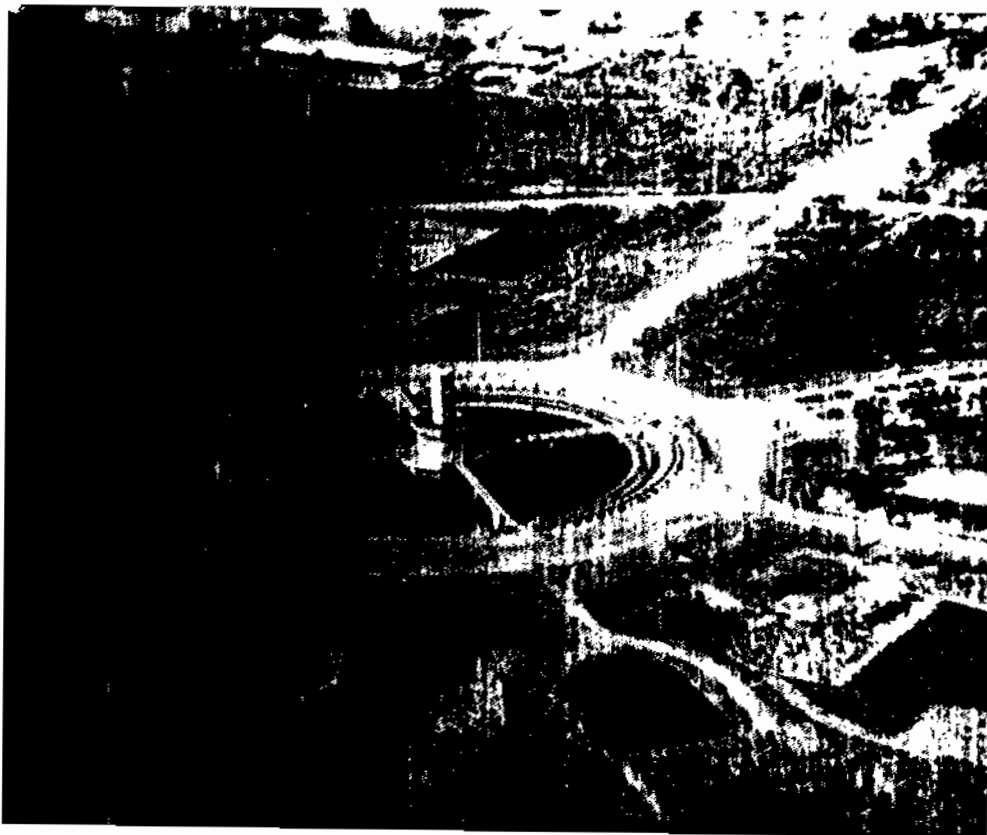
การตั้งชุมชนขึ้นที่ละโว้หรือลพบุรีจึงสามารถสร้างความมั่งคั่งจากการทำเกษตรกรรม การหัตถกรรม ดุลงแร่เช่นแร่เหล็ก แร่ทองแดง และยังทำการค้ากับดินแดนที่อยู่ภายนอกได้อีกด้วย

การเลือกชัยภูมิที่เหมาะสมทำให้ละโว้รุ่งเรืองพัฒนาขึ้นเป็นอาณาจักรละโว้ในยุکتวารวดี ละโว้มีระบบการปกครองและระบบสังคมที่ชัดเจน หนังสือตำนานชินกาลมาลีปกรณ์ (วัตรปัญญาเถระ 2456 : 115) ตำนานมุตตาสนา (กรมศิลปากร 2482 : 151-152) และ พงศาวดารเหนือ (กรมศิลปากร ประชุมพงศาวดาร 2506 : 28) กล่าวถึงการสร้างเมืองละโว้ของพระยาภาววรรณดิศ เมื่อ พ.ศ. 1002 และกล่าวถึง พระนางจามเทวีธิดากษัตริย์ละโว้ ที่ได้รับการทูลเชิญให้เสด็จขึ้นไปปกครองอาณาจักรหริภุญไชย (ลำพูน) พระนางได้กราบทูลขอสิ่งศิขรของเมืองละโว้ ซึ่งก็หมายถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองของเมืองละโว้ไปเผยแพร่และได้กลายเป็นรากฐานอารยธรรมของอาณาจักรหริภุญไชย และอาณาจักรล้านนา นับได้ว่าละโว้มีผู้นำที่มีความสามารถสูงทั้งเพศชายและเพศหญิง

ยุคที่เริ่มก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยขึ้นแล้ว ปรากฏหลักฐานว่าผู้นำละโว้ส่งคณะทูตไปเมืองจีนเมื่อ พ.ศ. 1832 และ พ.ศ. 1842 แสดงถึงความเป็นรัฐอิสระของละโว้ นอกจากนี้ศาสตราจารย์บอง เซอติเยชาวฝรั่งเศสเชื่อว่า พระปรางค์องค์ใหญ่วัดมหาธาตุและปรางค์องค์เล็กที่วัดนคร โภยกษาว่าเป็นศิลปะแบบไทยสมัยละโว้ ในพุทธศตวรรษที่ 18 - 19 (ม.จ. สุภัทรดิศ ดิศกุล 2523 : 5) ความเชื่อของนักประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง 2 ท่านนี้ย่อมยืนยันกุศโลบายที่ชาญฉลาดของพระมหากษัตริย์ของอาณาจักรละโว้ จึงทำให้อาณาจักรละโว้คงเอกราชอยู่ได้

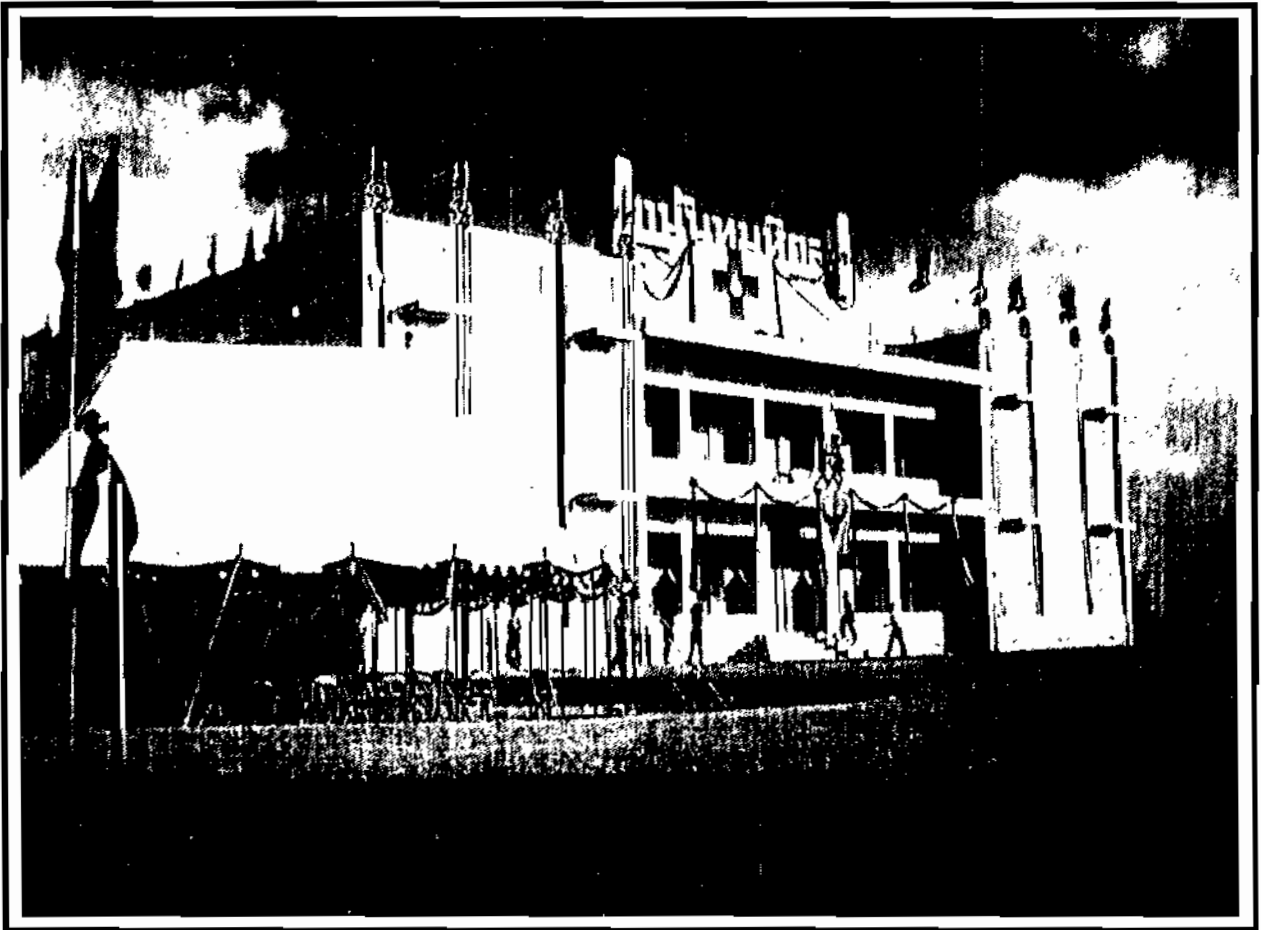
ครั้งก่อนตั้งอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1893 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) โปรดเกล้าฯ ให้พระรามเสวยพระราชโอรสเสด็จขึ้นมาปกครองละโว้ในฐานะเมืองลูกหลวงทางทิศเหนือ ทำหน้าที่ป้องกันราชธานีมิให้ข้าศึกเข้ามาทางทิศนี้ ในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราชโปรดฯ ให้สร้างเมืองละโว้ขึ้นเป็นราชธานีแห่งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2209 พระองค์ได้สร้างเมืองละโว้ให้รุ่งเรืองถึงขีดสุด

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะพระนารายณ์ราชนิเวศน์และวัดวาอารามหลายแห่ง ครั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ โปรดฯ ให้สร้างทางรถไฟสายเหนือผ่านเมืองลพบุรี ทำให้เกิดชุมชนในตัวเมืองเติบโตกว่าครั้งใดๆ เพราะคนจีนอพยพเข้ามาทำมาหากินกันมากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย เมืองลพบุรีไม่เรียกว่าละโว้อีกแล้ว จอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นผู้นำทหารคนสำคัญได้เริ่มการวางผังเมืองครั้งใหญ่ขึ้นที่ลพบุรีใน พ.ศ. 2479 และจัดทำอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2481 (บุปผา ทิพย์สภาพกุล 2533 : 28 - 64)

ภาพ วงเวียนสระแก้วหรือวงเวียนศรีสุริโยทัย เป็นศูนย์กลางความเจริญภายหลังการวางผังเมือง

การวางผังเมืองครั้งนี้ได้รับความใส่พระทัยจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเป็นอย่างดี แม้จะทรงมีพระราชภารกิจด้านการศึกษา ณ ต่างประเทศ ยังทรงสละเวลาเสด็จมาเปิดโรงพยาบาลซึ่งเป็นสถาบันผลิตแพทย์ในต่างจังหวัดแห่งแรกของประเทศ คือ โรงพยาบาลอานันทมหิดล จังหวัดลพบุรี (ปรากฏหลักฐานเป็นภาพถ่ายเก็บรักษาอยู่ ณ โรงพยาบาลอานันทมหิดล)

ภาพ ตึกอานันทมหิดล

ตึกอานันทมหิดลในโรงพยาบาลอานันทมหิดล มีขงทิวประดับตกแต่งอย่างสวยงาม จะสังเกตเห็นว่ามีอาร์ม อปร ตกแต่งตัวตึกอยู่ด้วยหลายแห่ง เหนือบันไดทางขึ้นมีผ้าปักรูปครุฑห้อยพาดลงมาคงเป็นภาพเหตุการณ์ในคราวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด โรงพยาบาลอานันทมหิดล เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2481 (ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 55 หน้า 3479 ลงวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2483

ในรัชการปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลมหาราช ทรงมีพระราชดำริให้กรมชลประทานศึกษาความเหมาะสมของโครงการเขื่อนเก็บกักน้ำป่าสัก ตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2532 คณะรัฐมนตรีลงมติให้เริ่มก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2537 ที่ตำบลมะนาวหวาน อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

เนื่องในพระราชวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาเมื่อ พ.ศ. 2536 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานแก่พสกนิกร มีความตอนหนึ่งเป็นพระราชดำริให้ก่อสร้างเขื่อนป่าสัก

“...ปัญหาเรื่องภัยแล้งนี้จะเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้และหมูนี้อีกผู้คนที่
อย่างเสียขวัญว่าอีกหน่อยต้องปันส่วนน้ำหรือต้องตัดน้ำประปาอันนี้สำหรับ
กรุงเทพฯ ดังนั้นต้องหาทางแก้ไข ซึ่งปัญหานี้ได้วางแผนมาเป็นเวลาหลาย
ปีแล้ว ถ้าหากว่าได้ปฏิบัติวันนี้ เราก็ไม่ต้องพูดถึงการขาดแคลนน้ำ โครงการ
โดยเฉพาะหน้านั้นก็มี... โครงการนี้เป็นโครงการที่ทำได้และอยู่ในวิสัยที่จะ
ทำได้แม้จะเสียค่าใช้จ่ายไม่ใช่น้อย แต่ถ้าดำเนินไปเดี๋ยวนี้อีก 5 - 6 ปีข้างหน้า
เราสบาย แต่ถ้าไม่ทำอีก 5 - 6 ปีข้างหน้าราคาค่าก่อสร้างดำเนินการก็จะ
ขึ้นไป 2 หรือ 3 เท่าลงท้ายก็ต้องประวิงต่อไปและเมื่อประวิงต่อไปไม่ได้ทำ
เราก็ต้องอดน้ำ ไม่น่าจะกลายเป็นทะเลทราย เราก็จะอพยพไปไหนก็ไม่ได้
โครงการนี้คือสร้างอ่างเก็บน้ำ 2 แห่ง แห่งหนึ่งคือที่แม่น้ำป่าสักอีกแห่งหนึ่ง
ที่นครนายก 2 แห่ง รวมกันจะเก็บน้ำเหมาะสมพอเพียงสำหรับการบริโภค
การใช้น้ำในเขตกรุงเทพฯ และเขตใกล้เคียงในที่ราบลุ่มของประเทศไทย...”

(โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2539 : 1)

การก่อสร้างเขื่อนป่าสักจะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค
อย่างรุนแรงในฤดูแล้ง ทั้งนี้แต่เดิมพื้นที่เกษตรกรรมแถบนี้ต้องอาศัยน้ำส่วนหนึ่งจากโครงการเจ้าพระยามาช่วย
แต่ก็ไม่เพียงพอ ราษฎรยังอยู่ในสภาพขาดแคลนอดอยาก ส่วนในฤดูน้ำหลากก็มักจะต้องประสบกับอุทกภัย
ซึ่งปริมาณน้ำที่มากมายยังมาสร้างปัญหาอุทกภัยให้กับพื้นที่เจ้าพระยาตอนล่าง รวมทั้งกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑลอีกด้วย กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชนิดของเขื่อน	เขื่อนดินแบบ ZONE TYPE
ระดับสันเขื่อน	46.5
ลาดด้านเหนือน้ำ	1 : 3
ลาดด้านท้ายน้ำ	1 : 2.20
ประมาณดินตัวเขื่อน	7,000,000 ลูกบาศก์เมตร
ความสูงเขื่อน	31.50 เมตร
ความยาวเขื่อน	4,800 เมตร
ความกว้างเขื่อน	10.00 เมตร
ความสามารถในการกักเก็บน้ำ	785 ล้านลูกบาศก์เมตร

(แผนผังโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ :4)

ผลกระทบและการแก้ไขปัญห

การสร้างเขื่อนย่อมทำให้เกิดพื้นที่ถูกน้ำท่วม สำหรับเขื่อนป่าสักเมื่อเริ่มเก็บกักน้ำจะทำให้พื้นที่ 108,500 ไร่ ถูกน้ำท่วมจึงเกิดผลกระทบตามมาหลายประการ แต่หน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหมาให้ลุล่วง เพื่อมิให้เกิดกระแสต่อต้านจากผู้สูญเสียประโยชน์ และองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างๆ ปัญหและแนวแก้ไขปัญหประกอบด้วย

1. แหล่งโบราณคดี 28 แห่งจะต้องถูกน้ำท่วม กรมศิลปากรจึงเข้าทำการศึกษาและขุดค้นแล้วนำมาจัดแสดง ณ อาคารพิพิธภัณฑสถานเขื่อนป่าสัก
2. การศึกษาด้านมนุษยวิทยาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเบิ้ง ได้มีการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมของชาวไทยเบิ้งไว้โดยอาจารย์ภูธร ภูมะชน และคณะอาจารย์จากสถาบันราชภัฏเทพสตรี รวมทั้งนักวิชาการท้องถิ่น (ภูธร ภูมะชน 2542 : 482 หน้า)
3. บ้านเรือนราษฎร 3,809 ครัวเรือน เส้นทางคมนาคม เส้นทางรถไฟเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบ ทางราชการได้เข้าไปแก้ไขปัญหและพัฒนาสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยยินยอมจ่ายเงินชดเชยให้แก่ราษฎรเจ้าของที่ดินและบ้านเรือนอย่างเป็นธรรม รวมทั้งราษฎรยังได้ที่ดินแห่งใหม่เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและได้รับการพัฒนาอาชีพให้สามารถพึ่งตนเองได้ กรมทางหลวงได้รับเงิน ไปจัดสร้างเส้นทางใหม่ 7.8 กิโลเมตร การรถไฟได้รับเงิน ไปก่อสร้างเส้นทางใหม่ 29 กิโลเมตร ซึ่งทุกอย่างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542

วันที่ 15 มิถุนายน 2541 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเปิดการกักเก็บน้ำเป็นปฐมฤกษ์

วันที่ 7 ตุลาคม 2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานนามเขื่อนกักเก็บน้ำแห่งนี้ว่า “เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์”

และในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีเปิดเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ซึ่งเป็นพระราชวโรกาสปิมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษาพอดี

ประโยชน์ของเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาแก่เยาวชน ผู้เขียนขอสรุปประโยชน์ของการก่อสร้างเขื่อนแห่งนี้ไว้เป็นประเด็นๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรกรรม พื้นที่ชลประทานที่จะเกิดใหม่ในเขตจังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี รวมกันถึง 135,000 ไร่
2. เป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคของชุมชนต่างๆ ในเขต 2 จังหวัดดังกล่าว และยังช่วยแก้ปัญหขาดแคลนน้ำในเขตกรุงเทพฯ ได้อีกด้วย
3. เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม ซึ่งเกิดโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภท และค่อนข้างหนาแน่นในเขตพื้นที่รอยต่อของจังหวัดลพบุรี และสระบุรี
4. เป็นแหล่งน้ำเสริมสำหรับพื้นที่โครงการชลประทานเดิม ในทุ่งเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกและตอนล่าง เนื้อที่ 2,000,000 ไร่ ลดการใช้น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา สามารถนำน้ำจากแม่น้ำป่าสักไปใช้ในแถบจังหวัดลพบุรีและจังหวัดสระบุรีได้โดยตรง

5. ช่วยป้องกันอุทกภัยให้พื้นที่ริมแม่น้ำป่าสักในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์และสระบุรี รวมถึงพื้นที่ตอนล่างของแม่น้ำเจ้าพระยา กรุงเทพฯ และปริมณฑลอีกด้วย

6. ช่วยในด้านการคมนาคมในแม่น้ำป่าสักตอนล่างและยังสามารถปล่อยน้ำมาช่วยบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ตอนล่างในฤดูแล้ง

7. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดและแหล่งประมงขนาดใหญ่ ประชาชนใน 2 จังหวัด ได้บริโภคปลาและสัตว์น้ำหลายชนิดจากเขื่อนป่าสักเพราะแหล่งน้ำอื่นมีจำนวนปลาชนิดน้อยลงมาก

8. เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดลพบุรี นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมเขื่อนป่าสักพิพิธภัณฑ์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเบิ้ง นอกจากนี้ยังได้เที่ยวชมทุ่งทานตะวันที่มีพื้นที่กว้างขวางที่สุดของประเทศในแถบอำเภอพัฒนานิคมอีกด้วย

นอกจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์แล้ว ราษฎรในจังหวัดลพบุรียังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากโครงการพระราชดำริอื่นๆ อีกเริ่มจาก

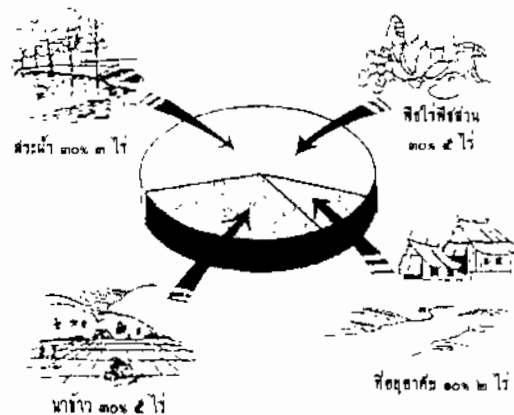
โครงการกั้นน้ำช่วยพัฒนา

เทศบาลเมืองพลบุรีได้จัดหาเครื่องเติมอากาศหรือกั้นน้ำช่วยพัฒนามาติดตั้งตามแหล่งน้ำในเขตชุมชน อาทิ วงเวียนสระแก้ว คลองเรือก เป็นต้น กั้นน้ำช่วยพัฒนาหรือ Low Speed Surface Acrator Horizontal Rotation Floating Tye or Chaipattana Acrator, Model RX - 2 ให้มีประสิทธิภาพในการถ่ายเทออกซิเจนได้ถึง 1.2 กิโลกรัมของออกซิเจนต่อแรงแม่คิดเป็นชั่วโมง ใช้ในการเพิ่มปริมาณออกซิเจนลงในน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความลึกมากกว่า 1.00 เมตร และกว้างมากกว่า 3.00 เมตร ติดตั้งในลักษณะอยู่กับที่ รับส่งด้วยกำลังมอเตอร์ไฟฟ้า มี 2 รูปแบบคือ แบบ A และแบบ B (ชัยพฤกษ์เดือนธันวาคม 2537)

เกษตรทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เป็นแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานไว้ให้แก่เกษตรกรผู้มีพื้นที่ทำกินขนาดเล็ก เพื่อให้เลี้ยงตนเองได้ไม่อดอยาก นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางการใช้น้ำและการจัดการ ไร่นาในเขตพื้นที่ขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรกรรมอีกด้วย

เกษตรกรที่มีที่ดินในราวครอบครัวละ 15 ไร่ ให้จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ดังแผนภูมิ

การจัดที่ดินทำกินดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรหลายประการคือ เป็นการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ลดอัตราเสี่ยงเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย รักษาคุณลักษณะทางธรรมชาติ สร้างอาชีพมีรายได้อย่างมั่นคง ลดการอพยพย้ายถิ่น ลดปัญหาสังคมอื่นๆ ที่จะตามมา ช่วยให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถ้าเกษตรกรนำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติจะสามารถใช้วิถีชีวิตเกษตรกรรมช่วยตนเองได้อย่างแท้จริง หรือเรียกได้ว่าเป็นเศรษฐกิจที่พอเพียง

โครงการแก้มลิง

โครงการนี้เป็นพระราชดำริเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเป็นประจำที่กรุงเทพมหานคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงเห็นถึงเก็บอาหารที่กินไม่หมดไว้ในกระฟุ้งแก้มหรือแก้มลิง จึงทรงวางแนวพระราชดำริจัดหาแหล่งเก็บกักน้ำเอาไว้ในฤดูน้ำหลาก แหล่งน้ำนี้มีสภาพเหมือนแก้มลิงที่เก็บกักน้ำไว้ใช้ในคราวที่มีมาก และเก็บรักษาไว้ใช้ในคราวที่มีความจำเป็น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงนำภาพศาลพระกาฬของจังหวัดลพบุรีไปเป็นตราสัญลักษณ์ของโครงการแก้มลิง พสกนิกรชาวเมืองลพบุรีจึงภาคภูมิใจกับโครงการในพระราชดำริโครงการนี้มาก แม้โครงการจะมีได้เกิดขึ้น ณ เมืองลพบุรีแต่ถ้าจะอนุมานเอาว่าโครงการเขื่อนกักเก็บน้ำ “เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์” เป็นแก้มลิงของจังหวัดลพบุรี ก็คงจะมีคนเห็นด้วยไม่น้อย

ภาพ ศาลพระกาฬ จ.ลพบุรี
ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ทรงนำไปใช้เป็นตราสัญลักษณ์
โครงการแก้มลิง

สรุป

จังหวัดลพบุรีมีพัฒนาการความรุ่งเรืองมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งมนุษย์ยังไม่รู้จักประดิษฐ์ตัวอักษร ขึ้นใช้ มีความเจริญรุ่งเรืองสืบทอดมาจวบจนกระทั่งก้าวเข้าสู่ปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นสหัสวรรษใหม่ของมวลมนุษยชาติ ลพบุรีสามารถที่จะสืบทอดความรุ่งเรืองมาได้ก็ด้วยมีผู้นำที่ชาญฉลาด เมื่อเกิดเป็นสถาบันพระมหากษัตริย์คู่กับพัฒนาการของชาติไทย จังหวัดลพบุรีก็ได้เจริญรุ่งเรืองเคียงคู่มากับสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกยุคทุกสมัย สำหรับในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลมหาราช นอกจากพระองค์จะทรงประกาศโครงการพระราชดำริ เพื่อสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่พสกนิกรชาวไทยทั่วทั้งประเทศแล้ว พระองค์ยังทรงพระราชทานโครงการพระราชดำริที่ยิ่งใหญ่ คือโครงการพัฒนากลุ่มน้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นับเป็นพระมหากุณาธิคุณอย่างล้นพ้นแก่พสกนิกรชาวเมืองลพบุรี และเนื่องในวโรกาสมหามงคล ปีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ขอเชิญชวนพี่น้องชาวเมืองลพบุรี ร่วมตั้งจิตอธิษฐานขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน.

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. ตำนานมูลศาสนา. กรุงเทพฯ : มปป, 2482.
- กรมศิลปากร. “พงศาวดารเหนือ” ประชุมพงศาวดารเล่ม 1. พระนคร : คุรุสภา, 2506.
- โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. ประวัติความเป็นมาและรายละเอียด
ทั่วไปของโครงการ. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก จ.ลพบุรี สิงหาคม 2539.
- ทิวา สุภจรรยา. “สภาพภูมิประเทศแหล่งที่ตั้งชุมชนโบราณในจังหวัดสุพรรณบุรี” เอกสาร
ประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่องสุพรรณบุรี : ประวัติศาสตร์ ศิลป และวัฒนธรรม.
ณ หอประชุมเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี สถาบันไทยคดีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ 17 - 20 พฤศจิกายน 2530.
- บุปผา ทิพย์สภาพกุล. รายงานผลงานวิจัยเรื่องการวางผังเมืองลพบุรีของจอมพล ป.พิบูล
สงคราม. สระบุรี : ปากเพรียวการช่าง 2, 2533,
- แผ่นพับโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ภูธร ภูมะธน (บรรณาธิการ) รายงานการศึกษาเรื่องมรดกวัฒนธรรมไทยเบ็ญกลุ่มแม่น้ำ
ป่าสักในเขตที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนป่าสัก. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2542
- มจ.สุภัทรดิศ ดิศกุล. “ประวัติศาสตร์เมืองลพบุรี” เอกสารประกอบคำบรรยายการอบรม
มัคคุเทศก์จังหวัดลพบุรี. วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2523 (เอกสาร โรเนียว)
- รัตนปัญญาเถระ. ตำนานชินกาลมาลีปกรณ์. แปลโดย ร.ต.ท.แสง มนวิฑูร. พระนคร : มปป,
2465.

ตราสัญลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ พระชนมพรรษาครบ 6 รอบ

เนื่องในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2542 คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ มีมติเห็นชอบให้กรมศิลปากร และกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดประกวดตราสัญลักษณ์การจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ และได้ประกาศผลการประกวด ณ ห้องประชุม หอสมุดดนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 หอสมุดแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2541

น.อ.อ.อาวุธ เงินชูกลิ่น สถาปนิก 10 ด้านการออกแบบสถาปัตยกรรมและบูรณะปฏิสังขรณ์ กรมศิลปากร หนึ่งในคณะกรรมการตัดสินเปิดเผยว่ามีผลงานที่ส่งเข้าประกวดจากกลุ่มประชาชนทั่วไปจำนวน 223 ชิ้น ทำให้คณะกรรมการต้องทำงานอย่างหนักในการพิจารณาแบบตราโดยใช้เงื่อนไขในเรื่องความหมาย การสื่อให้เห็นถึงงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ และต้องแสดงถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติไทย ต้องเป็นภาพสีและลายเส้นสีดำ ขนาดกว้าง 30 ซม. ยาว 40 ซม. ให้ขยายทำเป็นตราหนังสือ, เข็มกลัด, หัวจดหมาย, ตรายาง และ โปสเตอร์ได้

คณะกรรมการได้นำผลการตัดสินทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทาน พระบรมราชวินิจฉัยและได้ทรงพระกรุณาฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แบบที่ **นายนิรันดร์ ไกรสรรัตน์** อาจารย์ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ คณะออกแบบสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ส่งเข้าประกวดได้รับรางวัลชนะเลิศพร้อมทั้งใบประกาศเกียรติคุณและรางวัลเงินสด 1 แสนบาท

นายนิรันดร์ ไกรสรรัตน์ กล่าวว่า มีความภูมิใจและถือเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลอย่างสูง เพราะงานออกแบบตราสัญลักษณ์การจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ถือเป็นครั้งแรกที่ส่งประกวด โดยได้แรงกล้าที่ต้องการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงถ่ายทอดออกเป็นการเชิญพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร.” ภายใต้พระมหามงกุฎอยู่ตรงกลางสัญลักษณ์ ประดิษฐานเหนือพระที่นั่งอัฐทิศ สื่อความหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นศูนย์รวมดวงใจของคนทั้งชาติ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวการบูชาของประชาชนคนไทย

นายนิรันดร์ กล่าวว่า การออกแบบมีความยากในตอนที่ยังไม่เริ่มสเก็ตช์ เพราะต้องการความละเอียดของลายเส้นรวมทั้งสีที่จะใช้สื่อและความหมายในทุก ๆ ส่วนของตราสัญลักษณ์คือ ตัวพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร.” ได้เลือกใช้สีเหลืองอันเป็นสีประจำวันประสูติบนภาพพื้นวงกลม สีน้ำเงิน หมายถึงองค์พระมหากษัตริย์ล้อมรอบด้วยพระแสงจักรและมีเลข 9 หมายถึงการเป็นองค์พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

รายละเอียดต่างๆ นายนิรันดร์ชี้แจงว่ามีสัญลักษณ์ประกอบอยู่ข้างซ้าย-ขวา นพปฎลมหาเศวตฉัตร ประดิษฐานอยู่บนเส้นรอบนอกที่ออกแบบให้มีลักษณะเป็น 4 แฉก คือการสื่อความหมายแทนประชาชนชาวไทย 4

ภาค ที่อยู่ภายใต้พระบรมโพธิสมภารของพระองค์ โดยใช้สีเขียวสื่อถึงความร่มเย็นและอุดมสมบูรณ์ดอกบัวแทรกตรงกลางระหว่าง 4 แฉก คือการเทิดทูนบูชาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่จะทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ รัชมิใช้สีเหลืองทองรอบตราสัญลักษณ์เปรียบได้ตั้งพระบุญญาบารมีและน้ำพระทัยที่แผ่ไพศาล ช่างได้ตราสัญลักษณ์ออกแบบเป็นแพรสีน้ำเงินมีข้อความว่า “มหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2542”

นอกจากแบบที่ชนะเลิศแล้ว คณะกรรมการยังได้เลือกผลงานรางวัลชมเชยจำนวน 5 รางวัล โดยเป็นของ นายนิทพงศ์ สินสวัสดิ์ จำนวน 3 รางวัล และ น.ส.วิยะดา เจริญสุข และ นายเอกราช เพิ่มผล อีกคนละ 1 รางวัลด้วย.

ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา

ทำนอง : สง่า อารัมภีร์, นคร ถนอมทรัพย์, แมนรัตน์ ศรีกรานนท์, ประสิทธิ์ พยอมพงศ์

คำร้อง : ชาลี อินทรวิจิตร, อาจันต์ ปัญจพรรค์, สุรพล โทณะวณิก, เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

<p>บุญของแผ่นดินไทย ที่ในผู้่างามมีข้าว ทุกขัใดเห็นไปบรรเทาด้วยพระบาท ธ นำไทยทั้งชาติพันภัย แผ่นดินถิ่นเมืองทอง พระทรงคุ้มครองไทยไว้ สมานพลังชีวิตของชนชาวไทย ภูมิพลมหาราชา อ้อองค์สุริย์ศรีมีธรรมส่อง คูบิตรเหล่าประชา ไอ้ฟ้าเป็นดังฝนดับไฟ</p>	<p>พ่อหลวงบันดาลให้ น้ำรินดินดีใครเล่า เกือบศตวรรษ ผ่านพันโศภภัยเนื่องนอง ธ เป็นพลังแผ่นดิน อุ้นใจไพร่ฟ้า พระบุญญาเกริกไกร ปกครองอย่างทรงพระเมตตา ทุกขัร้อนใดใดกรายมา</p>
<p>ภูมิใจไทยร่วมร้อยหัวใจร่วมใจร่วมหวัง ภูมิประวัติประชาชาติภูมิเฝือก</p>	<p>ภูมิพลังแผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่ ภาคภูมิประชาชัยภูมิพลังแผ่นดิน</p>
<p>เกิดไทยนน้อมเทิดทูน ธ เหนือเกล้า เพลิงแพรวพิพัฒน์ภทภัยพ่ายแพ้สิ้น</p>	<p>สราญนานเนาหทัยสุขล้ำสมจินต์ นวมินทร์มหาราชาภูมิพล</p>

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cooperative Learning) : ขอคิดด้วยคน

ประทุม ศรีรักษา*

สมรรถนะ (competency) หนึ่งใน 5 ประการที่สังคมชาวอเมริกัน ต้องการให้สถานศึกษาเตรียมประชากรไว้สำหรับตลาดแรงงาน และเพื่อการศึกษาต่อ ระบุว่าสังคมชาวอเมริกันต้องการให้คนในประเทศของเขามีสมรรถนะในด้านความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Interpersonal : Work with others) สมรรถนะดังกล่าวนี้มีพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบที่ละเอียดลงไปอีก 6 ประการคือ 1) การมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม (Participates as a member of a team) 2) สอนหรือ เผยแพร่ทักษะใหม่ๆ ให้กับบุคคลอื่น (Teaches others new skills) 3) บริการให้ลูกค้าหรือผู้รับบริการ มีความพอใจ (Serves clients/customers : Works to satisfy customers' expectations) 4) แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำ (Exercises leadership) ด้วยการแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม และสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นได้ 5) มีการต่อรองด้วยการเสนอความคิดใหม่ ๆ (Negotiates) คือ สามารถทำงานด้วยวิธีการคิดแบบใหม่ วางระบบใหม่มีแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาใหม่ ๆ หลาย ๆ รูปแบบ และ 6) ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความสามารถหลากหลายได้ดี (Works with diversity) (พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง, 2542)

แนวความคิดในด้านสมรรถภาพของประชากรในสหัฐวรรษใหม่ ของประเทศอเมริกาแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ประชาชนในยุคหลังปี ค.ศ. 2000 จะต้องมีสมรรถนะ ที่จะสามารถทำงานกับกลุ่มคนได้ และแนวโน้มนั้นดังกล่าว สะท้อนให้เห็นได้จากการที่

ประเทศ ต่างๆ ในทุกทวีปรวมกลุ่มกันเช่นเป็นสหภาพยุโรป ประเทศในกลุ่มอาเซียน เอเปค (APEC) และ อาฟตา (AFTA) เป็นต้น ธุรกิจเล็ก ๆ ก็รวมหุ้นกับบริษัทใหญ่ธนาคารหลายแห่งก็รวมตัวกันเป็นสหธนาคาร ความจำเป็นของบุคคลในองค์กรต่าง ๆ ที่จะฝึกทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) อาจถือได้ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งและต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นให้ได้ในประชากรโลกยุคโลกาภิวัตน์ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วการทำงานในระดับต่าง ๆ อาจไม่สัมฤทธิ์ผล หรือแม้กระทั่งก่อให้เกิดผลเสียหายน่าอึ้งอึ้งหรือก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรต่าง ๆ หรือระดับนานาชาติได้ความคิดในเรื่องวิถีชีวิตที่อาศัยความร่วมมือกันนี้ สะท้อนให้เห็นจากการประชุมนานาชาติที่ประเทศญี่ปุ่นในปี 1977 โดยโคแกน (Cogan, 1997 :9) ได้สรุปว่าลักษณะที่พึงประสงค์ประการหนึ่งของประชากรโลกในสหัฐวรรษใหม่คือ ความสามารถในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ในลักษณะร่วมแรงร่วมใจกัน และรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่ง ของสังคม ข้อเสนอดังกล่าวนี้คงจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของทุกประเทศในโลกที่จะต้องเตรียมคนให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมโลกและประเทศไทยเราก็คงไม่ได้อยู่ในข่ายที่จะได้รับยกเว้น เพราะเราคงต้องเดินไปตามกระแสจังหวะของโลกยุคใหม่ เป็นฟันเฟืองที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่จะนำประเทศไปสู่การพัฒนาที่ทันกับการพัฒนาของนานาชาติอารยประเทศได้

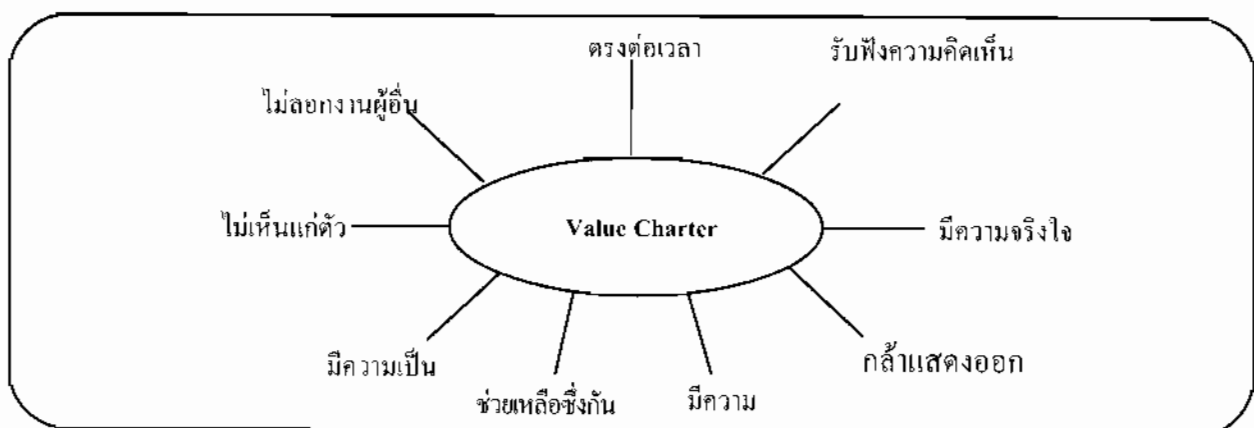
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือ Cooperative

* อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการประถมศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

learning ไม่ใช่เป็นเพียงชื่อเก๋ ๆ อีกชื่อหนึ่งของการให้นักเรียนทำงานกับกลุ่มเพื่อมุ่งหวังจะให้ครูได้มีเวลาพักผ่อนแต่เพียงอย่างเดียว...เพราะการที่นักเรียนบางคนปล่อยให้สมาชิกของกลุ่มทำงานโดยตนเองอาศัยเป็นผู้โดยสารฟรี การทำเช่นนี้จะไม่ทำให้นักเรียนดังกล่าวได้เรียนรู้อะไรเพิ่มขึ้นเลย และจะเป็นการฝึกวินัยที่ไม่ได้ผล ในที่สุดนักเรียนก็จะล้มเหลวในการเรียน กลายเป็นสมาชิกที่ไม่ให้ความร่วมมือกับสังคม ไม่เป็นผู้ที่รู้จักคิดริเริ่ม คิดไม่เป็น และอาจต้องอาศัยพึ่งพาคนอื่นอยู่ตลอดไป ซึ่งคุณสมบัติเช่นนี้ย่อมไม่ใช่สิ่งที่สังคมพึงประสงค์อย่างแน่นอน

การจะสอนโดยใช้วิธีการของการเรียนเป็นกลุ่มให้ได้ผล จะต้องอาศัยกฎ กติกา มารยาทที่เป็นที่ยอมรับของผู้เรียนทั้งกลุ่ม และกฎระเบียบของการทำงานเป็นกลุ่มคงไม่ใช่ครูเป็นผู้ตั้งขึ้น วิธีการที่จะทำให้กฎ กติกา มีผลต่อนักเรียน น่าจะต้องให้กฎ กติกานั้นมาจากนักเรียนเอง บราวน์ (Brown, 1999 : 32) เรียกกฎ กติกาที่นักเรียนช่วยกันคิดขึ้นมา เพื่อเป็นระเบียบในการเรียนของห้องว่า value charter ซึ่งหมายถึงค่านิยมที่เป็นหลักยึดในการทำงานกลุ่มของนักเรียนทั้งห้อง การที่คนหรือกลุ่มคนคิดกฎ กติกาขึ้นมาแล้วเขาพร้อมต้องเคารพปฏิบัติตาม แต่ถ้าหากนักเรียนคนใดไม่ปฏิบัติตาม นักเรียนที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม หรือคนในห้องเรียนหรือครู ก็ไม่จำเป็นต้องดูคำว่าการว่าหรือลงโทษกัน แต่น่าจะต้องเตือนว่า value charter

ของห้องในข้อใดกำลังถูกละเมิด มีผู้ไม่ปฏิบัติตามเพื่อน ๆ และครูก็มีสิทธิ์ตักเตือนนักเรียนที่อาจล้มระเบียบ ค่านิยมของกลุ่ม การที่ทำให้นักเรียนทำงานกลุ่มโดยที่ทำให้นักเรียนตระหนักถึงค่านิยมของกลุ่มนี้เป็นวิธีการฝึกให้นักเรียนได้เจริญงอกงาม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นการเรียนการสอน ในลักษณะ cooperative learning จึงต้องมีองค์ประกอบหลักอย่างน้อย 2 ประการคือ การเคารพในค่านิยมของกลุ่ม (value charter) และนักเรียนทุกคนต้องเป็นสมาชิกที่เอาใจจริง เอาใจ (active participant) กับงานที่ได้รับมอบหมาย พูดอีกนัยหนึ่งก็คือ ครูควรจะให้ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้ที่รู้สึกสนุกกับการทำงานเป็นกลุ่ม และครูคงจะต้องสร้างแบบฝึก หรือคิดงานที่จะทำให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้จากงานที่ได้รับมอบหมายได้ อย่่างไรก็ตามในการส่งเสริมให้นักเรียนให้คิดกฎ กติกา มารยาท หรือค่านิยมของกลุ่มขึ้นมาครูอาจให้ข้อเสนอแนะแนวในการคิดว่า กฎทั้งหลายที่คิดมาควรจะมีลักษณะคือ 1) ช่วยให้นักเรียนทำงานได้เป็นผลสำเร็จ 2) ไม่เป็นการรบกวนคนอื่นในห้องเรียน 3) มีกฎ กติกาพอเพียง ที่จะทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และ 4) ต้องไม่มีกฎ กติกามากมายจนกลายเป็นอุปสรรคต่อความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และประสิทธิภาพในการทำงาน (Weibel, 1997:2)

ผู้เขียนได้ทดลองสอน ในลักษณะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (cooperative learning) กับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ณ สถาบันราชภัฏเทพสตรี เป็นเวลา 2 ภาคเรียน และในภาคเรียนที่ 2 ได้ให้นักศึกษาคิดค่านิยมของกลุ่มขึ้นมาโดยมีข้อตกลงว่า ค่านิยมบางประการอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ หรือค่านิยมบางประการอาจเพิ่มเติมเข้าไปใหม่ได้ ทั้งนี้โดยยึดมติของห้องเป็นเกณฑ์ในการเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ดังจะขอยกตัวอย่างค่านิยมของกลุ่มบางประการ ที่นักศึกษาได้คิดขึ้นมาดังนี้

ค่านิยมนี้ผู้เขียนจะพิมพ์ลงไว้ในแผ่นสไลด์ให้นักเรียนดูในหลายโอกาส เช่น ช่วงเริ่มทำงานกลุ่ม หรือช่วงที่เห็นว่านักศึกษาเริ่มไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกา หรือช่วงที่ต้องเน้นค่านิยมข้อใดข้อหนึ่งเป็นพิเศษ แต่ในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาที่นักเรียนนั่งเรียนประจำห้องครูอาจให้นักเรียนช่วยกันคิด และเขียนลงกระดาษโปสเตอร์ติดไว้ในห้องเป็นข้อเตือนใจก็ได้

ไวเบิล (Weibel, 1997 :2) ได้เสนอแนะกฎระเบียบของการทำงานกลุ่มบางประการ ที่แตกต่างออกไป เช่นต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมพูดให้ได้ยินเฉพาะในกลุ่มเพื่อจะได้ไม่รบกวนคนอื่น จดบันทึกอย่างตั้งใจ และให้สังเกตว่าการทำงานเป็นไปได้ดีเพียงใดเมื่อ ทุกคนร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม

บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ถือว่าเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดในสังคมไทยการทำงานกลุ่ม เพื่อทำให้งานลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นค่านิยมที่มีประวัติมายาวนาน ความคิดเรื่องความสามัคคี ตัวอย่างของผลเสียของการแตกความสามัคคี ตั้งแต่ระดับเล็ก ๆ จนถึงระดับชาติ มีปรากฏอยู่ในวรรณคดีไทย ประวัติศาสตร์ไทยและในสังคมปัจจุบันที่มีการแก่งแย่ง แข่งขันเอาเปรียบกันอย่างมากมาย ในระดับท้องถิ่น และจนถึงระดับประเทศ ก็มีตัวอย่างให้เห็น

กันอยู่เนื่อง ๆ อย่างไรก็ตาม การเน้นบทบาทของบุคคลที่เป็นสมาชิก ของกลุ่มยังไม่ค่อยมีการพิจารณาอย่างชัดเจนนัก เรามักได้ยินคำพูดที่ว่า off - side เวลาบางคนทำเกินหน้าที่ ก้าวทำงานของคนอื่น บางคนอาจคิดว่าไม่ว่าตนเองจะอยู่ที่ไหนก็ต้องเป็นประธานหรือหัวหน้า บางคนทนไม่ได้ เมื่อมีคนไม่เห็นด้วยกับความคิดของตน มีความรู้สึกว่าเขาบางคนคิดถึงความคิดของตนเองต้องเป็นเลิศ และไม่ยอมรับฟังความคิดของคนอื่น หรือแย่งบทบาทในการพูดอยู่คนเดียว เป็นต้น ดังนั้นในการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมครูคงต้องเป็นผู้ปลูกฝังเจตคติ และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงานเป็นกลุ่มให้นักเรียน ได้รู้จักคิดพิจารณาและนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ไวเบิล (1997 : 1) ได้เสนอข้อคิดบางประการไว้ในหัวข้อบทบาท (roles) ของผู้เรียนไว้ดังนี้ : “ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์ความคิดของคนอื่น เพราะถ้าคุณแสดงว่าไม่ชอบความคิดของสมาชิกคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนแล้ว บุคคล หรือคนกลุ่มนั้นมักจะยุติให้ความร่วมมือกับกลุ่ม” “ ควรจัดระบบหมุนเวียนในกลุ่มให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ถ้าสมาชิกคนไหนไม่มีข้อคิดเห็นให้พูดว่า “ ผ่าน ” “ สมาชิกไม่ได้รับอนุญาตให้พูดนอกกรอบของตนเอง ” และ “ ความคิดทุกความคิดต้องเสนอต่อกลุ่มถึงแม้จะเป็นความคิดที่ดูแปลกประหลาดก็ตาม เพราะว่ายังมีความคิดมากเท่าไรก็ยิ่งได้มีโอกาสทดลองใช้ความคิด ใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้นเท่านั้น” นอกจากนั้น ไวเบิล (1997 : 2) ยังได้ยกตัวอย่างบทบาทบางอย่างที่ครูอาจมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนแต่ละคน ทำในขณะที่ทำงานกลุ่ม เช่น เป็นผู้ตรวจ (Checker) ซึ่งมีหน้าที่ตรวจเช็คว่าคุณเห็นด้วยกับมติของกลุ่ม เป็นผู้อ่าน (Reader) มีหน้าที่อ่านออกเสียงให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เป็นผู้รักษาระเบียบ (Shhh Sheriff) มีหน้าที่ ควบคุมระดับเสียงของสมาชิกในกลุ่ม และผู้บันทึก (Recorder) มีหน้าที่จดบันทึกทุกอย่างที่สมาชิกทุกคนได้พูดมา เป็นต้น

ลักษณะของห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม จะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากห้องเรียนธรรมดา ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงโครงสร้างของการจัดห้องหรือที่นั่งของครูและนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงบทบาทที่เปลี่ยนไปของครูของนักเรียน หรือบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ทินซ์แมน และคนอื่น ๆ (Tinzmann et al., 1990) ได้ให้ข้อสังเกตว่าห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะที่เด่น 3 ประการคือความสัมพันธ์ในมิติใหม่ระหว่างครูกับนักเรียน แนวโน้มใหม่ในการสอนของครูและองค์ประกอบของห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม

ความสัมพันธ์ ในมิติใหม่ ระหว่างครู กับนักเรียน ในห้องเรียนแบบเดิม ๆ ครูมักเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก แต่ในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วมเชื่อว่าทั้งนักเรียน และครูมีความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน (shared knowledge among teachers and students) ครูมีความรู้ในด้านเนื้อหาวิชา ทักษะและการสอน และยังคงเป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักเรียนอยู่ แต่ครูในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม ครูให้คุณค่าแก่ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนภาษา กลยุทธ์ในการเรียนและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวและติดมากับนักเรียน และก่อการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน โดยอาศัยประสบการณ์ และความรู้เดิมของนักเรียนแต่ละคนเป็นฐานต่อยอดความรู้ใหม่ขึ้นมา ยกตัวอย่างเช่น การสอนเรื่องการทอดผ้าผืนดหมี ถ้าหากนักเรียนบางคนมีประสบการณ์ตรงมาแล้วให้ครู และเพื่อนฟัง ทั้งครูและเพื่อนทั้งห้องก็จะได้ประโยชน์จากจุดนี้ และนักเรียนที่มีประสบการณ์มาแบ่งปันกับเพื่อน และครู ก็จะเห็นว่าความรู้ของตนมีคุณค่า เกิดกำลังใจในการเรียน และเริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของตน กับความรู้ในห้องเรียน บางโอกาสที่โรงเรียนสามารถดึงเอาพ่อแม่ หรือบุคลากรในห้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนในงานบางชนิด ก็จะช่วยให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนในห้องเรียนกับใน

ชีวิตจริง การเรียนเนื้อหาในห้องเรียนในปัจจุบันอาจมี ปัญหา เพราะบ่อยครั้งที่นักเรียนคงไม่เข้าใจว่าจะเรียนไปทำไม นักเรียนมองไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนในห้องเรียนกับชีวิตจริง อาจเกิดความเบื่อหน่าย เรียนไม่ได้ผล ครูคงมีหน้าที่สะท้อนให้นักเรียนตระหนักว่าสิ่งที่เรียนมีประโยชน์อย่างไร ผู้เขียนหลักสูตรใหม่ คงต้องวิเคราะห์ให้ลึกให้ชัดเจนลงไปว่า ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ทำไมจึงกำหนดให้นักเรียนเรียนเรื่องนั้นเรื่องนี้ หรือวิเคราะห์ว่าขณะนี้สังคมพอใจเพียงใดกับความสามารถของผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และศึกษาว่าสังคมกำลังต้องการผู้จบการศึกษาที่มีคุณสมบัติอย่างไร

นอกจากครู กับนักเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในมิติใหม่แล้วในแง่ของอำนาจหน้าที่ (authority) ก็มีการแบ่งปันกันระหว่างครูกับนักเรียน ในการเรียนในห้องเรียนแบบเก่า ครูดูเหมือนจะเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในห้องเรียน และนักเรียนตลอดจนผู้ปกครองก็มีแนวโน้ม ที่จะยอมรับในความคิดนี้ นักเรียนมัก จะ “ กลัว ” ครูและต้องเชื่อฟังครู ครูมักเป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนกำหนดงานให้นักเรียนทำ และวัดผลประเมินว่านักเรียนเรียนได้มากน้อยเพียงใด

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน (2542) ฉบับวันที่ 18 ธันวาคม 2542 สะท้อนภาพการจัดการศึกษาไทยแบบเดิมกับแบบที่ควรจะเป็นในอนาคตในทัศนะของ วักลยา ดังคณานุรักษ์ ประธานมูลนิธิเด็กไว้ว่าภาพทั่วไปของการศึกษาของไทยที่เป็นอยู่คือ ความทุกข์ ความวิตกกังวลที่จะต้องเรียนให้สูง ๆ การจัดการศึกษาไทยเป็นการแข่งขันที่มีคู่แข่ง ประเภทแพ็คดอก ผู้แพ้จะกลายเป็นผู้ขายแรงงานราคาถูก แต่ผู้ชนะกลายเป็นมนุษย์เงินเดือน นอกจากนี้ วักลยา ยังเสนอความคิดเพิ่มเติมอีกว่า ในการจัดการศึกษาในแนวใหม่ ต้องให้เด็กมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ มีความสุขที่เกิดจากภายใน และในขณะเดียวกันต้องมีการปรับปรุงคุณภาพครู ตลอดจนประกันความปลอดภัยให้เด็ก และเน้นใน

ท้ายที่สุดว่า เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะร่วมมือกันปฏิบัติ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า บุคคล องค์กร จากอาชีพต่าง ๆ ต่างก็เล็งเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแนวความคิดในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตคนให้เข้าสู่โลกยุคใหม่

ในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วมนั้น ครูจะชักชวนให้นักเรียนตั้งจุดประสงค์ในการเรียน ในกรอบของเนื้อหาที่กำลังสอน - เรียนกันอยู่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมและงานตามความสนใจ และความมุ่งหวังของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนประเมินผลตนเองในสิ่งที่ได้เรียนไป ห้องเรียนแบบมีส่วนร่วมจะเร้าให้นักเรียนนำความรู้ และกลยุทธ์ในการเรียนของตนเองมาใช้ ให้นักเรียนปฏิบัติต่อกันในฐานะเท่าเทียมกัน และเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ในระดับสูง ครูจะช่วยทะลอมให้ผู้เรียนรู้จักฟังความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ให้นักเรียนรู้จักสนับสนุนความคิดความรู้ของตนโดยอาศัยหลักฐานอ้างอิง ตลอดจนช่วยให้นักเรียนได้รู้จักคิดอย่างวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ รวมถึงช่วยให้นักเรียนสามารถสนทนาอภิปรายในหัวข้อที่มีประโยชน์กับเพื่อนอย่างเปิดเผย ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนอาจเรียนเรื่องสงครามยุทธหัตถี และต้องเสนองานที่เป็นผลผลิตจากการเรียนเรื่องนี้ ถ้าเป็นครูแบบเดิม ก็อาจให้นักเรียนเขียนสรุปส่งประมาณ 8 - 10 หน้าแต่ครูในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วมอาจให้นักเรียนคิดงานเอง เช่น นักเรียนบางกลุ่มอาจทำวิดิทัศน์เสนองานในลักษณะในลักษณะหนึ่ง บางกลุ่มอาจแสดงละครจำลองเหตุการณ์ บางกลุ่มอาจไปหาข้อมูลจริงจากหอสมุดแห่งชาติว่ามีเหตุการณ์นี้จริงหรือไม่ และหาข้อสรุปของกลุ่มบางกลุ่มอาจเขียนบทความแสดงความเห็นเกี่ยวกับหัวข้อนี้ก็ได้ การที่ครูทำเช่นนี้มีจุดประสงค์ 2 ชั้นคือ ให้ออกาสนักเรียนได้ตั้งคำถาม และค้นหาข้อมูลต่างๆ ตามความสนใจของเขาเอง และเป็นการให้สิทธิ์และเสียงแก่นักเรียนในขบวนการตัดสินใจ โอกาสทั้ง 2 ประการนี้จะเป็น

แรงกระตุ้นให้ นักเรียนกำหนดนโยบายในการเรียนรู้ของตน (self-regulated learning) และเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับต่อๆ ไปด้วย

แนวโน้มใหม่ในการสอนของครู ดังได้กล่าวมาแล้วว่าในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วมมีการ “ แลกเปลี่ยนความรู้” และ “ แบ่งปันอำนาจหน้าที่” ระหว่างครูกับนักเรียน ดังนั้นบทบาทของครูในมิตินี้ก็จะกลายเป็นผู้ประสาน-ชี้แนะความรู้ (mediator) การประสาน - ชี้แนะที่ดี จะช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมต่อกับความรู้ใหม่กับความรู้และประสบการณ์เก่าของนักเรียนตลอดจนช่วยให้นักเรียนประสานความรู้ใหม่ให้โยงใยกับความรู้ในวิชาอื่น ๆ ด้วย ครูในฐานะผู้ประสาน - ชี้แนะนี้จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นปัญหาที่เขาประสบอยู่และมองเห็นหนทางที่จะแก้ไข และที่สำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือช่วยให้นักเรียนเรียนรู้วิธีที่จะเรียน (learn how to learn) ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือผู้ประสาน - ชี้แนะนี้จะช่วยปรับระดับความรู้ใหม่และปรับการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ให้อยู่ในระดับพอเหมาะที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ สูงสุดในตัวผู้เรียน สำหรับแนวการปฏิบัติของครูในฐานะเป็นผู้ประสาน-ชี้แนะนี้ ผู้เขียน ขอฝากให้ท่านที่เป็นครูลองคิดว่าจะทำอย่างไรได้บ้าง เชื่อว่าท่านอาจจะได้คิดและทดลองปฏิบัติมาบ้างแล้ว และอาจคิดหาแนวทางใหม่ๆ ได้อีกเรื่อย ๆ

องค์ประกอบของห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม ดังได้กล่าวแล้วว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ประสบการณ์ กลยุทธ์ในการเรียน และความสามารถหลากหลายคิดตัวมามากมายก่อนมาเข้าโรงเรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญมากที่จะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างสูงสุดในตัวผู้เรียน เนื่องจากการเรียนการสอนในสหัสวรรษใหม่ เน้นให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในชีวิตจริง และสามารถนำความรู้ทักษะประสบการณ์และอื่น ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้ได้ในการดำรงชีวิต การเรียน

จึงเป็นการเรียนที่ “เกินกว่า” หรือ “เหนือ” การเรียนบทเรียนธรรมดาในห้องเรียน (learning beyond the classroom) ดังนั้นการเรียนในลักษณะนี้จึงต้องการให้นักเรียนเข้าใจมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย นอกเหนือไปจากมุมมองของใครคนใดคนหนึ่งเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องจัดโอกาสให้เกิด “บริบทแห่งการเรียนรู้” ในลักษณะนี้ให้ได้ในโรงเรียน ในห้องเรียนแบบมี ส่วนร่วม นักเรียนจะอยู่ในบริบทของหลักสูตรที่มุ่งให้นักเรียนรู้จัก “คิดเป็น” ทุกคนต่างเรียนรู้จากกันและกัน และทุกคนมีสิทธิ์และเสียงในการเสนอความรู้ความเห็นต่อกลุ่มและในขณะเดียวกันก็เรียนรู้ที่จะซาบซึ้งในความคิดของสมาชิกในกลุ่ม โดยสรุปห้องเรียนแบบ มีส่วนร่วมจะไม่มี การแบ่งเด็กที่เรียกว่า “เก่ง” หรือ “อ่อน” การแบ่งแยกเด็กตามกลุ่มความสามารถความสนใจ หรืออื่น ๆ จะทำให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรงแก่เด็กที่อยู่ในระบบการเรียนแบบมี ส่วนร่วม และเป็น การปิดกั้นมิให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกันและกัน ในการเรียนแบบมี ส่วนร่วมนั้นเด็กที่อาจได้ชื่อว่า “อ่อน” ก็จะได้มีโอกาสได้เรียนกับเพื่อนที่อาจได้ชื่อว่า “เก่ง” แต่อันที่จริงแล้วเด็กที่เรียกว่า “เก่ง” ก็มีโอกาสดูแลเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างจากเพื่อนที่ได้ชื่อว่า “ปานกลาง” หรือ “อ่อน” ได้ ครูผู้สอนหลายคนเริ่มใช้วิธีการเรียนการสอนแบบมี ส่วนร่วมก็คือ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูกับนักเรียน มีการแบ่งอำนาจหน้าที่

แบบมี ส่วนร่วมได้ตระหนักดีถึงจุดนี้ และรู้สึก ตื่นเต้นที่เห็นเด็กที่คิดว่า “อ่อน” แสดงถึงความรู้ ความสามารถของเขาออกมาได้ในห้องเรียนแบบนี้

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าลักษณะเด่นของห้อง ระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็นผู้ประสาน-ชี้แนะ และการ จัดนักเรียนเป็นกลุ่มที่กระจายความสามารถ ผู้เขียนเชื่อว่าถึงเวลาแล้วที่ครูในยุคปี ค.ศ. 2000 จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm shift) ในมิติที่ก้าวไปสู่แนวคิดที่เป็นสากล พยายาม เปิดใจรับความคิดใหม่ ๆ โดยยังสามารถรักษาค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็น “ไทย” และ “ไท” ไว้ได้

โดยสรุป ผู้เขียนขอยกปราชูถาคำสอนของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระเดชพระคุณพระธรรม ญาณมุนี (พระธรรมญาณมุนี, 2530 : 183 – 184) ได้ อัญเชิญมาสอนในหนังสือพระธรรมญาณมุนี 83 ดังนี้ “สพฺพสฺสํ สงฺฆญฺจทานํ สามกฺคิ วุฑฺฒิสาริกิ ความสามัคคี ของ คน ทั้ง หล า ย ที่ อยู่ กั น เป็น ห มู่ ค ณะ สร้างความเจริญสำเร็จได้” “ความสามัคคีจึงจัดเป็น วัฒนธรรมไทยที่สำคัญส่วนหนึ่งหรือจะถือว่าความ สามัคคีเป็นหัวใจวัฒนธรรมไทยก็ได้” และ “โปรด อบรมเด็ก ๆ ของเราในเรื่องนี้ให้มากที่สุด ก่อนที่จะ สายเกินไป” ผู้เขียนเชื่อว่าคำว่า “สายเกินไป” คงจะ ไม่ปรากฏในระบบการเรียนการสอนของประเทศไทย ถ้าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตั้งใจที่จะริเริ่มเปลี่ยนแปลงแก้ไข ความคิด และการปฏิบัติบางอย่างตั้งแต่บัดนี้เป็น ต้นไป.

บรรณานุกรม

- ธรรมญาณมุนี, พระ (2530). พระธรรมญาณมุนี 83, 183-184. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
 พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง (2542). Constructionism VS. Constructivism: เอกสารเชื่อมเขียนครุศาสตร์
 ราชภัฏ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
 มติชนรายวัน, หนังสือพิมพ์ (2542, 18 ตุลาคม). นานาพรรณชนะ: จัดการศึกษาไทยในปัจจุบันและ
 อนาคต.
- Brown, Raymond A. J. (1999). "People are frightened of my equations!" Emerging Aspects
 of a Primary Classroom Community of Practice. In *Educational Research in New
 Times: Imagining Communities for Diversity and Inclusiveness*. Chalmer, Bogitini
 and Renshaw Editors. Queensland, Australia.
- Cogan, John J. (1997). Multidimensional Citizenship: Educational Policy for the 21st Century.
 In *An Executive Summary of the Citizenship Education Policy Study Project*. Tokyo.
 Japan.
- Tinzmann, M. B., Jones, B. F., Fennimore, T. F., Bakker, J., Fine, C., & Pierce, J. (1999).
What is the Collaborative Classroom? [On-line], Available:
http://www.ncrel.org/sdrs/areas/rpl_esys/collab.htm
- Weibel, Tim (1997). *What is Cooperative Learning? : Introduction*. [On - line], Available:
<http://www.canisius.edu/~weibelt/intro.htm>
- Weibel, Tim (1997). *What is Cooperative Learning? : Roles*. [On - line], Available:
<http://www.canisius.edu/~weibelt/roles.htm>

สถาบันการศึกษาวิกฤตเมื่อนักเรียน - นิสิตขาดตัว

ท้าวธรรม หงษ์นาค *

เมื่อไม่นานมานี้ เราคงเคยได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับนักเรียน - นักศึกษา ขยายบริการผ่านออกมาตามสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร โทรทัศน์ ขนาดมีการนำนักศึกษาที่ขยายบริการมาสัมภาษณ์ถึงสาเหตุ ขั้นตอน วิธีการในการขยายบริการในรูปแบบต่างๆ ตัวผู้เขียนเองได้เห็น ได้รู้เกี่ยวกับข้อมูลผ่านสื่อก็รู้สึกปลง และก็มีอีกหลาย ๆ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสมองของตนเองเกี่ยวกับภาพพจน์ในลักษณะนี้ ผู้เขียนเองคิดว่าความคิดความรู้สึกนี้คงไม่ต่างไปจากบุคคลที่ได้ยิน ได้รู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาเหมือนกัน ความรู้สึกแรกที่คิดคือ นักเรียน - นักศึกษาที่ใส่เครื่องแบบแสดงถึงผู้มีปัญญา มีความรู้ นั้นหรือ?... ขยายบริการ แล้วจากนั้นความรู้สึกอีกหลายๆ ความรู้สึกก็เข้ามาในสมองของดิฉันมากมายว่าทำไม? เพราะอะไร? คิดอย่างไร? คิดว่าถูกแล้วหรือกับสิ่งที่ทำลงไป? นึกถึงใครบ้างไหมก่อนตัดสินใจ? ความคิดคำถามมากมายที่เกิดขึ้นในสมอง แต่บางคนที่มีความคิดแตกต่างจากนี้ก็มี ผู้เขียนเคยถามนักศึกษาที่สอนหลายคนต่างก็ให้ความคิดเห็นเรื่องนี้ที่สอดคล้องกันกับอีกบางกลุ่ม หรือบางคนก็มีความคิดว่าเป็นการสร้างชื่อเสียงให้ทางสถาบันได้อีกวิธีหนึ่ง ฉะนั้นความคิดใครก็ความคิดเขา เราคงไปบังคับให้เปลี่ยนแปลงคงไม่ได้ ผู้เขียนเองเคยได้รับรู้ปัญหานี้มานานแล้ว แต่ก็เพิ่งเห็นการตื่นตัวของสังคมที่เริ่มรับรู้ และให้ความสนใจเป็นพิเศษ

ในปัจจุบันเราคงจะพูดกันไม่ได้แล้วว่าการขยายบริการนั้นจะมีเฉพาะเพศหญิงเท่านั้น เพศชายก็นับเป็นการค้าที่รุ่งเรืองได้ไม่แพ้กัน จากข้อมูลพบว่า มีนักศึกษาทั่วไปประมาณ 15,000 - 20,000 คน ซึ่งเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐอีกอาชีพนี้

ประมาณ 1% มหาวิทยาลัยเอกชน 10 - 20% นักเรียนพาณิชย์ประมาณ 30% ส่วนค่าบริการก็มีตั้งแต่ราคา 1,000 - 30,000 บาท ทั้งนี้ราคาค่าบริการคงจะขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหลายประการด้วยกัน อาทิเช่น รูปร่าง หน้าตา อายุ ผิวพรรณ การวางตัว ชื่อของสถาบัน การศึกษาว่ามีระดับมากน้อยเพียงใด

สาเหตุส่วนใหญ่ที่ส่งผลให้นักเรียนนักศึกษา ทั้งชายและหญิงขยายบริการคือ

1. ความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยของนักเรียน นักศึกษาเอง เด็กในสมัยนี้จะมีค่านิยมในการให้คุณค่ากับวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้มากเป็นพิเศษ เช่น เครื่องแต่งกาย เสื้อผ้าเครื่องประดับ เครื่องใช้ต่างๆ ยี่ห้อจะต้องมีชื่อ ราคาต้องแพง ยิ่งถ้าเป็นยี่ห้อจากต่างประเทศ ลงโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ ยิ่งรู้สึกอยากเป็นเจ้าของ ซึ่งบางครั้งไม่เคยนึกถึงความจำเป็น ความเหมาะสม ความรู้สึกว่าเพียงพอกับค่านิยมพวกนี้ ถ้าพวกเขายังอยู่ในสถานภาพที่ทำได้ก็เป็นเรื่องที่ไม่แปลก แต่ส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาครอบครัว ศักยภาพในการพึ่งพาตนเองมีน้อยมาก เมื่อไม่นานมานี้มีข่าวออกมาทางสื่อโทรทัศน์ที่ชี้ถึงความฟุ้งเฟ้อ และค่านิยมที่สุดจะฟุ่มเฟือย จนผู้เขียนเองดูแล้วไม่รู้ว่า จะเกิดความรู้สึกใด ทั้งตลก ปลงตก สงสาร นำหัวเราะ เป็นความรู้สึกของตนเองที่หลากหลายมากและเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน คือ มีข่าวออกมาว่า ย่านวัยรุ่นแถวสยามสแควร์ ซึ่งเราถือว่าเป็นแหล่งแฟชั่น ที่เหล่าวัยรุ่นหนุ่มสาวทั้งหลายมักจะเดินเที่ยวเดินช้อปปิ้ง มีร้านขายเครื่องหนังโดยเฉพาะกระเป๋า ยี่ห้อต่างๆ ให้เช่าซึ่งนักข่าวได้สัมภาษณ์เจ้าของกิจการก็ได้ข้อมูลว่า ได้เปิดร้านมาได้ไม่นานแต่กิจการดีมากลูกค้าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ชอบใช้ของมีชื่อ

* อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

ซึ่งลูกค้าที่มาใช้บริการมี 2 ระดับ คือ ประเภทแรก เป็นพวกชอบเปลี่ยนของใช้บ่อย ๆ (เบื่อง่าย) ประเภทที่สองคือพวกรายได้น้อย แต่อยากถืออยากใช้ของมีราคาจะซื้อก็ไม่ไหว ต้องหาวิธีโดยการเช่าสินค้าแทน

2. นิัยรักสนุก ซึ่งสาเหตุตรงนี้มีมักจะมาจาก ค่านิยม ความเชื่อที่มักคิดว่าเมื่อทำไปแล้วจะมีเงินใช้มีสิ่งของตามความต้องการ คืออยากได้อะไรก็ได้ เพราะอาชีพของงานแบบนี้ไม่ต้องใช้เงินลงทุน ไม่ต้องใช้สมอง ไม่ต้องคิด และแถมได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นที่น่าชื่นชม มีเงินใช้ทันที ไม่ต้องใช้เวลาในการรอคอยเป็นเวลานาน ๆ ในบางกรณีที่มีผู้เขียนเคชทราบ และจากการอ่านจากสื่อต่าง ๆ ยังพบว่า เด็กที่ขายบริการส่วนมากมักเคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อนแล้ว กับเพื่อนชายมากบ้าง น้อยบ้าง และถือว่าเป็นเรื่องปกติที่พวกเขาจะมีสิทธิที่จะทำ บางรายชอบเที่ยวกลางคืนจึงขายบริการควบคู่ไปด้วยเพื่อเป็นการหารายได้เสริมในตัว

3. ฐานะเศรษฐกิจ จะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มนักเรียน-นักศึกษาขายบริการมีฐานะทางเศรษฐกิจดี และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

ประเภทแรกในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี คือ ครอบครัวมีฐานะที่มั่นคง พ่อ - แม่ประกอบอาชีพอยู่ในสังคมชั้นสูง แต่มักไม่มีเวลาดูแลลูก สิ่งที่สามารถแทนหน้าตาพ่อแม่ได้คือเงิน ลูก ๆ สามารถใช้เงินได้ตามความพึงพอใจ คิดอยากได้อะไรก็ได้ตั้งใจคิด แต่เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่ครอบครัวส่งมา หรือให้มานั้นบางที่ยังไม่เพียงพอกับค่าแต่งตัว ข้าวของเครื่องใช้ที่เขาและเธอเหล่านั้นต้องการจะได้ มันมา ไหนจะรวมทั้งค่าเที่ยว ค่าสังคมกับเพื่อน และงานสังสรรค์ บางกรณีในเรื่องเศรษฐกิจการแบ่งชนชั้นยังเป็นต้นเหตุได้เหมือนกัน เช่น ฉันต้องเป็นหนึ่งเพื่อนเขามีได้เราก็ต้องมีได้ แข่งกันไปแข่งกันมากลับมีไม่เท่าเพื่อนจึงต้องหาเงินด้วยวิธีการ เช่นนี้

ประเภทที่สองในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี คือ ต้องจำใจหรืออยู่ในสภาพจำยอมถูกบังคับให้ขายบริการ เช่น ไม่มีเงินค่าหน่วยกิต ค่าเทอมแพง พ่อแม่ไม่ส่งเงินมาต้องยืมเงินเพื่อนเป็นหนี้เพื่อน เพื่อนทวงก็ไม่ยืมให้ จะกู้เงินสถาบันเรียนก็กลัวเหนื่อย กลัวลำบาก ทำงานนอกเวลาก็ทำไม่ไหว แลมรายได้ก็น้อย

4. การประชดชีวิต เพราะครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดความสนใจไม่มีใครตอบสนองตามความต้องการของตนได้ พวกนี้จะรู้ว่าอะไรดี - ไม่ดี แต่ยังคงการทำเพื่อให้พ่อ - แม่ หรือคนรอบข้างได้รับความอับอาย เสียใจ คล้ายๆ กับเป็นการเรียกร้องความสนใจ อาจถือว่าเป็นการทำร้ายพ่อ-แม่ ทางอ้อมวิธีหนึ่ง

5. การรับวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งเราต้องยอมรับว่าสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลง รุนแรงมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะในด้านใดก็ตามทั้ง ธุรกิจ การศึกษา เทคโนโลยี เมื่อโลกและสังคมเปลี่ยนแปลงมากขึ้นทุกวัน คนที่อยู่ในสังคมก็ต้องปรับตัวตามไปด้วย ถ้าใครปรับตัวได้ก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่ถ้าใครปรับตัวไม่ได้ ล้าหลังเกินไป เร็วเกินไป ก็เกิดความทุกข์เกิดความไม่เท่าเทียม ยกตัวอย่าง เช่นเรื่องการรับวัฒนธรรมของวงการวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน เราจะรับมาหมดไม่รู้จักเลือก หรือถ้าเลือกก็เลือกเอาแต่ดี ๆ มากันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการวางตัวมารยาท นับวันยังมีความมั่นใจมากขึ้น (ในทางที่ไม่ค่อยดีนัก) การคบเพื่อนต่างประเทศ ซึ่งคู่ออกจะเป็นแนว Free - Sex มากขึ้น เด็กบางคนเสียตัวตั้งแต่ประถมก็มี ในกรณีนี้ไม่เกี่ยวข้องกับกรณีข่มขืน แต่เป็นการสมยอม การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือการได้รับสิ่งชั่วจากสื่อมวลชน แล้วเกิดความรู้สึกขึ้นมาที่ต้องการที่ตอบสนองให้ได้

6. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น มีแฟน แต่เงินไม่พอใช้จ่าย เพราะเงินหมดไปกับการเที่ยว การแต่งกาย

ให้แฟนบ้าง บางรายมีแฟน ต้องเอาเงินไปแฟนใช้ด้วย เพื่อเป็นข้อผูกมัดให้เขาอยู่กับเรา ข้อนี้นับเป็นข้อสังเกตอย่างหนึ่งว่า นักศึกษาชาย - หญิงที่ขายบริการนั้นมักคิดว่าเรื่องการมีคู่เป็นเรื่องง่าย ๆ ซึ่งอายุก็จะใกล้เคียงกัน ความรับผิดชอบ วุฒิภาวะ ความเป็นผู้ใหญ่จึงไม่มี มีชีวิตแต่ละวันเพื่อกิน เที่ยว มีคู่นอน หาหลักหรือสาระอะไรให้แก่ชีวิตไม่ได้ มีความคิดอยู่เพียงว่า วันนี้ พรุ่งนี้ฉันมีความสุข ได้รับการตอบสนองให้เป็นที่น่าพอใจก็พอแล้วไม่ต้องคิดอะไรมาก บางกรณีเรียนจบไม่มีงานทำจะกลับบ้านก็กลัวคนที่บ้านว่า หรือถูก สุดท้ายก็ต้องทำงานหาเงินด้วยวิธีที่พวกเขาเหล่านั้นคิดว่าง่ายที่สุด อีกกรณี การติดยาเสพติดเมื่อไม่มีเงินจะซื้อยา ก็ต้องจำใจหรือยินยอมขายตัว

วิธีการติดต่อลูกค้าในการขายบริการ จะแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ไว้ 3 ประเภท

1. มีเอเยนต์ติดต่อหาลูกค้าในสถานศึกษาต่าง ๆ บุคคลกลุ่มนี้อาจจะเป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษาหรือภายในสถานศึกษาก็ได้ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นพวกกระเทย หรือทอมที่จัดส่งเด็กตามรายการที่ถูกกำหนดมา เขาเป็นว่าอำนวยความสะดวกให้ลูกค้าได้เลือกกันถึงที่ และเอเยนต์นี่เองจะเป็นผู้นัดสถานที่จุดนัดพบ กำหนดราคาให้เสร็จสรรพ มีราคาทั้งชั่วคราวซึ่งประมาณ 1,500 - 3,000 บาท แต่ถ้าค้างคืนก็ประมาณ 3,000 บาทขึ้นไป จากนั้นเอเยนต์ก็จะหักค่าหัวคิวรายละเอียดประมาณ 500 บาท ซึ่งรายได้ของแต่ละคนที่ขายบริการอาจได้เพิ่มมากขึ้นเป็นกรณีพิเศษถ้าการบริการนั้นดี เป็นที่น่าพอใจกับแขกหรือผู้มาใช้บริการ

2. ขายบริการโดยตรง หรือในภาษาของพวกเขา คือ “จับแขกเอง” จะได้ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางไม่โดนหักค่าหัว ลักษณะของการติดต่อลูกค้าแบบนี้จะนิยมจับแขกตามสถานบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะ

ดิสโก้เทค ผับ บาร์ หรือตามสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งมั่วสุม

3. วิธีบอกต่อ ๆ กันในกลุ่มลูกค้าประจำหรือกลุ่มเพื่อนที่ไว้ใจได้ เมื่อลูกค้าติดต่อกันก็จะเลือกสเปกตามความต้องการจากแค็ตตาล็อก ซึ่งมีทั้งรูปภาพ ในลักษณะท่าทางต่าง ๆ แต่งกายตามแฟชั่นให้น่าสนใจ มีชื่อ อายุ สัดส่วนรูปร่าง สถาบันการศึกษา คณะ ชั้นปี ประสบการณ์ แลบางที่มีการลงคุณสมบัติพิเศษอีกด้วย ถ้าเกิดความพอใจก็จะให้เบอร์โทรศัพท์เพื่อติดต่อในการใช้บริการครั้งต่อไป การขายบริการในรูปแบบต่าง ๆ ของนักเรียน - นักศึกษานั้น สามารถนำรายได้มาให้อย่างเป็นกอบเป็นกำและด้วยเหตุผลอีกหลายประการว่าทำไมเขาและเธอเหล่านั้น นอกจากจะใช้เพียงรูปร่าง หน้าตา ยังต้องอาศัยเครื่องแบบของสถานศึกษา เป็นตัวต่อรองในการเพิ่มอัตราค่าบริการอีก จากข้อมูลที่เคยทราบมา นอกจากเครื่องแบบนักเรียน - นักศึกษาจะช่วยเพิ่มราคาแล้ว ชื่อเสียงของสถาบันยังเป็นข้อต่อรองกับบรรดาลูกค้าได้ดีอีกด้วย

ลักษณะที่น่าสังเกตของนักเรียน - นักศึกษาที่ขายบริการ

1. การใช้สัญลักษณ์ประจำกลุ่ม ในกลุ่มนักเรียน - นักศึกษาที่ขายบริการทางเพศนั้นจะมีการนัดแนะหรือมีสัญลักษณ์ที่ตกลงกันไว้ อาทิเช่น การใส่กระดุมนักศึกษาให้คว่ำลง การใส่สร้อยคอ ข้อเท้าแหวน การใส่ต่างหูที่มีสัญลักษณ์ตามแฟชั่นของกลุ่ม บางกลุ่มเป็นรูป ♀♂ รูปลูกกุญแจ ถ้าบางกลุ่มกล้าก็ใช้วิธีสักตามข้อเท้า ต้นคอ ข้อมือ ต้นคอ เป็นรูปต่างๆ

2. การแต่งกายที่แปลกไปจากผู้อื่น

คือเป็นเครื่องแบบนักเรียน - นักศึกษาก็จริง แต่จะมีลักษณะพิเศษเพิ่มเข้ามา เช่น เสื้อ - กระโปรง - กางเกง จะเน้นรูปร่างหรือสัดส่วนจนมากเกินไป

หรือเมื่อผ้าบาง จนสามารถเห็นรอยเสื้อชั้นใน แต่งหน้าทาปากเกินความเหมาะสมของสถานภาพของคนที่เรียนหนังสืออยู่

3. ฐานะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เดิมเคยมีฐานะยากจน - ปานกลาง เครื่องอำนวยความสะดวกไม่เคยมี วันดีคืนดีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่นมีมือถือใช้ เพจเจอร์ รถยนต์ ผู้เขียนเองเคยได้คุยกับนักเรียน - นักศึกษา ที่ขายบริการ เขาได้ให้เหตุผลหลายอย่างว่า อุปกรณ์พวกนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีเพราะใช้ติดต่อแขก รายอื่น ๆ บางทีก็ไม่ได้ซื้อเองแขกที่มาซื้อบริการที่ฐานะดี ๆ เขาซื้อให้ แต่การได้มานั้นต้องให้บริการดี ๆ เอาใจเก่ง ๆ เวลาขออะไรส่วนใหญ่ก็จะได้ ส่วนเครื่องประดับหรือเครื่องตกแต่งของผู้ที่ขายบริการ ถ้ามีระดับหรือมีฐานะ ก็จะใช้ของมีหยี่ห้อ มีชื่อเสียง ประเภทน้ำหอมขวดหนึ่งก็ 1,000 ขึ้นไป - 3,000 บาท ก็มี กระเป๋า รองเท้าต้องดูหู พวก GUCCI, LOUIS VITTON, CHANNEL, PRADA, KIPLING การแต่งตัวดี ๆ ใช้ของมีระดับ ก็ช่วยให้การขายบริการ นั้นเน้นกลุ่มผู้มีฐานะด้วย

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

1. สถาบันครอบครัว

- อบรม สั่งสอนปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกที่ดี
- ให้ความรัก การดูแล เอาใจใส่
- ลดช่องว่างของความแตกต่างระหว่าง

บุคคลในครอบครัว

- เป็นตัวอย่างในการสร้างค่านิยมอันเหมาะสม

- ตอบสนองความต้องการตามความเหมาะสมที่ถูกต้อง

2. สถาบันการศึกษา

- สร้างระเบียบวินัยที่ดี พร้อมกับการปฏิบัติให้สอดคล้องกันโดยเฉพาะบทลงโทษที่เด็ดขาด
- ประสานความร่วมมือระหว่างครูผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
- การจัดหากองทุนกู้ยืม หรือการจัดหางานพิเศษเพื่อเสริมรายได้ เช่น การตั้งบริษัทจำลองเพื่อให้เด็กฝึกหัดกันเอง การเก็บรายชั่วโมงในการทำงานตามหน่วยงานในสถาบันการศึกษา
- ตั้งศูนย์ Hot Line ในการให้คำปรึกษาและรับข้อคิดเห็นหรือรับแจ้งเบาะแส นักเรียน-นักศึกษา ที่ขายบริการทางเพศ
- สร้างระบบการเรียนการสอนเน้นการปลูกจิตสำนึกที่ดี
- จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
- เพิ่มบทบาทในการดูแลนักเรียน-นักศึกษา ให้มากขึ้น
- สร้างความไว้วางใจแก่นักเรียน-นักศึกษา ที่จะพึ่งพาอาจารย์ได้เมื่อเขาประสบปัญหา

3. สื่อต่าง ๆ

- เสนอสื่อออกมาในรูปแบบ การสร้างค่านิยมที่เหมาะสม ให้ความรู้ ความคิดในแง่มุมมองการอยู่ในสังคม
- สร้างสื่อในการเห็นคุณค่าทางด้านจิตใจมากกว่าวัตถุนิยม.

เอกสารอ้างอิง

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ 15195 (อาทิตย์ 29 สิงหาคม 2542)
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ 15199 (พฤหัสบดี 2 กันยายน 2542)
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ 15201 (เสาร์ 4 กันยายน 2542)
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ 15203 (จันทร์ 6 กันยายน 2542)
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ 15204 (อังคาร 7 กันยายน 2542)
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ 7854 (พฤหัสบดี 9 กันยายน 2542)

การปฏิรูปการศึกษากับการศึกษาปฐมวัย

วริ เกียรติกุล *

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่า รัฐบาลให้ความสำคัญด้านการศึกษามากที่สุดโดย ทุ่มงบประมาณ ให้ในปี 2542 ถึง 200,000 ล้านบาทเศษ จากยอดงบประมาณทั้งหมด 860,000 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็น 1 ใน 4 โดยเฉพาะขณะนี้ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นความสำเร็จ อีกขั้น หนึ่งของความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับความ เปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์และเป็นพลัง สำคัญในการนำประเทศไทยไปสู่สถานะการพัฒนาดังกล่าวที่ว่า “คนมีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชน เข้มแข็ง สังคมสันติ และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

(พญกัตติ จันทรสุรินทร์ 2541 : 7)

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ มุ่งเน้นไปที่การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหลัก ดังนี้ หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ หมวด 2 สิทธิ และหน้าที่ทางการศึกษา หมวด 3 ระบบการศึกษา และหมวดที่สำคัญที่สุด คือหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้ เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ส่วนหมวดอื่น ๆ จะช่วยสนับสนุน ให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ เช่น หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 7 ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8

* อาจารย์ประจำโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และหมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา

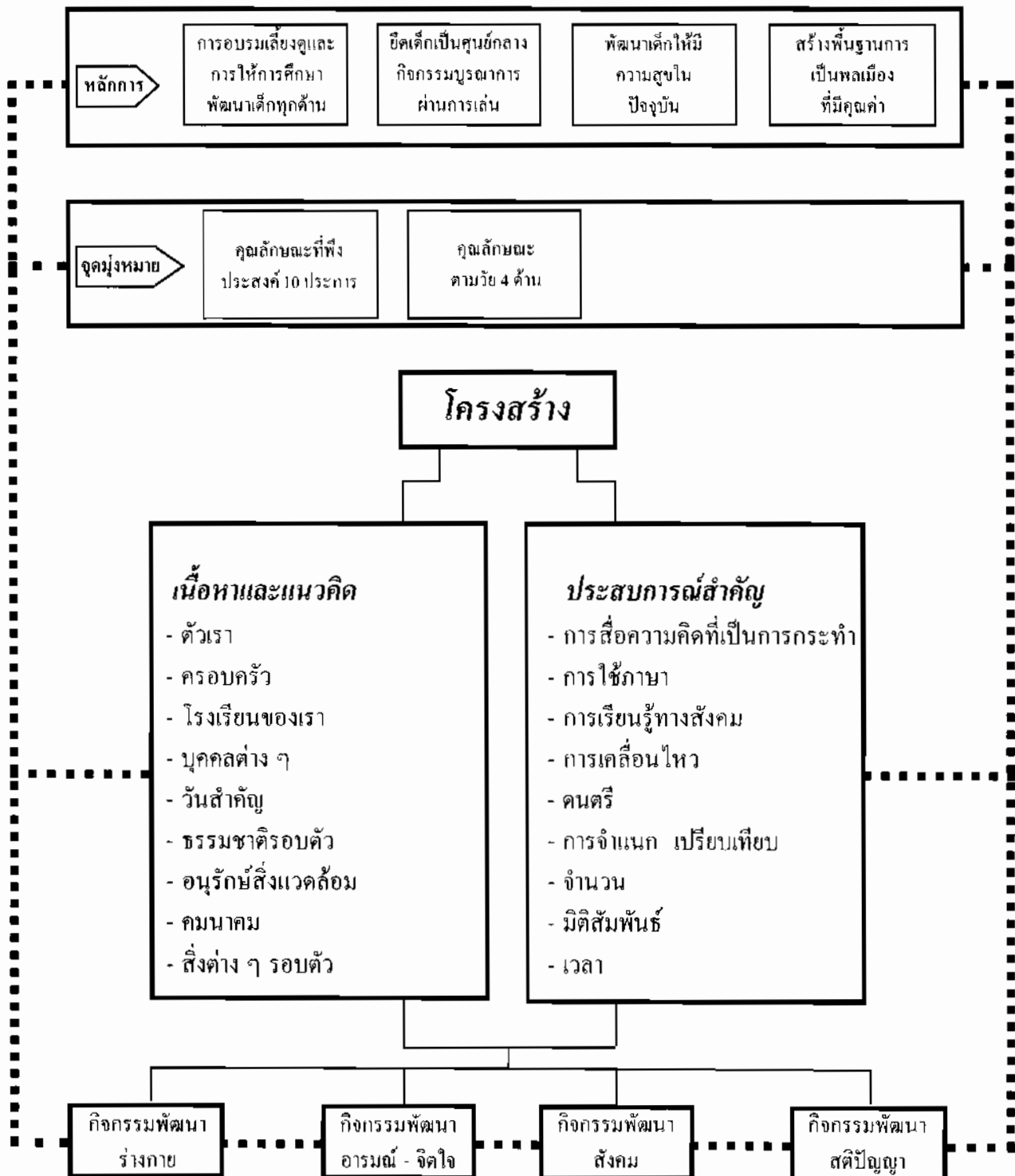
การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาระดับหนึ่ง ในสังคมไทย และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง ชาติ ให้ความสำคัญแต่ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าให้ความสำคัญ เพราะการศึกษาปฐมวัยขึ้นอยู่กับความต้องการ ของสังคมและชุมชน ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ ที่ทุกคนต้องได้รับต่างกัน ในหลาย ๆ ประเทศ (กฤษยา ตันติผลาชีวะ 2542 : 9) อย่างไรก็ตาม นับว่าเป็นนิมิตร หมายที่ดี ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จัดการ ศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัด ได้ ในสถานศึกษา 3 ประเภท คือ

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ
2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียน เอกชน และโรงเรียนสังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือ ศาสนาอื่น
3. ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานทีเรียนที่หน่วย งานจัดการศึกษานอกโรงเรียน เช่น โรงพยาบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

จากแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8(พ.ศ.2540 - 2544) ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา กำหนดเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยทุกคน ได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนปี 2544 และเด็ก 3 - 5 ปี เข้าเรียนก่อนประถมศึกษา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ในปี 2544 ซึ่งมีแนวทาง/มาตรการ ขยายบริการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย โดยจัด กิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและ

การเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสมผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมสนับสนุนการเตรียมการพร้อมอย่างมีมาตรฐานแก่เด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลายในปี พ.ศ. 2540 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรก่อนประถมศึกษาตั้งแต่เกิดถึง 6 ปี เพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540

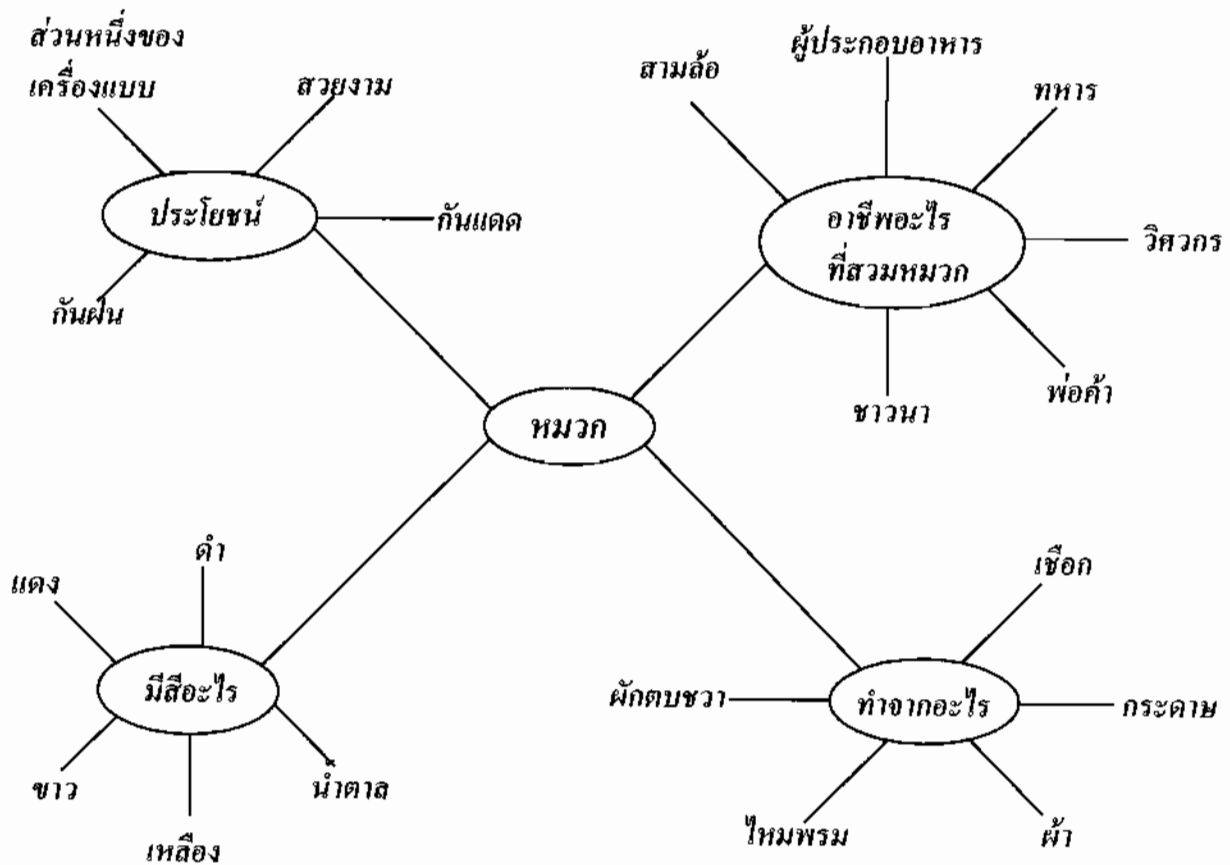
การสอนในระดับก่อนประถมศึกษาชั้นนั้น ไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัดเป็นกิจกรรมบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น และการทำกิจกรรมเป็นหลัก การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้น ครูจำเป็นต้องวางแผน และรู้หลักในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

ขั้นที่ 1 เลือกหัวข้อ มี 3 วิธี ดังนี้

- วิธีที่ 1 เด็กเป็นผู้กำหนดหัวข้อ
- วิธีที่ 2 ครูและเด็กร่วมกันกำหนดหัวข้อ
- วิธีที่ 3 ครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อ

ขั้นที่ 2 ระดมความคิดจากเด็กเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือกด้วยการตั้งคำถาม และสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากจะบอกอะไร และครูต้องควรเพิ่มเติมอะไร ในทันทีที่เด็กควรรู้จัก แล้วบันทึกไว้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

❖ การบันทึกความรู้เหล่านี้ เรียกว่า การเรียนรู้แบบการสร้างโยงแมงมุม (WEB)

ขั้นที่ 3 วางแผนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกิจกรรมประจำวัน

ขั้นที่ 4 แยกกิจกรรมตามพัฒนาการแต่ละด้าน

ขั้นที่ 5 จัดกิจกรรมลงตาราง ซึ่งมีตารางสำหรับเขียนแผนการจัดประสบการณ์ 3 รูปแบบคือ

รูปแบบที่ 1 แยกตามตารางกิจกรรมประจำวัน

รูปแบบที่ 2 แยกตามกิจกรรมหลัก

รูปแบบที่ 3 แยกตามพัฒนาการ

ในการการปฏิรูปการเรียนรู้ คุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งประสงค์จะเกิดขึ้นได้นั้นย่อมอาศัยกระบวนการเรียนรู้การสอนที่มีลักษณะเหมาะสม ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้กำหนดจุดเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ลักษณะสำคัญคือ

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. การเรียนรู้แบบองค์รวม
3. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง
4. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น
5. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ลักษณะจะเกิดผลสูงสุด ถ้ามีการวางแผนดำเนินการอย่างเป็นองค์รวมร่วมกันอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีแนวทาง และวิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายมากมาย ลักษณะวิธีการสอนบางวิธีมีความคล้ายคลึงกันมาก มีเพียงจุดต่างเล็กน้อยเท่านั้น ในที่นี้จะขอนำเสนอวิธีการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม สามารถให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ตามกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ลักษณะนั้น ซึ่งได้แก่การเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว สำหรับ การเรียนการสอนแบบโครงการ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนาการเรียนรู้ตามความสนใจของเด็กเอง โดยแต่ละขั้นตอนของการเรียน เด็กจะต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนด้วยตนเอง ในขณะที่ครูจะเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียน ดร.วรรณาท รักสกุลไทย ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษมพิทยา แผนกอนุบาล หลังจากได้รับการอบรม และทำเวิร์กช็อปที่อเมริกาเมื่อ 3 ปีที่แล้ว และได้นำมาใช้ที่โรงเรียนเกษมพิทยาเมื่อปี พ.ศ. 2539 การเรียนการสอนในลักษณะนี้ เสมือนเป็นนวัตกรรมทางการสอนที่บูรณาการแนวการสอนหลาย ๆ อย่างเข้าไว้ด้วยกัน เช่น การเรียนการสอนแบบบูรณาการ การเรียนสอนแบบสืบสวน การเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา การเรียนการสอนเพื่อสร้างความรู้ การเรียนการสอนเพื่อสร้างความคิดรวบยอด การเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนการสอนแบบร่วมมือ และการเรียนที่บ้าน

โรงเรียนเอกชนในจังหวัดลพบุรีที่มีการนำการเรียนการสอนแบบโครงการมาทดลองใช้ ในปี พ.ศ. 2542 คือ โรงเรียนอนุบาลบรรจงรัตน์ อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2542 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดดำเนินการการเรียนการสอน และเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เรียกว่า การสร้างใยแมงมุม (WEB) ไปได้ระดับหนึ่ง ตลอดจนเป็นแกนนำในการขยายความรู้ให้กับบุคลากรใน โรงเรียนสหวิทยาเขต จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกฉะเชิงเทรา	อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
2. โรงเรียนอนุบาลบ้านเพนิียด	อำเภอโคกสำโรง
3. โรงเรียนอนุบาลบ้านลำนารายณ์	อำเภอชัยบาดาล
4. โรงเรียนอนุบาลท่าม่วง	อำเภอท่าม่วง
5. โรงเรียนอนุบาลบ้านหมี่	อำเภอเมืองบ้านหมี่
6. โรงเรียนอนุบาลพัฒนานิคม	อำเภอพัฒนานิคม
7. โรงเรียนอนุบาลท่าหลวง	อำเภอท่าหลวง
8. โรงเรียนอนุบาลสระโบสถ์	อำเภอสระโบสถ์
9. โรงเรียนอนุบาลโคกเจริญ	อำเภอโคกเจริญ
10. โรงเรียนอนุบาลอำเภอลำสนธิ	อำเภอลำสนธิ
11. โรงเรียนอนุบาลวัดหนองม่วง	อำเภอหนองม่วง

งบประมาณ 2541 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เริ่มใช้นโยบายพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในระบบเครือข่ายสหวิทยเขตมหามงคล ซึ่งประกอบด้วยเครือข่าย 3 รูปแบบ ได้แก่ ศูนย์รวมโรงเรียน (ศูนย์ปฏิบัติการศึกษา) โรงเรียนสหวิทยาการ โรงเรียนสหวิทยาเขต ซึ่งโรงเรียนสหวิทยาเขต หรือโรงเรียนลูกข่ายจะมีทุกจังหวัด โดยมีโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเป็นโรงเรียนแม่ข่าย

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดซึ่งเป็ต้นแบบ หรือโรงเรียนแม่ข่าย โรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอ ซึ่งเป็นลูกข่าย โรงเรียนอนุบาลเอกชน องค์กรและหน่วยงานของรัฐที่จัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย จะมีการจัดการศึกษาปฐมวัย มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ แนวทางการจัดการศึกษาเป็นเช่นไร หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีความพร้อมที่จะเป็สื่อกลางในการประสาน แนวคิดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และเผยแพร่ความรู้ เพื่อพิจารณาการจัดการศึกษาปฐมวัยได้เป็นอย่างดี คือ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น.

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี) กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, 2540.
- กุลยา ดันติผลาชีวะ. “ความน่าจะเป็นของการศึกษาปฐมวัยไทย.” การศึกษาปฐมวัย 3 (ตุลาคม 2542) : 9.
- “ชวนจิตรพร้อมรับพระราชบัญญัติการศึกษา.” มติชน (26 กรกฎาคม 2542) : 10.
- พยุงศักดิ์ จันทรสุนทร. “แนวทางการพัฒนาการศึกษา.” วารสารวิชาการ 1 (มกราคม 2541) : 7.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. “รายงานการปฏิรูปการศึกษา.” มติชน. (6 กันยายน 2542) : 11.
- . **สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544.)** กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, 2540.

การพัฒนาครูในยุคปฏิรูปการศึกษาไทย

เฉลิมชัย หาญกล้า *

คงเป็นที่ยอมรับกันอย่างชัดเจนแล้วว่า การพัฒนาคนเป็นวิธีการสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของชาติ ที่ผ่านมามีผลผลิตทางการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นความอ่อนแอของการจัดการศึกษา ข่าวคราวที่ปรากฏทางหน้าหนังสือพิมพ์ไม่เว้นแต่ละวัน ได้สร้างความอึดอัดขัดเคืองใจให้กับผู้คนในประเทศ ที่ต้องการเห็นประเทศพัฒนาไปให้ไกลกว่านี้ ด้วยปัญหาในด้านต่างๆ ที่ถาโถมเข้ามาเป็นระลอกไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความมั่งคั่งมาก ไร่ภัยธรรมชาติของผู้ซึ่งมีอำนาจอยู่ในมือปัญหาเรื่องคุณภาพของนักการเมืองที่ดูเหมือนว่าจะดกมาตรฐานสากล ซึ่งพูดกันเล่น ๆ ว่าหากมีการนำระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO 9000 ไป รับรองคุณภาพนักการเมือง คงจะมีไม่กี่รายที่ผ่านมาตรฐาน รวมไปถึงปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอย่างมากมายอย่างไม่เคยเป็นเช่นนี้มาก่อน ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นผลมาจากคุณภาพของคนทั้งสิ้น ในฐานะนักการศึกษาเราจะไม่โทษใคร แม้ว่า จะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้คนในสังคมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่เลวร้ายมากยิ่งขึ้น เราคงต้องยอมรับกันอย่างจริงจังว่า การศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ไม่สามารถแสดงบทบาทได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ซึ่งหากปล่อยให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ ก็นับว่าน่าเป็นห่วงอยู่ไม่น้อย

การเขียนบทความนี้มิได้มุ่งหวังเพื่อให้เห็นในสังคมรู้สึกท้อแท้ หากแต่ต้องการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายได้เห็นภาพว่า ประเทศของเรายัง

มีทางรอด ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าทางรอดทางเดียวของเราในภาวะเช่นนี้ คือ การใช้การศึกษานำหน้าทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคมก็ตาม จะต้องชี้หน้าด้วยการศึกษาเท่านั้น ปัจจุบันการศึกษส่วนใหญ่ของประเทศ คือ การศึกษาในระบบที่สังคมได้มอบภาระสำคัญไว้ในมือของครู ซึ่งมีอยู่จำนวนไม่น้อยในบ้านเมืองเรา ดังนั้นเมื่อเห็นว่าที่ผ่านมา การสร้างคนดีมีคุณภาพยังไม่สามารถตอบสนองสังคมได้เท่าที่ใจหวัง ก็น่าจะต้องพิจารณากันว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุใดกันแน่ ครูสอนไม่ดีหรืออย่างไร หรือว่ารูปแบบ วิธีการ และเนื้อหาที่ใช้สอนกันอยู่ตกยุคตกสมัยกันไปแล้ว อย่างไรก็ตามผู้เขียนยังมีความสุขใจอยู่ในระดับหนึ่ง ที่ในขณะนี้ คนในวงการศึกษาคงได้พูดถึงกระแสการปฏิรูปการศึกษากันอย่างหนาหูเลยทีเดียว เดียวนี้ใครไม่พูดถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ดูเหมือนจะเป็นโคโนเสาร์ไปแล้ว สิ่งดังกล่าวน่าจะเป็นสัญญาณในทางบวกที่สื่อเค้าให้เห็นความหวังว่า การศึกษาบ้านเราน่าจะดีขึ้นตามลำดับ ผู้เขียนจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดว่า สาระสำคัญในแต่ละมาตราของพระราชบัญญัตินี้เขากล่าวไว้ว่าอย่างไร เพราะไม่ใช่จุดมุ่งหมายของบทความนี้ แต่จะพุ่งเป้าไปยังเรื่องของครูโดยตรง เพราะได้กล่าวมาตั้งแต่ต้นแล้วว่า ครูตกเป็นจำเลยของสังคม ไม่ว่าจะเป็นโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากครูมีส่วนเกี่ยวข้องกับฐานะเป็นกลไกสำคัญ ในกระบวนการผลิตของระบบการศึกษา ดังนั้นเราจึงต้องพูดถึงการปฏิรูปครู

* อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี

โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเน้นไปยังเรื่องของการพัฒนาครู ซึ่งถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยในอนาคต

เมื่อใดกับการพัฒนาครู

ก่อนอื่นผู้เขียนขอตั้งข้อถกแถลงไว้ในเบื้องต้นก่อนว่า ครู ในที่นี้จะหมายความรวมไปถึงครูในทุกระดับการศึกษา ที่ต้องกล่าวเช่นนี้เพราะถ้าหากตีความตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแล้วนั้น ครูจะหมายถึงบุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในระดับต่ำกว่าปริญญา แต่ถ้าหากครูที่ทำการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเขาจะเรียกว่า *คณาจารย์* แต่ผู้เขียนชอบที่จะเรียกคนในอาชีพนี้ว่าครูมากกว่าไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาใดก็ตาม ดังนั้นถ้าหากกล่าวถึงการพัฒนาครูก็ขอให้เข้าใจได้ทันทีว่า หมายถึงทั้งครูและคณาจารย์ก็แล้วกัน

จากบทเกริ่นนำคงพอจะอนุมานได้อย่างทันทีว่า ไม่มีเวลาจะต้องมาคิดอีกแล้วว่า จะพัฒนาครูกันเมื่อใด คำตอบก็คงชัดเจนอยู่ในตัวของมันเองแล้วว่าจะต้องเริ่มต้นกันตั้งแต่บัดนี้ เดี่ยวนี้อาจมีการตั้งข้อสังเกตกันอีกว่าแล้วในเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของบ้านเมืองเป็นอย่างไร จะมีปัญหาที่ไหนหาเงินมาพัฒนาครูกันได้อย่างเพียงพอ เพราะว่าครูทั้งประเทศมีอยู่ไม่น้อยทีเดียว เฉพาะครูประถมศึกษาอย่างเดียวก็หลายแสนคนแล้ว ครั้นนี้แหละที่เราจะได้มาขบคิดกันให้ละเอียดรอบคอบว่า จะพัฒนาครูกันอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไป

การพัฒนาบุคลากร เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทุกองค์กรต้องจัดให้มีขึ้นอยู่แล้วตามปกติ Nadler and Nadler (1989)

นักวิชาการคนสำคัญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญคือ 1) ส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) ส่วนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3) ส่วนสิ่งแวดล้อมของทรัพยากรมนุษย์ และ 4) กิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ ในส่วนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทความนี้โดยตรง Nadler (1992) ได้ขยายความให้เห็นว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ การฝึกอบรม การศึกษา และการพัฒนา แต่ละกิจกรรมต่างก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ การฝึกอบรม (Training) จุดเน้นอยู่ที่การให้การเรียนรู้ เกี่ยวกับงานในปัจจุบันของผู้เข้ารับการอบรม สำหรับการศึกษ (Education) จะเป็นการเรียนรู้ที่เน้นไปยังการเตรียมการให้มีความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในงานในอนาคต ส่วนการพัฒนา (Development) นั้น อาจเป็นการเรียนรู้ที่ไม่จำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ก็ได้ แต่จะเป็นการเปิดโลกทัศน์ของผู้เข้ารับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งหากเราพิจารณาเชื่อมโยงกับแผนงานหลักที่ 3 ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 จะพบว่าความต้องการครูแบบใหม่ของประเทศไทยนั้นต้องการครูที่มีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุคสมัย เพื่อให้รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถจัดประสบการณ์และบรรยากาศในกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเสนอสาระที่ท้าทายการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล (อรณพ พงษ์วาท, 2539) แสดงว่าความจริงแล้ว ในแผนของชาติเกี่ยวกับการศึกษามีการพูดถึงการพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่แล้ว แต่ที่ผ่านมา หากเอาความจริงมาพูดกันก็ต้องบอกได้เลยว่า 3 กิจกรรมตามแนวคิดของ Nadler ในการพัฒนาบุคลากรสำหรับวงการครูใน

บ้านเรา ครูเหมือนจะล้มเหลวพอสมควร เริ่มตั้งแต่การฝึกอบรมนั้นว่ามีน้อยมาก ครูบางคนนับตั้งแต่เข้ารับราชการจนกระทั่งเกษียณอายุราชการได้รับความใส่ใจให้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงไม่กี่ครั้งหรือหากมีการอบรม จริงๆ ก็จะมีการระดมผู้เข้ารับการฝึกอบรมครั้งละเป็นจำนวนมาก ๆ ถ้ามองในแง่ปริมาณอาจจะชื่นใจที่มีครูเข้ารับการอบรมมาก แต่ถ้าคุณภาพละก็ไม่นับได้ว่าขาดประสิทธิผลโดยสิ้นเชิง จะให้ได้ผลได้อย่างไร ยกตัวอย่าง เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอน มีผู้เข้ารับการอบรมรุ่นละประมาณ 100 คน ถ้ามองว่าเมื่ออบรมเสร็จแล้วมีครูสักกี่คนที่นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ เป็นไปได้ที่ครูอาจไม่ได้มีโอกาสในการปฏิบัติการจริง เพราะไม่ได้อยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดจากวิทยากรผู้นำการฝึกอบรม หรือบางครั้งเมื่อฝึกอบรมไปแล้ว ไม่ได้มีการติดตามผลกันอย่างจริงจัง ปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้งในการจัดการอบรมของคนในวงการศึกษา คราวนี้มาดูในกิจกรรมที่ 2 คือ การศึกษากันบ้าง ผู้เขียนอยากจะเน้นถึงการศึกษาต่อ ไม่ว่าจะป็นระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตาม นับว่ามีการส่งเสริมในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก ครูคนใดที่อยากเพิ่มพูนความรู้ เพื่อประโยชน์ในการทำงานในอนาคตก็จะต้องตะเกียกตะกายกันเอาเอง มีหน่วยงานเพียงไม่กี่แห่งที่ให้การสนับสนุนในเรื่องนี้ บุคลากรที่ต้องการศึกษาต่อถูกมองว่าเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อตนเอง ความคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นจากการที่คนไปศึกษาต่อจะต้องถูกทำโทษโดยการไม่ขึ้นเงินเดือนประจำปีตามปกติให้ในปีนั้น ๆ เพราะถือว่าไม่ได้ทำงานให้กับหน่วยงาน แต่ก็เป็นเรื่องแปลกที่หน่วยงานบางแห่ง เช่น หน่วยงานของทหาร กลับมองต่างมุมกับคนในวงการศึกษา ด้วยเหตุดังกล่าวได้กลายเป็นตัวทำลายแรงจูงใจใฝ่ก้าวหน้าของครูให้ลดต่ำลง ทำให้ครูส่วนหนึ่งไม่ยอมไปศึกษาต่อ เพราะเกรงว่าเมื่อไปเรียนต่อแล้วกลับมาเงินเดือนจะตามไม่ทันเพื่อน ความจริงแล้วเงินเดือนของครูที่เพิ่ม

ขึ้นในแต่ละปี ก็ไม่ได้มากมายอะไรนักหนา จะชื่นใจให้เขา เพื่อให้เกิดกำลังใจไม่ได้เชียวหรือ ตรงนี้ถ้าหากมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์กันเสียใหม่ ก็ไม่น่าจะสายเกินไปสำหรับการได้ครูรุ่นใหม่ ๆ ที่มีลักษณะของความต้องการใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง น่าจะเป็นมาตรการจูงใจที่น่าสนใจไม่น้อย ส่วนในกิจกรรมที่ 3 ในเรื่องการพัฒนาที่ครูอยากไปพัฒนาตนเอง มักจะถูกตั้งคำถามคักหน้าไว้ก่อนแล้วว่า ที่จะไปพัฒนานั้นมันเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของเราหรือเปล่า ถ้าไม่เกี่ยวข้องอย่าไป หรือถ้าเกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อยก็อย่าไปเลยเช่นกัน ที่พอจะเป็นไปได้ก็คือ การพัฒนาตนเองจากการอ่าน การดู จากสื่อต่าง ๆ เท่านั้น แล้วอย่างนี้จะให้ครูไปสอนให้เด็ก “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ ” ได้อย่างไร ในเมื่อครูเองยังไม่ได้เป็นอย่างนั้นเลย

ผู้เขียนเคยทำการวิเคราะห์ห้องจัดการทางการศึกษา โดยใช้ตัวแบบการจัดการทรัพยากรบุคคลในองค์การของ Werther and Davis (1993) กับสถาบันการศึกษา แห่งหนึ่ง พบว่า ระบบการฝึกอบรมและการพัฒนายังไม่เป็นที่พอใจตามที่ควรจะเป็น กล่าวคือ โดยทฤษฎีนั้นกล่าวว่า หลังจากพนักงานใหม่ได้ผ่านการคัดเลือกเข้ามาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เขาเหล่านั้นอาจจะขาดทักษะ ความรู้ และความสามารถที่จำเป็นบางประการที่จะทำให้ปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จ เขาจึงควรได้รับการฝึกฝน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง แนวความคิดดังกล่าวทำให้ฝ่ายบุคคลต้องสร้างกิจกรรมในการฝึกอบรมและพัฒนาให้กับพนักงาน สำหรับขั้นตอนในการฝึกอบรม และการพัฒนามักจะเริ่มต้นด้วยการประเมินความต้องการของพนักงานเสียก่อน เมื่อได้ทราบถึงความต้องการที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาแล้ว ฝ่ายบุคคลต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมหรือการพัฒนาให้ชัดเจน กำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

หลังจากนั้นเป็นการพิจารณาเลือกใช้วิธีการในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ภายหลังการฝึกอบรมและการพัฒนาต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวทุกครั้งเพื่อดูว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ และพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ หากแต่ในความเป็นจริงที่พบในวงการศึกษากลับตรงกันข้ามกับทฤษฎีโดยสิ้นเชิงทันทีที่มีการบรรจุครูเข้ามาใหม่ มีการปฐมนิเทศให้รู้จักหน่วยงาน รู้จักผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานเป็นอันเสร็จพิธี จากนั้นก็ส่งครูผู้นั้นเข้าสู่สนามรบซึ่งก็คือชั้นเรียนอย่างทันที โดยไม่เคยมีการประเมินความสามารถในการสอนก่อนเลยด้วยซ้ำว่าครูมีความสามารถเช่นไร มีอะไรที่ต้องการการฝึกอบรมและการพัฒนาเป็นพิเศษหรือไม่ เชื่อหรือไม่ว่าครูบางคนทำงานจนกระทั่งเกษียณ ท่านก็ยังไม่เคยใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะเลยสักครั้งเดียว ไม่ใช่ว่าไม่มีใช้ แต่เป็นเพราะว่าท่านใช้ไม่เป็น ก็เลยไม่กล้าใช้ ยิ่งยุคนี้ด้วยแล้ว ครูบางคนกลายเป็นโรค Computer Phobia ไปเลยก็มี นี่เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของความบกพร่องในการพัฒนาครู หลังจากปฐมนิเทศกันแล้ว ก็แทบจะไม่ได้มีการพัฒนากันอีกเลย ผลกรรมจึงตกอยู่กับเด็กที่ไม่ได้รับสิ่งดี ๆ ที่ควรจะได้ และครูเองก็ได้รับผลกระทบก็คือ ขาดความเชื่อมั่นในการถ่ายทอดความรู้และจัดประสบการณ์ให้กับเด็กบางราย ใช้วิธีการแสดงออกด้วยความเป็นคนก้าวร้าว คุ้ยแยะเพื่อลดปมด้อยที่มีต่อความสามารถทางการสอนของตนเอง จนเด็กนักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย เหล่านี้เป็นผลพวงของการพัฒนาครูที่ขาดมาตรฐานที่เพียงพอ ดังนั้นหากเราเชื่อมั่นว่า ครูควรเป็นวิชาชีพชั้นสูงเฉกเช่นวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ อันได้แก่ แพทย์ วิศวกร และนักกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ กล่าวคือเป็นงานบริการสังคมซึ่งมีเกียรติ เป็นงานที่ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการปฏิบัติงาน เป็นงานที่ต้องมีหลักสูตรในการผลิตบุคลากรในวิชาชีพ ตามระยะ

เวลาที่กำหนด เป็นงานที่มีอิสระในวิชาชีพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นงานที่ต้องมีจรรยาบรรณเป็นหลักยึดมั่น ซึ่งหมายถึง การมีคุณภาพ มาตรฐาน ตลอดจนมีคุณธรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง และเป็นงานที่มีองค์กรวิชาชีพเพื่อการกำกับดูแล ส่งเสริมยกฐานะและผดุงศักดิ์ศรีของบุคลากรในวิชาชีพ ดังนั้นการเร่งรัดพัฒนาครูต้องได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้ในลำดับต้น ๆ ของกระบวนการปฏิรูปการศึกษาของชาติอย่างแท้จริง

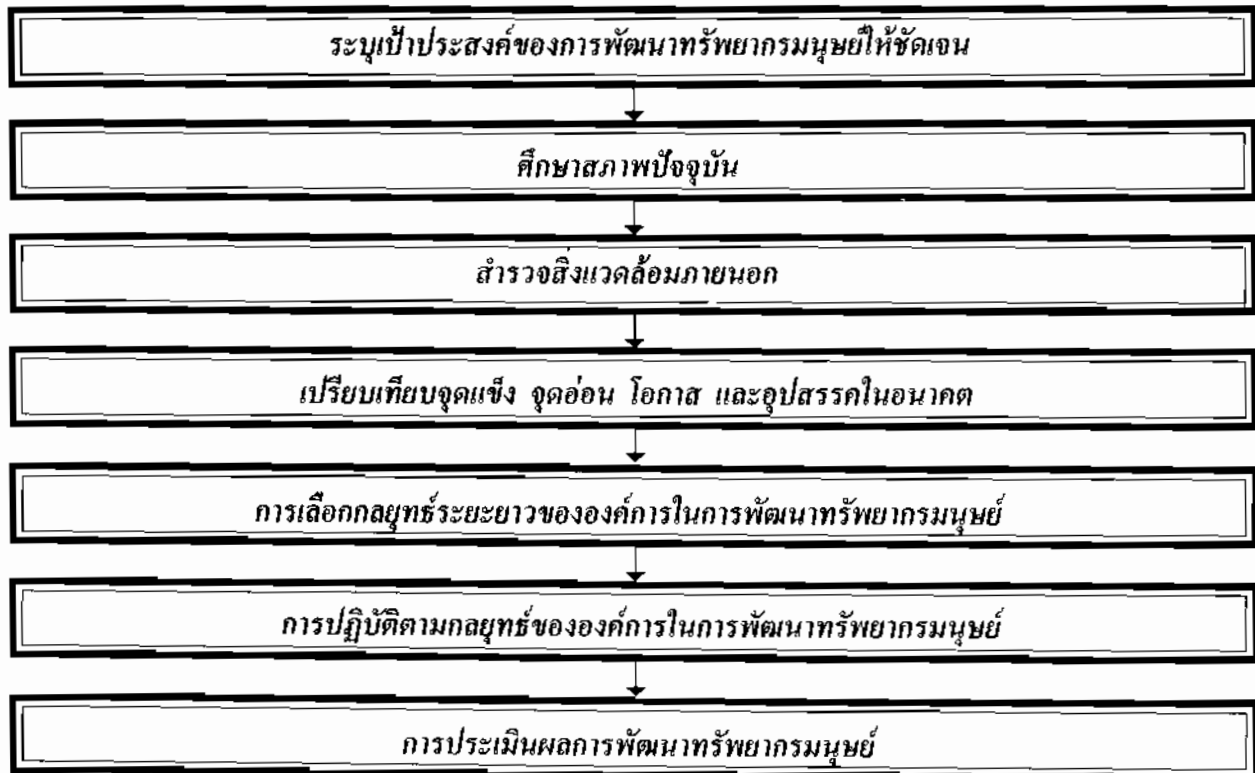
อย่างไรกับการพัฒนาครู

ในการพัฒนาครูไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะนำแนวคิดของ Nadler มาใช้เพื่อให้เกิดมีกิจกรรม 3 ประเภทที่ได้กล่าวถึงในตอนที่แล้ว เพราะอย่างไรก็ตามการพัฒนาบุคลากร ยังคงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเหล่านั้นอยู่เสมอ ทั้งนี้จะต้องมีการพัฒนาให้ครอบคลุมส่วนประกอบพื้นฐานตามแนวคิดของ Gilley and Egglund (1989) ที่กล่าวถึง การพัฒนารายบุคคล การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาองค์กร เพราะทั้ง 3 องค์ประกอบมีจุดเน้นร่วมกันอยู่ที่การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคคล ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารในองค์กรทางการศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการกำหนดยุทธวิธีที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครูว่า กิจกรรมใดเหมาะกับการพัฒนารายบุคคล กิจกรรมใดตอบสนองการพัฒนาอาชีพของครูให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมใดบ้างสะท้อนให้เห็นการพัฒนาองค์กรในภาพรวมได้เป็นอย่างดี

สำหรับรูปแบบของกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นั้นมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งซึ่งผู้เขียนมีความสนใจ และเห็นว่าน่าจะนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบเพื่อการพัฒนาครู ได้เป็นอย่างดี คือ รูปแบบกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Human Resource Development : SHRD Process) ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดย Rothwell

and Kazanas (1991) รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนหากได้มีการปฏิบัติกันอย่างจริงจัง แนวทางการพัฒนาครูจะมีทิศทางที่ชัดเจน ไม่สะเปะสะปะเหมือนที่ผ่านมา สามารถพัฒนาได้ตรงความต้องการของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ถึงตรงนี้ผู้คิดเห็นไม่ตรงเห็นไม่ตรงกับผู้เขียนบ้าง ดังเช่นที่ครั้งหนึ่งผู้เขียนเคย นำเสนอแนวความคิดนี้ ในขงการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการในกลุ่มนักวิชาการของหน่วยงานแห่งหนึ่ง มีการหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาพูดกันอย่างไม่เอาเป็นเอาตายโดยผู้ร่วมสนทนาคนหนึ่งว่า ทำไมเราจะต้องเดินตามกันฝรั่ง วิธีการเสนอโครงการ ในการพัฒนาบุคลากรก็ทำไปเหมือนๆ กับปีที่แล้วนั่นแหละ ถึงเสนอโครงการใหญ่โตอะไรก็ังไม่ได้รับงบประมาณเพิ่มมากขึ้นจากเดิมสักเท่าไรหรือ วิธีการง่ายๆ ก็คือ ดูว่าในปีที่แล้วได้งบประมาณเท่าไร

ก็บวกเพิ่มไปอีกประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ แล้วก็เอางบที่ประมาณว่าจะได้ดังกล่าวเป็นตัวตั้ง แล้วก็ดูว่าในวงเงินดังกล่าวว่าจะจัดทำโครงการใดให้สามารถใช้เงินจนหมดพอดี หรือเหลือน้อยที่สุดก็พอแล้วไม่เห็นจะต้องไปคิดอะไรที่ซับซ้อนยุ่งยากมากมายขนาดนั้น ซึ่งฟังดูก็เข้าที่ตีเหมือนกันแต่ดูจะง่ายไปหน่อยสำหรับผู้วางแผนในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน ผู้เขียนมิได้คัดค้านความเห็นดังกล่าวแต่อย่างใด แต่ก็นึกอยู่ในใจว่า ก็เพราะอย่างนี้แหละ ครูไทยซึ่งรวมถึงผู้เขียนด้วยจึงตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ ที่ยกตัวอย่างมานี้ต้องการแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนมิได้มีจิตใจนิยมชมชอบฝรั่งมากกว่าคนไทยด้วยกัน แต่เห็นว่าการคิดที่เป็นระบบของเขาด่างหาก ที่นำเอาเป็นแบบอย่างรูปแบบ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ของ Rothwell and Kazanas แสดงให้เห็นดังแผนภาพนี้

ที่มา Rothwell, W.J. and Kazanas, H.C. Strategic human resource development. New Jersey : Prentice-Hall, 1989. p. 19.

ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงรายละเอียดของ 7 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Rothwell and Kazanas

1. ระบุเป้าประสงค์ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ชัดเจน ในขั้นนี้ฝ่ายบริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาครูว่า ต้องการให้ครูในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในเรื่องใดเป็นพิเศษ ซึ่งเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน เพื่อให้เห็นว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นปัญหาของครู ซึ่งจะต้องชี้ชัดลงไปให้ได้ว่าปัญหาที่แท้จริงอยู่ตรงไหน การศึกษาดังกล่าวต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบ และตรงไปตรงมา ว่ากันไปตามความเป็นจริง เพราะมีเช่นนั้น จะไม่สามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพขององค์กรได้เลย

3. สำรวจสิ่งแวดล้อมภายนอก เนื่องจากสถานศึกษาเป็นระบบหนึ่งของสังคมที่ต้องมีการปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อม จึงต้องตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่า สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ สถานศึกษามีลักษณะเป็นเช่นใด เพราะเมื่อใดที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปหรือแนวโน้มจะเปลี่ยนไปเป็นอย่างไร การพัฒนาครูก็จะต้องปรับตามหรือปรับเปลี่ยนเพื่อเป็นการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยเช่นกัน

4. เปรียบเทียบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในอนาคต วิธีการดังกล่าวคือ การใช้ SWOT Technique ในการวิเคราะห์องค์การ เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเป็นไปได้สูงสุด ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพทั้งในแง่ของเศรษฐศาสตร์ และในแง่ของความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5. การเลือกกลยุทธ์ระยะยาวขององค์การในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการกำหนดกลยุทธ์ที่ดีต้องมอง

ไปในอนาคตในระยะยาว การมองถึงแนวทางการพัฒนาครูจะต้องสะท้อนให้เห็นวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์การที่มีความชัดเจน กลยุทธ์ระยะยาวจะต้องมีความสอดคล้องต้องกันกับเป้าประสงค์ในการพัฒนาครูเป็นอย่างดี

6. การปฏิบัติการตามกลยุทธ์ขององค์การในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แผนหรือกลยุทธ์ที่สวยหรูไม่อาจประสบความสำเร็จลงได้ หากไม่ได้มีการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้บริหารสถานศึกษา ในการติดตามกำกับการทำงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารที่ดีจะต้องคอยดูว่าการปฏิบัติการตามแผนพัฒนาครูมีปัญหาหรืออุปสรรคใดหรือไม่ และคอยเอื้ออำนวยความสะดวกให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้แผนการดังกล่าวหยุดชะงักลง

7. การประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การประเมินผลถือเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นทุกครั้งที่มีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาครูที่ได้วางไว้ จำเป็นต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลาทั้งในระหว่างที่ดำเนินการและภายหลังจากที่การดำเนินการสิ้นสุดลง ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่ากระบวนการดังกล่าวไม่ใช่เรื่องยากอะไร แต่ก็ไม่ง่ายนักหากผู้มีหน้าที่ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรครุขาดความใส่ใจและมีการละเลยในการปฏิบัติตามกระบวนการในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อกระบวนการพัฒนาในภาพรวม ดังนั้นหากสถานศึกษาต่าง ๆ จะได้หันมาให้ความสำคัญกับกระบวนการดังกล่าวและนำไปปรับใช้กับองค์การของตน ก็น่าจะทำให้ปัญหาด้านบุคลากรได้รับการแก้ไข และพัฒนาอย่างถูกจุดถูกตำแหน่ง มีต้องสูญเสียงบประมาณไปในการ

พัฒนาสิ่งที่ไม่ได้เป็นความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงานในด้านการพัฒนาบุคลากร

องค์การเอื้อการเรียนรู้ : มิติใหม่แห่งการพัฒนา

ดังที่ได้กล่าวถึงในช่วงต้นของบทความว่า ขณะนี้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ในบ้านเรากำลังตกอยู่ในช่วงที่น่าเป็นห่วงอยู่ไม่น้อย การใช้งบประมาณเพื่อการลงทุนใด ๆ จึงต้องเน้นถึงความมีประสิทธิภาพ เมื่อไม่อาจหลีกเลี่ยงความจำเป็นในการพัฒนาครูได้ จึงต้องมาพิจารณากันว่าจะทำอย่างไรจึงจะทำให้การพัฒนาครูเป็นไปตามหลักการแห่งความมีประโยชน์สูง และประหยัดสุด กระบวนการที่เป็นระบบซึ่งได้ยกตัวอย่างให้เห็นในตอนที่แล้วยังคงมีความจำเป็นต้องกระทำอยู่แต่ในขณะเดียวกันน่าจะมีรูปแบบหรือวิธีการในการพัฒนาในลักษณะอื่นเพื่อเข้ามาเสริมเติมแต่งให้การพัฒนาครูมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนนึกถึงแนวคิดหนึ่งซึ่งได้มีการกล่าวถึงกันมากในระยะประมาณ 10 ปีมานี้ และคิดที่น่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับยุคสมัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากขณะนี้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมีอยู่เป็นอย่างมาก ฤกษ์แจสำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นองค์กรที่ดีที่สุด มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิผลมากกว่าเดิม แนวคิดดังกล่าว คือ การสร้าง องค์การเอื้อการเรียนรู้ (Learning Organization) ผู้เขียนเชื่อว่า หากมีการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ให้เกิดในองค์กรทางการศึกษา บุคลากรในหน่วยงานจะเกิดการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของตนในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรโดยรวม

องค์การเอื้อการเรียนรู้ คือ องค์กรที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและหลากหลายภายในหน่วยงานเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน โดยหลักการก็คือบุคลากรทั้งหลายจะต้องมีความรอบรู้อันเกิดจากการพัฒนาตนเอง (Personal Mastery)

มีรูปแบบความคิดที่กระจำงแข็งอันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน (Mental Models) สามารถร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนา องค์การ (Building Shared Vision) โดยผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้หรือประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน (Team Learning) ด้วยความคิดที่เป็นระบบ (Systems Thinking) ซึ่งหลักการทั้ง 5 เป็นหลักการที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากของ Peter Senge (1994)ความจริงแล้วแนวคิดในเรื่ององค์การเอื้อการเรียนรู้ไม่ได้เพิ่งจะเริ่มเกิดขึ้น แต่มีการกล่าวถึงเรื่องดังกล่าวมานานกว่า 20 ปีมาแล้ว โดย Chris Argyris และ Donald Schon ได้ร่วมกันเขียนตำราเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยใช้คำว่า Organizational Learning ซึ่งหมายถึงการเรียนรู้ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในองค์กร อย่างไรก็ตามในระยษะนั้นแนวคิดของทั้งสองท่านยังไม่ได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิดมีลักษณะเป็นเชิงวิชาการค่อนข้างมาก Learning Organization มาได้รับการเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวางเมื่อ Peter Senge ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการนำเสนอแนวคิดนี้ท่านหนึ่งได้เขียนหนังสือ The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization ออกมาจำหน่ายให้นักอ่านทั่วไปได้บริโภคความรู้ใหม่ในปี 1990 หลังจากนั้นแนวคิดนี้จึงได้เริ่มแทรกซึมเข้าไปในองค์กรต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจะไม่ขอกล่าวต่อว่า แนวคิดนี้มีพัฒนาการเป็นอย่างไรต่อไป แต่จะขอนำสู่ประเด็นสำคัญของบทความนี้ว่า เราจะพัฒนาครูโดยใช้้องค์การเอื้อการเรียนรู้ได้อย่างไร

เพื่อให้การพัฒนาครูเกิดขึ้นอย่างจริงจังทุกคนในหน่วยงานจึงต้องยอมรับความคิดเบื้องต้นเสียก่อนว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เกิดอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้นการเรียนรู้ต้องเกิดขึ้นกับทุกคนเพื่อผลักดันให้องค์การ มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยน

วิธีการดั้งเดิม ที่เคยใช้กันมาโดยตลอด นั่นคือ การฝึกอบรม ผู้เขียนมิได้หมายความว่า การฝึกอบรม เป็นสิ่งเลวร้ายในการพัฒนาครู หากแต่ได้กล่าวไว้ ตั้งแต่ต้นแล้วว่า การคิดหาวิธีการเพื่อให้ตอบสนอง ต่อ บุคสมัยเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น ในศตวรรษใหม่ต้องอาศัยความ ฉับไวทันต่อ เหตุการณ์ รู้กว้าง และรู้สึก จึงจะปรับตัวได้ทันต่อ ความเปลี่ยนแปลง ในเมื่อครูเปรียบเสมือนวิศวกร สังคมซึ่งมีหน้าที่สร้างคนให้สามารถเผชิญกับ ความเป็นจริงได้เป็นอย่างดี ครูจึงต้องสามารถชี้ นำ สังคมได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการจะทำให้หน้าที่เหล่านี้ ได้ดีหรือไม่ ครูจะต้องมีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากเพียงพอ

การเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้นตามแนวความคิด ของ Learning Organization จะต้องเกิดขึ้นในหลาย ลักษณะ ในโรงเรียนจะต้องจัดให้มีระบบการเรียนรู้ สำหรับครูทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการจัดหลักสูตร เพื่อให้อาจารย์เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด เวลา ทั้งนี้ต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมให้ครุมิ แหล่งค้นคว้า ที่สามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการจัดระบบการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกัน และกันภายในหน่วยงาน มีการถ่ายทอดความรู้กันใน ลักษณะต่าง ๆ เช่น การสอนงาน การเป็นที่ปรึกษา ก็ถือ ว่าเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำงานแทนกัน ได้ในกรณีที่ครูคนใดคนหนึ่งขาดหายไป ในบางครั้ง อาจจัดโครงการเยี่ยมเพื่อนครู โดยให้ครูในแต่ละฝ่าย หรือหมวดไปเยี่ยมชมกิจการของครูต่างกลุ่ม ซึ่งครูจะ ได้ใช้โอกาสเหล่านี้ในการเรียนรู้งานของคนอื่นเพื่อ ความเข้าใจที่ดี และมีประโยชน์ในแง่ของการ ประสานงานในการทำงาน สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ครูควรจะได้มีการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน จะได้เรียนรู้ความเป็นไป ภายในโรงเรียนว่า ในขณะที่มีความเปลี่ยนแปลง ไปอย่างไร เป้าหมายและทิศทางที่โรงเรียน

จะก้าวไปเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงต้องมีการให้ ข้อมูลที่จำเป็นกับครูในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ นอกจากงานสอนซึ่งเป็นงานประจำของครูแล้ว ครูควรจะต้องรู้ว่า โลกภายนอกเปลี่ยนแปลงไป อย่างไร จะอยู่ในวัน ๆ เท่านั้นไม่ได้ มีเหตุการณ์อะไร ที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ ครู จะต้องเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด นอกจากนั้นครู ต้องพยายามเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลง

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า การสร้างองค์ การเอื้อการเรียนรู้ จะเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาครูในมิติใหม่ ซึ่งการจะทำให้เกิดสิ่งนี้ ได้คงต้องอาศัยการสนับสนุนอย่างจริงจังจาก ฝ่ายบริหารขององค์การในทุกระดับ ในการช่วยกัน ผลักดัน ให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ขึ้นในองค์การ ของเราให้ได้ มิเช่นนั้นองค์กรเอื้อการเรียนรู้ ก็จะเป็นเพียงแค่ว่าความคิดที่ไม่ถูกนำไปปฏิบัติ ซึ่งนับว่าน่าเสียดาย

ที่กล่าวมาคงเป็นเพียงการจุดประกายให้เห็น ว่า การพัฒนาบุคลากรครูสามารถกระทำได้อีก วิธีหนึ่ง โดยอาศัยแนวคิดขององค์การเอื้อการ เรียนรู้ หากต้องการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ องค์การเอื้อการเรียนรู้เพิ่มเติม น่าจะหาได้ไม่ยาก ทั้งจากหนังสือบทความทั่วไป หรือใครที่มีความคุ้นเคย กับการสืบค้นข้อมูลผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก็สามารถเปิดหาได้จากเว็บไซต์ต่างๆ ได้อย่างมากมาย

บทสรุปที่รอการสานต่อความคิด

บทความนี้จะให้อะไรกับผู้อ่านไม่มากนัก น้อย อย่างน้อยผู้เขียนก็ได้พยายามปลุกกระแสเพื่อให้ เห็นความสำคัญของการพัฒนาครู เพราะครูคือผู้นำ ทางปัญญา ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงกำลังเกิดขึ้น กับวงการศึกษากันอย่างมากมาย การเตรียม การเพื่อการพัฒนาครูกำลังเดินหน้าไปแค่ไหน หรือ

หยุดรอให้การปฏิรูป ส่วนอื่นๆ เสร็จสิ้นก่อนแล้วการปฏิรูปครุฑค่อยตามมา อย่าลืมน่าต่อไปนี้อำนาจในการบริหารงานบุคคลกำลังจะได้รับการกระจายลงไปยังสถานศึกษาแต่ละแห่งตามเจตนารมณ์ในการปฏิรูปการศึกษาของชาติแล้ว จะหาทางพัฒนาครูกันอย่างไรก็รีบคิดรีบทำเสียเถิด จงใช้โอกาสที่ดีเช่นนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูให้มากที่สุด อย่าให้วิธีการ

เดิม ๆ ซึ่งเคยชินกับการรับแต่นโยบายสำเร็จรูปจากเบื้องบน แล้วนำมาปฏิบัติโดยไม่ได้มีการคิดอ่านให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานศึกษาของตนมาเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาครู ในบ้านเราต่อไปอีกเลย โอกาสมาถึงแล้วจงรีบกลับตัวกลับใจเสียใหม่ก่อนที่จะไม่เหลือครูดี อยู่ในระบบการศึกษาไทยอีกต่อไป.

บรรณานุกรม

- อรรรณพ พงษ์วาท. จากแผนพัฒนาคนสู่แผนพัฒนาครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิมพ์ดี, 2539.
- Gilley, J.W. and Egglund, S. A. **Principles of human resource development.** Massachusetts : Addison-Wesley, 1989.
- Nadler, L. and Nadler, Z. **Developing human resources.** 3th ed. San Francisco : Jossey-Bass, 1989.
- Nadler, L. HRD – Where has it been, Where is it going ?. **Studies in Continuing Education.** 14 (1992) : 104 – 114.
- Rothwell, W.J. and Kazanas, H.C. **Strategic human resource development.** New Jersey : Prentice-Hall, 1989.
- Senge, P. M. **The fifth discipline : The art and practice of the learning organization.** New York : Currency Doubleday, 1994.
- Werther, Jr. W. B. and Davis, K. **Human resources and personnel mangement.** 4th ed. Singapore : McGraw-Hill, 1993.

พรุ่งนี้เราจะสอนสมองนักเรียน

รศ.ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา *

เดือนกรกฎาคม 1989 ประธานาธิบดีบิลคลินตัน แห่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศว่าทศวรรษ 1990จะเป็น ทศวรรษแห่งสมอง (Decade of the Brain) ในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมามีได้ผลิตผลงานการวิจัย ตำรา เอกสาร และบทความเกี่ยวกับเรื่องสมองมากกว่าในยุคใด ๆ ในอดีต แม้แต่คำพูดเก่า ๆ เช่น Practice make Perfect ก็ได้ถูกแก้ไขใหม่เป็น Practice doesn't make Perfect, it makes permanent นั่นคือการฝึก มิได้เกิดความสามารถแบบแต่การฝึกสิ่งไม่ดีก็เกิด การฝังลงในสมองเช่นกัน ผลการวิจัยทางสมอง นี้ได้บ่งบอกว่าครูควรทำการสอนอย่างไร แต่ผล การวิจัยทางสมองสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจในการสอนได้ จึงขอนำความรู้เกี่ยวกับ เรื่องของสมองมาเสนอไว้ ณ ที่นี้

1. สภาพทางกายภาพ (Basic Anatomy) (Jensen, E. 1998) สมองของผู้ใหญ่โดยทั่วไปจะหนัก ประมาณ 3 ปอนด์ ส่วนประกอบของสมองเป็นน้ำ 78% ไขมัน 10% และโปรตีน 8% น้ำหนักของสมอง คิดเป็น 2% ของพลังงานในร่างกาย

สมองของผู้ใหญ่ประกอบไปด้วยเซลล์ประสาท (Neurons) ประมาณ 100×10^9 หรือ 100 พันล้านเซลล์ และเซลล์สนับสนุน (Glia) 1×10^{12} เซลล์แต่ละเซลล์ มีส่วนที่ยื่นออกมาเหมือนแขนเพื่อส่งสารเคมีสื่อสาร กัน (Axons) เพื่อต่อเข้ากับส่วนที่ยื่นออกมาจากอีก เซลล์หนึ่งเพื่อรองรับ (Dendrites) จุดต่อกันเรียกว่า synaptic connect points มีประมาณ $1,000 \times 10^{12}$ จุด

สมองสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน (Lobes) ส่วนที่อยู่ตอนกลางของด้านหลังเรียก Occipital Lobe ส่วนนี้รับผิดชอบต่อการมองเห็น (Vision) เป็น

หน้าที่หลัก

สมองส่วนหน้าตรงบริเวณหน้าผากเรียกว่า Frontal Lobe มีส่วนเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมที่มี วัตถุประสงค์ เช่น การพิจารณาตัดสิน (Judgement) การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การแก้ปัญหา (Problem Solving) และการวางแผน (Planning)

ส่วนที่อยู่ตอนบนด้านหลังเรียก Parietal Lobe หน้าที่ของมันเกี่ยวกับการรับรู้ระดับสูง (Higher Sensory) ผ่านทางประสาททั้ง 5 และมีหน้าที่เกี่ยวกับภาษา (Language Functions)

ส่วนที่อยู่ด้านข้างทั้งซ้ายและขวาเรียกว่า Temporal Lobes มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในเรื่องการ ได้ยิน (Hearing) ความจำ (Memory) ความหมาย (Meaning) และภาษา (Language)

การปฏิบัติหน้าที่ของสมองทุกส่วนนั้นมีส่วน เหลื่อมล้ำกันอยู่มีใช้น้อย ในแต่ละส่วนก็ยังมีส่วนย่อย แต่มีใช้หน้าที่น้อยอยู่หลายส่วนซึ่งจะกล่าวถึงในตอน ต่อไป

ผลจากการพัฒนาของสมองสังเกตได้ทาง ร่างกายและการปฏิบัติ เช่น เด็กทารกที่สมองพัฒนา ตามปกติ ส่วนมากจะพูดคำแรก ๆ 2-3 คำประมาณ อายุ 9-12 เดือน (Diamond, M. and Hobson, J., 1998) เมื่อเด็กมีอายุ 15-20 เดือน ก็ควรจะรู้คำศัพท์ภาษา ของตนประมาณ 50 คำ

หลังจาก 50 คำแรก เด็กจะสามารถเรียนคำ ใหม่ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นคือ 50 คำต่อสัปดาห์โดย ประมาณ อัตรานี้จะยังคงอยู่จนตลอดระยะเวลาเรียน ในระดับประถมศึกษา การพัฒนาทักษะไวยากรณ์นั้น ดูเหมือนว่าจะเกิดโดยธรรมชาติและมีโปรแกรมใน

* สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ

สมองคู่กันมากกับการพัฒนาภาษาแล้ว ซึ่งจะปรากฏออกมาในระยะก่อนวัยเรียนประถมศึกษา เมื่อเด็กอายุประมาณ 4 ขวบคำพูดที่พูดออกมาจะมีลักษณะของไวยากรณ์สมบูรณ์แล้ว

2. ความรู้จากการวิจัยสมอง (knowledge from brain research) ปัจจุบันอุปกรณ์ในการวิจัยสมองมีมากขึ้น เช่น PET scans และอื่น ๆ ทำให้เรารู้เรื่องเกี่ยวกับสมองมากมาย แต่ยังอยู่ในขั้นพื้นฐาน นักวิทยาศาสตร์เตือนว่าสิ่งที่เราคิดว่าเป็นจริงวันนี้อาจจะไม่จริงในอีก 2 ปีข้างหน้าก็ได้ ผลจากการวิจัยที่น่าสนใจ (Wolfe and Brandt, 1998) เกี่ยวกับสมองที่น่าจะเกี่ยวกับการศึกษามีดังต่อไปนี้

2.1 สภาพทางกายของสมองจะเปลี่ยนอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อมของสมอง (บุคลิก) จะช่วยสนับสนุนความสามารถในการทำหน้าที่ของสมอง สมองจะรับสิ่งต่าง ๆ จากภายนอกโดยผ่านทางประสาททั้ง 5 เสร็จแล้วจะจัดระบบใหม่ ในรูปของจุดต่อจำนวนล้าน ๆ จุด จุดเหล่านี้จะเพิ่มและลดเข้มแข็ง หรืออ่อนแอขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม ข้อมูลที่เข้ามาต้องมีความหมาย การพัฒนาสมองเป็นแบบบูรณาการสมองจะโยงสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งที่จัดระบบไว้แล้วสมองจะทำงานได้ดีขึ้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสอภิปราย คิด ฟังความคิดเพื่อน และทำงานร่วมกัน

2.2 ระดับสติปัญญา (IQ) จะไม่เป็นตัวเลขที่คงตัวตั้งแต่เกิด การวิจัยของนักจิตวิทยาอเมริกาชื่อ Ramey เมื่อ ค.ศ. 1996 กับทารกอายุ 6 สัปดาห์ ถึง 4 เดือนพบว่าคณะของเขาสามารถยกระดับ IQ ของเด็กเหล่านี้ได้ระหว่าง 15 – 30 %

2.3 ความสามารถบางประการอาจจะพัฒนาได้ง่ายขึ้นในบางช่วงของการพัฒนาหรือจะเรียกว่าหน้าต่างของโอกาสก็ได้ เมื่อเริ่มเป็นรูปร่างในครรภ์

ทารกจะมีเซลล์สมองมากมาย พออายุครรภ์ได้ 28 สัปดาห์ เซลล์สมองจะลดลงประมาณ 1/3 ถึง 12 จากจำนวนเดิม แต่จำนวน Dendrites จะเพิ่มอย่างรวดเร็ว อาจเพิ่มขึ้นในอัตรา 3 พันล้านต่อวินาทีระหว่างเกิดจนอายุ 10 ขวบ จำนวนจุดต่อ (Synaptic Connection) จะเพิ่มอย่างรวดเร็วแล้วลดลงจนถึงวัยผู้ใหญ่ นักวิจัยชื่อ Harry Chugani และ Michael Phelps ได้ใช้ Position Emission Tomography (PET) ศึกษาการใช้พลังงานของสมองของเด็กอายุต่างกันพบว่าเด็กจะเรียนได้ดีที่สุดเมื่อจุดต่อระหว่างเซลล์เริ่มเกิดขึ้น สมองสามารถรับรู้และปรับตัวได้ดีมาก เด็กจะพัฒนาความสามารถใดๆ ได้ง่ายในขณะนี้ ง่ายกว่าระยะหลังอย่างเข้าสู่วัยหนุ่มสาวแล้วการวิจัยยังพบอีกว่า เด็กประมาณ 12% ในอเมริกาจะลดระดับสติปัญญาของสมองลงอันเนื่องมาจากการคลอดก่อนกำหนด มารดาสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า หรือใช้สารเสพติดในระหว่างตั้งครรภ์ อาหารทั้งมารดา และทารกไม่สมบูรณ์ เด็กได้รับสารตะกั่วหรือถูกกระทบทางร่างกายและจิตใจรุนแรง ในทางการแพทย์ให้ความสำคัญของวัยทารกมาก แต่รัฐให้การศึกษามารดาและเด็กวัย 0 – 5 ขวบไม่ถึง 1/7 ของงบประมาณการศึกษา

2.4 อารมณ์มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก นักวิจัยชื่อ Daniel Goleman ได้กล่าวถึงอารมณ์ ปัญญาว่า อารมณ์มี 2 บทบาทในการเรียนรู้คือ บทบาทเชิงบวกเมื่ออารมณ์แรงเกี่ยวกับประสบการณ์ก็จะจำประสบการณ์ได้มากขึ้น ดังนั้นการเรียนถ้ามีความหมายและตื่นเต้น เด็กจะจดจำได้มากขึ้น ส่วน Joseph LeDoux กล่าวว่า ถ้าอารมณ์แรงเกินไป เช่น นักเรียนเห็นว่าถูกข่มขู่หรือทำให้กลัว การเรียนรู้และความจำจะลดลง

สิ่งที่น่าจะกล่าวถึงอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสมองและจิตคือ วัฏจักรการเติบโตของสมองและสติปัญญาคู่ขนานกัน (Fisher and Rose, 1998) การ

พัฒนาการด้านสติปัญญา (Cognitive Development) จะดำเนินไปเป็นขั้นซ้อนกันประกอบด้วยพัฒนาการตอบสนอง (Reflexes) เริ่มจาก 3 – 11 สัปดาห์ การพัฒนาการกระทำ เช่น การจับ เดิน กิน มอง (Action) จาก 3 – 13 เดือน การพัฒนาด้านสัญลักษณ์ (Representation) เช่น การนับ สร้างประโยค บอกลักษณะของอารมณ์ บอกลักษณะของคน จะพัฒนาจาก 2 – 7 ปี และการพัฒนาด้านนามธรรม (Abstraction) เช่น หลักการทางคณิตศาสตร์ ลักษณะของงานเขียน มโนทัศน์ของกฎหมาย สังคม และปรัชญาจาก 10 – 20 ปี หรืออาจจะมากกว่านั้น

การพัฒนาแต่ละขั้นจะเป็นวัฏจักรจากงานเดียว เช่น การตอบสนองเริ่มจากตอบสนองครั้งเดียว (Single Reflexes) ระหว่าง 34 สัปดาห์แรกเป็นการสำรวจการตอบสนองหลาย ๆ ประการ เรียกว่า Mappings อายุ 7 – 8 สัปดาห์ และจัดเป็นระบบ (System) เมื่ออายุ 10 – 11 สัปดาห์ ทักษะการตอบสนองจะเริ่มตันไปตามลำดับ เมื่อถึงระยะท้ายจะเพิ่มอย่างมากมาย เหมือนกับความสามารถในการพูดของเด็กดังที่กล่าว มาแล้ว ในขั้นอื่นๆ จะมีลักษณะเป็นวัฏจักรเช่นเดียวกัน การพัฒนาทักษะสูงสุดนั้น จะเกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนเท่านั้น

การพัฒนาส่วนนอกของสมอง (Cortical Development) จะเกิดคู่ขนานกันไปกับการพัฒนาด้านทักษะและสติปัญญา 4 ลักษณะที่กล่าวข้างต้น เมื่อเกิดการพัฒนาศติปัญญาและทักษะแต่ละขั้น ก็จะเกิดการพัฒนาคู่ต่อของสมองรอบนอกคู่กันไป ทั้ง 4 ประการคือ เกิดการเปลี่ยนแปลงเครือข่ายเซลล์สมอง โดยเริ่มต้นการต่อจากสมองด้านหน้ามาด้านหลัง ทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ต่อมาทางซีกขวาจะเกิดจุดต่อระยะสั้น ๆ หรือเฉพาะพื้นที่ จากนั้นจะเกิดทางสมองซีกซ้ายเริ่มกลับกันคือ จากการต่อเป็นพื้นที่หรือระยะสั้น ๆ ก่อน จึงขยายเป็นการต่อจุดเป็นระยะยาวตามส่วนต่างๆ ของสมองดังนี้

ซีกขวาเริ่มต่อระยะสั้นจากด้านหน้ามาด้านหลังตอนบน จากด้านหลังมาด้านข้าง แล้วมาด้านหลังตอนกลาง ส่วนซีกซ้ายจากด้านหลังตอนกลางมาด้านซ้าย มาตรงกลางและไปด้านหน้าแล้วจากด้านหลังตอนบนไปยังตอนหน้า

ข้อควรคำนึงสำหรับผู้ให้การศึกษา จากผลการวิจัยดังกล่าวมีดังนี้

1. การเติบโตด้านสติปัญญาและทักษะคู่ขนานมากับการเติบโตของสมอง และสามารถปรับตัวได้ ถ้าหากเด็กดำรงชีวิตและเรียนในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย
2. การพัฒนาสมองเป็นแบบวัฏจักรของเครือข่ายเซลล์สมองการเรียนรู้วิชาการและทักษะของเด็กเกิดขึ้นเป็นวัฏจักรเรียนรู้ได้หลายครั้งและปรับกระบวนการเรียนได้หลายครั้งคู่กับการพัฒนาของสมอง
3. การทำงานของเด็กและผู้ใหญ่นั้นใช้ทักษะหลายระดับและหลายความรู้ แม้ว่าจะทำงานเดียวกันก็ตาม ความรู้และทักษะโดยปกติจะใช้ไม่ถึงจุดสูงสุด
4. ระดับความรู้และทักษะของแต่ละบุคคล จะขึ้นอยู่กับบริบทของการสนับสนุนให้ขึ้นสู่ระดับสูง การสอนที่ดีและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะมีผลมาก
5. การสอนความรู้และทักษะต้องสอนทั้งระดับสูงและระดับต่ำ เพราะการเรียนรู้และทักษะส่วนมากเกิดในระดับต่ำส่วนระดับสูงนั้นเกิดเมื่อมีบริบทสนับสนุนที่ดี

3. การเรียนรู้ของสมอง (How the brain learns) การเรียนรู้ของสมองเกิดในสมองของตัวเอง ครูทำให้ไม่ได้ การเรียนรู้ของสมองเกิดขึ้นได้ 3 ลำดับคือ

3.1 การสร้างความเข้าใจ (Constructing Understanding) ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมเข้าสู่สมอง โดยผ่านทางประสาทรับรู้อยู่ทั้ง 5 ทุกสิ่งที่ทำ พบเห็นคิด

หรือรู้สึกจะถูกจัดกระทำแล้วเก็บไว้ในส่วนต่างๆของสมอง เช่น รูปร่างไว้แห่งหนึ่งสีไว้แห่งหนึ่งเป็นต้น

3.2 ความเข้าใจคือ การรู้ความสัมพันธ์ ข้อมูลที่ถูกจัดกระทำแล้วในสมอง ในขณะที่สมองสร้างความเกี่ยวพันระหว่างเซลล์ก็จะถูกจัดระบบคำพูด วัตถุ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ แยกเป็นประเภทประสานกัน ผลก็คือความรู้จะถูกเก็บไว้เป็นกลุ่มเป็นประเภทและจัดเป็นระบบ ซึ่งบุคคลจะใช้ระบบนี้มาอธิบายสิ่งใหม่ที่เข้ามาสู่สมอง การรู้หรือสร้างความสัมพันธ์นี้คือความเข้าใจในสมอง

3.3 คุณภาพของความสัมพันธ์จะขึ้นอยู่กับความรู้เก่า สมองจะใช้ความรู้เก่าอธิบายความรู้ใหม่ ถ้าหากความรู้ใหม่มีความหมายและสัมพันธ์หรือไม่มีพื้นฐานเก่ารองรับสมองก็จะไม่เก็บไว้ นอกจากนี้แล้วสถานการณ์แวดล้อมต้องเอื้ออำนวยต่อการเก็บรักษาในสมองด้วย

หลักสูตรวิทยาศาสตร์ยุคใหม่มักจะมีหัวข้อการเรียนน้อยกว่ายุคเก่า แต่ให้ออกเรียนรู้อย่างลึก การลำดับเนื้อหาเป็นไปตามหลักการเรียนรู้ของสมองคือให้เวลา นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจโดยตนเอง โดยการสำรวจความสัมพันธ์แล้วโยงใยความสัมพันธ์เหล่านั้นเข้ากับความรู้เก่าที่มีอยู่แล้ว นอกจากนี้แล้วการบรรจุกิจกรรม และดนตรีไว้ในหลักสูตรจะมีส่วนช่วยให้สมองพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น และมีผลดีต่อการเรียนวิชาอื่นด้วย

การเรียนการสอนในห้องเรียนนั้น ครูควรพิจารณาดำเนินการ (Jensen, 1998) ดังต่อไปนี้

1) บริบทการเรียนรู้ (Learning Context) ครูควรใช้เวลา 5 นาทีแรก กระทำ 3 ประการคือ (1)ให้นักเรียนมีหนทางระบายอารมณ์ที่อาจจะค้างมาจากที่อื่นออกไป โดยกิจกรรมอภิปราย ร้องเพลง แบ่งปันความรู้ บันทึก ดนตรี หรือวาดภาพ (2) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนหรือกับครู เช่น

ครูคอยทักทายหน้าห้อง หรือให้เด็กทักทายกันเอง (3) ให้นักเรียนสร้างความสัมพันธ์กับความรู้เก่าโดยให้อภิปรายกลุ่ม เขียนสมุดบันทึก จัดกิจกรรมกลุ่มหรือคู่ หรือกำหนดแผนทำงานในใจ

2) การรับความรู้ (Acquisition) ช่วงระยะเวลาความสนใจของเด็กจะต่างกันแต่ทุกคนและตามอายุ เช่น เด็กอายุ 6 ขวบ จะมีช่วงความสนใจนาน 6 นาที เด็กอายุเท่าไรก็จะมีช่วงความสนใจเท่านั้นนาที่ ในระหว่างช่วงสนใจนี้ครูควรจะสอนหลักการ คำแนะนำ การทำงาน ทบทวน บรรยาย เล่านิทาน หรือปิดบทเรียน ส่วนเวลาที่เหลือของแต่ละคาบควรเป็นเวลาสำหรับนักเรียนจัดกระทำข้อมูล ทำโครงการอภิปรายกลุ่ม ทำงานเป็นคู่ ประเมินตนเอง เขียนสมุดบันทึก รับทราบข้อมูลป้อนกลับ วางแผน ออกแบบ วิจัย ทำแผนที่สัมภาษณ์ ทบทวน หรือจดจำ

อีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยการรับความรู้คือ เสริมความรู้เก่าโดยตอนเริ่มต้นสอนซ้ำ แต่เพิ่มปริมาณคอนต่อมาในวันต่อไปหรือสัปดาห์ต่อไป ทำให้นักเรียนมีเวลาศึกษาหัวข้ออย่างลึก วิธีสุดท้ายคือครูสร้างความอยากรู้อยากเห็น ความคาดหวังและความท้าทายจากบทเรียน เพราะสภาวะการเช่นนี้เกี่ยวกับการเกิดสารเคมีในสมอง เช่น Dopamine, Serotonin และฮอร์โมนพวก Adrenaline

3) การสรุปรวม (Elaboration) การสรุปรวม คือการจัดประเภท การกรอง การวิเคราะห์ การทดสอบ และการให้ข้อมูลป้อนกลับว่าผลงานของเด็กเป็นอย่างไร ครูควรให้เวลาเด็กระหว่าง 55-80% ในการจัดกระทำข้อมูลที่เรียนมาแล้ว

4) การลงบันทึกในสมอง (Encoding) ข้อมูลที่เรียนจะเข้าสู่สมอง แต่อาจจะไม่ลงลึกพอที่จะเรียกกลับมาใช้ในเวลาสอบได้ การเรียกข้อมูลกลับมาใช้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น การพักผ่อน ความเข้มข้นของอารมณ์ อาหารที่รับประทาน สภาพของ สถานที่ ปริมาณของความเกี่ยวพัน (ยิ่งเรียนรู้หลายวิธี

ឹងจะเรียกกลับได้มากขึ้น) ประการสุดท้ายคือนักเรียนต้องมีการทบทวนความรู้ที่เรียนมาบ่อย ๆ

4. สภาพการส่งเสริมการเรียนรู้ของสมอง (Conditions enhancing brain's learning)
 สภาพการส่งเสริมการเรียนรู้ของสมองมีหลายประการ เช่น ห้องเรียนควรมีความชื้น 70% ครูต้องตระหนักว่าทุก ๆ 90 - 110 นาที นักเรียนจะรู้สึกง่วงนอนอยากพักผ่อน และเวลาที่พลังงานลดต่ำที่สุดเมื่อเวลา 12 ชั่วโมง หลังจากจุดกลางของการหลับเมื่อคืนที่ผ่านมา ดังนั้น ครูควรให้นักเรียนมีกิจกรรมทางร่างกายระหว่างชั่วโมง เช่น ยืดแขน ยืดขา เล่นเกม เดินหรือว่ายน้ำ จึงทำให้สมองปล่อยสาร Epinephrine และ Dopamine ออกมา ทำให้จิตใจกระปรี้กระเปร่าขึ้น ปัจจัยที่ส่งเสริมสมองมีดังนี้

4.1 การพักผ่อนหรือฝึนาการจดจำระยะยาว ต้องการการปรับข้อมูลของจุดต่อเซลล์ (Synapses) ของเครือข่ายเซลล์สมอง (Sylvester 1995) นั่นคือต้องปิดหน้าต่างต่างทางผ่านของข้อมูลทั้งหมด นั่นคือ เวลาหลับสมองจะจัดกระทำกับข้อมูลที่เรียนมา ตอนกลางวันในเวลาที่เรฝึสมองทั้งข้อมูลไม่ต้องการออกไป และเสริมที่ต้องการให้แข็ง เวลาไม่ฝึหรือ Rapid-Eye-Movement (REM) เราเรียนเพื่อจำได้ แต่จะเรียนตรรกศาสตร์ และเนื้อหาซับซ้อนไม่มีใครได้ ถ้ายิ่งเรียนความรู้ใหม่เท่าใด ก็ควรมีสภาวะ REM มากเท่านั้น ทารกฝึนมาก ผู้ใหญ่ฝึนน้อย นั่นก็คือพักผ่อนนอนหลับมากจะมีผลดีต่อการเรียนรู้

4.2 อาหารบำรุงสมอง ถ้าจะว่าการเรียนเริ่มต้นที่กระเพาะอาหารคงจะไม่เกินความเป็นจริงมากนัก สารประเภท Acetylcholine ที่พบในการส่งสัญญาณระหว่างเซลล์สมอง (Neurotransmitter) มีส่วนทำให้เกิดความจำระยะยาว สารเคมีจำพวก Lecithin พบในไข่ปลาแซลมอน และเนื้อปราศจากไขมัน สาร Calpian ทำจาก Calcium จะช่วยย่อยโปรตีน และไม

ขวางการทำงานของตัวรับสาร (Receptors) สาร Phenylalanine พบในนมและผลิตภัณฑ์ของนมช่วยสร้าง Norepinephrine ทำให้เกิดความตื่นตัวและความเอาใจใส่ ส่วนอาหารประเภท Carbohydrate จะทำให้เกิดอาหารง่วงนอน อาหารกลางวันของเด็กควรจะมีโปรตีนมาก มีผักและผลไม้ สดพวกแป้งให้น้อยลง เด็กฝรั่งจะได้รับการส่งเสริมให้รับประทานสลัดปลาทูน่า ผลไม้ โยเกิร์ต และ ถั่วมัน ๆ จะทำให้สมองมีพลังงานทำงานได้อีกหลายชั่วโมงในตอนกลางวัน

4.3 สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสมองและการเรียนรู้ (Diamond and Hopson, 1998) มีดังนี้

- (1) ได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์อย่างสม่ำเสมอ
- (2) ได้รับอาหารประเภทโปรตีน วิตามิน แร่ธาตุ และมีแคลอรี (Calories) อย่างเพียงพอ
- (3) มีการกระตุ้นประสาทการรับรู้ทั้ง 5 ด้าน แต่ไม่จำเป็นต้องในเวลาเดียวกัน และไม่รุนแรงจนเกินไป
- (4) มีบรรยากาศปราศจากความกดดันและความเครียด แต่มีความสนุกสนานร่าเริงพอสมควร
- (5) มีสิ่งใหม่ ๆ มาท้าทายความคิดและความอยากรู้เป็นระยะ ๆ ความท้าทายไม่ควรง่ายหรือยากเกินไปสำหรับระดับการพัฒนาตามอายุของเด็ก
- (6) ให้มีส่วนในกิจกรรมสร้างสรรค์ทางสังคมที่มีความหมายมากพอสมควร
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ และความสนใจในวงกว้าง ทั้งทางสมองร่างกาย อารมณ์ สังคม และสุนทรียภาพ เพราะสมองที่ได้รับการกระตุ้นจะพัฒนา ส่วนที่ไม่ได้รับการกระตุ้นจะลดความสามารถลงไปหรือฝ่อไปได้
- (8) ให้โอกาสเด็กเลือกทำกิจกรรมหลายๆ อย่าง และให้โอกาสขยายกิจกรรมที่ทำนั้น
- (9) จัดให้มีบรรยากาศซึ่งส่งเสริมการศึกษา สำรวจ และเรียนรู้อย่างสนุกสนาน

(10) ให้เด็กมีโอกาสร่วมปฏิวัติด้วยตนเองมากกว่าจะให้บังคับท่านั้น

สภาพบรรยากาศของที่บ้านและห้องเรียนควรจะมีลักษณะใกล้เคียงกับทั้ง 10 รายการนี้ นอกจากนี้ควรจะให้เด็กรับประทานอาหารเช้าเพื่อเสริมพลังระหว่างเรียนได้ตามสมควร

5. เส้นทางความจำ (Memory Lanes)

ความจำมีส่วนสำคัญต่อการเรียนมาก สมอรับข้อมูลเข้าเก็บไว้และสามารถดึงกลับมาใช้ได้ การเก็บข้อมูลของสมอนั้นเก็บไว้หลายจุด และมีวิธีการดึงออกมาใช้ต่างกัน (Sprenger, 1998) ดังต่อไปนี้

1) ความจำด้านคำพูด (Semantic Memory) จะถูกควบคุมโดย Hippocampus ซึ่งเป็นตัวจัดประเภท เพื่อจะได้เกิดความจำระยะยาว ต้องฝึกพูด อภิปราย และทำซ้ำๆ สมองส่วนนี้ควบคุมความจำ 2 ประเภท ประเภทแรกเรียก Semantic ประเภทที่สองเรียกเหตุการณ์สถานที่ (Episode) ถ้าหากคุณจำสถานที่และเวลาของ เหตุการณ์ได้ก็อาจจะดึงความจำตรงนั้นมาใช้ได้ โดยปกติข้อมูลจะผ่านความจำแรกก่อน แล้วถูกกรองว่าควรจดจำจึงส่งต่อมาที่ Episodic Memory วิธีการช่วยจำมีหลายวิธี เช่น Mind Mapping, Graphic Organizers, Outlines เป็นต้น ส่วน Episodic Memory นั้นจะระลึกจากสถานที่ เช่น ถ้าสอบในห้องที่เคยเรียนจะสามารถดึงเนื้อหาจากความจำที่เคยเรียนมาใช้ได้มากขึ้น ถ้าห้องเรียนหรือเก้าอี้หนึ่งแต่ละวิชา ที่เรียนไม่อยู่ที่เดิมจะช่วยให้จำวิชาได้มาก ถ้าเก้าอี้หนึ่งและอยู่ที่เดิมทุก ๆ ชั่วโมง นักเรียนจะ

สับสนเพราะทุกวิชาที่สถานที่แบบเดิม เกิดความเกี่ยวพันยาก

2) ความจำในกระบวนการ (Procedural Memory) อยู่ในส่วนของสมองเรียกว่า Cerebellum ซึ่งจะเกี่ยวกับท่าทางความสมดุลและอื่นๆ เป็นเรื่องของวิธีจำ เช่น ถีบจักรยาน ขับรถ หรือทำขนม เป็นต้น บางครั้งเราก็ เรียกว่า Muscle Memory เพราะต้องออกแรงทำ ความจำ ในการเรียนจะเกิดขึ้นได้ดีหากให้นักเรียนมีโอกาสออกแรง ออกกำลังกายบ้าง ในชั่วโมงเรียน และจำทำให้จิตใจแจ่มใสอีกด้วย

3) ความจำอัตโนมัติ (Automatic Memory) บางครั้งก็เรียกว่า Reflexive or Stimulus Response Memory จะอยู่ที่ Cerebellum เช่นกัน จะเก็บความจำพวกตัวอักษร ตารางสูตรคูณ บทเพลง เป็นต้น การกระตุ้นจะใช้บัตรคำ ดนตรี หรือเพลงได้ ถ้าหากเรียบเรียงเนื้อหาเข้าเป็นเพลงแล้วจะจำได้ง่าย และดึงกลับมาใช้ได้ง่ายขึ้น

4) ความจำจากอารมณ์ (Emotional Memory) สมองส่วนที่เรียกว่า Amygdala จะกรอง ถ้าหากมีส่วนเกี่ยวกับอารมณ์ก็จะจัดกระทำ สมองส่วนนี้ไม่เก็บข้อมูล แต่จัดประเภทข้อมูลทางอารมณ์เท่านั้น แต่สมองตรงนี้มีอิทธิพลมาก อารมณ์จึงมีอิทธิพลต่อความจำต้องก่อให้เกิดอารมณ์คู่ไปด้วย เช่น ดนตรีเบา การเล่นเกม การได้วาที และอะไรก็ตามที่คุณมีความอยากรู้อยากเห็นจะจำได้ดี

ดังนั้น การสอนและการประเมินจึงต้องมีหลายรูปแบบ เพื่อช่วยและเรียกความจำมาใช้ เด็กแต่ละคนจะต่างกันออกไป.

เอกสารอ้างอิง

- Chugani, H.T. **Functional maturation of the brain.** Paper Presented at the Third Annual Brain Symposium, Berkley, California 1996.
- Diamond, M., and Hopson.J. **Magic trees of the mind : How to nurture your Child's Intelligence, creativity, and healthy emotions from birth through adolescence** New York : Dutton 2998, p 37.
- Fisher, Kurt W. and Rose, Samuel P. **"Growth Cycles of Brain and Mind"** Education Leadership, November 1998, pp.56-60.
- Goleman. D. **Emotional intelligence : why it can matter more than IQ.** New York : Bantam, 1995.
- Jensen, E **"Teaching with the brain in mind"** Alexandria, V.A. : ASCD 1998.
- LeDoux, J. **The emotional brain : The msysterious underpinnings of emotional life.** New York : Simon and Schuster, 1996.
- Ramey, T and Ramey, S.L. **At risk does not mean doomed.** National Health/Education Consortium Occasional Paper # 4 Paper presented at the meeting of the American Associaiton of Science, February 1996.
- Sprenger, Marilce **"Memory Lane is a Two-way Street"** Education Ledership. November 1998, pp. 65-67.
- Syleester, Robert **"Art for Brain's Sake"** Educational Leadership November 1998, pp. 31-35.
- Wolfe, Pat and Brandt, Ron. **"What Do We Know from Brain Reaearch?"** Educational Leadership, November 1998, pp. 8-13.

การสัมมนาทางวิชาการในงานครุศาสตร์วิชาการ ครั้งที่ 1/2543 เรื่อง ใบประกอบวิชาชีพครู <ถอดเทป>

ศ.ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ *

สวัสดิ์ผู้บริหาร ครูอาจารย์ที่เคารพรักทุกท่าน ครับ ผมรู้สึกเป็นเกียรติและดีใจที่ได้มาพูดในเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้า และขอบคุณท่าน ดร.รุ่ง แก้วแดง ที่ได้กรุณาให้โอกาสผมมาทำงานที่สำคัญชิ้นนี้ เพราะที่จริงงานครูก็เป็นงานที่อยู่ในหัวใจผมเพราะผมได้เลือกเข้าคณะครุศาสตร์จุฬาฯ เลือกครุศาสตร์เป็นอันดับ 1 และคุชชะหน่อยเพราะผมเข้าได้เป็นที่ 1 คุชอีกหน่อยก็ได้ผมเลือกคณะไหนผมก็คิดทั้งนั้น เพราะฉะนั้นผมก็รู้สึกฝังใจว่าคนจะเป็นครูจะต้องมีกินมาตั้งแต่ต้น ผมพูดมาตลอดเวลาว่าเราไม่สามารถสร้างปลาชิวปลาสร้อยขึ้นมาเป็นปลาวาฬได้ฉันใด การจะสร้างครูที่ยิ่งใหญ่ได้ก็จะต้องมี Input ที่ดี ฉะนั้น การจะมี Input ที่ดีจะทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีความสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง จุดนี้เมื่อปี 2523 ได้มีโอกาสที่สำคัญคือ ได้มีการคัดเลือกครูทั่วประเทศ ผมก็ไม่รู้ว่าใครเป็นคนคิดก็ไม่ทราบ แต่ที่ 1 ใน 7 ของครูที่ไปสัมมนาที่ Thai Hotel ปี 2523 ผมเป็นคนหนึ่งที่ได้ไปยังเป็นอาจารย์ค่อนข้างไม่มีประสบการณ์เท่าไรหรือหก แต่ประสบการณ์ครั้งนั้นที่ Thai Hotel มันฝังใจผมดีว่า เขาพูดเกี่ยวกับเรื่องใบประกอบ อนุญาตวิชาชีพ แล้วเป็นการประชุมที่ผมประทับใจมากเป็นไม่เหมือนการประชุมสมัยนี้คือประชุมแล้วไม่มีข้อสรุปจะให้เขาบอกว่าสมัยนี้ประชุมแบบเปิด เพราะเราประชุมประชาธิปไตย ต่างคนต่างคิดเอาว่าจะไปทำอะไรไม่มีข้อสรุป แต่การประชุมที่ Thai Hotel

ครั้งนี้มีข้อสรุปอยู่ 17 ข้อ เรื่องการดำเนินการ เพื่อออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู แต่ท่านก็คงทราบมาตั้งแต่ 2523 – 2543 ใบอนุญาตการประกอบ วิชาชีพครูก็ยังไม่เกิดในประเทศไทย เพราะฉะนั้น จุดนี้ก็เป็นจุดที่ผมไม่เข้าใจแล้วก็ไม่ทำจึงทำตามมติ ไม่ได้ทั้งที่เห็นต้องกัน นั่นก็เป็นจุดหนึ่งที่ อ.รุ่ง มา ทาบถาม ผมก็รู้สึกว่ามันเป็นโอกาสที่ดีจะได้เข้าใจ กันสักที่ว่าทำไมมันทำไม่ได้ หรือทำไมมันไม่ได้ทำ ทำให้วิชาชีพครูในประเทศไทยได้รับการยอมรับว่า สำคัญแต่ทำไมไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควรนะอะ นี่ก็เป็น ประเด็น โอกาสนี้ก็เป็นโอกาสทองเพราะเราได้เสีย อิศระภาพทางเศรษฐกิจให้กับต่างชาติไปอย่างค่อนข้างสิ้นเชิงแล้ว ทุกคนก็มาสรุปว่าที่เราเสียอิศระภาพ ทางเศรษฐกิจต้องให้ IMF เข้ามาช่วยอะไรต่ออะไร เนี่ย ก็เพราะว่าเราจัดการศึกษาไม่ถูกต้อง เราทำใ้ คนเก่งทำได้แต่เราทำให้คนดีทำไม่ค่อยได้ เมื่อคนเก่ง แต่ทำไม่ค่อยดีเนี่ย คนก็จะกลับไปสู่คนก็คือการเห็น แก้วตัว โดยผลประโยชน์ ฉะนั้นภาคเอกชนพอรัฐบาล ใ้คู่แข่งต่างประเทศได้จึงกู้เงินต่างประเทศมา มากมาย โดยไม่ได้สนใจว่าจะมาทำอะไร แต่ก็มาทำงาน เหมือนกันก็คือ อสังหาริมทรัพย์ โดยไม่รู้ว่าใครจะมาเป็นคนซื้อ ใ้หนี้คือจุดล่มสลายเพราะคิดต้องการกำไร เพียงอย่างเดียว เมื่อรัฐบาลเปิดโอกาสใ้กู้เงินได้ การเมืองก็ไปโอบอุ้มภาคธุรกิจเงินหมดหน้าตัก นี้ก็เลือกพวกฟ้ออีก เพราะฉะนั้นระบบจรรยาและเห็น

* ศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แก่พวกห้องตนเองเป็นสำคัญนี้แหละคือปัญหาสำคัญของประเทศและการล่มสลายของเศรษฐกิจของประเทศ เพราะฉะนั้นทุกคนก็เห็นว่ามีทางออกเพียงทางเดียวที่จะต้องทำให้ได้ แล้วก็ถึงจะเป็นระยะยาวก็ต้องลงทุนก็คือการปรับปรุงวิชาชีพครู แน่แน่นอนเขาเขียนปฏิรูปการเมืองเอาไว้ด้วย แต่การปฏิรูปการเมืองท่านก็คงทราบดี เรื่องการเลือกตั้งในเขตพื้นที่เรื่อง สว. ก็เวียนศีรษะกันเป็นแถวเป็นแนวแต่ก็คงทนไป แต่สิ่งที่เราจะต้องทำให้ได้คือ ปรับปรุงวิชาชีพครู ปรับปรุงการศึกษา วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพเดียวที่รัฐธรรมนูญขณะนี้หวังถึงต้องเขียนไว้เลยนะ มาตรา 81 ว่าไม่ว่าใครมาเป็นรัฐบาลจะต้องปรับปรุงส่งเสริมวิชาชีพครู คิดทางหนึ่งก็ดีแสดงว่าเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพครู เรื่องการปฏิรูปการศึกษา เรื่องอะไรต่าง ๆ เหล่านี้คงจะไม่เป็นปัญหาและไม่ขาดตอนอีกแล้ว คิดในแง่ดี เพราะกฎหมายแม่บทใหญ่สำคัญมีเรื่องรัฐธรรมนูญ กำหนด เรื่องพ.ร.บ. การศึกษาขณะเดียวกันคิดอีกทีก็แสดงถึงเราก็คนอยู่ในวงการศึกษาคณหนึ่งก็อดเศร้าสร้อยไม่ได้ว่าเราคงตกสุดก้นบึ้งนะ ที่ว่าเศรษฐกิจตกต่ำมาก แล้ววิชาชีพครูเราคงตกไปมากกว่านั้นอีก เขาถึงต้องระบุไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งไม่มีประเทศไหนเขาเขียนกันถึงขนาดนี้ เมื่อคิดแบบนี้ก็รู้สึกว่ามันคงจะจริงเหมือนสินค้าเรามองสภาพการณ์ดูว่า Input คนที่เข้ามาเป็นครูเทียบกับสมัยโน้นกับสมัยนี้เอาตัวเลขที่ผมมีอยู่ก็ได้ คนเก่ง ๆ ที่มาเรียนครูน้อยลง เรียกว่าหาทำยากมาก เพราะฉะนั้นคลื่นลูกใหม่เรามันเป็นคลื่นลูกที่อ่อนเหลือเกิน ฉะนั้นปัญหาในขณะนี้เยอะแยะมากมาย ปัญหาอย่าว่า ปัญหาคนต้องดิ้นรนต้องเห็นแก่ตัวมากขึ้น ตัวใครตัวมัน สถาบันวัดก็พึ่งไม่ค่อยได้ ปัญหามันเยอะเหลือเกินยังต้องการหลักของครูที่เก่งที่ดีและที่มีความสุข นี่เป็นจุดที่สำคัญมาก ถ้าเรามองถึงการปฏิรูปการศึกษาของ อาจารย์รุ่งพูดไปหมดแล้ว จุดของมันคือทำการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร จึงจะสำเร็จในทัศนะของผมนึกว่ามันมีกฎ

ที่สำคัญอยู่ 3-4 ตัว

ตัวที่ 1 ที่สำคัญมากที่สุดเลย คือ คนเพราะฉะนั้นเรื่องของการพัฒนาบุคลากร เรื่องของการส่งเสริม เรื่องของการพัฒนาวิชาชีพครู เน้นเป็นหัวใจ ฉะนั้นหมวด 7 ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ มาตรา 52 เป็นต้นไป เป็นสิ่งที่จะต้องทำให้ได้ การปฏิรูปการศึกษาที่เป็นระบบ เมื่อปี 2517 เกิดขึ้นในครั้งนั้นเขาปฏิรูปที่ทำจริง ๆ แล้วเขาต้องการจะทำ 2 เรื่อง ๆ หนึ่งคือ ประถมศึกษาเชิงโครงสร้าง เชิงบริหารจัดการก็เรียกว่าออกแบบใหม่เอี่ยม เมื่อ 2517 มีผลเป็นต้นมาในปี 2521 ในเชิงหลักสูตร เป็นต้น แต่ว่าสิ่งที่คณะปฏิรูป 2517 ได้เขียนไว้แต่ไม่ได้ทำคือเรื่องของครูและบุคลากรทางการศึกษาและแถมได้เขียนไว้ชัดเจนด้วยว่าการปฏิรูปการศึกษาไม่มีวันสำเร็จถ้าไม่มีการปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษาผมคิดว่าคณะปฏิรูปเขาเขียนไว้ และทำนายได้แม่นยำครับ เราไม่สำเร็จจริง ๆ เพราะสิ่งที่เขาทศเอาไว้มันเป็นเรื่องที่สำคัญเหลือเกิน จริง ๆ แล้วปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการที่จะปฏิรูป การปฏิรูปคือการปรับปรุงให้มันดีขึ้น ทำให้วิชาชีพครูดีขึ้น ทำให้สังคมเชื่อมั่นในวิชาชีพครูมากขึ้น ทำให้คนเป็นครูนั้นเป็นครูเต็มเวลา เป็นครูด้วยหัวใจ และอยู่ได้อย่างมีความสุขในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง นี่ก็คือคำว่าปฏิรูป ฉะนั้นกฎแฉดออกที่ 1 เรื่องการปฏิรูปครู บุคลากร การพัฒนาเรื่องใบอนุญาตในหมวดนี้ เดี่ยวผมจะกล่าวใน รายละเอียด กฎแฉดออกที่ 2 ว่ามีผลแล้ว เรื่องของครูยังมีผล 20 สิงหาคม 2545 คือเรามีเวลา 2 ปีเศษ ๆ มีเวลาเตรียมตัว 2 ปีกว่าเกือบ 3 ปี แต่ว่าหมวดที่สำคัญที่มีผลทางกฎหมายคือ หมวด 4 เรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ หมวด 4 ได้กำหนดชัดเจนว่า การพัฒนาเด็กเป็นสิทธิเสรีภาพของเด็ก การเรียนรู้เป็นสิทธิเสรีภาพของผู้เรียนไม่ใช่ของครู หรือของฝ่ายวัด อันนี้เปลี่ยนแนวคิดมากเลยนะครับว่าการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้ทำอย่างไรเด็กจึงจะได้รับการพัฒนา

อย่างเต็มที่เต็มความสามารถ เรียนรู้ด้วยวิธีที่เขาถนัด เรียนรู้โดยวิธีที่เขาสนใจ พยายามจัดไปในแนวนี้ให้ได้มากที่สุด อันนั้นก็เป็นเรื่องที่พูดมาแล้ว อันนี้ผมคิดว่าคนเข้าใจกันไปคนละอย่าง 2 อย่าง คือเรื่องการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ว่าที่จริงตั้งแต่อดีตถึงมาเลย ผมว่าเข้าใจตรงกัน ผมก็ไปพิจารณาพิจารณา 20 แห่ง ครูก็ตามกันเยอะมากตกลงมันอะไรกัน การเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เานักเรียนอยู่ตรงกลาง ครูเดินรอบ ๆ หรือครูอยู่ตรงกลางแล้วนักเรียนล้อมรอบครูหรือยัง เพราะจริง ๆ แล้วต้องทราบให้ชัดเจนอันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญเวลาที่คนไปทำเรื่องนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ถ้าเอาคนทางครุศาสตร์ไปคนที่เน้นทางเรื่องการเรียนการสอน เขาจะเน้นเรื่องการจัดกิจกรรมที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง อันนั้นก็เป็แนวคิดว่าอันหนึ่งแต่ผมคิดว่าไม่ใช่แนวคิดหลัก แนวคิดหลักก็คือว่าการเรียนรู้เป็นสิทธิของผู้เรียน ผมเชื่อว่านี่คือแนวคิดหลักทุกคน จะต้องเชื่อว่าผู้เรียนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ เขามีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพด้วยวิธีที่เขาถนัดและวิธีที่เขาสนใจ ผมเคยอ่านคำกล่าวของกาลิเลโอ คิดว่าท่านทุกคนต้องรู้จักกาลิเลโอ กาลิเลโอพูดเอาไว้ว่าฟังมากกว่าเราไม่สามารถสอนอะไรใครได้หรอก สิ่งที่เราทำได้ก็คือให้เราค้นพบศักยภาพในตัวเขาให้ได้แล้วก็ส่งเสริมให้ใช้ศักยภาพนั้นพัฒนาให้เต็มที่ ขณะเดียวกันศักยภาพหรือพรสวรรค์ที่เขามีในตัวนั้นก็ให้เขานำมาใช้ปรับปรุงส่วนที่ยังด้อยอยู่ นี่ก็คือคำกล่าวของกาลิเลโอ เพราะมีการจัดการศึกษาที่เราสอนตรงเป็นหลัก มันสวนทางกับคำกล่าวของผู้ยิ่งใหญ่ มันสวนทางกับ พรบ. การศึกษาลบนี้ ฉะนั้นการสอนตรงมีอยู่แต่ไม่ควรใช้เป็นวิธีหลัก แล้วทฤษฎีทางการศึกษาก็ชัดเจนว่าความฉลาดของคนนั้นทุกคนมีความฉลาดด้านใดด้านหนึ่งเป็นอย่างน้อยแน่นอน ไม่มีคนโง่ทั้งหมด เพราะฉะนั้นศักยภาพทุกคนมีอันนี้เป็นจุดที่สำคัญว่าเราทำอย่างไรถึงจะ

ทำให้นักเรียนเขาได้เรียนโดยเอาศักยภาพหรือพรสวรรค์ที่เขาีมานำบางคนอาจจะเก่งดนตรี แน่นนอนอาจจะต้องเอาดนตรีนำ บางคนอาจจะเก่งทางพลศึกษาทางกีฬา สาขาก็พานำแล้วค่อยโน้มน้ำหนักเอาวิชากรอย่างอื่น เพราะฉะนั้นบทบาทของครูที่สำคัญมาก ในการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผมคิดว่าอันที่ 1 ครูจะต้องเป็นผู้ที่รู้รอบเรื่องแหล่งการเรียนรู้ ครูจะต้องรู้ว่าเรื่องนี้ ถ้านักเรียนถามว่าเรื่องนี้จะหาแหล่งการเรียนรู้ได้ที่ไหนไม่ว่าจะเป็นคน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ หรือเป็นอะไร ครูนี้จะเป็นเจ้าสำนักของแหล่งการเรียนรู้ สามารถแนะนำนักเรียนได้ อันที่ 2 ที่ครูควรจะต้องมีก็คือว่า เทคนิคที่จะแนะนำตรงนี้ครูต้องใช้ขันติมากเลย เพราะในอดีตที่ผ่านมาเราภาคภูมิใจกับการบอกความรู้ เรารู้เราก็บอกนักเรียนเลย นักเรียนก็รักเรามาก เราก็ภูมิใจมาก เรายังบอกเท่าไรครูคนนั้นก็ยิ่งเก่งแต่ลูกศิษย์ไม่ได้เก่ง ฉะนั้นเราต้องใช้วิธีบอกแบบแนะ ตรงนี้แหละผมคิดว่าลำบาก ที่สำคัญผมได้เรียนรู้จากเจ้าอาวาสที่ละเชิงเทรฯ วัดโสธรฯ ได้ ท่านเป็นครูมากเลย ตอนนี้ท่านมรณภาพไปแล้ว ผมมีโอกาสได้ไปบวช 18 วัน 18 คืน เป็นวันคืนที่ยิ่งใหญ่มากสำหรับผม เพราะท่านเป็นครูที่ยิ่งใหญ่จริง ๆ ท่านตื่นแต่เช้าลงโบสถ์ ประพฤติปฏิบัติงดงาม เป็นระเบียบเวลาที่ท่านจะไปไหนผมจะต้องไปส่งท่านก่อนขึ้นรถจะตั้งคำถาม ผมก็ต้องตอบคำถามท่าน ถ้าผมตอบไม่ได้ท่านก็จะซักแฉะจนกว่าจะพอใจถึงจะก้าวไป กลับมาที่วัดถามอีกแล้ว เข้าขึ้นมาถามอีกแล้ว ทุกเวลา ทุกโอกาสที่พบจะคุยกันเรื่องการศึกษา ความเป็นมาเป็นไปของสังคม ท่านทันสมัยมาก และท่านเสนอแนะซึ่งผมคิดว่าถูกเราควรจะหยุดทุก วันอาทิตย์ กับวันพระเพราะตอนนี้ที่เราห่างพระมากเพราะเราไปหยุดวันเสาร์วันอาทิตย์ เพราะนั่นเรื่องบวช บ้าน วัด โรงเรียน มันไม่เชื่อมโยงกันเป็นการขาดสะบั้นเรื่องคุณธรรมกับ จริยธรรม พ่อแม่ก็ยุ่งกับการทำมาหากิน ลูกก็ยุ่งกับวิชาการเหลือเกินหลักสูตร

ก็แน่นเต็มไปด้วยเนื้อหาแล้ว จะต้องสอบเนื้อหา
กันอีก มันเป็นเรื่องที่หนีไม่ออก แต่คราวนี้แหละครับ
พรบ. การศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 ถ้าทำอ่านให้ดี
ได้เปลี่ยนวิธีคิดเดิมอย่างสิ้นเชิง ครบนี้แหละที่สอน
นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะฉะนั้นครูจะต้องรู้วิธี
นะ โอเคให้ความรู้หลักตรงพื้นฐานก็คงต้องให้ แต่
เราจะไม่ให้ความรู้สำเร็จรูปทั้งหมด ให้เขาพยายาม
พึ่งตัวเอง ให้เขาพยายามหาแหล่งความรู้ อันที่ 3 ที่ยิ่ง
สำคัญใหญ่เลยก็คือว่า ครูจะต้องประเมินว่าเขาไป
เรียนรู้อะไรแล้วและเขาเรียนรู้หรือเปล่า ครบนี้เป็นเรื่อง
ที่สำคัญมาก เพราะการเรียนรู้มันจะหลากหลายมากขึ้น
แล้วเป็นรายบุคคลมากขึ้นด้วย จริง ๆ แล้วถ้าห้อง
หนึ่งเกิน 20 คน การสอนตาม พรบ. การศึกษา
แห่งชาติฉบับนี้ทำแทบไม่ได้ ฉะนั้นจะต้องเป็น
คลาสเล็ก ฉะนั้นโรงเรียนประถมศึกษาก็น่าจะเป็นโอกาส
ทองที่จะทำประโยชน์ให้กับชาติ บ้านเมือง พุดง่าย ๆ
คือครูจะต้องรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล แล้วก็ต้องรู้จัก
ด้วยว่าปีนี้เรียน ป.1 ขึ้น ป.2 ครู ป.2 จะต้องรู้จัก
เด็กที่จะขึ้นเป็นอย่างไร ไม่จั่งสอนแบบนี้ไม่ได้ เพราะ
จั่งระบบมันต้องเปลี่ยนเยอะมากไม่ใช่เปลี่ยนเรื่อง
แนวคิดที่จริงครูจะต้องทำงานหนักขึ้น แต่นักเรียน
จะได้รับการพัฒนาที่เป็นตัวของตัวเองมากขึ้นและวิธี
การนั้นจะทำให้มีความสุขมากขึ้น ซึ่งอันนั้นก็เห็น
ว่ามีผลตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา
แต่ว่าความดีของ พรบ. การศึกษาฉบับนี้คือว่าล้มเขียน
บทลงโทษเกี่ยวกับเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
ก็คือจะสร้างความเป็นนักวิชาชีพผู้มีอาชีพให้ประเมิน
และรู้สึกบาปในใจตนเองว่าการที่เราทำแบบนี้เรา
ไม่ได้ทำตามมีอาชีพเขาทำ เราไม่ได้ทำตามกฎหมาย
ถ้าเราลงโทษตัวเองแค่นี้ก็น่าจะเพียงพอไม่ต้อง
ลงโทษทางกฎหมาย ผมว่าอีก ๆ เขาคิดอย่างนั้น มัน
ไม่ได้เขียนบทลงโทษเอาไว้ว่า หมวด 4 ถึงไม่ได้ทำ
ก็ให้ลงโทษตัวเองนะครับ จุดนี้จึงเป็นจุดที่ 2 ที่ม
มีความสำคัญว่าการปฏิรูปการเรียนรู้เปลี่ยนไป เราเอา

นักเรียนเป็นตัวตั้งเราต้องเอาประสบการณ์เป็นตัวตั้ง
มากกว่า ตัวหนังสือค่อยตามมาไม่ก็สำคัญ ๆ แต่ให้
เป็นตัวตาม และสิ่งที่ผมคิดว่าประเทศชาติเราขาด
มาก คือเรื่องของคุณภาพ จริยธรรม ซึ่งไม่มีใคร
อบรม บ่มนิสัยเพราะยุ่งกันไปหมดที่ผมกล่าวตะก็
เห็นได้ข่าวว่า อาจารย์อาจอง มาตั้งโรงเรียนสัตยาสัย
ที่ลพบุรี มีโอกาสตอนบ่ายผมอยากจะแวะไปดูหน่อย
เพราะอาจารย์พูดในที่ประชุม ยูเนสโก เอเชีย
ที่ อ.อาจองพูดที่แรกเขาจะไม่ให้นำเสนอเพราะ
เขาบอกว่ามันไม่ใช่รายงานทางวิทยาศาสตร์ อาจารย์
อาจองและคนที่มีส่วนที่จัดแต่ละคนเคยเป็นอาจารย์
ในคณะอักษรศาสตร์ ผมก็ฝากงานให้เขา เขาก็บอกว่า
รายงานนี้ประเทศไทยต้องการอย่างมาก และเขาก็
ให้นำเสนอปรากฏว่า เป็นรายงานที่ได้รับการยอมรับ
ทั่วโลกคนเข้าประชุมไม่มีเก้าอี้ที่นั่งเพราะอาจารย์อาจอง
ได้ยกตัวอย่างกรณีที่โรงเรียนสัตยาสัย ที่ลพบุรีว่าการ
สอนให้เกิดคุณธรรม (MQ.) และการสอนให้เกิด
วุฒิภาวะทางอารมณ์ (EQ.) ทำได้และได้ทำแล้วที่
ลพบุรี และอธิบายอย่างเชิงวิทยาศาสตร์ที่ทั่วโลก
ยอมรับ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คืออยู่ในหมวดที่ 4 แล้วอยู่
ในรัฐธรรมนูญด้วยการจัดการศึกษาต่อไปนี้จะ
ต้องจัดการศึกษาให้ความรู้กับคุณธรรมเพราะฉะนั้น
จะสอนเนื้อหาอย่างเดียวไม่ได้ ผมคิดว่าต้องขึ้นชมครู
ประถมศึกษา เพราะการเรียนในระดับประถมศึกษา
ได้บูรณาการเรื่ององค์ความรู้กับเรื่อง คุณธรรมความ
ประพฤติได้ดีแต่ผมคิดระดับการศึกษาที่ต้องได้รับ
การปรับปรุงคือมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา อุดมศึกษา
ทอดทิ้งคุณธรรม จริยธรรม โดยสิ้นเชิง ภาคภูมิใจ
เรื่ององค์ความรู้และความเก่งกาจมหัศจรรย์ จันคนที่
ได้เกียรติยศอันดับ 1 หรือได้อันดับ 2 มาคือได้
ความรู้เข้าเกณฑ์เขาได้ A เยอะ ถามว่า A มาอย่างไร
ก็คือมีความรู้ แต่ความรู้ตรงนั้นไม่ใช่สำคัญนะ แต่
มันไม่พอเพียงสำหรับคนที่จะช่วยประเทศชาติและ
ส่วนร่วมจุดนี้แหละ การปฏิรูปการเมืองเป็นไปได้

เลย ถ้าเราปฏิรูปการศึกษาไม่สำเร็จ เพราะฉะนั้นเรื่องของการจัดการเรียนการสอนตามหมวด 4 จึงเป็นความหวังของชาติและแผ่นดิน เราทำไม่สำเร็จไม่ได้ครับ เราต้องช่วยกันทำให้สำเร็จให้ได้ แล้วผมคิดว่าคนรุ่นใหม่แหละจะปฏิรูปการเมืองได้สำเร็จ ผมไม่ได้คาดหวังคนรุ่นนี้ครับพูดตรง ๆ และผมก็เป็นคนหนึ่ง ที่รวมอยู่ตรงนั้นมันหนักหนาสาหัสเหลือเกินครับ ที่เราจะเข้าไปแก้ไขในขามนี้ แต่เราต้องหวังผลระยะยาวและเราเชื่อว่าเราร่วมมือและเราทำได้ในรูปแบบของการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ท่านดูแลให้ความสำคัญและให้เขามีความสุขพัฒนาทั้งใจ ควบคู่กับสมองและการปฏิบัติ ผมเชื่อว่านี่สมบูรณ์มากในเรื่องของหมวด 4 ญูแจอีกคอกหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญอีกคือ เรื่องของเทคโนโลยี ฉะนั้นครูเทคโนโลยีจะได้รับบทบาทเป็นครูคนหนึ่ง ครูอย่างเราจะต้องเอาเทคโนโลยีมาใช้ ผมพูดกับหลายคนซึ่งพูดกับพวกข้างเผือกทางคณิตศาสตร์ ซึ่งก็น่าสงสารแก่เพราะจะจบแล้วไม่มีอัตราอุดหนุนสร้างข้างเผือกครูสอนคณิตศาสตร์ แต่เราก็ยังเอาครูพละสอนคณิตศาสตร์กันอย่างสนุกสนานอุดหนุนลงทุนสร้างครูคณิตศาสตร์แต่ตอนนี้เขาบอกไม่มีอัตราบรรจุ แล้วประเทศไทยที่น่ารักของพวกเราทั้งหลายก็มีเรื่องที่น่าแปลกเสมอว่าทำไมในะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเนี่ยแน่นหนาในโลกยุคนี้และอนาคต แต่ว่าตัวเลขเขาบอกว่ามีคนเรียนทางคณิตศาสตร์ 15% ไปไม่รอดครับ ไปไม่รอดแน่นอน ถ้าคน 100 คนเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แค่ 15 คน ถามว่าเด็กอยากเรียนวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ไหม อยากครับ สมัครเรียนโปรแกรมนี้กันเยอะแต่เขาคิดออก บอกเรียนไม่ได้ คุณมีความรู้ความสามารถไม่ถึงที่นะเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คำถามเกิดขึ้นครับ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ มันยากจนไม่มีวิธีการเรียนการสอนทำให้คนเรียนได้เลยหรือ คำถามนี้ตั้งใจคำของคนผู้สร้างครูอย่างมาก เราไปทำให้

มันยากหรือเปล่า หรือเราไปสนใจแต่เนื้อหาเราไม่ได้สนใจว่าเขาจะเรียนอย่างไร เราสนใจว่าจะต้องเรียนตามที่เราสอนหรือเปล่า คำถามมีเยอะมากจริง ๆ แล้วผมคิดว่าถ้าจะพัฒนาประเทศชาติ ในวันนี้โปรแกรมวิทยีน้อยอย่างน้อย 50 % ต้องให้เด็กได้เรียน เพราะฉะนั้นโรงเรียนอย่างมีความสุขด้วย เรื่องของเทคโนโลยี เรื่องเทคนิควิธีการสอนต้องมีการปรับปรุงกันมากเลยทีเดียวว่ามีเทคโนโลยีอะไรบ้างที่จะช่วยอันนี้ ผมไม่ได้พูดถึงไฮเทคโนโลยี ผมคิดว่าเทคโนโลยีมาจาก Low - Tech HiTech MeduimTech มีมากมาย ผมยังนึกถึงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงขณะนี้แปลแห่งเป็นแถวเลยครับ ไม่ได้ทอดทิ้งหรือการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ไม่ได้ทำโครงงานวิทยาศาสตร์ ไม่ได้ทำการปฏิบัติทดลองไม่มีทางได้ Scientific Aptitude แล่ก็คือไม่ได้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์แน่นอน ถ้าเรียนวิทยาศาสตร์ไม่ได้ใช้ในชีวิตรประจำวันเรียนคณิตศาสตร์ก็ไม่มีมีความหมายเหมือนกันเพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ ผมเป็นครูคณิตศาสตร์ผมรู้ดี ครูคณิตศาสตร์มีโลกคณิตศาสตร์ซึ่งไม่ได้อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง ภาควิชาใจมาก คนคิดเก่งทำอะไรก็ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตเลย แต่เราใช้วิธีการอันนั้น ๆ มาสอนเด็ก ๆ ไม่ได้ครับ เพราะฉะนั้นเรื่องของจิตคณิต เรื่องการคิดในใจที่เราละเลยไปมากที่สุดจริงเป็นความผิดพลาดของพวกเราตนเอง การฝึกสอนได้คิดในใจเป็นหลักที่สำคัญเลยของการสอนคณิตศาสตร์ การให้ไม่ให้อะไรเลยก็เป็นความผิดพลาดแต่ผมว่าความจำที่สำคัญมากก็คือการจำสูตรคูณ สูตรคูณที่ต้องท่องจำได้มักจะ เป็นไปโดยอัตโนมัติ ฉะนั้นไม่ใช่ไปดูถูกว่าไม่ให้อะไรเลยความจำพื้นฐานเรื่องต่าง ๆ สำคัญต้องมีการท่องจำ ไม่มีไม่ได้ เพราะบางทีคน Swing กันมากเกินไปจนทั้งเรื่องความจำ ต่อไปนี้มีเครื่องคิดเลขไม่ต้องจำกันแล้วไม่ได้เพราะการจำเป็นการพัฒนาสมองพื้นฐานที่สำคัญ อันนี้ก็เห็นตัวอย่างว่าเราต้องประสมประสาน เรื่องการใช้เทคโนโลยีเข้ามาญูแจคอกที่ 4 ก็คือ

เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพนะครับอยู่หมวด 9 ในทัศนะผมคิดว่า การจะทำให้พรบ. การศึกษาแห่งชาติ และ รัฐธรรมนูญที่ได้ให้เกียรติศรัทธาวิชาชีพครูอย่างขึง และกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของชาติบ้านเมืองคือ 7496 เลข 4 ตัวคือ หมวด 7 หมวด 4 หมวด 9 และหมวด 6 หมวด 7 ผมว่าหัวใจการที่จะเป็นกระทรวงเดียว หรือหลายกระทรวงอะไรก็สำคัญ แต่ผมว่ามันเป็นโครงสร้างที่ตามมา สิ่งที่ผมพูด 4 อย่างเนี่ย คือมันเป็นพื้นฐานและทำได้ตั้งแต่บัดนี้ ที่นี้ตามความสำคัญที่สุด ผมก็คิดว่าคนสำคัญ ที่สุด และถ้าถามว่าใครก็ครูผู้บริหารสำคัญที่สุดของการที่จะบันดาลทุกสิ่งทุกอย่าง อันนี้ก็เป็นจุดที่พบว่าหมวด 7 ก็เป็นหมวดที่เป็นความหวัง ผมได้มีโอกาสได้ทำงานในหมวด 7 หลายเรื่อง เรื่องที่ 1 เลขก็คือเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งจะกล่าวละเอียดในวันนี้นะ แล้วก็ท่านมีคำถามอะไรก็ฝากได้ เมื่อวานทีมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก็มาพบ ฟังที่ผมออกโทรทัศน์แล้วตกใจโรงเรียนจะทำอย่างไร เพราะครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วอาจารย์จะบอกว่าให้ครูจบปริญญา มันจะชาติไหนถึงจะเป็นไปได้คุยกันไปคุยกันมาก็พบว่าครูตำรวจตระเวนชายแดนจริง แต่จริง ๆ เขาเป็นตำรวจไม่ใช่ครู เพราะฉะนั้นเมื่อไม่ใช่ครู มันไม่เข้ากฎหมายฉบับนี้ กฎหมายฉบับนี้คนจะมีใบอนุญาตก็ต้องเป็นครู เป็นต้น แล้วเขาบอกว่าแล้วจะสอนอย่างไร ก็บอกว่าเป็นวิทยากร วิทยากรต้องเป็นวิทยากรระยะสั้น แต่นี่เป็นวิทยากรประจำ เห็นไหมอะความเมงดงามของวิธีของเรา มันมีความหลากหลาย แตกต่างกันไปไม่รู้ว่าคุณก็ไปคิดเอาเองแล้วกัน ที่ผมพูดออกโทรทัศน์เนี่ยผมไม่ได้คิดภายในปี 2 ปี ผมคิดเอา 10 ปี 20 ปีผมคิดถึงมูลค่าว่าถ้าตำรวจตระเวนชายแดนจะมาเป็นครูบางคนเขาอาจจะอยากเป็นครูมืออาชีพเลยก็ได้ แล้วผมคิดว่าตำรวจตระเวนชายแดน หน้าที่หลักไม่น่าจะ

มาทำโรงเรียน ผมก็พูดกับเขาตรง ๆ นะ เป็นหน้าที่เฉพาะกิจมากกว่าในความมั่นคงต่าง ๆ และทางสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปไม่ถึงก็ช่วยเป็นเรื่องดีที่ทำแต่ถ้ามองใน 10 ปีข้างหน้า เรากระจายอำนาจให้กับเขตพื้นที่ทางการศึกษา เข้ากระจายอำนาจเข้าสู่ท้องถิ่น ผมคิดว่าไม่มีท้องถิ่นไหนที่ท้องถิ่นไปไม่ถึงจริงไหมอะถ้าไปไม่ถึงต้องย้ายผู้อำนวยการ เขตพื้นที่ถ้าอ้างว่าอยู่เขตพื้นที่แล้วไปไม่ถึงต้องย้ายไปอยู่กับกะเหรี่ยงอะไรทำนองนี้มันชัดเจนคือกรอบความคิดเดิมเพราะศูนย์อยู่ตรงกลางดูแลไม่ทั่วถึง แต่ใน 5 ปี 10 ปี ข้างหน้าที่จริงโดยกฎหมายแค่ 3 ปี แต่ผมให้ถึง 10 ปี กว่าจะเข้าที่เข้าทางเนี่ย ผมคิดว่าตำรวจไม่น่าต้องมาตระเวนชายแดนสอนอีกแล้ว ท้องถิ่นเข้าดูแล และตรงนั้นเขาต้องมีการถ่ายโอนว่าถ้าโรงเรียนพร้อมก็จะให้สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติไปถามว่าให้อะไรบ้าง ให้แต่งงานลำบาก ตามบอกทำไมไม่ให้คนย้ายล่ะต้องให้ครูตำรวจเขาเป็นครูเต็มที่จะดี หรือให้เขาเลือกที่จะเป็นตำรวจก็เป็นตำรวจ จะเป็นครูก็เป็นครู ถ้าถึงวันนั้นล่ะก็เขาต้องมีใบประกอบวิชาชีพ เพราะฉะนั้นผมมองไป 10 ปีข้างหน้า อย่างน้อย 20 ปี ระยะเวลาคงมีปัญหาบ้างระยะนี้คงจะมีการเขียนบทเฉพาะการณ์ เช่น เขาบอกว่ามาตรา 18 (3) ถ้าเป็นศูนย์กลางการเรียนคนที่สอนอยู่ในศูนย์การเรียนไม่ต้องมีใบอนุญาตก็ได้ คุณก็ต้องกลับไปว่าโรงเรียนแบบศูนย์กลาง การเรียนเขาก็บอกว่าแก้ปัญหานี้ได้แต่ก็หนักใจ อีกถ้าเป็นศูนย์การเรียนศักดิ์ศรีมันไม่เป็นโรงเรียน มันก็อาจจะทำให้คนที่ทำงานอยู่ก็อาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนแก้ปัญหาย่างมันพบปัญหาอย่างวิธีที่ดีที่สุดคุณไปประชุมกันมีทางเลือกแบบนี้ ๆ แล้วก็อ่าน พรบ. แล้วก็เสนอขึ้นมา คนที่ 1 เสนอ ศ.ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน ประธานมนุษย์ทองคำคนนี้จะเป็นคนสำคัญเรื่องทุกอย่าง เรื่องกฎหมาย จะต้องเข้ากรรมการปฏิรูปคนที่ 2 ดร.วิชัย ดันศิริ นี่ก็สำคัญ

เพราะเป็นประธานคณะกรรมการอนุกรรมการปฏิรูป
เรื่องครูบุคลากรทั้งหลายคนที่ 3 คือ ดร.รุ่ง แก้วแดง
เพราะผลักดันทุกเรื่องให้ปฏิรูปให้เคลื่อนที่ได้ ให้นำ 3
คนเนี่ย ได้เรื่องแน่นอน และบอกอ้างอาจารย์จะรู้
ได้ไงเพราะผมอยู่ทั้ง 3 ชุดเลย ผมเป็นคนทำงานอยู่
ทั้ง 3 ชุดเลย แต่ว่าคุณเสนอให้คนบ๊วก ๆ เขารู้แต่
เวลาเขาทำจริงเขาส่งมาให้ผมทุกทีเลย เข้าใจมั๊ยชะ
เพราะฉะนั้นคุณไม่ต้องเป็นห่วงกรณีนั้นแต่อย่าง
น้อย ให้ผู้ใหญ่เขารู้ก่อนว่าข้อเสนอของ โรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดน เรื่องใบอนุญาตน่าจะเป็
นอย่างไร และก็น่าจะคิดเรื่องพัฒนาส่งเสริมด้วย เรื่อง
เงินเดือนเสนอมาเลย อย่าคิดเรื่องเดียวคือว่าหมวด 7
ทั้งหมดแหละน่าจะคิดว่าอะไรเหมาะสมสมควรจะเป็น
อย่างไร และถ้ามีมือนักกฎหมาย Wording มาให้เขา
เลยว่าเฉพาะการณีน่าจะเขียนอย่างงั้นอย่างนี้ด้วย
เหตุผลอย่างงั้นอย่างนี้ นี้ก็จะช่วยคณะกรรมการอย่างม
นะครับ มันก็จะทำให้ตรงกับความต้องการด้วย และ
ถ้าเขามีปัญหาอะไรเขาก็จะเรียกมาพบ เพราะฉะนั้น
จะเห็นว่าผมยกตัวอย่างอันนี้ขึ้นมามีประเด็นที่
หลากหลายมากในเรื่องนี้ หนึ่งที่เราพูดหลากหลาย ๆ
ไปเนี่ย ก็มีปัญหาอะไรอยู่บ้างเป็นเรื่องปกติแต่แ
นอนคงจะมีเรื่องเขียนบทเฉพาะการณ้อาจพอสมควร
เช่นของเขากรณี ม.6 ถ้าจะสอนต่อไปจะทำอย่างไร
เพราะว่ากฎหมายเขียนไว้ว่า 20 สิงหาคม 2545 ถ้า
ขึ้นชื่อว่าเป็นครูไม่ว่าของรัฐหรือของเอกชนและใน
การจัดการศึกษาทั้งแบบในระบบและนอกระบบ ยก
เว้นการศึกษาตามอัธยาศัยเท่านั้น คนจะเป็นครูและ
จะสอนให้ในโรงเรียนของประเทศไทย 20 สิงหาคม
2545 เป็นต้นไปจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเนี่ยมันเป็นจุดที่เรา
เจ็บปวดมา ขวานานก็คือว่าเราพยายามที่จะส่งเสริม
ครู เรื่องของการตอบแทนต้องการให้ครูทำงานเต็ม
เวลาเต็มความสามารถไม่ต้องคิดถึงการขายประกัน
ไม่ต้องคิดถึงการขายชาม ขายกะละมัง แต่อยากให้

เอาหัวใจของ ลูกศิษย์นั่งอยู่ในหัวใจของเราอยู่
เต็ม 4 ห้องเลย และเราดูแลท่านให้อยู่ดีได้อย่างพอ
สมควร ประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่ามาเลเซีย สิงคโปร์
ไม่ว่าได้หวั่น พวกประเทศใกล้ ๆ เราคนที่เป็กรุนั้น
เงินเดือนสูงกว่าอาชีพอื่นทั้งสิ้นประมาณ 1.5-2 เท่า
ครูญี่ปุ่นได้หวั่นมีโบนัสอีก โบนัสประจำปีเขาต้อง
การให้คนเก่งคนดีมาทุ่มเทให้กับการสร้างคน ครูคือ
ผู้สร้างที่ยิ่งใหญ่ของความมั่นคงภายในประเทศ ทหาร
ตำรวจ โดยเฉพาะทหารเนี่ยความมั่นคง และ
การพัฒนาประเทศระยะยาว เพราะฉะนั้นคนที่ทำงาน
ระยะยาวทำงานพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองเราไม่เอา
คนเก่งและคนดีมาทำแล้ว มันจะสำเร็จได้อย่างไร
และถ้าเราไม่หาทางจัดระบบวิชาชีพ และดึงดูดเขา
อยู่ได้ และทุ่มเทกับงานเราก็ไม่มีวันทำสำเร็จอีกยุค
ต่อไปนี้เป็นยุคที่การเลือก ส.ว.ก็ดี ขอให้ท่านเลือก
พิจารณาคนที่จะไปช่วยเรื่องปฏิรูปเรื่องการศึกษา
การจะเลือก ส.ส. ตามรัฐธรรมนูญใหม่ อีกไม่นาน
เกินรออาจจะเมษายน อย่างช้าที่สุดก็ตุลาคม แต่เขา
บอกตอนนี้ว่าจะเป็ตุลาคมเพราะจะตั้งงบประมาณ
ก่อนจะย้ายคนก่อน ยิ่งไงก็ตามภายในปีเราได้เลือก
ส.ส. ใหม่หมดแน่นอน ฉะนั้นขอให้เลือกพรรคการ
เมืองที่เข้าทำที่ดูแลกระทรวงศึกษาและวัฒนธรรม
ให้เลือก ส.ส. ที่เข้าทำที่มีถิ่น มี ความคิดและมี
คุณธรรม ถ้าเราได้ ส.ส. ที่ไม่มีคุณธรรม และความรู้
ความสามารถเขาผลักดันไม่ได้แล้วเราก็จะทุกข์
ทรมานแล้วสังคมไทยจะเป็นสังคมที่ขาดอิสรภาพ
เราต้องช่วยกันสู้สังคม ถ้าเรารักพระเจ้าอยู่หัวจริง
เราต้องนำพระราชดำรัสท่าน ไล่เกล้าแล้วนำมา
ปฏิบัติ เรื่องที่ 1 วิชยุประเทศไทยออกบ่อยเลยเดีย
วก็ต้องออกอีก พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่าเราเปลี่ยนทุกคน
ให้เป็นคนดีไม่ได้ แต่สิ่งที่เราทำได้คือการส่งเสริม
คนดีให้ขึ้นมาปกครองคนที่ไม่ดี เพื่อให้คนไม่ค่อยดี
ทำอะไรที่ไม่ดีได้ไม่ค่อยมาก แต่คุณแล้วนักการเมืองรัก
พระเจ้าอยู่หัวน้อยเหลือเกิน เพราะชอบมายุ่งกับการ

โยกย้ายไปหมด ไอ้การที่นักการเมืองเข้ามายุ่งเกินไป โรงเรียนแบบอุดมบพิตรนี้เป็นประจักษ์เลย ผู้อำนวยการมาไม่ถึง 8 เดือนเลยโดนย้ายแล้ว เหตุผลย้ายคืออะไรรู้ไหมเด็กฝาก 4 เท่า แต่จัดให้ได้ไม่เต็มตาม นักการเมืองต้องการครบผู้อำนวยการก็อยู่ไม่ได้จะไปพัฒนาได้อะไร แบบนี้เพราะระบบมันส่งเสริมค่าของคนอยู่ที่คนของเขาได้หมดเลยแล้วไม่เคยเห็นยุคสมัยใดในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา นักการเมืองลงมกล้างลูกทางการศึกษามากเหลือเกิน เพราะฉะนั้นมันปั่นป่วนหมด ผมเห็นใจผู้อำนวยการโรงเรียนผมเห็นใจผู้บริหาร ประชาพิจารณ์ที่สวยหรู ผู้บริหารโรงเรียนดัง โรงเรียนเสนอขอไปให้อำนาจจำนวนครั้งที่ผู้บริหารไปสนามบินเป็นตัวชี้ความก้าวหน้าของผู้บริหารได้ไหม โสนี่ซึ่งมากเลยนะครบตัวอินดิเคเตอร์ตัวนี้มีความหมายมากที่สุดแล้วเขาก็บอกอยากอยู่โรงเรียน แต่อยู่ไม่ได้ เพราะถ้าอยู่โรงเรียนเนี่ยมันไม่เจริญก้าวหน้าแล้วที่ถูกย้ายอีกต่างหาก ไอ้เนี่ยคือสภาวะธรรมที่เราจะต้องปรับปรุง แก้ไข แต่แน่นอนครับเรื่องนี้เป็นเรื่องระยะยาว เราก็ต้องถักพันต่อสู้อยู่แต่ผมคิดว่าโอกาสของขอให้ ถ้าเขาเอาเงินมาให้เรา รับไว้แต่เราจะเลือกใครเป็นเรื่องของเรา อย่าไปให้เขาเสียใจที่อยากเอามาให้ ผมว่ารับไว้ ผมก็รอรับไม่เห็นมีคนมาให้สักที ที่บ้านคิดไปรับไม่อันไม่เห็นมีใครมาให้ผมก็แปลกใจมากเลย ไอ้เนี่ยก็เป็นประเด็นผมคิดว่าเพราะจริง ๆ อันนี้เนี่ยสิ้นเกล้ารัชกาลที่ 7 ท่านทรงพระปริชามากคณะราษฎร กราบบังคมทูลว่าขอให้เปลี่ยนแปลงการปกครอง ขอให้อำนาจกับประชาชน ท่านรับสั่งบอกว่าให้เตรียมการอยู่แล้วรออีกนิดได้ไหมการศึกษา ประชาชนเนี่ยยังด้อยไปพึ่งตนเองไม่ได้อำนาจจะตกไปเป็นของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ไม่ใช่อยู่กับประชาชนคณะราษฎรก็บอกว่าไม่ได้พระยะคะ เจ้ามีเวลาน้อยพระองค์ท่านก็ต้องจำใจแต่ว่าก่อนที่จะให้พระราชอำนาจถึงได้เขียนไว้ไว้ว่าให้พระราชอำนาจแก่กับประชาชนชาวไทย ไม่ได้ให้

กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ผมคิดว่าตรงนี้เราต้องช่วยกันรณรงค์ เพราะสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น โดยเฉพาะสถาบันศึกษาโดยเฉพาะครูบาอาจารย์ ผมว่าเราต้องทำให้เป็น ตัวอย่าง โดยเฉพาะการเลือกตั้งคนดี สามารถเข้าเป็นผู้แทนของเราที่ใช้อำนาจ และผมคิดว่าประเด็นตรงนี้น่าจะเป็นประเด็นที่จะช่วยเรื่องชาติบ้านเมืองมากเรื่องปฏิรูปการศึกษาแล้วผมก็อยากจะฝากตรงนี้ไว้ด้วย ส.ว. ด้วย ส.ส. ด้วย ถ้าเราทำได้ ส.ว. ส.ส. ที่ดีกว่าสภานี้ซัก 20% ผมว่านี่ก็เป็นความหวังมหาศาลอยู่แล้ว ถ้าลองประเมินแล้ว ส.ส. ที่พูดออกทีวีไม่สมควรเป็น ส.ส. มีใครบ้าง ให้ท่านเก็บข้อมูลเอาไว้ถึงตอนนั้นก็อาจจะเปลี่ยนให้โอกาสคนอื่นบ้าง ก็คงจะช่วยชาติบ้านเมืองได้มาก นั่นคือประเด็นที่ผมอยากจะพูดอาจจะเกริ่นนำยาวแต่คิดว่าเนี่ยก็ต้องชี้ให้เห็นภาพรวมว่าเรื่องหมวด 7 เนี่ย ผมได้ทำเรื่องที่ 1 ไปไปประกอบวิชาชีพเรื่องที่ 2 เรื่องแรก ไปประกอบวิชาชีพสำหรับครู 600,000 กว่าคน นะครับซึ่งเดี๋ยวจะมาทราบรายละเอียด 2 ก็คือ ใบนุญาตผู้บริหาร เพราะฉะนั้นทั้งผู้บริหารและครู 20 สิงหาคม 2545 ต้องมีใบนุญาตจึงจะเป็นครู และผู้บริหารได้ทั้งผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ 3 อาจารย์รุ่งขอให้ทำเรื่องการผลิตและพัฒนาครูเพราะฉะนั้นมีแบบสอบถามสั้น ๆ แผ่นหนึ่งกรุณาท่านช่วยเหลือแจ้ง ๆ ถ้าเราผลิตครูแนวใหม่ทำอย่างไรจะได้ครูที่จะไปช่วยปฏิรูป และครู 600,000 กว่าคน เรา จะพัฒนาอย่างไรถึงจะช่วยปฏิรูปการศึกษาได้สำเร็จ และคราวนี้เรามีกองทุน พุดง่าย ๆ คราวนี้เราจะเป็นอิสระมากขึ้น เพราะเราจะมีเงินครับแต่ตอนนี้หาอยู่ว่าจะเอาตรงไหนแต่่ากฎหมายเขียนไว้แล้วว่ามีเงินในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่มีกองทุน แต่เขาไม่ได้เขียนเอาไว้ว่ากองทุนนั้นเท่าไร อันนี้คือข้อด้อย เราก็เล็งกับรัฐบาลไม่ได้แต่ต้องใช้วิธีหากลวิธีทัศนคติทางบวกต่อการศึกษา ดูแลบ้านเมืองเขาคงจะต้องส่งเสริมเรื่องพวกนี้ อย่างอาจารย์รุ่ง

แก้วแดง นี่เป็นตัวอย่างอาจารย์มีงบประมาณอยู่ตอนนี้ตั้งเอามา 10 ล้าน ตั้งกองทุนส่งเสริมเชิดชูเกียรติครูเงินก้อนถลุงมาแล้ว แล้วผมก็พอดีไปช่วยงานสำนักงานพัฒนาพลังงานแห่งชาติกองทุนน้ำมันนี้ก็มี หมื่นกว่าล้าน เนี่ยผมก็พยายามไปจีบว่าน่าจะเอามาสัก 5 ล้าน คือเงินก้อนถลุงคือพยายามจะหาไอ้ที่เขามีกองทุน และแบ่งมาระหว่างเนี่ยเราจะมาพัฒนาครูเรื่องทำอะไรให้ประหยัดพลังงานเราก็ต้องหาเรื่องให้มันตรงกับเขา และมันก็สำคัญจริงเปล่าพลังงานเราคือต่างประเทศเราจะทำยังไงให้ โรงเรียนใช้พลังงานอย่างประหยัดสร้าง Aptitude ดูแล สิ่งแวดล้อมอะไรพวกเนี่ย และเขาสนใจเขาคือเป้าหมายเขาก็พอใช้ได้ มันก็คือรณรงค์แบบนี้ และก็ในกรณีในเรื่องของการที่เอาโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิตมีเงินเหลืออยู่เยอะถ้าเราคิดสักปีละ 5,000 ล้าน ต้องบังคับถึงจะอบรมสัมมนาพัฒนา น่าจะทำซะปานนี้วันนี้ อาจารย์รุ่งแก้วแดง ก็ทำนำร่องไปซึ่งผมคิดว่าอาจารย์วิชัยตันศิริ ก็พยายามช่วยเรื่องปลดเปลื้องหนี้ของครู คือท่านช่วยกันคนละมือสองมือ ผมคิดว่าผมมีความหวังและโอกาสสำเร็จจะสูงมากเพราะขณะนี้ นักการเมืองคนใดที่ไม่สนับสนุนเรื่องการศึกษาผมคิดว่าคงเป็นไปได้ที่เขาจะเป็นนักการเมืองต่อไป ผมคาดคะเนไว้ อย่างนั้น พลังครูมีคำมหาศาล แต่ยกเว้นครูผู้แทนของท่านบางคนเขียนหนังสือพิมพ์ว่าผม ว่าไอ้ขี้แหม อาจารย์ผู้ปรารถนาดีต่อครูและวิชาชีพครูและองค์กรวิชาชีพครู จะรู้ไหมว่าครูเขาไม่ต้องการเงินเดือน เขามีความสุขพอแล้ว เพราะฉะนั้นท่านไปหาวิธีทบทวนเลือกตั้งผู้แทนครูในคุรุสภาต้องมีอะไร ผิดพลาดเพราะครูในคุรุสภายังพูดอย่างนี้เลย และเขียนหนังสือลงนะ แล้วถามไ้ค้ดพระเจ้าอยู่หัวลวงอีก พระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งว่าครูอย่าคิดถึงค่าตอบแทนอะไร ๆ อย่าคิดถึงเงินทอง เป็นครูด้วยวิญญานครู ความจริง พระเจ้าอยู่หัว กล่าวอย่างนั้นถูกต้องนะ คนเป็นครูไม่ควรต้องคิดถึงอามิสสินจ้างถูกต้องเลย เพราะไม่งั้นเราไม่

มีสมาธิ และมีความทุกข์ คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ คิดตัวเองถึงตัวเอง แต่ว่าพระเจ้าอยู่หัวไม่ได้รับสั่งนะว่าให้คนอื่นคิดให้ ผมว่าคนที่เป็นผู้แทนครูในคุรุสภานี้แหละจะต้องเป็นคนคิดแทนครู คนอย่างผมผมมอบหน้าที่ผมต้องคิดแทนครู เพราะผมไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ผมมองว่ามันเป็นหน้าที่ที่ผมมองว่าต้องการให้ครูอยู่อย่างมีความสุขและเป็นไปตามกฎหมายกฎหมายบอกว่าครูจะต้องอยู่สมฐานะที่เป็นผู้ดำรงวิชาชีพชั้นสูง ถ้าครูมีวสอนเป็นชั่วโมง ขายกะละมังเป็นชั่วโมง ไม่มีวิชาชีพชั้นสูงคนไหนที่ทำกันแบบนี้ เราคือเอาแบบโรงเรียนวชิราวุธ โรงเรียนวชิราวุธ ทางอาจารย์ชัยนันต์ ท่านรู้ไหมเงินเดือนครูสูงสุดเท่าไร 60,000 บาท ครูเงินเดือนขึ้นไปถึง 60,000 บาท แต่ว่าครูทำเต็มทีหรือไม่มีมาสอนต้องแบ่งเงินครูสอนครึ่งหนึ่ง ไม่มีพาณิชย์กรรมทางการศึกษาเป็นครูเต็มที่เราทิ้งจ่ายให้เต็มที ถึงจะถูกต้องประเทศเกาหลีเขาทำอย่างนี้ มีประเทศไทยเอาครูเข้ามาแล้วแบ่งกันทำคนละนิด แต่ว่าเรียกครูเต็มเวลา จ่ายเงินคนละหน่วยทำบ้างไม่ทำบ้างไม่เป็นไร ที่ถ้าเป็นอย่างนั้นเหมือนกันนี่ก็เป็นอย่างนี้ ไม่มีประเทศไหนเขาคิดแบบนี้นัก อันนี้เป็นจุดให้ คุณธรรมครูย่อหย่อนไปโดยอัตโนมัติเพราะระบบผมเชื่อมั่นว่าคนที่เลือกมาเป็นครูจะเผชิญมาเป็นครูก็ตาม จะเป็นครูด้วยความตั้งใจก็ตามแต่พอเข้ามาสู่วิชาชีพครู แล้วผมเชื่อมั่นว่ามีความดีหรือมีความมุ่งมั่นอยู่ในตัวเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นเราต้องแก้ไขเรื่องระบบ เรื่องโครงสร้างและก็เรื่องการดูแล แต่ไม่ต้องให้ครูหรือผู้บริหารเกี่ยวกันดารอะไรทั้งหลายใส่เสื้อนอกเดินขบวนไปผมว่าแสดงว่าตรงนั้นองค์กรที่ทำหน้าที่อย่างคุรุสภาก็ดี อย่างนักวิชาการอย่างผมก็ดี แสดงว่าเราไม่ได้ทำหน้าที่ที่ดูเล และเสนอแนะอันนั้นเท่าที่ควรให้ดีเท่าที่ควรผมคิดถูกต้องแยกกันแล้วก็บอกว่าครูไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ครูคือพระ ครูรับนิมนต์ถ้าใครไม่มานิมนต์ก็ไม่ฉันท์ แต่ว่าไม่ใช่ในโลกยุคนี้ เราต้องดูในโลกที่

ยิ่งใหญ่อย่างนี้ต้องดูแลเพราะฉะนั้นเรื่อง ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพครู ไม่ใช่เรื่อง ทางการที่จะดูแลและ กำหนดมาตรฐานเท่านั้น มันต้องโยงกับเรื่องนี้ด้วย และความนี้เป็นโอกาสดีมีแต่ที่มวิจยที่คิดมาเท่านั้น ที่กล่าววันนี้ผมเสียใจว่า คุรุสภาไม่พยายามโยงเลย คือเราพยายามจะโยงเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กับการเข้าสู่เงินเดือนใหม่ตามมาตรา 55 แต่จุดนี้เป็นจุดที่สำคัญว่าเป็นการเชื่อมโยงเรื่องการผลิต การพัฒนาคนเข้าสู่วิชาชีพ และระบบเงินเดือนใหม่ซึ่งผม คิดว่า อันนั้นเป็นหน้าที่ผมสำหรับนักวิจัย เราก็ต้อง มองว่าจะอะไรจะดีที่สุดกับภาพรวม โดยที่ไม่ได้คิดจะ หาเรื่อง ไม่คิดที่จะเป็นเลขาธิการ คุรุสภาผมพูดด้วยความจริงใจผมไม่สนใจ แต่จะเสนอในสิ่งที่ควร จะเป็น และคิดกับลูกหลานไทยในประเทศชาติผมจะ พยายามให้กระทบกระเทือนท่านน้อยที่สุด แต่ถ้าการ กระทบกระเทือนจะเกิดขึ้นบ้าง จากที่เสนอที่ผมและ คณะถ้าจะเป็นการกระทบกระเทือนส่วนรวม และ เพื่อตัวท่านเองใน ระยะยาว วันนี้เป็นความปรารถนา ดี ที่จะกล่าว แต่มันเพราะว่าผมมีคนที่เสนอเหมือน กันเช่น ใบอนุญาตใบเดียว คือตลอดชีวิตไม่มีใคร เขาทำแล้วในโลกนี้ ผมเชื่อว่าไม่มีอนาคตเลยถ้าคิด แบบนี้ อันนี้ก็ถือเป็นสิ่งที่เรากำลังมองว่าทั้งที่เรา กำลังทำต่อไปนี้ เราทำเพื่อการยกคุณภาพการศึกษา วิชาชีพครู ถ้าวิชาชีพเราดี เราส่งงาน ครูผู้บริหาร และบุคลากร และวิชาชีพที่ส่งงานแน่นอน ผมคิดว่า จุดนี้เป็นจุดคิดถูกแต่ต้นที่จะเสนอต่อไปนี้ เพราะ ฉะนั้นประเด็นแรกที่จะเสนอคือ ทำไมต้องออกใบ อนุญาตประกอบวิชาชีพครู รอบแรกเลยทั้งประเด็น เรื่องว่าทำไมต้องออก ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เป็นคำถามที่เราต้องเข้าใจตรงกัน เราเข้าใจตรงนี้ไม่ ตรงกันมันจะเหี้ยน และเฉไฉไปแล้วในที่สุดเราไม่ได้ เป้าหมายสำคัญ ทำอะไรก็ตามต้องตอบคำถามว่า ทำไมต้องทำก่อน ไม่ใช่ทำเพราะว่ากฎหมายบังคับ ให้ทำเท่านั้น ควรมีหลักการที่สำคัญในการที่เราจะ

ออกใบอนุญาต เรื่องวิชาชีพครูเป็นเรื่องที่กระทบ กระเทือนสูงต่อสังคม พอสังคมเป็นบ่อนโทรมโจรสลัด เสื่อนอกมากขึ้น อันที่จริงโจรสลัดเสื่อนอก รัชกาลที่ 5 ใช้เมื่อปี 2441 ตอนที่พระองค์ท่านได้นำเรื่องระบบ โรงเรียนเข้ามาในประเทศไทยคำว่า School ของท่าน ก็จะมีบัญญัติศัพท์อะไรดี เอาอย่างนี้ โหมโรงสอนใช้ไป พักหน้าพระองค์ท่านก็ประชุมอัมมาต องคมนตรีก็ บอกว่าไอ้ไม่ได้คิดแล้ว School แปลว่า โรงสอนครู จนอดลุดหมดจนนักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ แสดงว่า เราตั้งชื่อแปลผิด แปลไม่ได้จนเซปเพราะฉะนั้นเรา ต้องแปลใหม่เป็น โรงเรียนเป็นที่เรียนรู้ของนักเรียน พระองค์ท่านทรงทราบด้วยญาณวิถีดีกี้ตาม พระองค์ ท่านคงเสียพระทัยมากกว่า การศึกษาไทยยังเน้นคน สอนอย่างมันคงและถาวร โดยไม่รู้ว่าจะเรียนหรือเปล่า เรานับหน่วยชั่วโมงก็ ชั่วโมงการสอน เราไม่ได้นับ หน่วยชั่วโมงการเรียนรู้ประเทศเดนมาร์กเป็นประเทศ ที่น่าสนใจ เขานับภาระงาน รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนไม่นับภาระงานจากการสอนครู เขาพยายาม หาวิธีการนั้นอันนั้นก็เป็นที่ 2 ว่าเรื่องของวิชา ศึกษาคู่มือสำคัญ ดังนั้นท่านก็ปรับเปลี่ยนขณะที่ตั้ง โรงเรียนขึ้นมาท่านก็เป็นหวังว่ารับสั่งให้เสนอดีมาก สิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าคนเป็นครูน่าจะอ่านเอกสารค้น คว้าเหล่านี้ บอกว่าใช้ถ้าเราแยกตั้งโรงเรียนกับวัดไป มันจะมีโจรสลัดเสื่อนอกเพิ่มขึ้นหรือเปล่า มีแน่นอนเลย พระองค์ท่านขยี้มือคือคนเก่งเยอะเยอะเลยแม้แต่ โกง สะบัดแล้วโกงอย่างแยบยลด้วย ตำรวจก็ช่วยไม่ได้ คือจับไม่ได้ เพราะตำรวจฉลาดสู้ไม่ได้ เพราะฉะนั้น อย่าทำแบบนี้เลย ตั้งโรงเรียนวัด ดีกว่า รัชกาลที่ 5 ถึงให้มีโรงเรียนวัด โรงเรียนวัดโชเอนด์โช เพราะ การเอาเข้าวัดจะเดือนสติ เรื่องคุณธรรม จริยธรรมว่า การที่เป็นโรงเรียนออกมาเป็น โรงเรียนแบบสากล อย่าลืมเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมนะ แต่ท่านทรงทราบ ด้วยญาณวิถีดี้ พระองค์ท่านทรงเสียพระทัยอย่างยิ่ง ว่าถ้าล้มกันอย่างสิ้นเชิง เพราะเราอยู่เรามีแต่ความรู้

เขอะเขอะก็สอนไม่ไหวหลักสูตรเต็มหัวเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมจึง ย่อหย่อ และเกิดอาการพ้อหุดกันทั้ง ประเทศ คือพ่อแม่ก็ยุ่ง ครูก็ยุ่งเด็กก็ยุ่งคือทำการบ้าน นี่ลูกผมเมื่อคืนที่ยังอยากรจะพาเขามาแต่เขาไม่ตื่น เพราะเขาทำงานศิลปะทั้งคืน ถึงตี 1 เพราะต้องการจะ ให้งานเสร็จก่อนจะมาว่าออกมาแล้วน่าจะได้อะไร ต่ออะไรเปิดหูเปิดตา นั่งเสียวและบอกพ่อแม่ไม่ไหว ก็ต้องไม่ไหวแก่ก็ไม่ได้มา ก็เสียหายเพราะพาแก มาแกลเรียนอยู่ ม. 2 ได้เห็นอะไรเรียนรู้ประสบการณ์ จะดีมากแต่ผมคิดว่าให้การบ้านให้อะไรเหมือนจะ เอาหลักสูตรขึ้นสวรรค์ แต่ผมว่ามันลงนรกผมรู้สึก อย่างนั้น ผมว่ามันน่าทบทวนอย่างยิ่ง ผมว่ามันทำไม แก่ไม่มีเวลาว่างเลย ผมรู้สึกอย่างนั้นทำไมความหวังดี ของครูจึงเกิดเอา วิสาหบูชาพร้อมกันแต่มาใช้คนที่รับ และมันก็นึกถึงโรงเรียน เหมือนกันว่าโรงเรียน เขาเขียนว่า โรงเรียนเขาเขียนว่า โรงเรียนสีขาว โรงเรียนสีเขียว โรงเรียนสีม่วง โรงเรียนสีดำ อะไร กันเนี่ย ทำไมโครงการถึงเขอะมากมายแบบนี้ ถ้ามว่า การเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นอย่างไร เป็น โรงเรียนสีอะไร สีซี๊ดเลือดซ้ำหนองแหงๆ เพราะครู เขาทำโครงการสีขาว โครงการสีเขียว โครงการ สีเหลือง ผมถึงบอกตอนที่ไปร่วม โครงการรุ่งอรุณ ร่วมสิ่งแวดล้อม ผมเป็นหัวหน้าดันเรื่อง ทำหลักสูตร แล้วก็พบว่าหลักสูตรควรจะกำหนด Learning outcome คือผลแต่วิธีสอนยืดหยุ่น เนื้อหายืดหยุ่นผมก็คิใจ นะว่าการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้มาจากแนวคิดแบบนี้ ผมก็บอกโครงการรุ่งอรุณ ไม่มีวันสำเร็จ ถ้าคุณยัง ทำโครงการรุ่งอรุณโดยแยกจากการเรียนการสอน ผม ตามไปไล่ค้อพแล้วบอกว่ารอดูก่อนว่ารุ่งอรุณเอาจริง หรือเปล่า เพราะเขาไม่ทำอะไรเลย แล้วก็ถามว่ามี โครงการอีกโครงการ 5 คือโครงการลงมาโรงเรียน ทั้งหมด 9 ทำ 4 ถึก 5 รอดูก่อนถ้าผู้บริหารไม่เอา จริงเอางัง เราไม่ทำเราร่วมมือ แต่ระบบไม่ทำ ผมคง ไม่เห็นใจเขาเพราะว่าการเรียนการสอนก็เพื่อหมด

แล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องโครงการทั้งหลายจะต้องการ เข้าไปในหลักสูตร ทำมันสำคัญจริง เพราะว่าครูและ กับบุคลากรของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ผมคิดว่า งานเต็มมือ ควรให้เน้น การเรียนการสอนเต็มสูตร มากกว่าทำโครงการพิเศษ จุดนี้ก็เป็นอีกจุดหนึ่งที่ เขาใช้เป็นการเมือง เขาเข้าใจไม่จั้นเขาจะกำหนด โครงการเท่าๆ เป็นอนุสาวรีย์ของเขาว่าถ้าโครงการ นี้ก็คือคนนี่ คนนี้ก็คือโครงการนี้ ต่อไปจะไปศูนย์ วัฒนธรรม ที่สุพรรณบุรี คนเขากล่าวว่าทำไมต้องมี ศูนย์วัฒนธรรมที่สุพรรณบุรี นักข่าวเขาเก่งเขาบอก เขาต้องทรงห่วงหาอาทรท่านรัฐมนตรี มันยังมีวิธีตัด สินใจในเก่า ๆ แบบนี้ การตัดสินใจทางการศึกษาการ เรียนการสอนการสร้างคนมีผลกระทบสูงมากต่อ สังคม และพอสังคมเขาย้อนเข้ามาว่าทางการศึกษา ทุกที่เห็นใหม่ เพราะอันนั้นการศึกษามีผลกระทบต่อ สังคมอันการศึกษาจะต้องประกันคุณภาพ และการ ประกันคุณภาพที่สำคัญผมยังจำได้ รัฐบาลชวนสมัย รัฐบาลชวน 1 ท่านมีบันทึกฉบับหนึ่งทั้งท่านรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ระดับถึงปลัดกระทรวงให้ดำเนินการ โดยด่วนให้ทำ ไม่รู้ไหมขอให้รัฐดำเนินการให้คุณภาพทางการศึกษา ระดับต่างจังหวัดกับกรุงเทพฯ ให้เท่าเทียมกันให้ได้ ผมเป็นกรรมการดำเนินการเรื่องนี้ท่านเชื่อไหมยัง ไม่ได้ประชุมเลยตั้งแต่วันนั้นถึงวันนี้ นายกชวนเซ็น มาโดยตรงและเรื่องนี้อากบรมเลข แต่อย่างหนึ่งที่ทำ ได้ขณะนี้คือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเราจะประกัน คุณภาพของครูที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก็คือ ขอ Public ว่าขอทำหน้าที่สอนทำหน้าที่จัดการศึกษา ให้กับบุตรหลานท่าน ถ้าเราได้ใบอนุญาตมาก็คือ Pub- lic ประกัน แล้วว่าครูคนนั้นไม่ว่าสอนที่ไหนของ แผ่นดิน เราเชื่อมั่นว่ามาตรฐานการเรียนการสอนจะ ใกล้เคียงกัน เด็กไทยไม่ว่าเกิดมาที่ไหนของแผ่นดิน เขาจะมีโอกาสได้รับการศึกษาและได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพ เท่าเทียมกัน ถ้าผมเป็นที่ปรึกษารัฐบาล

นะ แดงนโยบายกระผมเขียนข้อเดียว ทั้งนี้ เด็กไทย ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนของแผ่นดิน รัฐบาลประกันว่าเด็กไทย คนนั้นจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน ข้อคุณภาพมาตรฐานที่มาตรฐานแล้วจะได้หรือเปล่านั้นก็ ไม่รู้แต่เป็นเรื่องสำคัญมาก ใบนโยบายประกอบวิชาชีพครู เป็นมาตรการสำคัญต่อการประกันเรื่องนี้ไม่ว่าจะอยู่ลพบุรีเป็นครูที่แม่ฮ่องสอนหรือว่าวัดลิ่งขบไม่ว่าวัดลิ่งไม่ขบคุณภาพครูใกล้เคียงกัน ปัญหาทางการเคลื่อนไหวต้องไปเรียนวิชานี้จะลดลง การสอนเข้ามหาวิทยาลัยจะสะดวกมากเลย ก็คือเอาคะแนนจากโรงเรียนนั้นเพราะว่าคุณภาพใกล้เคียงกันแต่ตอนนี้พอจะเอาคะแนนจากโรงเรียนเดิมซักโรงเรียนหนึ่งให้ 4 หมากรเลขทั้งคะแนนด้วยความรัก และความเมตตาในทางที่ผิดกับลูกศิษย์ เป็นการรักและเมตตาที่ไม่คำนึงถึงมาตรฐาน และวิชาชีพ และชื่อเสียงโรงเรียนพ่อแม่ของครูและผู้บริหารเพราะเขาประนามกันทั่วประเทศว่าการทำเช่นนั้นใช้ซึ่งมาตรฐานและคุณธรรมทางวิชาชีพ เห็นไหมว่าทั้งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สังคมเขามองอยู่และมีผลกระทบสูง เรื่องการประกัน คุณภาพในแง่ของใบนโยบายประกอบวิชาชีพเป็นหลักฐาน ผมไม่ได้พูดว่าประกันได้ทุกเรื่อง มันเป็นขั้นต่ำแต่ว่าสิ่งที่จะมารอรับก็คือมาตรฐาน 54 องค์กรกลางในการบริหารเป็นตัวสำคัญมาก ถ้าองค์กรกลางยังเป็นแบบกดที่เป็นอยู่แบบนี้สมัยหนึ่งก็ดูเพิ่มสะสมงาน ในห้องแอร์ภูมิโอบมาก เพิ่มสะสมงานมา ตามกระทรวงไม่มีที่ไว้ เพราะเพิ่มสะสมงานจะหันเลขาธิการ คณะกรรมการข้าราชการครูด้วยใช้ใหม่ซะ เพราะมันใจ เพราะมันรวมศูนย์ทั้งหมดทุกอย่างแล้วมันจะดูเฉพาะเพิ่มสะสมงาน เป็นไปไม่ได้คุณไม่ได้ดูสภาพจริงเลย เพราะฉะนั้นมันก็เกิดเพิ่มสะสมงานปลอม ก็คือเป็นเพิ่มสะสมงานเพื่อการประเมินได้คนที่คิดเพิ่มสะสมงาน ซึ่งเป็นครู ที่สหรัฐอเมริกา มันคนนำตาซึมเลย ถ้าเห็นการใช้เพิ่มสะสมงานในประเทศไทยใช้ใหม่ซะ นี้ สกส. เขาเอาผู้เชี่ยวชาญ

จากสหรัฐอเมริกามานะ เรื่องประเมินภายในภายนอก แล้วก็ฝรั่งก็ไปเยี่ยมโรงเรียนไทย ประเมินภายนอก ฝรั่งกลับมาบอกว่า โอ๊ยเข้าใจแล้ว ทำไมเรื่องการประเมิน ภายในนอกที่ประเทศไทยจึงยากมาก เพราะอะไรรู้ไหม เพราะก่อนจาก โรงเรียนนั้นก็มีการฝากฝรั่งเต็มไปหมดเลย แล้วก็ไปถึงเดือนรับอย่างดีมาก โอโฮ แบบฝึกหัดแปลกใหม่ๆ สด ๆ ชิง ๆ เต็มไปหมด ดูตัวอย่างดีตลอดที่อยู่ที่นี่ตลอดทั้งวัน กลับนี้ก็มีของฝากคิดไม้ คิดมือ แล้วบอกว่า โอ๊ยเข้าใจแล้ว ทำไมประเมินภายนอกจึงประเมินตามทฤษฎีไม่ได้ที่ประเทศไทย เขาเข้าใจอย่างยิ่ง เขาไม่เข้าใจก่อนมาเลย ว่า ไม่เชื่อว่าเป็นไปได้ ที่จะเกิดปัญหา แต่ก่อนที่จะขึ้นเครื่องบิน เอ๊ะ แต่ว่าเมืองไทยนี่น่าอยู่นะ หมายถึงความว่าไง ฝรั่งจะเสียคนซะแล้ว คือคนที่มีคุณภาพมาอยู่เนี่ยจะเสียคนหมดเพราะว่าระบบมัน Entertain เรานัดมากเรื่อง Entertain ใช้ใหม่ซะแต่คอร์ตีมันไม่ได้ แต่อันที่จริงถ้าเรา Entertain แล้วได้คอร์ตีด้วยนี่ประเสริฐสุด สวรรค์แท้ๆ เลย เมืองนอกเนี่ยะมัน คอร์ตี แต่ไม่ก่อย Entertain ใช้ใหม่ซะเพราะฉะนั้นจุดเนี่ยะบางที่เรามีส่วนแข็งจุดหนึ่ง แต่บางที่มันใช้เกิดไป ใอันนี้ก็คิดว่าเรื่องของการรักษามาตรฐาน เรื่องการให้สังคมมั่นใจเรื่องวิชาชีพครู มันใจว่าเขาจะส่งบุตรหลานมากลอมกลานิสัย แล้วสร้างความรู้ความสามารถ เป็นคนที่เป็นที่พึ่งของแผ่นดินเนี่ยะ เขาเลือกไม่ผิดหรอกที่ส่งมาโรงเรียนใกล้บ้าน เด็กจะได้มีเวลาอนมากขึ้น ไม่ต้องหอบหิ้วไปเช่าอยู่หอพัก ไม่ต้องเสี่ยงภัยกับยาบ้า เพราะได้อบอุ่นอยู่กับพ่อ-แม่ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มันจะดีไปหมดเลย ขณะนี้มันปั่นป่วนหมดเพราะโรงเรียนมีคุณภาพต่างกันครับ อันนี้เป็นประเด็นคุณภาพครูก็ต่างกัน แลผมเราก็ทำหนักเข้าไปก็คือว่า โรงเรียนดี โรงเรียนใหญ่ เกรดก็ยิ่งสูง เพราะฉะนั้นเราก็เลยเอาคนดีคนเก่งเข้าไปรวมไว้ที่ในเมืองหมดเลย แล้วเราก็พัฒนาชนบท มันไม่มีวันพัฒนาได้ เพราะระบบการ

ศึกษาเราไม่ให้พัฒนาชนบทครับ อาจารย์ก้อ เนี่ยะท่าน พุดจนจากไป! ท่านบอกว่าขอบฟ้าของการศึกษาอยู่ที่ชนบท เพราะฉะนั้นการจะให้ชนบทมีความเจริญ ต้องเจริญแบบชนบท ต้องวางคนมือเจ้งอยู่ชนบทให้ได้ และให้เขาเจริญก้าวหน้า แต่ อาจารย์ก้อ ก็มาพุดตอนที่ ท่านอาวโสชะแล้ว ก็คือตอนเป็นรัฐมนตรีสมัย หลังโชโหมชะ ก็ทำอะไรไม่ทันท่านก็จากโลกนี้ไป เช่นเดียวกับอดัมสมิท นักเศรษฐศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ ของโลก ก่อนจะตาย ก็ได้บอกคนใกล้ชิดว่า เรา คิดผิดตลอดเลยนะ ที่เราพัฒนาเศรษฐกิจ เราต้องพัฒนาเกษตรนำนะ อย่าลืมนไปบอกต่อๆ กัน แต่ได้คนบอกต่อนี้ลิม เหลือแต่ประเทศไทย เรายังอุตสาห์ดันทุรังพัฒนาอุตสาหกรรมที่เราไม่ เป็นเรื่องเลย แล้วทิ้งเกษตรโดยสิ้นเชิง พระเจ้าอยู่หัว หนไม่ได้ จึงต้องออกมารับสั่งเรื่องเกษตรพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงก็คือการทิ้ง การเกษตร แล้วจุดแข็งของประเทศไทย ก็คือการ เกษตรครับ เรามิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาลัย เฉพาะทางที่แจ้วมาก เรื่องการเกษตร เราพยายามทำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้แจ้วน้อยลง ด้ายการให้ เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ ไม่ต้องเฉพาะทาง แต่ที่จริงแล้วประเทศไทยนี้ต้องการมหาวิทยาลัย เฉพาะทาง แล้วเริ่มด้วยมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ทั้งนั้นนะ แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เนี่ยะจุดต่างๆ อันที่จริงมันมีข้อดีอยู่เยอะ แต่ว่าเราอาจจะทำ โอเปอร์ไลสเดชั่น คือตามเขามากเกินไป พอดตาม เขามากไป เราก็หลงทั้งจุดแข็งของเรา การเกษตร อาจารย์อาจอง ผมว่าเป็นคนหนึ่งที่ผมประทับใจมาก ฟังที่ ยูเนิโทโก เมื่อวานนี้ก็ได้ ไบนณะนำ ส.จ. ผมอึดมาก ส.จ.กรุงเทพฯ เจ้งๆ เยอะมากเลย แต่ให้ เลือกคนเดียว ผมว่าไอ้ คนคิดเนี่ยะมันน้ำพอสสมควร นะ ไอ้โฮทำไมถึงเป็นเช่นนั้น แล้วผมว่าตัดสินใจ ยากมากโดยเฉพาะกรุงเทพฯ เป็นคนดีแล้วมีตั้ง 18 คน ทำไม่ให้เราเลือกคนเดียว เลือกสัก 10 คน ก็ยังดี

นะบางที่เราจะได้เลือกคนที่มันเข้าที่อะไรอย่างนี้ ดูประวัติ ดูอะไร ไอ้โฮอาจารย์อาจองเป็นคนที่เนี่ยบ แล้วผมก็จุดเนี่ยะ คนแบบเนี่ยะที่สนใจทางการศึกษา ด้วย แล้วก็เป็นคนระดับโลกฝีมือเยี่ยม ไอ้โฮผมว่า นี่น่าจะผม...เข้าห้ามคนนั้นหาเสียง แต่ผมว่านี่ผม วิเคราะห์แบบนักวิชาการนะอะจึงน่าสนใจมาก เก อ่านประวัติแล้วผมว่าอะไรละ มีอย่างไหนได้รับ รางวัลจากนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และด้านศาสนา คุณธรรม นายกรัฐมนตรีอังกฤษให้รางวัลด้านศาสนา คุณธรรม อาจารย์อาจองนะ ขณะเดียวกันเป็นรางวัลทาง นักวิทยาศาสตร์ดีเด่นของอังกฤษ ผมว่าอันนี้เป็น วิดีเกเตอร์ที่ค่อนข้างชัด แต่ผมก็ไม่แน่ใจว่าอาจารย์จะได้ ไหมนะ เพราะว่ามันก็มีปัจจัยอื่นนัก แต่ว่าด้วยเหตุด้วย ผลแล้ว ผมว่าเป็นคนที่น่าสนใจมากที่สุดน่าจะให้ออกาสได้ ดูแลชาติบ้านเมืองนะครับ ประเด็นที่ 2 ที่สำคัญก็คือว่า เรื่องของการที่จะพัฒนาวิชาชีพ อันนี้ผมพุดไปหมดแล้ว มาตรา 81 เราก็จะต้องทำ เพราะฉะนั้นเรื่องใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพ เป็น มาตรการอันหนึ่งของการยก วิชาชีพครู ก็มีมาตรการอันอีกนะครับ เรื่อง พ.ร.บ. มาตราตั้งแต่ 52 เป็นต้นไปโดยเฉพาะมาตรา 53 ได้ ระบุไว้ชัดเจนว่า ครูผู้บริหาร แล้วก็บุคลากรทางการ ศึกษาอื่นๆ ตอนนั้นก็ไม่ได้นิยามนะผมก็คงจะ ต้องทำอีกแหละ ผมก็คงไล่ทำครูก่อน แล้วก็มา บุคลากรทางการศึกษาอื่น ต้องมีใบอนุญาตนะอะ อันนี้เพราะฉะนั้นอันนั้นก็ขึ้นประเด็น เราก็ได้ทำวิจัย หลักการที่สำคัญ ผมคิดว่าน่าจะเป็นหลักการ ของการทำงาน ในยุคปัจจุบัน และอนาคตก็ถือว่า จะทำอะไรก็ตามจะต้องหาองค์ความรู้ก่อน เพราะ ฉะนั้นเมื่อได้องค์ความรู้ เราก็ได้การวิจัยทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ ก็ออกมาเป็นเอกสาร เล่มเนี่ยะนะอะว่าต่างประเทศ 7 ประเทศเขาจะทำ ยังไง อ่องกง ญี่ปุ่นนะอะ ประเทศใกล้บ้านเรา อเมริกา สก็อตแลนด์ ไกลออกไปประเทศที่เขาพัฒนาแล้ว

กำลังพัฒนา เขาทำเรื่องนี้อย่างไรบ้าง ขณะเดียวกัน เราทำอะไรมาบ้าง เราก็คพบว่า 54 ปีของความพยายาม โดยครูสภา แต่ว่าล้มเหลว แต่ว่าได้ความรู้ไว้เยอะ เช่นการคิดที่จะเอาข้าราชการประจำชั้นสูงมาปฏิรูป การศึกษาแบบ 2517 ไม่มีวันสำเร็จ นั่นคือบทเรียน อันที่ 1 บทเรียนที่ 2 การไม่ปฏิรูปปรับปรุงส่งเสริม ทรูบุคลากร การปฏิรูปการศึกษาไม่มีวันสำเร็จ บทเรียนที่ 2 บทเรียนที่ 3 เราถนัดจุดประกายแต่เรา ขยายความคิดไม่เป็น ไม่มีคนซื้อความคิด แล้วเรายัง อินโนเซนต์ มากเรื่องพิชิตความเปลี่ยนแปลง เราเสนอ เรื่องนี้ทั้งหมด 5 ครั้ง จนเข้าสภาผู้แทนราษฎร แล้วยุบสภา 3 ครั้ง คราวนี้ถ้าเหมือนกัน ถ้าทำรอบ ความคิดเดิมรับรองเรื่องนี้ยุบสภาแน่นอนเชื่อผมไหม แต่คราวนี้เขาได้เรียนรู้จากอดีต 54 ปี ของความ พยายามได้ บทเรียนที่น่าชื่นชมว่าเราต้องเปลี่ยนวิธี ดำเนินการ เปลี่ยนวิธีคิดในการพิชิตความเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เราทำคราวนี้ก็ถือว่า เอกกฎหมายนำเพราะ ฉะนั้นจึงมีมาตรา 81 ใจ ใช้ใหม่รัฐธรรมนูญแล้ว รัฐธรรมนูญก็เขียนบอกให้มีกฎหมายการศึกษา แล้ว กฎหมายการศึกษาเขียนหมวด ๆ ที่จริงหมวด 7 นี้ โดยกฤษฎีกาตัดออกหมดเลย เพราะกฤษฎีกาท่าน อวูโส และท่านเป็นนักกฎหมายทั้งนั้น ประเทศเรานี้ แปลกเรื่องกฎหมายนี้อยู่ในมือกฎหมายโดยสิ้นเชิง ในทุกเรื่องประเด็นถ้า นักกฎหมายนี้รู้ทุกเรื่องจริง ๆ เป็นจันตอนหลับ เราเริ่มมีนักกฎหมายที่รู้เรื่องทาง การศึกษามากขึ้นอยู่ในกฤษฎีกาฉะนั้น นักกฎหมาย ที่รู้เรื่องการศึกษา และเป็นนักการศึกษาที่รู้เรื่อง กฎหมายอยู่ในกฤษฎีกานี้ก็มองว่า โยธไม่เอาหมวดนี้ ไม่ได้ที่เราล้มเหลวมาก็เราขาดหมวดนี้ที่ ผ่านมา ในอดีต ฉะนั้นหมวด 7 นี้จึงเกิดขึ้นเกือบ ๆ แท้ เหมือนกัน เกือบแท้งในกฤษฎีกาจึงเกิดขึ้น เพราะ ฉะนั้นเมื่อเขียนไว้ในกฎหมายต่อไปนี้ ไม่ต้องตั้ง คำถามอีกแล้วว่าครูต้องมีใบอนุญาตใหม่ ไม่ต้องถาม มีแน่อีก 2 ปีเศษข้างหน้า เพียงแต่ว่าจะมีอย่างไร

ถึงจะดีกับส่วนรวม และดีกับวิชาชีพของเรา ตรงนั้น ก็เป็นประเด็นที่ชัดเจนว่า ครูจะต้องก้าวหน้าตาม วิชาชีพไม่ใช่วิธีการปฏิบัติราชการ อันนี้ก็ป็นอีกจุด หนึ่งที่เรารู้และป็นประโยชน์มา 54 ปี ของความ พยายาม เราเรียนรู้ว่าเรื่องของ เงินทองอึดคักเหลือเกิน ในวงการศีกษา ถ้าเขาจะตัดสินใจซื้อ F 16 ก็กับการ สร้างโรงเรียน เขาซื้อ F 16 ครัวบ ชื่อ F 16 มาเยอะเยะ เข้ามายังไม่รู้เลย และบางคนก็บอกว่ันแสดง ว่าหน่วยข่าวกรองคงขาดงบประมาณ จึงไม่รู้ว่ัน กะเหรียญเข้ามายืดนาจะต้องให้งบประมาณให้คน มากขึ้น แต่มีเลขาธิการให้ผู้อำนวยการไม่กล้าชี้แจง เอง คุณบุรุษพัฒนาจัดภยให้ผู้อำนวยการมาชี้แจง บอกโยธเราไม่ของงบประมาณ เราพร้อม คนพร้อม เงินพร้อม แต่ว่าเราพลาดไป ขอโทษเออยัง รู้จักขอโทษ ใจได้ไม่เป็นไร คนไทยนี้ถ้ารู้ว่าผิดแล้ว บอกรับผิดเราให้อภัย ถึงบางคนไม่กล้าบอก ขอโทษ ก็ตาม ก็ไม่เป็นไร ก็พูดเป็นนัยๆ ฉะนั้นเรื่องของการ ประกันคุณภาพ เรื่องของใบอนุญาต เรื่องอะไร มันไม่ใช่ทั้งหมดทั้งปวง แต่ว่ามันเป็นจุดหนึ่งที่จะ ประสาน เราทำวิจัยเราฟังความคิดเห็น เราปรับเปลี่ยนมากกว่า 20 จังหวัด อะไรต่ออะไร ต่าง นานา ทำมากกว่า 1 ปี เรื่องนี้ เนี่ยะในที่สุด แล้วเราก็จะได้เสนอผลการวิจัยสัมมนาและเสนอ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฉะนั้นอันนี้ที่ผมนจะพูด ต่อไปนี่จะเป็นผลที่เสนอ กรรมการการศึกษา แห่งชาติ กรรมการการศึกษาแห่งชาติจกการที่ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้วก็เห็นชอบ ในหลักการที่เสนอต่อไปนี้ แต่ว่ามีประเด็นหลาย ประเด็นที่ฝากผมมา ผมก็ได้แก้ไขอีกครึ่งหนึ่ง แต่ว่า เพาเวอร์พ้อยนี้ยังไม่ได้แก้ไข ฉะนั้นจะให้ดูทั้งข้อ เสนอที่เรเสนอ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ แล้วก็ แก้ไขแล้วก็ได้หารือร่วมกัน กระทรวงผมนั่งอยู่ ทั้ง 3 ชุดนี้หารือร่วมกับกระทรวงส่วนที่ปรับ ฉะนั้น วันนี้ผมจะพูดก็คือ จะมองให้เห็นถึงข้อเสนอการ

เปลี่ยนแปลงแล้วก็หาหรือกระทรวง และข้อเสนอสุดท้ายที่จะเข้ากรรมการปฏิรูปซึ่งผมคิดว่าท่านก็ได้รับฟังล่าสุด ล่าสุดของล่าสุดอีกทีซึ่งเพาเวอร์พอยน์ยังแก้ไขไม่ทัน ตรงนั้นแต่ว่า โอเค ตอนนั้นก็คิดว่าน่าจะถึงเวลาที่ยึดเส้นยึดสายสัก 15 นาที แล้วก็เข้ามาทีจะเป็นประเด็น ผมจะพูดสัก 40 นาที เวลาอีกสักครึ่งชั่วโมงที่เหลือสำหรับคำถาม และก็ข้อเสนอ เพราะอยากจะได้ออกเสนอด้วย เชิญพักก่อนครับ

ก็ขออนุญาตต่อเลยนะครับว่าที่พูดมาทั้งหมดก็มองในแง่ของบทบาทและความสำคัญของการออกใบอนุญาต ก็จะเห็นว่าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูนั้นเป้าหมายสำคัญที่สุดเลยคือการพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาชั้นเรียน ที่ผมกราบเรียนแล้วว่าถ้าวิชาชีพเราเข้มแข็งเป็น วิชาชีพที่ได้รับการยอมรับ คนอยู่ในวิชาชีพนั้นก็มีความสุข มีความก้าวหน้าโดยอัตโนมัติ ขณะเดียวกันเรามองว่าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนี้จะทำให้เรื่องของการผลิตครูแนวใหม่จะมีส่วนดีขึ้นนั่นคือการมีการประสานระหว่างผู้ผลิตกับผู้ใช้ แล้วก็ผู้ผลิตนี้สถาบันผลิตครูต้องเปลี่ยนดู มาตรฐานวิชาชีพครูขององค์กรวิชาชีพครูมากขึ้น ขณะนี้มันเป็นการต่างฝ่ายต่างกำหนดมาตรฐานต่างฝ่ายต่างผลิตต่างฝ่ายต่างใช้ อันนี้เราก็คิดว่าใบอนุญาตน่าจะเชื่อมอันนี้กับอีกส่วนหนึ่ง เรามองว่าขบวนการพัฒนาขบวนการพัฒนาครูที่ผ่านมาเรามีปัญหาทั้งงบประมาณ ไม่มีครูเวลาที่ไม่มีแล้วก็ไม่เป็นระบบ และไม่ต่อเนื่อง และที่สำคัญก็คือว่า เรื่องการพัฒนาคูครูประหนึ่งว่าไปยกภาระเป็นของครู เช่นจะต้องจัดวิทยากรกันเอง ลงชั้นกับอะไรก็แล้วแต่ ซึ่งมันเป็นกรอบความคิดที่คิดว่ามันเป็นไปไม่ได้ที่จะให้เรื่องการพัฒนา เป็นภาระของครู แบบที่เป็นมาในอดีต เรื่องของกระบวนการบริหารครู หรือการให้ครูทำงาน เราก็จากข้อมูล เราก็เห็นว่ามีความสับสนอยู่มาก ครูต้องทำงานร้อยแปด ทำงานการเรียนการสอน ทำงานโครงการ ทำงาน

อาหารกลางวัน อาหารมื้ออะไรก็แล้วแต่ เยอะเยอะไปหมด ครูประถมนี้ 25 ชม. ต่อสัปดาห์ ผมก็ไม่รู้ว่าเขาเอาเวลาที่ไหนไปตรวจการบ้าน ขนาดผมสอนนี้เทอมนี้มากที่สุด เพราะสอนฟรีให้เขาสองคณะ ผมสอน 4 วิชาไอ้โฮแทบตายเลยครับ 4 วิชานี่ 10 ชั่วโมงเท่านั้นเอง ยังตรวจงาน ไม่ทัน นี่เรียกว่าหนักหนาสาหัส ถ้าครูสอน 20 ชั่วโมง แต่ว่าซูเปอร์มาก อาจารย์ราชภัฏนี้ต้องแซวสักนิดหนึ่ง อาจารย์ ราชภัฏนี้สถิติสูงสุด สอนคณะวิทยาการจัดการผมไม่บอกที่ไหนนะ 39 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดดูผมว่าอาจารย์คนนั้นคือหุ่นยนต์ธรรมดาแน่นอนเลย ถ้าเป็นอาจารย์แค่เข่าว๊ว และสอน 39 ชั่วโมงผมว่าจะแก้อย่างรวดเร็ว ไม่มีทางฟื้นด้วยนี่เป็นตัวอย่างที่ภาระงานมันมากเกินไป และที่ หลากหลายอันที่เราต้องดูแลแล้วยังถ้าจะสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางจำนวนนักเรียนในห้องไม่การมาก 20 หรือ 25 นี่เรียนว่าตีมันที่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราต้องดูเรื่องคุณภาพของภาระงานด้วยแล้วก็แน่นอนครับเรื่องเงินเดือน และค่าตอบแทน เราจะต้องดูแล คราวนี้เราได้มีโอกาสดูแลเพราะเราประกาศอิสระภาพจาก กพ. ที่ผ่านมาราพลาตหว้งไปเมื่อปี 2523 ตอนที่เราก่อกฎหมายตั้ง กก.สำนักงาน กก. ข้าราชการครู ที่จริง อาจารย์วิจิตรเป็นคนมาสารภาพว่าท่านเป็นคนทำเอง ก็คือไปบอก กพ. มาไว้ใน กก. อันนี้คือความผิดพลาดของเราแต่คราวนี้เราได้อิสระภาพก็คือว่าจะเกณฑ์เงินเดือน เรา จะจัดให้ เหมาะสมกับความเป็นวิชาชีพชั้นสูงซึ่งไม่เหมือนข้าราชการประเภทอื่น มาตรา 55 ฉะนั้นเรา คิดว่าตรงที่จะมีสเกลเงินเดือน โดยเฉพาะนี้เขาก็ต้องบอกว่ามีเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นวิชาชีพเฉพาะกาล เป็นวิชาชีพเฉพาะจะต้องมี ใบอนุญาตตอนนี้วิชาชีพชั้นสูงในประเทศไทยมีอยู่ 9 วิชาชีพ ตั้งแต่แพทย์ สัตวแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัช พยาบาล บัญชี ทนายความ ไม่มานะอะ วิชาที่ 10 นี้คือ ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ หรือวิชาชีพครู เมื่อเป็นวิชาชีพโดย

เฉพาะมันก็จะมีการจัดการตอบแทนรายได้ ซึ่งวันนี้ก็เป็นโอกาสที่สำคัญ แล้วที่ตัวชี้คือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ก็จะส่งผล ฉะนั้นเราก็หวังว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก็จะเป็นมือประสานสืบทอดเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพครู เรื่องของการพัฒนาเยาวชนไทยในปัจจุบัน และอนาคต และการพัฒนาครู นุเคราะห์ทางการศึกษา ผู้บริหาร เอละครังประเด็นต่อมาคือเรื่องว่าใครบ้างที่จะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายเขก็ชัดเจนว่าครูของรัฐและเอกชน ตามมาตรา 15 (1) และ 15 (2) 15 (1) ก็คือครูที่สอนในระบบการศึกษา (2) ก็คือครูที่สอนนอกระบบส่วน (3) มีครูตามอัยาศัยเพราะฉะนั้นครูตามอัยาศัยไม่มีใบอนุญาตได้ชื่อก็บอกแล้วอัยาศัย แต่ประเด็นเรื่องการศึกษาตามอัยาศัยกำลังน่าสนใจมากก็คือว่า ผู้คนกำลังจะทำให้การศึกษาตามอัยาศัยไม่เป็นไปตามอัยาศัย ก็คือเข้าไปจัดระบบถ้าการศึกษาอัยาศัยต้องอย่างนั้นอย่างนี้อย่างโน้น มันเลยไม่เป็นการศึกษาตามอัยาศัย ชื่อบอกแล้วภาษาไทยที่ดีมากตามอัยาศัย คุณอย่ามายุ่งใช้ใหม่ ตามอัยาศัยข้าพเจ้าคุณจะรู้ได้ไง ข้าพเจ้าต้องการอะไรและว่างเมื่อไหร่ อย่งไรตามอัยาศัยนี้ใครมาบอก เอาตามอัยาศัยนะครั้นออกก็ต้องตามใจเขา แต่ตอนนี้มีผู้หวังดีเขอะเขียว จะทำการศึกษาเรื่องนี้จัดระบบ ระวังให้ดินะยูให้เปลี่ยนอัยาศัยให้กลายเป็น 15 (2) แล้วก็มี 18 (3) ยกเว้นกรณีศูนย์การเรียน คนที่สอนในศูนย์การเรียนก็ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ นั่นก็ประเด็นเรื่องต่อมาคือการออกใบอนุญาตนี้เป็นอำนาจของใครประเด็นตรงนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการสร้างและกรรมการต่าง ๆ ชัดเจนว่าเรื่องอำนาจเป็นของรัฐ แน่แน่นอนเราจะอยู่ ๆ มาตั้งองค์กรขึ้นไม่ได้ ถ้าจะมีองค์กรก็จะต้องได้รับอำนาจจากรัฐ เมื่ออำนาจเป็นรัฐ การให้ใบอนุญาตหรือไม่ให้นี้ต้องทำในระดับพระราชบัญญัติ แล้วก็มีทางเลือก ทางเลือกที่ 1 ก็คือรัฐทำเอง อันนี้ประเทศ

ที่ค่อนข้างเป็นเผด็จการ รวมศูนย์อำนาจแบบเดิมนี่รัฐบาลก็จะทำเอง แต่เราก็คัดเจนว่าเราได้รวมอำนาจมายาวนาน แล้วประเทศก็ไม่ค่อยเจริญ ก็กำลังพัฒนาอยู่ตั้งแต่ผมเด็กจนแก่ ก็ต้องสอนว่าประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ลูกศิษย์ถามว่าเมื่อไหร่ประเทศไทยจะเลือกเป็นประเทศพัฒนา ผมก็บอกไม่รู้เหมือนกัน ทำไมมันเป็นกำลังพัฒนาากเหลือเกิน แต่ผมว่ายังดีมันไม่เปลี่ยนเป็นด้อยพัฒนาก็ดีแล้วละ อันนี้ก็เป็นจุดหนึ่งที่ว่าประเทศเรากำลังกระจายอำนาจเรื่องการศึกษาสู่ท้องถิ่น และสภาพศึกษา เพราะฉะนั้นการที่เราจะตั้งองค์กรขึ้นมา รวมศูนย์ แล้วรวมอำนาจไว้หมดมันก็ไม่ตรง เพราะฉะนั้นทิศทางมันก็น่าจะเป็นทิศทางที่ 5.2 ก็คือว่าจัดตั้งองค์กรขึ้นเพื่อทำหน้าที่แทนรัฐบาล ที่นี้จะให้ทำหน้าที่มากขึ้นแค่นั้น มันก็เรียกว่ามอบให้เต็มที่แล้ว ก็คืออิสระในการดูแลกันเอง ปกครองกันเอง โดยสมาชิกอะไรต่ออะไรต่าง ๆ นั้น ทางหนึ่งก็อาจจะเป็นไปได้แต่ถ้าการเริ่มต้นใหม่ ๆ ทำแบบนี้ก็หวาดเสียวเดี๋ยวเขารกเข้าพวงนั้นก็ปัญหา ฉะนั้น 5.2.2 นี้รัฐมอบอำนาจให้บางส่วน ฉะนั้นทางออกของเรา เราเสนอว่าน่าจะรัฐให้มีการจัดตั้งองค์กรตามกฎหมายกำหนดแล้ว ก็รัฐมอบอำนาจให้ดำเนินการ ขณะที่รัฐบาลยังกำกับดูแล การกำกับดูแลนี้มันเกี่ยวข้องกับเรื่องงบประมาณแผ่นดิน ข้อดีของครุสภาก็คือมีองค์กร ตั้งแต่องค์กรค้าก็ไม่ได้ทำให้ครุสภาดีขึ้น มันก็แยกกันเพราะฉะนั้นสิ่งที่เราคิดว่าอย่างไรก็ตาม แหล่งงบประมาณแหล่งหนึ่งที่จะดำเนินการเรื่องนี้ ภารจะมาจากงบประมาณแผ่นดิน การจะมาจากงบประมาณแผ่นดิน ก็ต้องให้รัฐมีอำนาจในการกำกับดูแล ส่งผู้แทนเข้ามาบริหารจัดการ อันนี้ก็เป็นข้อเสนอของเรา ที่มีเรื่องพระราชบัญญัติต่อไปเลย พระราชบัญญัติการศึกษานี้ก็ย้าอีกที่นั่นเอง มาตรา 53 ก็คิดว่าเขาต่อไปได้แล้วเราต้องทำตามมาตรา 53 (2) ที่นี้ประเด็นว่าเรื่องโดย

กฎหมายเขาให้มีสภาวิชาชีพ ให้มีสภาวิชาชีพ และให้
 ให้มีองค์กรวิชาชีพ จากการที่เราประชาพิจารณ์มา
 แล้วก็ประชุมกันมากมายนี้เราก็ได้ชื่อมา 4 ชื่อ ชื่อ
 ที่ 1 ก็คือสภาวิชาชีพครูแห่งชาติ เดิมคำว่าแห่งชาติ
 ลงไป ชื่อนี้ได้รับการยอมรับมากกว่าเพื่อน ว่าแต่จะ
 เดิมคำว่าแห่งชาติหรือว่าต้องให้สั้นหน่อย ก็อันดับ 2
 คือสภาครูแห่งชาติ หรือว่าอันดับ 3 ก็คือว่าเขามอง
 ว่าทั้งอันดับ 1 อันดับ 2 นี้ไม่คุ้มทั้งหมด เดียวก็ต้อง
 มีสภาผู้บริหารแห่งชาติอีกสภา บุคลากรอื่นแห่งชาติยัง
 ก็บอกว่าน่าจะเอาอันดับ 3 นี้มากกว่าคือ สภาวิชาชีพ
 ครู และบุคลากรการศึกษาแห่งชาติ อันนี้จะคลุมทั้ง
 มาตรา 53 ทั้งหมด เลยน่าจะเป็นสภาเดี่ยวนี้อือ ข้อ
 เสนอเรื่องครุสภาว่ายังคำว่าครุสภาเป็นคำที่เพราะและ
 ดีมาก แต่ว่าจาก ประชาพิจารณ์เขาเป็นห่วงครุสภาว่า
 ครุสภาเองเข้มแข็งเรื่ององค์การค่าครุสภาเองเข้มแข็ง
 เรื่อง สวัสดิภาพทำได้ดี แต่ครุสภานี้อ่อนแอมากเรื่อง
 การพัฒนาวิชาชีพ และยิ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเป็น
 ความหวังแม้แต่ครูเองก็ชักไม่แน่ใจว่าครุสภาจะทำหน้า
 ที่นี้ได้ ฉะนั้นในที่สุดแล้วประชามติออกมาจากคน
 12,464 คน ก็ชัดเจนว่าเขาให้ตั้งองค์กรใหม่ ข้อเสนอ
 ของประชาคมว่าให้ตั้ง องค์กรวิชาชีพขึ้นมาใหม่ จะ
 ใช้ชื่อครุสภาก็ไม่เป็นไร แต่ให้แยกงานพาณิชย์กรรม
 คือการค้าขายกับเรื่องสวัสดิการณาปนกิจสงเคราะห์
 และพิทักษ์สิทธิ์อะไรพวกนี้ ให้อยู่ในครุสภาเรื่อง
 องค์กรวิชาชีพนี้ ทำเรื่องออกใบอนุญาตกำกับดูแล
 พัฒนาส่งเสริมให้องค์กรใหม่ทำ ประเด็นนี้ที่จริงยัง
 เป็นประเด็นที่ถกเถียงอยู่ ข้อเสนอไม่เหมือนกัน เรา
 ตกลงกันไม่ได้แน่นอนคงคาดคะเนได้ว่าปีเยกระทรวง
 ศึกษาธิการก็ต้องการให้เอาเรื่ององค์กรวิชาชีพครู
 เรื่องวิชาชีพเรื่องใบอนุญาตครูผู้บริหารนี้ให้ครุสภา
 ทำทั้งหมดตรงนี้ก็คงจะต้องเป็นประเด็นหลักประเด็น
 หนึ่งที่ 9 มนุษย์ทองคำ ทองจะล่องจะหลุดหรือเปล่า
 ก็ไม่รู้ ก็ประเด็นนี้ก็ประเด็นที่หนัก แต่ทางออก
 ประนีประนอมก็มีอยู่บ้าง ก็ว่าถ้าจะอยู่ครุสภาก็คือ

เอาแต่ชื่อเฉยๆ เอาไว้แต่งชื่อครุสภาเฉยๆ เอาไว้ออก
 แบบองค์กรใหม่หมดนั้นเป็นทางออกทางหนึ่ง แต่
 หลายคนที่ไม่ไปประชาพิจารณ์มาใช้คำพูดของผมนะ
 เขาก็บอกว่าภาพลักษณ์ของคำว่าครุสภาตลอด 54 ปี
 มันไม่ใช่ภาพลักษณ์ของวิชาชีพ ซึ่งอันนี้น่าคิดมาก
 ครูชักไม่แน่ใจครูด้วยกันเอง และองค์กรครูด้วยกัน
 เอง ซึ่งอันนี้ก็ต้องพิจารณาทบทวนว่าถ้าจะออก
 แบบใหม่เลย คิดว่าไม่พ่วงเอาเฉยๆ นี่ไปไม่รอดแน่ๆ
 ขอมรับไม่ได้ แต่ถ้าออกแบบใหม่เลยแล้วก็ปรุงแต่ง
 ใช้แต่ชื่อนี้ผมคิดว่าอันนั้นอาจจะเป็นไม่ได้ ก็คือว่ามัน
 คงจะมีองค์การค่า หรือสวัสดิการอะไรแยกออกมา
 แล้วก็ให้วิชาชีพครูใช้ชื่อคำว่าครุสภาร่วมกัน แต่ว่า
 บริหารอิสระภายในหรืออะไรตรงนั้นคงเป็นราย
 ละเอียด แต่ว่าประเด็นหลักตรงนี้ก็ถือว่าการจะคืนให้
 ไม่ได้คืนจะยกเรื่องอำนาจการออกใบอนุญาตให้
 ครุสภาคือ ๆ นี้คิดว่าไปไม่ได้ จะต้องมีการปรับปรุง
 ปฏิรูปครั้งใหญ่ ครุสภาซึ่งจะมีโอกาสเป็นไปได้
 อันนั้นคือข้อเสนอที่มีโครงสร้างองค์กรวิชาชีพเป็น
 อย่างไร ก็ดูแผนภูมิอันนี้ก็คิดว่ามันได้มีอะไรนำ
 ขึ้นต้นยังงี้ ก็ต้องมีสภาวิชาชีพอยู่ตอนทอปดูละ
 นโยบายและที่สำนักงานสภาวิชาชีพครู มันแล้วแต่จะ
 ใช้ชื่ออะไร ถ้าจะใช้ชื่อครุสภามันก็สำนักงานครุสภา
 แต่ไม่น่าไปเรียกสำนักงานเลขาธิการครุสภามันไป
 ให้ความสำคัญที่คน แต่นี่เขาเป็นสำนักงานครุสภา
 อะไรนี่นะครับ ในลักษณะแบบนั้นหรือสำนักงาน
 สภาวิชาชีพครู ถ้าสภาข้างบนเรียกครุสภาที่เป็นสำนัก
 งานครุสภา ก็ล้อกันมาส่วนเรื่องรองเลขาธิการต่าง ๆ
 นั้นก็เป็นเรื่องจะต้องไปออกแบบอีกทีแต่ที่ชัดเจน
 ก็คือว่าการ แบ่งส่วนงานคงต้องแบ่งให้มันยืดหยุ่น
 กับความเป็นวิชาชีพ ไม่ใช่แบ่งแบบปัจจุบันที่แข็งตัว
 แบบนี้ เพราะฉะนั้นเวลาออกกฎหมาย เราเสนอว่า
 ไม่ควรที่จะออกกฎหมายระบุส่วนงานที่ชัดเจนไป
 เลย ควรจะให้มันเป็นมติของสภาวิชาชีพครูว่าจะ แบ่ง
 ส่วนอย่างไร จะได้มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้

นี่คือระดับชาติ ขณะเดียวกันในระดับเขตพื้นที่ คือจะต้องมีสำนักงานสภาวิชาชีพครูระดับเขตพื้นที่ด้วย เขตพื้นที่ตอนนั้นก็ถือว่าคงจะแบ่งประมาณ 327 ก็คงใกล้ ๆ 400 เขต ฉบับเขตพื้นที่ทุกอำเภอเมืองก็จะ เป็น 1 เขตพื้นที่แน่ แล้วก็อำเภออื่นๆ ก็รวมกันมี ประชากรประมาณ 120,000 คน อะไรต่ออะไรตาม เกณฑ์พวกนี้ ตอนนั้นก็ซ้อมแบ่งหมดแล้ว ข้อมูล ก็อยู่ในกรรมการ ผมก็อยู่ในกรรมการชุดนี้ด้วย เราก็จะดูอีกที แต่ว่าเราก็เห็นพ้องต้องกันว่า เรื่องการ กระจายอำเภอในระยะต้นต้องกระจายอำนาจไปที่ เขตพื้นที่ และเขตพื้นที่ก็จะต้องไม่ใหญ่เกินไป เพื่อให้ประชาชนไปติดต่อได้สะดวก และอันนี้จะเป็นการ กระจายความเจริญไปสู่อีกอย่างน้อย 2 หรือ 3 เขต พื้นที่ ในแต่ละจังหวัดเพราะฉะนั้นเราจะมีสภาและมี สำนักงาน 2 ระดับ ระดับชาติกับระดับเขตพื้นที่ ที นี้ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพ ว่าที่จริงอันนี้ ก็ได้กำหนดไว้ในกฎหมายอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าเรา มาเขียนให้มันเป็นข้อ แล้วอาจจะเพิ่มเติมบางประเด็นไป เล็กน้อยเพื่อเสริม แต่ว่าสภาวิชาชีพเป็นสภาบริหาร ข้อตกลงตอนนี้เดิมผมเสนอสภาบริหารอย่างเดียว แต่ตอนนี้มีการพูดกันว่า เมื่อมีเขตพื้นที่ถึงสามร้อย กว่าเขตน่าจะมีสภาวิชาชีพเป็น 2 ระดับคือ ระดับหนึ่ง ก็เป็นสถานนโยบายสถานนโยบายก็จะประกอบด้วยสภา ซึ่งดูแลเรื่องนโยบาย และมีผู้แทนมาจากเขตพื้นที่แล้ว ก็ถึงจะเป็นสภาบริหาร แนวความคิดเป็นงั้น ซึ่งเดียว จะมีข้อเสนอในรายละเอียด ส่วนเรื่องการทำหนด นโยบายเรื่อง กลยุทธ์หรือข้อบังคับอันนี้ก็เป็นเรื่อง ปกติ จะเห็นว่าข้อที่น่าสนใจคือข้อออกข้อบังคับและ วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารบุคคล เราอยากให้อิสระกับองค์กร วิชาชีพในการจัดสรรสร้างระบบ ความก้าวหน้า เพราะว่าเรื่ององค์กรวิชาชีพครูนี้ ตาม กฎหมายกำหนดว่า เป็นองค์กรมหาชนอิสระจากระบบราชการกำกับ โดยกระทรวงและมีบริการโดย สภาวิชาชีพ อันนั้นก็จะ เป็นลักษณะ ประเด็นที่ 9.8

เป็นประเด็นสำคัญเรื่องจรรยาบรรณ สังคมก็คาดหวัง มากกว่าเรื่องของจรรยาบรรณน่าจะมีการดูแล และเอาใจใส่ อันนี้เป็นหัวใจขององค์กรวิชาชีพ ว่าที่จริง จุดนี้เป็นอีกจุดหนึ่งที่ครูสภา ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ ว่าดูแลจรรยาบรรณครูไม่ทั่วถึง ฉะนั้นองค์กร วิชาชีพที่จะใช้ชื่อครูสภาหรือจะตั้งใหม่อะไรก็แล้วแต่ จะต้องมีการบริหารจัดการไม่ใช่การกำหนด กำหนด ครูสภาทำไว้ดีดี ผมว่าตอนนี้มันเรื่องการบริหารการ จัดการ และก็การลงโทษในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณ พูดย่าง ๆ ตรงนี้เป็นปัญหาอยู่ ทีนี้ องค์กรในแง่ขององค์กรประกอบใน เพาเวอร์พอยน์ ยังไม่ได้พูดถึงเรื่องของสภาวิชาชีพในแง่ของ สถานนโยบาย สถานนโยบายตกลงกัน ล่าสุดนี้ก็ถือว่า จะให้แต่ละเขตพื้นที่เลือกผู้แทนครู แต่เราจะเรียกว่า คัดสรรและเลือกตั้งก็อดตอนนี้มีประเด็นว่าการ เลือกตั้ง โดยไม่ได้ดูคุณสมบัติพื้นฐาน อาจจะได้ ตัวแทนที่ดีแต่ถ้าไม่ค่อยฟังชั่น เพราะฉะนั้นเขาจะมา ทำหน้าที่ทางวิชาชีพเรื่องจรรยาบรรณ เรื่องอะไรต่อ อะไรนี้ ต้องเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์และเป็นคนที่สะอาด แล้วก็ก็เป็นคนที่ได้รับการสนับสนุนจากมวลชน อันนี้ คุณสมบัติ เบื้องต้น ฉะนั้นวิสัยทัศน์และสะอาดนี้ อาจจะต้องไปหาเกณฑ์มาจับว่าคนที่จะเป็นผู้แทนใน สถานนโยบายน่าจะมีคุณสมบัติอะไรบ้างแต่ว่าค่อนข้าง เห็นพ้องต้องกันว่าไม่ใช่ครูทุกคนมีสิทธิจะเป็น อาจมี การคัดสรรขึ้นมาจำนวนหนึ่งแล้วก็มี การลงคะแนน เลือกจากผู้ที่ได้รับการคัดสรร เราเรียกว่าคัดสรรและ เลือกตั้งผู้แทนครูในแต่ละเขตพื้นที่ ผู้แทนครูในแต่ละ เขตพื้นที่ที่จะได้ไปนั่งอยู่ในสถานนโยบายเหมือน ครงต้องขอยืมสภา ผู้แทนราษฎรประชุมก็ประมาณ 400 คน ปีหนึ่งอาจจะประชุมสักครั้งหนึ่งหรือ 2 ครั้ง เท่านั้น กำหนดนโยบาย ทีนี้สภาที่ 2 ก็จะเป็นกรรมการบริหารงานทั้งหลายทั้งปวง ก็จะอยู่ที่กรรมการ บริหารหรือสภาบริหารตรงนี้ ซึ่งในขั้นตอนแรกเรา เสนอ 25 คน แต่มาพิจารณาแล้วตกลงว่าจะขยาย

เป็น 30 ผมนเสนอ 20 ถึง 30 แล้วผมทำตุ๊กตา 25 เพื่อให้เขาตี ในที่สุดเราก็พิจารณาแล้วว่าจะ เป็นเอา 30 คน 30 คนนี้ 15 คน นี้นมาจาก ผู้แทนครูที่คัดสรรและเลือกตั้ง แล้วก็อีก 15 คนก็จะ มาจากรัฐบาลส่วนหนึ่ง 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง ประมาณ 5 คน ผู้ผลิตอีก 5 คน นี่ถ้าตัวเลขล่าสุด ก็จะเป็น 15 15 15 แรกจะเป็นผู้แทนครูที่คัดสรร และเลือกตั้งก็อาจจะเป็นไปได้ว่า ผู้แทนของครู ที่ได้รับเลือกแต่ละเขตพื้นที่ 327 เขต สมมติก็ 327 คน 327 คนเลือกกันเองให้เหลือ 15 คนฉะนั้น 15 คน นี้จะได้นั่งสองสภาคืออยู่สถานโยภายด้วยสภาบริหาร ด้วยอย่างนี้เป็นต้น วิธีนี้ยังไม่ตกลงแน่นอน แต่ แนวความคิดก็คือว่า 15 จะมาจากผู้แทนครูแน่นอน ได้รับการคัดสรรและเลือกตั้ง 5 มาจากรัฐบาลใน ฐานะเป็นเจ้าของอำนาจ รัฐบาลอาจจะตั้งเลขาธิการ สภาการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน 4 เลขา และ 1 ปลัด กระทรวง แนวโน้มก็จะเป็นอย่างนั้นก็คือว่ารัฐบาล จะตั้ง กพ. โดยตำแหน่งที่เป็น ท็อปของกระทรวงใหม่ มานั่งอยู่ในสถานโยภายในคณะกรรมการบริหาร 5 คน ตรงนั้นก็ป็นสาระ ก็คงตรงนี้จะผ่านไปได้อันนี้ เป็นตุ๊กตาเพื่อให้เห็นชัดเจน แต่ว่าหลักมันก็คือ มีแต่ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายผู้ใช้ ฝ่ายผู้ผลิต และที่ส่วนใหญ่ ต้องเป็นครู เพราะนี่มันเป็นสภาวิชาชีพครู หลักก็จะ อยู่ตรงนั้น วัตถุประสงค์อำนาจหน้าที่ขององค์กร วิชาชีพ อันเดิมอาจเรียกว่าสำนักงานเลขาธิการครุสภา ตรงนี้ฉายต่อไปไม่ได้เลย ให้ดูไปเร็ว ๆ ได้เลย เพราะอำนาจหน้าที่ทั้งหลายนี้ก็จะมิไว้ในกฎหมาย เราอาจจะเพิ่มไปบ้าง เช่น การส่งเสริม การศึกษา การวิจัย ไปบ้างเพื่อว่าทำให้การพัฒนาวิชาชีพครู ก้าวหน้าขึ้นแต่ส่วนใหญ่แล้วเช่นการเลือกควบคุม ความประพฤติให้ ถูกต้องตามจรรยาบรรณครูอันนี้ เป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ระบุ เรื่องผดุง ความเป็นธรรม และส่งเสริมสวัสดิการให้กับสมาชิก

อันนี้ก็ก็เป็นลักษณะที่องค์กรวิชาชีพ จะต้องทำ หน้าที่อันนี้ ก็อาจจะผ่านไปข้อ 12 ได้เลยเรื่อง อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน อันนี้ก็เช่นเดียวกัน ผมคิดว่าเราเสนอในกรอบของกฎหมาย ที่ระบุ ไว้เพียงแต่ขยายข้อความให้มันชัดเจนขึ้น ข้อ 12 ใคร บ้างที่มีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ เราก็มอง ว่าในเมื่อเป็นองค์กรวิชาชีพ สภาวิชาชีพก็ต้องเป็น ครู ฉะนั้นครูในระบบครูนอกระบบ แต่อย่างไรก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม เรายังคิดว่าน่าจะมีสมาชิกสมทบ สมาชิกสามัญนี่ต้องเป็นครูตามมาตรา 15 (1) (2) แต่เราอยากให้มีสมาชิกสามัญ เช่น นักศึกษาคู ที่เขาจะเป็นครูต่อไปในอนาคต เขาน่าจะมีโอกาส ได้เป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกสมทบหรืออาจารย์ ศึกษาศาสตร์ ศึกษาสาตร์ที่ฝ่ายผลิตครูน่าจะ เข้ามามีส่วนร่วม แต่ว่าถ้าเป็นสภาวิสวะ เขาไม่ยอม สภาเข้มขัน หากที่จะมาบริหารจัดการนี้เขาไม่ให้คน อื่นเข้ามาเลย อันนั้นก็ไปไม่ได้ว่า เราก็ไปเขียน ลีอเคเอาไว้ว่าให้เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพครูได้ แต่ กรรมการบริหารจะต้องเป็นสมาชิกสามัญเท่านั้น ตรง นั้นเราก็ทำได้แต่ก็น่าจะเปิดชนิดหนึ่ง ข้อ 13 การ กำกับดูแลอันนี้เป็นหัวใจขององค์กรอิสระ การกำกับ ดูแลเป็นจุดอ่อนของการบริหารราชการแผ่นดิน แผน 6 สภพัฒน์เลขเขียนไว้เป็นทิศทางการกำกับ ดูแลเป็นเรื่องสำคัญมาก แต่เราทำไม่ค่อยได้ แต่ว่าถ้าเป็นองค์กรมหาชนแล้ว ก็เป็นสิ่งที่ต้องทำ ให้ได้ เพราะฉะนั้นองค์กรวิชาชีพครูเป็นองค์กร มหาชนจะต้องมีระบบการตรวจสอบ อันที่ 1 ก็คือ ระบบการตรวจสอบจากสมาชิก สมาชิกเห็นท่าที่ไม่ เข้าท่า ไม่ชอบมาพากลก็เซ็นชื่อเข้าชื่อกันขอให้ คอบคำถาม ขอให้สอบสวนเรื่องนั้นเรื่องนี้ได้นะ ครับ กับอีกประการหนึ่งก็คือให้มีคณะกรรมการ คิดตาม และประเมินผลสำนักงานสภาวิชาชีพครู ตอนนี้อาจารย์วิจิตรเป็นประธาน ดร.สมชัย คุณหญิง นงเยาว์ ผมนี้เป็นกรรมการติดตาม และประเมินผล

สภาสถาบันพระปกเกล้า ที่อาจารย์บรรศักดิ์เป็นเลขาธิการ ทุก 6 เดือน เราต้องประเมินอาจารย์บรรศักดิ์ และประเมินสถาบันพระปกเกล้า แล้วรายงานให้สภาทราบว่ามี ความก้าวหน้าเป็นอย่างไร ควรจะพัฒนาอย่างไร อะไรต่ออะไรอย่างนี้เป็นต้น อันนี้เป็นหัวใจ เพราะฉะนั้นเราจะต้องมีคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ รายงานผลให้สภาทราบนะครับ อันนี้ก็เป็นข้อ 13 เป็นเรื่องใหม่ก่อนข้างใหม่ครับในวงราชการนะฮะ ข้อ 14 นี้เรื่องใบอนุญาตจากการวิจัยของเรา ผมว่าต่างประเทศมีใบอนุญาตหลายประเภทมาก แต่เราคิดว่าประเทศไทยมีใบอนุญาตมากจนจำไม่ได้ ก็พยายามเลือกให้น้อยที่สุด และเท่าที่จำเป็นที่สุด ข้อเสนอแรก เราเสนอว่าให้มี 3 ประเภท ประเภทที่ 1 ก็คือใบอนุญาตเฉพาะกาล เรานเสนออายุ 2 ปี แต่ก็มีประชาพิจารณา ตอนนี้ก็มีจดหมายเข้ามาเยอะว่าน่าจะเป็น 3 ถึง 5 ปี 2 ปีเขาบอกน้อยไป เราก็เสนอขั้นต่ำ 2 ปี นี้นะครับ ใบอนุญาตเฉพาะกาลนี้ข้อก็บอกแล้วจริง ๆ ถ้าใช้ภาษาไทยนี้น่าจะใช้ว่าใบอนุญาตชั่วคราว แต่ว่าประชาพิจารณาและคำว่าชั่วคราวนี้ แสลงกับคนเยอะมาก บอกว่า ไม่ชอบเป็นคนชั่วคราวของใคร ฉะนั้นเขาจะเปลี่ยนคอนเซปต์ ไม่มีปัญหาขอเปลี่ยนถ้อยคำ ผมก็เลยยอมเถาคำว่าเฉพาะการมาแทนชั่วคราว แต่ที่จริงไม่ตรงนะ ไม่ตรงหรอกก็เพื่ออยู่กันได้ก็เอาเฉพาะกาลมีความหมายชั่วคราว ไปด้วยก็แล้วกันนะครับ อันนั้นคือใบอนุญาตประเภทที่ 1 ใบอนุญาตประเภทที่ 2 นี้ คือเรื่องใบอนุญาตมาตรฐานที่มีการต่ออายุ 5 ปีและที่ 10 ปี แล้วก็ประเภทที่ 3 ใบอนุญาตถาวรที่มีประชาพิจารณามาแล้วนี่เขาก็ไม่ขัดข้องประชามติก็ไม่ขัดข้อง แต่หาหรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ขัดข้องมากกว่า มีหลายใบเกินไป เขาก็บอกว่าขอมีใบเดียว ผมบอกไอ้โง่ถ้ามีใบเดียวก็คือ ระบบราชการเดิมเสียเวลาพิมพ์ (เปล่า) แล้วแถมมีข้อเสนอมีใบเดียวแล้วให้

กันทุกคนเลย ผมว่าจะบ้ากันไปใหญ่ มันก็ไม่ได้ช่วยอะไรเลย โอกาสพัฒนาครูก็ไม่ได้รับการพัฒนาก็เหมือนปกตินี้ถ้าครูทั้งหมดดี ผมคิดว่าเราก็ไม่ต้องปฏิรูปการศึกษาจริงไหม แสดงว่าครูบางคนขาดโอกาสการพัฒนา เขาควรได้รับโอกาสนั้น ๆ ใบอนุญาตนี้จะเป็นตัวบอกว่า ใครคือผู้ที่ควรจะได้รับการพัฒนา พูดไปพูดมาก็บอกเอ็งแล้วกัน เรียกใบเดียวแต่มี 2 ใบ เอ ผมว่ายังไงนะเหออะ ในที่สุดแล้วตกลงว่าเขาบอกว่าขอเรียกว่ามีใบเดียวแต่มี 2 ใบ ใบที่ 1 ก็คือใบเดียวของเขา มีใบอนุญาตประถม ประถมวิชาชีพครู แต่ว่าได้เฉพาะกาลของเขานี้ เขาเรียกว่า ใบอนุญาตปฏิบัติการสอนนี้ผมเพิ่งพูดในที่ประชุมที่ ดร.วิชัย เป็นประธาน ทุกคนก็เขียนกันหมดเลย ว่าใบอนุญาตปฏิบัติการสอนนี้ว่าที่จริงใครไม่ได้ใบอนุญาตปฏิบัติการสอนไปสอนไม่ได้นะ ตามกฎหมายเพราะเขาบอกไว้ว่ามาตรา 53 (2) 20 สิงหาคม เป็นต้นไป 2545 นี้คนจะสอนได้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเขาไม่ได้บอกว่าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ หรือใบที่เรียกชื่ออย่างอื่นใช้ใหม่ ฉะนั้นการที่คุณมาเรียกชื่ออย่างอื่น เพียงต้องการให้มีใบเดียว เพราะได้พูดไปตั้งแต่ต้นว่ามีใบเดียวเลยตอนนี้ต้องขอคำว่า ใบเดียวไว้ แต่อีกอย่างจะเรียกอะไรไม่ขัดข้อง ไม่ได้เพราะมันผิดกฎหมายนะฮะ เพราะฉะนั้นผมค่อนข้างแน่ใจว่า พอไม่ถึงที่เขียนบทเฉพาะกาลก็ไม่ได้ เพราะมันขัดกับกฎหมายมาตรา 53 โดยตรงผมคิดว่าอันนี้เขาก็เลยเพียงแต่ว่า และแถมขอออกข่าว หนังสือพิมพ์อีกท่านคงทราบว่าเป็นใคร แล้วคนที่มาออกข่าวหนังสือพิมพ์ว่าเฮโลได้ใบเดียว แน่นนอนประชุมอยู่ 5 นาที เท่านั้นแหละผมประชุมอยู่ 3 ชั่วโมง กับอาจารย์วิจัยกับคนเยอะแยะ แต่คนออกข่าวประชุมอยู่ 5 นาที เท่านั้นเอง และแถมออกข่าวจิ้งนี่คือ ปัญหาที่สร้างขึ้นโดยไม่จำเป็น ฉะนั้นผมคิดว่าอยากให้ดูเรื่องเหตุผลในที่สุดเราบอกผมก็เห็นด้วยนะว่าไอ้ 3 ประเภทที่

จากงานวิจัยมันคูเออะไป ก็เลยปรับข้อเสนอว่าเอาแค่ 2 ประเภทครับที่เราจะเสนอปฏิรูปนี่ก็คือว่าใบอนุญาตเฉพาะกาลมีอายุ 2 ปี 2 ปีตรงนี้เราก็ขีดเส้นได้เพราะว่ามีข้อเสนอว่ามันน่าจะ 3 ถึง 5 มันสั้นเกินไป อันนั้นก็พิจารณาได้แต่เฉพาะกับใบอนุญาตถาวร แต่ต้องต่ออายุ นั่นคือเอาข้อ 2 ข้อ 3 รวมกัน นะครับ เพราะขณะนี้อเมริกาเอาผมเพิ่งไปรับโปรเฟสเซอร์เมื่อเที่ยงคืนเมื่อคืนนี้ ผมก็ตามเขาเลยลงจากเครื่องบิน ผมให้เขาเตรียมมาเรื่องนี้โดยเฉพาะส่ง E-mail ไปบอกเขาบอกว่าตกลงอเมริกาเป็นไงเรื่องใบอนุญาตถาวร เขาบอกเลิกหมดแล้ว คงสภาพเราจะเอาให้ได้เอาที่เขาเลิก ผมบอกแล้วไม่เชื่อที่ผมได้ข้อมูลมาว่าเขากำลังจะเลิก เพราะขณะนี้เขาเลิกหมดแล้ว แล้วมีใบอนุญาตถาวรแต่ถ้าต่ออายุ โอ๊ยแบบเราเป๊ยะเลยที่เราคิดเนี่ยะเลย ก็คือต่ออายุทุก 5 หรือ 10 ปีแล้วแต่เลือกเอาแต่ของอเมริกาต่ออายุทุก 5 ปี ผมคิดว่าอาจจะเหมาะทุก 5 ปี ก็มีการต่ออายุตรงนั้นก็ประเด็นที่แน่นอน เราเสนอ 2 ประเภทประเภทถาวร แต่ต้องมีการต่ออายุนะครับ ส่วนว่าสิทธิข้อ 15 นะฮะ ใครบ้างอันนี้ก็ชัดเจนว่าสัญชาติไทยแต่ถ้าครูฝรั่งนี่จะต้องไปเขียนบทเฉพาะกาลเราต้องการจะสงวนอาชีพครูไว้เป็นอาชีพสำหรับคนที่มีความรู้สัญชาติไทย อายุ 18 ปีขึ้นไป อะไรอย่างนี้นะฮะ และก็หรือข้ออื่นก็เป็นเรื่องธรรมดาแน่นอน เราไม่อยากจะใครู่วิกลจริต เพราะฉะนั้นเราก็ต้องกันแต่ต้นอันนี้แพทย์เขาที่วงผมมาเหมือนกันว่า อาจารย์จะรู้ได้ไง โอ๊ยอย่างนี้แพทย์ ยุ่งตายเลย ถ้าคนจะสมัครเป็นครูก็ต้องไม่ให้เขายืนยันว่าไม่วิกลจริต แล้วเขาบอกว่าเขาก็ไม่แน่ใจ เพราะอาจจะตอนที่ไม่ให้เขาดูไม่วิกลจริตแต่ต่อมา วิกลจริตอย่างนี้วิชาชีพแพทย์เขาแบ่งซี ไซ่ใหม่เขาก็บอกอาจารย์หาทางสร้างเพรสชั่นแนลได้ใหม่ไม่ต้องมาหาเขาคือให้รับรองกันเอง อะไรอย่างนี้เนะแท้ที่จริงมันไม่ถึงขนาดนั้นหรอก ผมว่าเหมมมันไม่น่าเป็นห่วง กลัวไม่ขนาดนั้นนะครับ แต่ว่าเขียนภาษา

กฎหมายก็ต้องเขียนกับเอาไว้ แต่ในการปฏิบัติโอเคต้องไปหาหมอหรือว่าดูประวัติที่ผ่านมาอะไรสักหน่อย อย่างนั้นก็น่าจะเป็นไปได้ แต่ที่สำคัญก็คือว่าสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสำเร็จปริญญาตรี และได้ผ่านหลักสูตรการอบรมข้อเสนอเราว่าที่จริงเราก็ประนีประนอมมาก ก็ไม่เอาข้อเสนอกระทรวง 17 หน่วยนี้ แต่พอมาพิจารณาอาจารย์วิจิตรเป็นประธาน อาจารย์วิจิตรถามคำถามคำถามเดียวทุกคนก็เลยตกมาเป็นแถวเลย ก็คือว่าไอ้ 17 หรือ 18 เอามาจากไหน ส่วนใหญ่มันก็เป็นผลสัมมนา เป็นข้อตกลงในที่สุดแล้วท่านประธานท่านก็แนะนำว่า น่าจะอ้างอิงเกณฑ์มาตรฐานอันใดอันหนึ่ง นี่ถามว่าเกณฑ์มาตรฐานมีที่ไหน ก็มีที่ทบวงจะนั่นทบวงมันก็จะมีการมีเกณฑ์มาตรฐานว่า ถ้าจะเป็นวิชาครูแล้วละก็ปริญญาตรี ก็จะเป็น 30 หน่วยกิต ถ้าเป็นบัณฑิตศึกษาก็ไม่น้อยกว่า 24 ผมก็เสนอว่าให้ใช้เกณฑ์บัณฑิตศึกษา 24 หน่วยแล้วกันเพราะว่าถือว่าจริง ๆ แล้ววิชาครูโดยสากลแล้วเป็นวิชาที่สูงกว่าปริญญาตรี ขณะนี้ทั่วโลกเขาเลิกผลิตครูปริญญาตรี 4 ปีแล้วครับ เพราะเขาบอกว่าครูปริญญา 4 ปี ไม่มีทางพอเพียงจะทำหน้าที่ครูได้อย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้นครูอย่างน้อยต้องเรียน 5 ปี ผมก็เสียคายนามากเลยว่าคุณคิดเรื่องหลักสูตรครุศาสตร์ 5 ปีที่ผมเสนอเมื่อปี 31 ที่ ครุศาสตร์จุฬา แต่ว่าผมก็เสียคายน่าจะทำให้ผู้คนเชื่อมั่นไม่ได้แล้ว โดยเฉพาะคนที่ดื้อที่สุด ก็คือคนจบปริญญาเอกทางหลักสูตรและการสอน แล้วก็เรียนมาทางการสร้างครู โดยเฉพาะผมทำให้เขาเชื่อมั่นไม่ได้ เพราะผมไม่ได้เรียนมาทางนี้ แต่ว่าอันนี้มันพิสูจน์ได้ว่าบางคนที่เรียนมานี้กลับไม่ค่อยได้เรื่องเท่าไร ฉะนั้นในที่สุดแล้วถ้าเราทำตั้งแต่ปี 31 แล้วนี่เรานำทั่วโลกเลยนะ วิชาชีพครูควรจะเป็นวิชาชีพระดับบัณฑิตศึกษา คืออย่างน้อย ขณะที่สากลขณะนี้สอนโรงเรียนมัธยมอย่างนี้ผมต้องจบประกาศนียบัตร อย่างที่จบปริญญาตรี

4 ปี แล้วต่ออีก 1 ปี ก็ได้ประกาศนียบัตรตอนนั้น ผมคิดอย่างนี้คือว่าเมื่อยังไม่ได้ปฏิรูปการศึกษา แต่ผมอยากจะให้ครูมีโอกาสได้รับการศึกษาสูง และก็ได้เงินเดือนสูงด้วย เพราะฉะนั้นถ้าเขาทำหลักสูตร ครุศาสตร์ 5 ปี เขาจะได้เงินเดือนสูงขึ้นมาอีก 2 ชั้น โดยอัตโนมัติ แล้วเส้นทางความก้าวหน้าเขาจะดีขึ้นอีกเยอะเลย ใ้ฉันนี่คือความคิดเบื้องหลัง แต่ว่าเขาก็อ้างว่าเราไม่ควรตั้งเด็กไว้นาน หางานลำบาก คือวิธีพิจารณาถ้าใช้เหตุผลทางภาคปฏิบัติเขาก็ถูก แต่ถ้าใช้เหตุผลทางวิชาชีพผมถูก แต่ว่าเหตุผลทางวิชาชีพในยามนั้นมันอ่อนแอมาก มันไม่มีกระแสเหมือนตอนนี้ที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นตรงนั้นก็ประเด็นว่าอย่างน้อย 24 หน่วยกิตก่อนข้างแน่นอน แต่ถ้าจะให้แน่นอนอีกก็ต้องรอการประชุมมนุย์ทองคำเขาแถลงอันนั้นนะแน่นอนเท่าไรแน่ แต่ตอนนี้ค่อนข้างแน่นอนเพราะว่าเป็นการตกลงระหว่างกระทรวงกับสภาการศึกษาแห่งชาติว่าอย่างน้อยถ้าคนไม่ได้จบครุศาสตร์มาต้องเรียนวิชาครูไม่ต่ำกว่า 24 หน่วยกิต ทีนี้เรื่องของอัตราค่าธรรมเนียมทั้งหลายตรงนี้มันก็เป็นหลักความคิดข้อ 16 ถ้าเรื่องขององค์กรวิชาชีพครู งบประมาณจะต้องมาจาก 2 แหล่ง แหล่งที่ 1 ก็คือ งบประมาณแผ่นดิน แหล่งที่ 2 ก็คือจากสมาชิก ฉะนั้นพูดง่ายๆ องค์กรวิชาชีพครูนี้อยู่ด้วยสมาชิก และเพื่อสมาชิกแต่ละคนเดียวกันรัฐต้องสนับสนุนเฉพาะ ฉะนั้นมันก็ต้องมีเรื่องค่าธรรมเนียมอะไรต่ออะไร ซึ่งผมเอาของวิเศษมาหาร 2 ซะแล้วประชาวิจารณ์ปรากฏว่าถูกหารด้วย 100 ก็เลยเหลือเท่านี้ ก็คือใบอนุญาตเฉพาะกาลก็ 100 บาท ถาวรก็คงจะเป็น 500 บาท ก็เพราะไปแทนมาตรฐานอะไรอย่างนี้นะครับต่ออายุ 200 บาท ใบแทนใบอนุญาต 50 อะไรก็แล้วแต่ ใ้ฉันนี่เป็นตัวเลขสมมุติที่เราเก็บมาจากการประชาวิจารณ์ เพื่อให้เป็นตุ๊กตาให้กับกรรมการปฏิรูป ได้พิจารณาแล้วคงจะมีการประชาวิจารณ์

อีกครั้งหนึ่งของเรื่องนี้ ทีนี้หลักการในการที่จะออกใบอนุญาต ก็สรุปอยู่ในข้อ 17 ว่าเป้าหมายเพื่อคุณภาพ ของนักเรียนแล้วก็ผมรวมวิชาชีพอยู่ในนี้ด้วยว่า ถ้าวิชาชีพดีนักเรียนก็จะดี หลักข้อที่ 2 นี้ครูจะได้รับประโยชน์ไม่น้อยกว่าเดิม ทีนี้ประโยชน์อาจจะทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่นประโยชน์ในนามธรรมก็คือ โอกาสได้รับการพัฒนาในกรณีที่ครูยังไม่จบปริญญาในช่วง 2 ปี 3 ปี ก่อนจะถึงที่ตรงนี้ จะได้ไปเที่ยวจากโรงเรียนจากสถานศึกษา ให้มีโอกาสได้รับการพัฒนา ได้รับการเรียนอาจจะต้องคิดถึงว่าถ้าเรียนแบบทางไกล โรงเรียนน่าจะต้องลดภาระงานลงให้ เช่น อาจจะให้เรียน 2 วันทำงาน 3 วันอะไรอย่างนี้เป็นต้น จะต้องมีการเอื้ออำนวยให้ครูที่ยังไม่จบปริญญา ได้รับการศึกษาระดับปริญญา อันนี้ผมมองว่าอันนี้เป็นประโยชน์ในเชิงนามธรรมก็อยู่ในข้อนี้ด้วย แต่แน่นอนการที่บอกว่ากฎหมาย หลักกฎหมายมันก็มีอยู่ว่า กฎหมายที่ออกทีหลังนี้จะต้องไม่ใช่บังคับกับคนที่มาาก่อนนี้ หลักกฎหมายทั่วไป แต่มันเป็นกฎหมายวิชาชีพ ถ้าเกิดว่าคนที่มาอยู่ก่อนนี้ไม่เข้าเกณฑ์วิชาชีพแล้ว บอกว่าไม่เตะอย่างนี้คิดหลักเป็นการประยุกต์หลักกฎหมาย แบบไม่ตรงกับหลักวิชาชีพ ตรงนั้นก็จะต้องมีการพิจารณาเพราะบางทีนักกฎหมายพูดนี้ ผมก็ฟังในรายการเช้าวันนี้ก็นักกฎหมายนัยปฏิรูปมาพูด เขาก็บอกว่าไม่กระทบกระเทือนแน่นอน ไม่ต้องเป็นห่วงอะไรอย่างนี้ ผมคิดว่าบางทีพูดไปแบบนั้น คนเขาอาจจะตีความคิดว่าสบายอย่างไร เราก็เขาต้องเอามาส่งเรา ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผมคิดว่าอย่างนี้อาจจะไม่ถูกต้อง เพราะเราต้องมองว่าหลักกฎหมายทั่วไปกับหลักวิชาชีพด้วย เพราะใ้ฉันนี่มันเป็นกฎหมายวิชาชีพจะเอาหลักกฎหมายทั่วไปมาตีความอันนี้ตลอดก็คงไม่ได้ แต่ว่าหลักว่าประโยชน์ก็ถือคู่ทั้งหลายมันจะต้องมองทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม หลักที่ 3 ก็คือ

คนเป็นห่วงกันทั่วประเทศ เรื่องการประเมินนั้นจะค่าของคนที่อยู่คนของใคร เพราะฉะนั้นการประเมินนี้แน่นอนเรื่องการมีส่วนร่วมจะต้องเป็นหลักใหญ่ในรัฐธรรมนูญเขียนด้วยแล้วก็ 17.4 การประเมินต้องกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษาแต่ก่อนครับโดยทฤษฎีการประเมินใดก็ตาม ที่อยู่ใกล้ผู้ตกประเมินมันดี การประเมินย่อมลู่หน้าปะจุมุกกันนั่น การประเมินถ้าผู้ตกประเมิน และผู้ประเมินห่างกันมากเท่าใดก็ตาม ก็อาจจะประเมินผิดกันที่ใดก็กันนั่น เพราะฉะนั้นตรงนี้เราก็ได้เลือกทางเดินที่ไม่แก้ปัญหารื่องลูบหน้าปะจุมุก เพราะฉะนั้นเรื่องระดับชาติ จะมาแตะเรื่องพวกนี้หน่อย เราจะให้พระเอกอยู่ที่เขตพื้นที่การศึกษา คราวนี้เขตพื้นที่ก็ถือตามห่าง เพราะฉะนั้นต้องออกแบบเขตพื้นที่ให้หนึ่งและเนียบมากที่ทำงานวิชาการได้อย่างมีโปร่งใส ประกันคุณภาพอะไรต่ออะไรต่าง ๆ เหล่านี้แล้วก็สถานศึกษาระดับชาติก็คงกำหนดนโยบายกำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมเรื่องงบประมาณเป็นต้น ข้อที่ 17.5 นี้คือเรื่องเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เพราะแน่นอนเรื่องอุทธรณ์การเปิดโอกาสให้อุทธรณ์เป็นประเด็นที่สำคัญที่ต้องเปิด แล้วก็ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารตอนนี้ทุกอย่างต้องโปร่งใสหมด จะทำยังไงประเมินผ่านไม่ผ่าน ต้องอธิบายได้ ขอคู่ได้ ตรวจสอบได้ ผู้ประเมินจะไม่อยู่ในมุมมืดอีกต่อไป ผู้ประเมินต้องประเมินในที่สว่าง นั่นคือผู้ประเมินถ้าทำหน้าที่ประเมินแบบลับลมคมในจะตกประเมินด้วย พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พุคง่าย ๆ ก็คือว่าทุกคนเป็นผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมินงานนี้เราก็หวังว่าเรื่องการซั๊กกัน เรื่องการลูบหน้าปะจุมุกน่าจะมันน้อย ก็น่าจะเป็นความประกันความเป็นธรรมให้กับครู ณาจารย์ทั้งหลายได้ ประเด็นหัวใจคือข้อ 18 ที่จะเกี่ยวข้องกับท่านมากก็คือว่าหลักเกณฑ์และวิธีการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับครูก่อนประจำการ เราก็จะออกใบอนุญาตประกอบ

วิชาชีพให้กับผู้ที่จบปริญญาตรีทางการศึกษา จากหลักสูตรที่องค์กรวิชาชีพรับรอง อันนี้สำคัญจากหลักสูตรที่องค์กรวิชาชีพรับรอง เพราะฉะนั้นแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรของการผลิตครูต่อไปนี้ ถ้าอันนี้เป็นกฎหมายจะต้องมีการเห็นชอบโดยสภาวิชาชีพครูซึ่งผู้ผลิต ผู้ใช้ และที่ครูไปนั่งอยู่ที่นั่งตกลงกัน ถ้าเรายอมรับว่าวิชาชีพครูถ้าเรียนจบอย่างนี้ใช้ได้ เราก็จะให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเลยเฉพะการมีอายุ 2 ปี ภายใน 2 ปี เขาก็ไปสอนไปเป็นครูได้ แต่ว่าหลังจาก 2 ปีแล้ว จะต้องเอาใบรับรองการผ่านการเรียนการสอนที่มีคุณภาพโดยให้สถานศึกษาเป็นคนออก เพราะฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องประเมินอาจารย์ท่านนั้น เพราะเราต้องการกระจายอำนาจ และให้ความเข้มแข็งอยู่แล้วสถานศึกษาก็รับรองมาว่าคนนี้เข้าทำมีจรรยาบรรณอะไรต่ออะไรต่าง ๆ เขตพื้นที่อาจจะลงไปดูบ้าง ซั่มซึ่งไปดูบ้าง เพราะฉะนั้นถ้าสถานศึกษาแน่นประเมินแล้วเสนอขึ้นมาว่าควรจะให้ใบอนุญาตมาตรฐานกับครุศาสตร์ด้วย เหตุผลและหลักฐานอันนี้ เขตพื้นที่ก็จะดูพิจารณาเมื่อพิจารณาแล้วลงไปดูแล้วใช้ได้เข้าทำ เข้าเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพก็จะให้อนุมัติโดยกรรมการระดับชาติ เพราะฉะนั้นกรรมการระดับชาติก็เป็นเซฟตี้เฉย ๆ แต่ส่วนมากก็จะพยักหน้าตามเขตพื้นที่ ยกเว้นมีคำร้องเรียน คำร้องเรียนจากลพบุรีบอกไว้ว่าครูคนนี้ไม่ควรให้ไม่มาสอนเลย เมฆาอย่าเปทุกวัน ทำนองนี้ระดับชาติ ก็ต้องไปดูหน่อย ถ้ามเขตพื้นที่หน่อยจำเป็นอย่างนั้นอย่างนี้หรือเปล่า แต่เขาบอกว่าไม่ใช่ไม่มีปัญหาอะไรเลย ระดับชาติก็คงพยักหน้าตามเขตพื้นที่ระบอบก็จะค่อยข้างเป็นแบบนั้น สำหรับครูที่ไม่ได้จบทางปริญญาตรีทางการศึกษา เราก็ยินดีต้อนรับ แต่ว่าเราก็อยากให้เขาไปเรียนวิชาครู ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ทวิภาคหรือสอนเทียบหรือเข้ารับการอบรมเรา

ก็เปิด ฉะนั้นการสอนแบบ ป.ม. แบบอะไรต่างๆ นั้น ก็ยังมีอยู่ เขาอาจสอบแล้วก็สอบได้หรือจบ วทบ. ทางวิทยาศาสตร์มาแล้วสอบได้ ป.ม. โอ้โฮเราอยากได้ คนพวกนี้มาก เพราะจริงๆ ตอนนี้อยู่หลักสูตร 4 ปี นี้เรา อ่อนแอทางเนื้อหา ฉะนั้นคนที่จบทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ อ่อนแอทางเนื้อหา แล้วพอ ไปสอนจริงๆ ยิ่งสอนมัธยมนี้ก็เป็นที่หวังตัวเองทาง เนื้อหาที่ลาการสอนมันไม่หกรอก เพราะยังเป็นห่วง ตัวเอง เนื้อหายังไม่มาตรฐานจริงๆ แล้วเราอยากได้ วทบ. มาบวก คบ. อบ. มาบวก คบ. ตรงนี้ดีที่สุด หรือไม่มันก็ต้อง วทบ. ผ่านการอบรมหรือสอบเทียบ หรือเรียนวิชาการไม่ต่ำกว่า 24 หน่วยกิต อย่างนี้เป็นต้น ก็คิดว่าเราเปิดกว้าง ฉะนั้นคนวิพากษ์วิจารณ์ว่า ใบบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ที่ปิดกั้นคนที่เรียน สาขาอื่นไม่จริงเลย เราเปิดแต่อย่างไงขอให้เขา ภาพวิชาชีพกันนิดหนึ่ง จะมาเป็นครูบาอาจารย์ ก็น่าจะดีสัมผัส จิตวิทยาการเรียนรู้ เทคนิควิธีสอน การใช้สื่อ การวิจัยทางการศึกษาค้นคว้าทางการศึกษา พัฒนาการของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้เขาควรจะรู้ไม่ใช่ ว่าข้าพเจ้ารู้เพราะเราเป็นเด็กมาก่อน อย่างนี้คิดว่า คงเป็นเหตุผลที่เราจับไม่ได้ ในอดีตที่จำเป็นต้องรับเพราะขาดครูเราก็ต้องทำ จากนั้นเมื่อเขา ผ่านการได้ใบบอนุญาตถาวรต่ออายุ 5 ปี การต่ออายุจะทำอย่างไร เดิมเราเสนอทางเลือกที่ 1 ที่ค่อนข้าง เข้มขันว่าการต่ออายุให้มีการประเมินตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพ 4 ด้าน ก็ไม่มีอะไรนำต้นต้น ด้าน ที่ 1 เรื่องจรรยาบรรณ ด้านที่ 2 เรื่องของการเรียนการสอน ด้านที่ 3 เรื่องผลของการเรียนกับผลความ ประพฤติของลูกศิษย์ ด้านที่ 4 การพัฒนาตนเองอะไร ต่ออะไรเหล่านั้นหลังจากที่เราเข้าคณะกรรมการ ศึกษาแห่งชาติแล้ว ผมก็เปลี่ยนใจเหมือนกันว่า เรื่องการประเมินยกไม่ให้บริการบุคคล เพราะ ฉะนั้นตรงวิชาชีพนี้จะใช้เกณฑ์การพัฒนาเช่นภายใน 5 ปีนี้ถ้าคุณได้มีการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวอย่างเช่น คอมพิวเตอร์ไม่เป็นภายใน 5 ปี คุณไป พัฒนาใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เป็นอะไรอย่างนี้หรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา คุณไปเทคโนโลยีเทคโนโลยี ทางการศึกษา เพื่อเพิ่มขึ้นหรือไปเทคโนโลยี หรือ เข้ารับการอบรมทางวิธีสอน เช่นการสอนอย่างไร ให้ได้ทั้งความรู้คู่คุณธรรม แล้วเขาจะมีการกำหนด ว่าภายใน 5 ปีนี้ครูควรจะได้ ควรจะพัฒนาตนเอง ในเรื่องใดบ้าง และเป็นปริมาณเท่าไร ถ้าได้มีการ เข้ารับการอบรม มีการสัมมนา มีการที่ไปอเมริกา เดิมเขามีทัวร์ด้วยคือ เขาบอกว่าใน 5 ปีนี้ครู ต้องไปทัวร์ ไปทัศนศึกษา แล้วเขียนรายงานมา เมื่อก่อนนี้ผมถามว่าตรงนี้เลิกหรือยัง เขาบอกว่าเลิก ไปแล้ว ครูไปทัวร์กันเยอะเลย 5 ปี เกี่ยวกับที่สุด แต่เขารู้สึกว่าไม่ค่อยอบรมสัมมนา กล้าย ๆ ไปใช้ช่องทางทัวร์กันเยอะมาก แต่ตอนนี้ในรัฐมนตรีด้านนี้เขาก็ เปลี่ยนว่าเขาอยากให้ไปประเทศออสเตรเลีย หรือราชภัฏ ให้เขาอบรมสัมมนาอะไรต่ออะไร อย่างนี้เป็นต้น แล้วก็ภายใน 5 ปี ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์แล้วก็ส่งใบสำคัญไปเท่านั้นเอง เขาก็ ต่ออายุให้แล้ว 5 ปีต่อมาเขาก็มีกติกากำหนดอีกว่าจะพัฒนาอย่างไร เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ได้เปลี่ยนแนวคิดว่าการต่ออายุจะใช้เกณฑ์การพัฒนาตนเอง เป็นหลักสำคัญแล้วไม่ใช่ใช้เกณฑ์ประเมิน เกณฑ์ประเมินที่ข้อเสนอเดิมจะโอนไปให้กับการ บริหารบุคคล เพราะเขาจะต้องมีการประเมินเพื่อเลื่อน ตำแหน่งครู ครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญอะไรต่ออะไร ตามนั้นก็ประเมินไปอยู่ตรงนั้น อันนั้นก็เป็นการคัดกรอง เราที่หวังว่าเส้นทางอันนี้ น่าจะเป็นเส้นทางของการ พัฒนาและเสริมกันก็คือว่า เราต้องการครูมืออาชีพ ตอนนี้เรากำลังกันว่า ผมจริงๆ แล้วอยากให้ระดับ 11 ไปเลย ฉะนั้นตอนนี้เขาบอกเอา 10 ไหมตอนนี้เป็น ระดับ 10 ครูนี้จะขึ้นถึงระดับ 10 โดยไม่ต้องเป็นอย่างอื่น เป็นครูแล้วก้าวหน้าไปตามนี้ แล้วมีผลงาน ของการเรียนการสอนที่ดี ทุ่มเทให้ลูกศิษย์นี้จะ

ขึ้นถึงระดับ 10 นี้ ระดับ 10 ตอนนี่ก็คือระดับรองปลัดอธิบดี ถ้าเทียบกันตอนนี่ ก็เป็นประเด็นมองว่าถ้าเราให้ครูมีการพัฒนาไปตามนี้ ทางการประเมินก็บริหารบุคคลประเมินไปมันก็จะเสริม ทางวิชาชีพที่นี้ประเด็นว่าถ้าเป็นครูประจำการจะทำยังไง ครูประจำการที่ข้อเสนอเราตอนแรก เราก็บอกให้ครูประจำการทุกคนได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะกาลไปเลย 2 ปี จริง ๆ วิธีการอันนี้ความคิดก็คือการต่อเวลา ก็คือว่าที่จริงเรามี 2 ปีทำตอนนี้ก็คือต่อไปอีก 2 ปี มันก็ประมาณ 5 ปี ผมนี่ถึงครูที่ยังไม่จบปริญญาใช้ไหม เขาก็จะได้มีเวลาประมาณ 5 ปี ในการที่เรียนเพื่อจบปริญญาให้ไปเลย ส่วนครูที่จะได้ใบอนุญาตมาตรฐานหรือเรียกว่าใบอนุญาตถาวรต่ออายุทุก 5 ปี ตกลงกันชัดเจนว่าให้กับครูที่จบปริญญาตรีทางการศึกษาหรือไม่ทางการศึกษาก็ได้ เพราะถือว่าเป็นครูมาแล้วและมีอายุงาน 2 ปีขึ้นไป เพราะฉะนั้นครูที่มีอายุงาน 2 ปี ขึ้นไปและจบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จะได้ใบอนุญาตถาวรต่ออายุทุก 5 ปีทันที กรณีนี้ครูประมาณ 500,000 กว่าคนก็จะได้ไป แล้วก็คน 500,000 กว่าคนนี้จะเข้าสู่เงินเดือนใหม่ตามมาตรา 55 ที่นี้ก็จะมีการที่เราจะต้องดูแลและเตรียมการกลุ่มที่ 1 ก็คือครูที่ไม่จบปริญญา ครูไม่จบปริญญาจะทำยังไง เราก็บอกก็ง่ายก็ไปเรียนใช้ไหม ข้อเสนอถ้าป็นทุบดิน แต่ว่าเป็นถ้าป็นทุบดินที่ดินสะท้อนหรือคนทุบสะท้อน ผมก็ไม่รู้แต่ผมว่าทางเลือกอันนี้มันก็เป็นทางเลือกที่ดี เราอยากเห็นแผ่นดินนี้มีครูจบปริญญาทั่วประเทศอย่างน้อยมันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ถ้าไม่จบปริญญาถ้าบอกอ่านเขียนไม่ไหว อายุ 56 สมมุติขึ้นซึ่งจริงชัดกับปรัชญานะ คนเราไม่แก่เกินเรียนใช้ไหม แต่ว่าโอไม่ไหวแล้วแล้วก็ป็นครูที่มีผลงาน เช่นครูดีเด่นแห่งชาติ ครูแห่งชาติ ครูต้นแบบ เป็นอาจารย์ 3 เราก็คิดว่าถ้าป็นครูที่มีผลงาน มีลักษณะอะไรแบบนี้ยกให้เลย

คือให้ใบอนุญาตถาวรต่ออายุ 5 ปีให้เลย ถึงไม่จบปริญญาตรีแต่ถ้ามีผลงานแบบนี้ ที่นี้บอกว่าจะไม่มีผลงานแบบนี้แต่ว่าอายุมากจะทำไง ก็อาจจะต้องมีการหาวิธีเทียบตอนนี้ยังนึกไม่ออก ผมว่าวิธีเทียบก็คือว่าให้เทียบผลงานการปฏิบัติงานยังไปไหนที่พอกับปริญญา นี่คือช่องทางอันหนึ่งที่จะต้องหา มันต้องมีผลงานหรือมีอะไรสักอย่างที่จะไปเทียบ แต่อายุงานเฉย ๆ คงจะไม่เทียบโดยตรงไม่ได้จะต้องมีผลงานสอนดีเด่นของจังหวัดหรืออะไรก็แล้วแต่ ก็คือว่าจะหาวิธีเทียบก็บอกไม่มีอีก เทียบก็ไม่มีอะไรก็ไม่มีมีแต่ตัวนี้เกณฑ์ประเมินด้านที่ 4 เรื่องของการเรียนการสอนอะไรก็แล้วแต่ ถ้าครูคนนั้นถึงไม่จบปริญญาแล้วประเมินผ่านเราก็ให้ใบอนุญาตถาวรต่ออายุ 5 ปีเลยบอกไม่ประเมิน ทำไม่จะกลัว เอ้าแล้วจะทำไงเล่าที่นี้ก็คงมาถึงจุดแล้วอาจจะต้องสละเรือมั้ง เอาม้าแทนนั้นก็คือมีคำถามเยอะเชื่อว่าครูที่ไม่ใช่ราชการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูใหม่ มีไหมอะ ไม่มีอ้าวนี้ไง ครูจะต้องปฏิบัติการสอนในฐานะของครูเท่านั้นถึงจะมีใบอนุญาตเพราะใบอนุญาตนี้เป็นทั้งสิทธิได้สิทธิประโยชน์ด้วย เพราะฉะนั้นมันจะถึงจุดว่าครูที่ไปทำงานราชการทั้งหลายนี้จะต้องถึงจุดตัดสินใจว่าจะสละเรือขึ้นม้า หรือจะทำอย่างไรเราจะไม่มีตำแหน่งครูที่ทำงานราชการอีกต่อไปในวันที่ 20 สิงหาคม 2545 เพราะฉะนั้นกลุ่มนี้ก็จะป็นกลุ่มหนึ่ง ถ้าเกิดว่าอายุมากและที่ประเมินก็ไม่ประเมินผลงานก็เด่นชัดก็ไม่มีอะไรได้สักอย่างก็อาจมาถึงจุดว่า ท่านอาจจะต้องแะไปทำงานอย่างอื่นดีไหม เพราะจริง ๆ เขตพื้นที่นี้ยังต้องการคนเยอะนะใช้ไหม แล้วอาจจะมีความสุขมากขึ้นด้วยตรงนี้ครับต้องป็นประเด็นที่เป็นทางเลือกสุดท้ายที่เราได้สอนมา 25 - 26 ปี แล้วรู้สึกสอนต่อไปก็คงได้ แคนี่เราทำอื่นหรือว่า เกษียณก่อนอายุใช้ไหม อาจจะมีอินเซ็ปตีฟเกิดขึ้นมากเป็นพิเศษ

มีใบนี้สำหรับครูที่ไม่ต้องการเป็นครูต่อไปและต้องการเกษียณก่อนอายุอะไรนี้ครับ มันก็ต้องหาช่องทางกันจนได้ แต่ว่าจะเห็นว่าที่ผมพูดมาทั้งหมดนี้ โอโฮมันมีทางเลือกเยอะมากและทางเลือกที่ผมพูดสั้นๆ นี้อือ ทางเลือกที่น่าจะเลือกมากที่สุด ทางเลือกที่ผมพูดท้ายๆ นี้ผมไม่อยากให้เลือกหรือกเสียขาย ท่านทั้งหลายเสียขายประสบการณ์ท่าน แต่ผมคิดว่าสำหรับครุราชการเป็นสิ่งที่ต้องเริ่มคิดเสียไปนั้นะครับ ว่าท่านจะกลับโรงเรียนต้องเริ่มดูหนังสือหนังสือหา เพราะฉะนั้นเดี๋ยวท่านติดพิมพ์ดีด จะสอนพิมพ์ดีดอย่างเดียวคงไม่ได้ นี้อือเป็นประเด็นเรื่องของวิชาชีพแล้วก็ที่สำคัญก็ถึงกดต่อไปได้เรื่อย ๆ ที่สำคัญก็คือว่าถ้าครูที่ได้ใบอนุญาตถาวร จะเข้าสู่เงินเดือนใหม่ ถ้ามว่าถ้าครูไม่ได้ใบอนุญาตถาวรจะทำยังไงก็รับเงินเดือนเดิมสิครับ เพราะท่านเป็นครู และเป็นข้าราชการอยู่ เพราะฉะนั้นอาจจะมีการรับเงินเดือน 2 ประเภท ประเภทหนึ่งรับเงินเดือนใหม่ตามมาตรา 55 เพราะเป็นครูที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแบบถาวร ส่วนตัวครูที่ได้ใบอนุญาตแบบเฉพาะกาลก็ต้องกิน เงินเดือนแบบ กค. เดิมหรือปัจจุบันนี้ต่อไปนี้ ฉบับตรงนี้เป็นจุดที่สำคัญว่าทำไมอยากให้ท่านได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพถาวร แต่ว่าได้ใบนี้มันต้องประกันคุณภาพด้วยเราพูดกันแต่ต้นแล้วข้อ 1 เลขถ้าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพคือการประกันคุณภาพ และผมเชื่อมั่นว่า ครูประจำการที่ทำหน้าที่อยู่ทั้งของรัฐและเอกชน มีผลงาน มีจรรยาบรรณ มีความประพฤติที่ดีงามอยู่เป็นล้าน ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเกณฑ์กติกาพวกนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่เลย ก็คือเรื่องที่เรารู้ ๆ อยู่เท่านั้นแหละ เพียงแต่เอาเรื่องที่รู้ ๆ อยู่ไปทำให้มันประจักษ์ขึ้นแล้วก็ปัญหาเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก็จะมี แต่ว่าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนั้นจะเปิด

โอกาสให้ท่านได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็อยากจะเห็นทุกคนนั้น ขึ้นไปอยู่ตำแหน่งของครูแห่งชาติ ครูมืออาชีพ ถ้าขอคู่มือที่ท่านจะยื่นให้อย่างภาคภูมิใจเลยว้า โอโฮนี่ครูมืออาชีพโดยตรงแล้วมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ผมก็เชื่อมั่นว่าประชาชนไทยนั้นจะนอนตาหลับ ท่านอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนชื่อแล้วก็ทำหน้าที่อะไรว่าที่จริงหน้าที่มันก็คงไม่ปรับเปลี่ยนมาก แต่ว่ามันอาจจะมองว่าหลักสูตรอาจจะมีความจำเป็นมาก โดยเฉพาะหลักสูตรท้องถิ่น เพราะฉะนั้นเราอยากให้คนมาดูแลเรื่องการพัฒนาหลักสูตร การติดตามหลักสูตรการประเมินหลักสูตรอะไรพวกนี้ และคิดว่าคนที่เหมาะน่าจะเป็นศึกษานิเทศก์ เพราะฉะนั้นอาจจะเป็นไม่ได้ศึกษานิเทศก์อาจจะคงไว้ หรืออาจจะมารับซื้อตำแหน่งศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมกับงานอันนี้ยังไม่แน่ ถ้าไม่ต้องเรียนแต่บุคลากรไม่ศึกษาต่อเพิ่มเติมวิชาชีพครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาตนเองและหน่วยงานให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานให้เป็นข้าราชการต่อไปนี้จะได้ใบประกอบวิชาชีพหรือไม่ก็นี้อะก็ที่ผมบอกตะกี้ว่า 1 คู่มือฉบับปฏิญญาทางการศึกษาหรือเปล่า ถ้าเป็นครูใหม่ ถ้าจบก็ไม่มีปัญหาอะไรได้ 2 ปี 2 ปี แล้วก็ประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วก็ต่ออายุก็ดูว่าพัฒนาตามนั้นไหม ก็คงเรื่องทำผลงานใหม่อะไรนี่น่าจะเป็นการทำรายงานมากกว่า เพราะว่าเรากระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ เพราะฉะนั้นเราน่าจะไปดู น่าจะเป็นการดูอย่างต่อเนื่องระยะยาวมากกว่าดูช่วงสั้น ๆ หลักการจะเป็นอย่างนั้น ถ้าบุคลากรทางการศึกษาอื่นได้ศึกษาวิชาชีพครู จะได้รับบัญชีอัตราเงินเดือนเดียวกับครู ประเด็นว่าบุคลากรทางการศึกษาอื่น คนจะได้บัญชีอัตราบัญชีเงินเดือนครูก็ต้องเป็นครู ท่านก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นครูสมัครย้ายโอนมาเป็นครู ไม่งั้นบัญชีเงินเดือนก็จะต้องเข้าใจว่ามีบัญชีเงินเดือนกับผู้บริหารกับบุคลากรอื่น อาจจะมีส่วนที่แยกกันตรงนั้นต้องดูอีกทีเพราะ

ฝ่ายเรื่องเงินเดือนนี้ยังไม่เป็นรูปธรรม ที่จริงผมพยายามเร่งทุกวันเพราะผมบอกว่าถ้าผมไปพูดที่ไหน ผมอยากได้ความชัดเจนเรื่องเงินเดือน เพราะคนถามกันเยอะเหลือเกิน แล้วผมก็ตอบไม่ได้ ที่จริงเขาก็จะให้ผมเป็นคนทำ แล้วผมรับไม่ไหว แต่ที่จริงว่าอยากจะให้สัมพันธ์กันว่าเงินเดือนเป็นยังไง อย่างไรก็ตามยังไม่ชัดเจนเลยครับบุคลากรทางการศึกษาจะสามารถได้รับเงินประจำตำแหน่งแบบครุตรงนี้ได้ การบริหารบุคคลกับเงินเดือนยังไม่มียะไรชัดเจน ความก้าวหน้าในเรื่องนี้ยังมีน้อยมาก คิดว่าผมคงยังตอบไม่ได้ว่าเงินเดือนจะเป็นเท่าไร เงินประจำตำแหน่ง แต่แน่นอนครับโดยหลักกฎหมายชัดเจนว่าเราต้องการจะดูแลครูผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาให้ดีที่สุด เรื่องสวัสดิการเรื่องเงินเดือนอะไรต่ออะไรที่ตรงนั้น แต่ว่ามันก็เป็นความโชคไม่ค่อยดีของเรานิดหนึ่งก็คือว่า เรามาได้โอกาสยามที่ประเทศไม่ค่อยมีโอกาส ก็คือว่าเศรษฐกิจไม่ค่อยดี ตรงนั้นก็อาจจะต้องเข้าใจประเด็นตรงนั้นด้วย อันนี้เขาขอความเห็นที่เป็นความเห็นทางวิชาการเรื่องเพิ่มสะสมงานครูกับเพิ่มสะสมการสอน คือถ้าเพิ่มสะสมงานครูนี้ งานครูมีหลายอย่าง คือ ถ้าทำอะไรทั้งหมดก็มารวมไว้ได้นี้ก็สะสมงานครู ถ้าเพิ่มสะสมการสอนก็เฉพาะเรื่องการสอน เพราะฉะนั้นพูดอย่างนี้ก็คือว่า เพิ่มสะสมการสอนนี่จะเป็นเช็ดย่อยของเพิ่มสะสมงานครู อันนี้ก็ตอบชัด ๆ อย่างนั้นนะครับนี่อยากทราบว่าอาจารย์ 2 ระดับ 7 จะได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแบบใดก็ตะกี้ผม ยกตัวอย่างอาจารย์ 3 แต่อาจารย์ 2 ผมยังไม่รู้เขาจะลงมาถึงอาจารย์ 2 หรือเปล่านะ ผมก็ยังตอบไม่ได้ ก็คงเอาคำถามไปให้กรรมการก็แล้วกันว่า อาจารย์ 3 ได้ อาจารย์ 2 ว่าไง อะไรนี้เป็นต้น ก็รับไป ส่วนบอกว่าอาจารย์อาจารย์ 2 ระดับ 7 อาจารย์ 3 ระดับ 8 จะอยู่เอนพีคิวระดับไหน เอนพีคิวตอนนี้กำลังได้รับการ

วิพากวิจารณ์ว่ามันแบ่งละเอียดเกินไป อาจจะมีการยุบเหลือ 3 หรือ 4 เพราะฉะนั้นการแบ่งละเอียดเกินไปนี่จะเป็นอุปสรรคต่อการก้าวหน้าของครูมันจะถูกล็อกเงินเดือน ฉะนั้นเราคิดว่าอย่างมหาวิทยาลัยนี่ก็เป็นแค่ 4 เท่านั้นเอง แต่การที่ครูสภาไปทำ 5 นี่มันไปชอยมากไป ผมเข้าใจว่าไม่ 3 ก็ 4 ตอนนี้กำลังกรรมการชุดใหญ่กำลังทบทวน เพราะฉะนั้นก็คงบอกไม่ได้ว่าท่านจะอยู่ระดับไหน แต่คงอยู่สักระดับหนึ่งนั่นนะ ถ้าเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 8 นี่ผมเข้าใจว่าก็คงจะเป็นระดับสูงใช่ไหม ตอนนี้เรามีการพูดกันว่า เราจะไม่ใช่คำว่าอาจารย์แต่จะเป็นครูทั้งหมด นี่ผมก็ไฝฝินมานาน ผมว่าเราบริหารบุคคลดูถูกครู เพราะจะเห็นว่าครูที่คุณวุฒิน้อยความรู้ก็น้อยเงินเดือนน้อย แต่พอมีคุณวุฒิมากความรู้มากเงินเดือนมากเป็นอาจารย์ คือเราสร้างระบบเสียแล้วก็เหยียบย่ำวิชาชีพกันเอง คราวนี้เราจะเลิกเพราะว่าตามกฎหมายมีแต่คำว่าครูไม่มีอาจารย์ เพราะฉะนั้นอาจารย์เป็นคำผิดกฎหมาย เพราะฉะนั้นเราจะมีครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญ จริงผมอยากหาคำทะเลมหรืออะไรทำนองนี้ คือคำที่มันเพราะ ๆ ใ้อ้ครูชำนาญการครูอะไรผมว่ามันธรรมดา ถ้ามันเป็นคำที่สวย ๆ และก็สื่อความหมายทั้งผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญความดีงาม เราก็กำลังจะหาอยู่ถ้าท่านนี้บอกช่วยบอกด้วยว่าอยากจะหาคำมาแทนครูเชี่ยวชาญ ครูชำนาญการเป็นอย่างอื่น ผมนี่ก็ออกคำนี้ครูเมธี ผมว่าเข้าท่านะครูเมธี คำว่าเมธีนี่เป็นคนฉลาดเฉลียว ฉลาดคนเก่งคนดีอะไรอย่างนี้ ก็แต่ว่ามันตั้งหลายระดับ ระดับ 3 ระดับอื่นยังนึกไม่ออก ถ้าท่านนี้บอกช่วยบอกด้วย ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูกับผู้ที่ไม่ได้รับนี้มีความแตกต่างกับเรื่องใด ใ้อ้ต่างกันมากเลยครับ ถ้าไม่ได้รับการสอนไม่ได้ชัดเจน ถ้าได้รับเฉพาะกาลก็ไม่ได้เงินเดือนใหม่ ต้องได้ใบอนุญาตถาวร แล้วก็ต้องไปครูที่ไม่ได้รับใบอนุญาตก็จะไม่เป็นที่ไว้วางใจของสังคม ว่าสอน

เขารกเข้าพงหรือเปล่าไม่รู้เป็นต้น อันนี้ก็มีความแตกต่างกันมากมาย ที่สำคัญคือเราอยากจะให้ครูที่มีใบอนุญาตได้ช่วยพัฒนาวิชาชีพ อยากจะให้ช่วยพัฒนาวิชาชีพระหว่าง เอน ไอ คำ เอน พี คำมิ่ง เอน พี คำ ครูกับใบประกอบวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์กันอย่างไร คำถามนี้ดีครับ จริง ๆ แล้ว เอน พี คำ คือ คุณภาพครูไม่สัมพันธ์กับเรื่องของการบริหารครู แต่ถ้าเนื่องจากการบริหารครูที่คิดเขาไม่ค่อยทำอะไร ผมก็เลยคิดแทนไปบ้าง จริง ๆ แล้วเรื่องของ N P Come ไม่เกี่ยวกับคุณภาพครูโดยตรงหรืออก ไม่เกี่ยวกับใบอนุญาตโดยตรง แต่ผมพยายามเอามาเกี่ยวก็คือต้องการให้ใบอนุญาตที่ไปเสริมความก้าวหน้า N P Come เป็นเส้นทางความก้าวหน้าของวิชาชีพครู ถ้าเส้นทางสูงสุดของครูไม่ถึงไหน อย่างของผมที่เส้นทางสูงสุดก็คือ เป็นศาสตราจารย์ใช้ไหม เพราะตำแหน่งสูงสุดอาจารย์ผู้ช่วยรองศาสตราจารย์ แล้วก็ศาสตราจารย์ ถ้าคนเป็นศาสตราจารย์นี่ก็สุดยอดของวิทยายุทธ์ ไปที่ไหนเขาก็ต้องให้เก้าอี้นั่งอะไรทำนองนี้ เขาู้เจ้าสำนัก เป็นปลัดกระทรวงที่ไม่มีกระทรวงใช้ไหม ระดับเขาเรียกระดับปลัดวิชาการ ศาสตราจารย์ก็จะเป็นอย่างนั้น เราก็อยากให้ครูมีเส้นทางความก้าวหน้าขึ้นมาอย่างนั้นชัด ๆ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู จะเกี่ยวข้องตรงที่ระดับที่ 1 ระดับที่ 1 ว่าจะเป็นครูได้หรือไม่ได้ที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นคนบอกใช้ไหมอะ แต่เมื่อบอกแล้วที่ครูจะก้าวหน้าไปตามนั้นไหม องค์กรกลางบริหารบุคคลจะต้องเป็นคนดูแลและประเมินครู และก็ให้ความก้าวหน้า และเงินเดือนอะไรต่ออะไรอย่างนี้เป็นต้น ส่วนใบประกอบวิชาชีพจะช่วยตอนต่ออายุ ตอนต่ออายุนี้เราพยายามที่จะวางหลักเกณฑ์ให้ครูพัฒนาตามเส้นทางแห่งความก้าวหน้า นั่นคือช่วยครูด้วย ตรงนี้มันก็เป็นการเกี่ยวเนื่องกันเป็นความพยายามที่จะเอาเรื่องการพัฒนาครูมาเชื่อมโยงกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและก็เกณฑ์ขั้นต่ำ

ว่าจะทำอย่างไร อยากทราบว่า โรงเรียนกวศวิชาต่าง ๆ มีส่วนเกี่ยวข้อง นี่แหละครับ โรงเรียนกวศวิชาเป็นโรงเรียนเอกชนจะต้องขออนุญาตสำนักงานการศึกษาเอกชนในการจัดตั้ง เพราะฉะนั้นถ้าเป็นโรงเรียนเอกชน ฉะนั้นคนที่ในวันนี้นี้ผมต้องไปดูรายละเอียด ต้องดูกฎหมายเขาว่าคนที่เป็นครูในโรงเรียนกวศวิชาที่เรียกครูหรือเปล่าไม่รู้ ถ้าเรียกครูต้องมีครับ ยกเว้นเขาเลี้ยงไม่เรียกวิทยากรคือเขาไม่มีครู โรงเรียนกวศวิชาคือมีแค่ครูรายชั่วโมงเป็นวิทยากร วิทยากรหรือครูพิเศษ พวกนี้ก็ไม้อยู่ในกฎหมาย แต่ว่าถ้าไม่มันไปอยู่ที่เกณฑ์ในการที่จะบอกว่าโรงเรียนกวศวิชาคืออะไร ผมยังไม่ได้ศึกษารองนี้ คงต้องไปดูเขาว่าถ้าโรงเรียนกวศวิชาคือโรงเรียนที่มีโครงสร้าง มีวัตถุประสงค์แบบนี้จะต้องมีครูประจำ ถ้าอย่างนั้นครูประจำนี้ต้องมีใบอนุญาตแน่ แต่ถ้าหลวม ๆ แบบโรงเรียนกวศวิชา ก็คือว่า ไม่กำหนดบุคลากรประจำว่าเรียกว่าครู กรณีนี้กฎหมายเข้าไปไม่ถึง ฉะนั้นผมยังตอบไม่ได้แน่นอน เป็นใจผมต้องไปดูกฎหมายก่อน ครูที่โอนจากกรมสามัญไปทำงานบนสำนักงาน ตะกี้เหมือนเดิมก็จะกลับไหม หรือจะอยู่สำนักงานต่อไปก็ต้องตัดสินใจ ถ้ากลับก็ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ถ้ากลับโรงเรียนมาสอนแต่ถ้าอยู่สำนักงานต่อไปต้องรอใบอนุญาตบุคลากรประเภทอื่น ว่าเขานิยามจะต้องมีหรือไม่ วันนี้ก็ประเด็นว่าใบประกอบวิชาชีพครู ควรจะให้กับครูจบใหม่ ๆ สำหรับครูรุ่นเก่า ๆ ที่สอนมานานนับสิบปี หรือบางคนยี่สิบปี สามสิบปีก็ที่ผมกราบเรียนแล้วก็ต้องพยายามดูตรงนี้ ขณะเดียวกันก็ท่านบอกว่าจะให้ไปเลย ก้าวจะได้มาที่ลพบุรี จะไปเลยก็คงจะต้องพิจารณาที่ผมกราบเรียนแล้ว เขาก็ดูอย่างดีแต่ว่าเราอย่าลืมนะว่าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูนี้เราต้องการใช้ใบอนุญาตเป็นมาตรการหนึ่งปฏิรูปการศึกษา เราต้องการใช้ใบอนุญาตเป็นมาตรการ

อันหนึ่ง เราต้องยอมรับว่าครูที่มีประสบการณ์มากก็เป็นจุดแข็งที่ดี แต่ถ้าเรามีประสบการณ์มาก เราไม่กล้าประเมินทำไมครับ เราก็ให้เขาประเมินจริงไหม ทรงงออาจเลย แจ่มมาก เขื่อมอย่างนี้ก็ดี ผมคิดว่าเราน่าจะดูตรงนั้นด้วย แต่เขาพยายามพิจารณาตรงนี้มากหรือท่านขอเทียบว่าถึงไม่จบปริญญาแต่ทำงานมามากมีผลงานมาก น่าจะเทียบปริญญาและอายุงานเกิน 2 ปี ก็ได้แบบถาวรไปที่ผมกราบเรียนแล้วต่อกี่ 5, 6, 7 ทางเลือก ผมคิดว่าเป็นทางเลือกที่เรียกว่าละเมียดละไม และก็นั่นออกเห็นใจ และให้ความสำคัญอย่างยิ่งอยู่แล้ว แต่ว่าให้เขาเขียนกฎหมายว่าถ้าครูทำงานมาห้าสิบปีและให้ใบอนุญาตมาตรฐาน หรือถาวรไปเลยผมคิดว่าเขาเขียนไม่ได้เบื้องหลังทางวิชาการมันอ่อนควรให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของผู้บริหารนี้ หลักเกณฑ์ก็เดี๋ยวผมจะเสนอให้มาประชาพิจารณ์ที่กำลังจะประชาพิจารณ์ แต่ผมทำเสร็จแล้วขออนุญาตไม่บอกก่อนแล้วกัน แต่ว่าก็แนะนำเป็นนัย ๆ นิดหนึ่งว่าก็คงอาจจะต้องจบปริญญาบัณฑิต คนที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่จริงแล้วผมเสนอปริญญาโท แต่คนเขาก็ว่าผมเขอะว่า ชอบให้เรียนผมว่ามันเสียตรงไหนล่ะ ก็ต้องเรียนละซิมันเสียตรงที่ต้องเรียน แต่ผมว่าการเรียนรู้นี้มันเป็นโอกาสที่สำคัญ และผมคิดว่าผู้บริหารในยุคต่อไปนี้ยุคปฏิรูป ผู้บริหารอย่างน้อยน่าจะจบปริญญาบัณฑิต เพราะฉะนั้นราชภัฏที่มีหลักสูตรปริญญาบัณฑิตทางบริหารการศึกษานี้ หรือว่ามหาวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเปิด ผมคิดว่าน่าจะต้องเตรียมการช่วยเหลือ เพราะครูใหญ่ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 95 % จบแค่ปริญญาตรีเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นครูใหญ่ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องรีบได้รับโอกาสพัฒนาโดยด่วน ถ้าโรงเรียนมัธยมนี้เราอยากให้มีปริญญาโท หัวหน้าหมวดนี้เราอยากให้อย่างน้อยปริญญาบัณฑิต เพราะ

ว่าครูในโรงเรียนมัธยมจบปริญญาตรีกันเกือบหมดโรงเรียนอยู่แล้วจะเอาครูปริญญาตรีไปบริหารครูปริญญาตรีมันก็กระไรอยู่ละ ผมคิดว่าผู้บริหารทางการศึกษาในยุคต่อไปนี้ต้องมีวิสัยทัศน์ ต้องมีความคล่องแคล่ว เรื่องการพัฒนาครู เรื่องการวางแผน เรื่องการตัดสินใจนิ่งและเนียบ เราจะให้ท่านมีโอกาสดูโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิมแน่นอน จะให้ท่านลดการไปต้อนรับที่สนามบินแน่นอนเลย เพราะว่าตรงกลางคนจะลดลงไปเยอะจะอยู่เขตพื้นที่ที่จับพบกันทุกวันอยู่แล้ว จึงไม่ต้องต้อนรับมาก อันนี้ก็มีปัญหาในกรณีข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาอื่น ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานประถมศึกษาอำเภอไม่มีวุฒิทางการศึกษาด้านครู แต่มีวุฒิด้านพาณิชยกรรมธุรกิจ อะไรต่ออะไร จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูไทยก็อยู่สำนักงานอยู่แล้วก็ไม่ต้องมี แต่ว่าท่านจะมีเส้นทางเดินต้องไม่ใช่ครู ท่านจะได้มีตำแหน่งครูอีกต่อไปก็ต้องเป็นตำแหน่งบุคลากร เรียกว่าอะไรอาจจะเป็นศึกษานิเทศก์ อาจจะเป็นผู้อำนวยการหลักสูตร อาจจะเป็นบุคลากรที่เขาจะกำหนดตำแหน่งขึ้นในเขตพื้นที่ เพราะจะไม่มีระดับอำเภออีกแล้ว จะมีเขตพื้นที่แล้วไปสถานศึกษาเลยฉะนั้นระดับของการบริหารจะเปลี่ยนไม่มีระดับจังหวัด ไม่มีระดับอำเภอ จะมีกระทรวงและก็เขตพื้นที่และก็สถานศึกษาเลย อันนี้ก็จะเปลี่ยนในลักษณะแบบนั้นตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างไร นี่กำลังเกี่ยวกับคราวที่แล้วก็ยังไม่มีการข้อยุติ ฝ่ายหนึ่งก็บอกว่าจะเรียกครูใหญ่อย่างเดียวนั้น ฝ่ายหนึ่งเขาบอกว่าเขาอยากได้ผู้อำนวยการอย่างเดียว ทีนี้ว่าจริง ๆ แนวคิดเรื่องปรีณชิไปกับโคเลกเตอร์นี้มันต่างกัน เราไปเอาของต่างประเทศมาบอกให้ใช้เราไปภาคภูมิใจ ที่จริงโคเลกเตอร์หรือผู้อำนวยการโรงเรียน จะเน้นเรื่องการบริหาร

จัดการไม่เน้นเรื่องวิชาการ ถ้าปริญญิปี่หรือครูใหญ่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางการเรียนการสอนแนวโน้มของเรื่องนี้ก็คือว่า ถ้าตกลงกันไม่ได้ แนวโน้มอยากจะให้เป็นคำว่าครูใหญ่ก็เหมือนครูใช้ใหม่ ครูก็ขึ้นไปก็ครูใหญ่ก็ครูใหญ่ขึ้นไปถ้าตกลงกันไม่ได้ก็อาจจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ทำกลาง ๆ แล้วเฉย ๆ หน้อยอาจจะเป็นคำตอบที่ยังไม่รู้ ถ้าท่านมีข้อเสนอดี และเขามีประชาวิจารณ์ช่วยเตรียมการและเสนอให้ดี ก็คงจะพิจารณาตรงนั้น แต่ว่าความคิดรวบยอดที่ค่อนข้างชัดเจนก็คือว่าผู้บริหารสถานศึกษา และเขตพื้นที่ด้วย อาจจะมีเทอมจะไม่เป็นผู้บริหารตลอดชีพอีกแล้ว แล้วก็จุดต่อเชื่อมระหว่างครูที่มีใบอนุญาตเป็นผู้บริหารกับการเป็นผู้บริหาร พร้อมจะมีการปรับเปลี่ยนครูกับผู้บริหาร เราไม่ต้องการให้ผู้บริหารแบ่งตัว และมีแต่ขึ้นเพราะมันไม่มีทางขึ้นแล้วครับ ตอนนี้อยู่แค่สถานศึกษา มันไม่รู้จะขึ้นไปไหน มันมีแต่ทางระนาบ เพราะฉะนั้นเมื่อทางระนาบแบบนี้ก็อาจจะมาเขตพื้นที่ แต่มันก็มีคนเดียวเท่านั้น โอกาสมันก็น้อย เพราะเราอยากจะให้ครูกับผู้บริหารนี้เป็นตัวตายตัวแทนกันได้ แต่ว่าคนที่จะมาเป็นผู้บริหารจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารด้วย เพราะฉะนั้นคนที่ผู้บริหารเองก็น่าจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูไว้ด้วย เพราะว่าถ้าลงจากตำแหน่งเช่น 4 ปี แล้วเขามีการประเมินแล้ว เขามองว่าผู้บริหารท่านนี้น่าจะไปสอนมากกว่า ก็พร้อมจะกลับไปสอนแล้วก็เอาขึ้นใหม่ เพราะฉะนั้นจะมีการปรับเปลี่ยนการบริหารระดับล่าง ระดับผู้บริหารกับครูค่อนข้างเป็นระบบ เพราะฉะนั้นผู้บริหารต่อไปนี่ไม่สนใจวิชาการไม่ได้ เพราะจะไม่มีทางเป็นผู้บริหารตลอด

จนเกษียณอีกแล้ว อีกประเด็นหนึ่งก็อาจจะเป็นไปได้ว่า เขาอาจจะมองว่ามีฝีมือดีในการบริหารแต่เป็นในสถานศึกษา หรือในเขตพื้นที่นี้มา 2 วาระแล้ว คงจะต้องไปให้เป็นที่อื่น อันนี้ก็อาจจะเป็นช่องทางสำหรับผู้บริหารที่เก่งและแจ่มเยียม ก็จะได้ต่ออายุการเป็นผู้บริหาร แต่ขอให้ไปทำความดีที่อื่น เพราะทำความดีตรงนี้มา 8 ปีน่าจะพอเพียงแล้ว ให้โอกาสคนอื่นขึ้นมาดูแลต่อ ครั้นแนวคิดอันนี้ค่อนข้างด้วยการขานรับจากกรรมการค่อนข้างสูง แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน แต่แนวคิดเราต้องมีการปรับเปลี่ยน เนื่องจากว่าเราไม่มีเส้นทางของการบริหารแผนรวมอำนาจที่ศูนย์อำนาจการบริหารอยู่ที่กระทรวง ฉะนั้นทุกคนก็เดินจากลพบุรีไปสิงห์บุรี และอ่างทอง แล้วเข้าไปวังจันทร์เกษมรูปแบบนี้จะน้อยมาก จะน้อยมาก ๆ เพราะฉะนั้นจะเป็นหมุนเวียนกับระดับระนาบ แนวโน้มตอนนี้เรากำลังพิจารณากับระดับแนวความคิด แล้วก็เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารระบบใหม่ และการปฏิรูป ตรงนั้นก็กราบเรียนท่านอย่าพึ่งง้ออะไรจริงจังมาอะไรที่เป็นแนวความคิดท่านก็พิจารณาแล้ว ถ้าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างไร เขียนบอกมาบอกผ่านอาจารย์รุ่งสำนักงานโดยตรงหรือที่ผมก็ได้ หรือที่อาจารย์วิชัยตันศิริก็ได้ อาจารย์วิจิตร ศรีสอานก็ได้ คนเหล่านี้เขาดูแลและรับผิดชอบพวกนี้อยู่ ผมก็ช่วยอยู่ในทั้ง 3 จุดที่ผมกราบเรียนแล้ว ก็คิดว่าได้รับกอนเวลาท่านทั้งหลายทำให้ท่านหิวข้าว แต่ว่าก็เป็นการหิวข้าวเพื่อชาติ และบ้านเมือง ก็คงไม่เป็นไร ก็ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านอีกครั้งหนึ่ง รู้สึกภูมิใจมากที่ได้เห็นความกระตือรือร้นของเพื่อนครู ท่านผู้บริหาร และท่านบุคลากรทางการศึกษา สวัสดิ์.

อาคาร

คณะครุศาสตร์
FACULTY OF EDUCATION

คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเทพสตรี
ถ.นารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000
โทรศัพท์/โทรสาร (036) 411112